

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
DİN HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN HİZMETLERİ RAPORU 2018





T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
DİN HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN HİZMETLERİ RAPORU 2018

Genel Koordinatör

Bünyamin ALBAYRAK
Din Hizmetleri Genel Müdürü

Koordinasyon

Faruk TURHAN
Başkanlık Vaizi

Tashih

Ahmet SÜNETCİ
Diyanet İşleri Uzmanı

Osman Zeki ŞENER
Şube Müdürü

Grafik&Tasarım

Resul ERDOĞAN
Yalçın TURHAN

Baskı

Diyanet İşleri Başkanlığı
2019
© Diyanet İşleri Başkanlığı

İletişim

Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı
No: 147/A 06800 Çankaya/ANKARA
Tel: (0312) 295 73 23-25
Faks: (0312) 284 55 25
E-posta: dinhizmetleri@diyanet.gov.tr

İçindekiler

Giriş	15
Misyon, Vizyon, İlkeler ve Görevler	19
İRŞAT HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI	23
I. HUTBELER	25
A. Hutbelerin Ana Konularına Göre Dağılımı	27
II. VAAZLAR	29
A. Vaazların Ana Konularına Göre Dağılımı	29
B. Vaaz Hazırlayanlarla İlgili Veriler	39
C. Vaazların Bölgelere Göre Dağılımı	40
Ç. Üçer Aylık Vaaz Dönemlerine Özel Konu Belirlenmesi	40
III. MEVLİD-İ NEBİ HAFTASI	41
A. Hafta Öncesinde Gerçekleştirilen Hazırlık Çalışmaları	41
B. Hafta Boyunca Gerçekleştirilen Faaliyetler	45
C. Mevlid-i Nebi Haftası Değerlendirme	64
IV. RAMAZAN AYI VAAZ-İRŞAT HİZMETLERİ	66
A. Ramazan Ayına Özel Vaaz-İrşat Konusu Belirlenmesi	66
B. Ramazan Buluşmaları Programı.....	66
C. Ramazan Ayında Ülke Genelinde Okunan Hutbeler.....	67
V. DİNİ İSTİSMAR EDEN TERÖR ÖRGÜTLERİYLE MÜCADELE SEMİNERLERİ	68
A. Hazırlık Çalışmaları.....	69
B. Kurumlararası İşbirliği	71
C. Basın Toplantısı ve Tanıtım Faaliyetleri	72
Ç. Seminer Programının İcrası	73
D. Din İstismarıyla Mücadele Paneli	78
E. Polis Meslek Eğitim Merkezi/Polis Meslek Yüksekokulu Seminerleri.....	79
F. Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadele Seminerleri Değerlendirme	80
VI. İHTİDA HİZMETLERİ	82
CAMİ HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI	85
I. CAMİ ÇALIŞMA PROGRAMLARI	87
A. Camilerin Açık Tutulması	87
B. Cami Çalışma Programı Uygulanması	87
II. SABAH NAMAZI BULUŞMALARI	89
III. CAMİ HİZMETLERİNİ YAYGINLAŞTIRMAYA YÖNELİK ÇALIŞMALAR	90
IV. CAMİLERDE OKUMA PROGRAMLARI	90
V. KANDİLLER - KANDİL PROGRAMLARI	91
A. Regaib Kandili	91
B. Miraç Kandili	92
C. Berat Kandili	93
Ç. Kadir Gecesi	94
D. Mevlit Kandili	95
VI. CAMİ MERKEZLİ RAMAZAN HİZMETLERİ	96

A. Hatimle Teravih Namazı	96
B. İtikâf	96
C. Mahya Asılması	96
Ç. Mukabele Programları	97
D. Kadir Gecesinde Camilerin Sabaha Kadar Açık Bulundurulması	97
E. Mobil (Çadır) Mescit Kurulması	98
F. Müştemilatında Her Gün İftar Verilen Camiler	98
G. Camilerde Vaaz Hizmeti	99
Ğ. Kur'an Ziyafeti Programları	99
VII. CAMİLER VE DİN GÖREVLİLERİ HAFTASI ETKİNLİKLERİ	100
A. Hafta Öncesinde Gerçekleştirilen Hazırlık Çalışmaları	100
B. Hafta İçerisinde Başkanlık Merkezince Gerçekleştirilen Faaliyetler	105
C. İl ve İlçe Müftülüklerince Gerçekleştirilen Faaliyetler	108
VIII. CAMİ GÖREVLİLERİ ÇALIŞTAYI	112
IX. TECRÜBE PAYLAŞIMI TOPLANTILARI	114
X. KARDEŞ CAMİ PROJESİ BULUŞMALARI	117
XI. BİLGİ PAYLAŞIMI TOPLANTILARI	117
AİLE VE DİNİ REHBERLİK DAİRE BAŞKANLIĞI	119
I. AİLENİN KURULMASI, KORUNMASI ve GÜÇLENDİRİLMESİNE YÖNELİK FAALİYETLER	121
A. Dinî Rehberlik Faaliyetleri	121
B. Aileye Yönelik Eğitim Faaliyetleri ve Projeler	139
C. Farkındalık Çalışmaları	142
Ç. Nikah Hizmetleri	148
II. AİLE VE DİNİ REHBERLİK BÜROLARININ KURUMSALLAŞMASINA YÖNELİK FAALİYETLER	100
A. Mevzuat Düzenlemeleri	149
B. Hizmet İçi Eğitim Seminerleri	150
C. Çalıştaylar	158
III. SOSYAL HİZMET KURUMLARINDA MANEVİ DANIŞMANLIK ve REHBERLİK HİZMETLERİ	161
A. Değerler Eğitimi Programları	161
B. Kurumlarda Gerçekleştirilen Faaliyetlere Dair Veriler	165
IV. YAYIN FAALİYETLERİ	167
SOSYAL VE KÜLTÜREL İÇERİKLİ DİN HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI	169
I. GENÇLİĞE YÖNELİK HİZMETLER	171
A. Diyanet Gençlik Çalışma Merkezleri	171
B. Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri	172
C. Gençlik Kampları	193
Ç. Gençlik Koordinatörlüğü Sistemi	174
D. Gençlik Bilgi Yarışması	174
E. Gençliğe Değer Projesi	175

F. Üniversite Gençlik Çalışmaları	175
G. Gençlik Çalıştayları	175
Ğ. Çocuk, Kadın ve Din İstismarı Çalıştayları	176
H. Ziyaretler	176
I. Sportif Etkinlikler	177
İ. Sabah Namazı Buluşmaları	177
J. Diğer Gençlik Çalışmaları	178
II.RAMAZAN AYI HİZMETLERİ	179
A. Ramazan Teması ve Genelgesi	179
B. Lansman Toplantısı	179
C. İftar Programları	180
III.DİNİ MUSİKİ HİZMETLERİ	181
IV. HELAL GIDA KONUSUNDAKİ HİZMETLER	182
V. KURBAN HİZMETLERİ	183
A. Yasal Dayanak	183
B. Denetim Esaslarının Belirlenmesi ve Denetim Süreci	184
C. 2018 Yılı Vekâletle Kurban Organizasyonları Denetimi Ön Raporu	185
VI. ÖZEL GÜN VE HAFTALAR	187
A. Sarıkamış Şehitlerini Anma Etkinlikleri	187
B. 12 Mart İstiklal Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü Etkinlikleri	187
C. 19 Eylül Gaziler Günü Etkinlikleri	187
D. 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Etkinlikleri	188
E. 15 Temmuz Etkinlikleri	190
F. 1071 Malazgirt Zaferi Etkinlikleri	194
VIII. ROMAN VATANDAŞLARA YÖNELİK HİZMETLER	195
IX. GELENEKSEL DİNİ OLUŞUMLARA YÖNELİK FAALİYETLER	197
X. 17 AĞUSTOS 1999 DEPREMİ YILDÖNÜMÜ ETKİNLİKLERİ	197
GÖÇ VE MANEVİ DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI	199
I. HÜKÜMLÜ, TUTUKLU VE YÜKÜMLÜLERE YÖNELİK HİZMETLER	201
A. Ceza İnfaz Kurumlarına Yönelik Hizmetler	201
B. Denetimli Serbestlik Müdürlüklerine Yönelik Hizmetler	203
C. Gerçekleştirilen Faaliyetler	203
II. ENGELLİLERE YÖNELİK HİZMETLER	207
III. BAĞIMLILIKLA MÜCADELEYE YÖNELİK HİZMETLER	212
IV. HASTA, HASTA YAKINI VE SAĞLIK ÇALIŞANLARINA YÖNELİK HİZMETLER	215
V. GÖÇMENLERE YÖNELİK HİZMETLER	217
A. Dünyada ve Türkiye'de Göç Olgusu	217
B. Yasal Dayanak ve Kurumsallaşma Süreci	218
C. İlke ve Hedefler	219
Ç. Yurt İçinde Sunulan Hizmetler	220
D. Sınır Ötesinde Sunulan Hizmetler	237
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	247





Prof. Dr. Ali ERBAŞ
Diyanet İşleri Başkanı





Prof. Dr. Huriye MARTI
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı



TAKDİM



Diyanet İşleri Başkanlığımız, kuruluşundan günümüze tüm hizmet birimleriyle, İslam Dininin itikat, ibadet ve ahlakla ilgili esaslarını toplumumuzun tamamına aktarmayı esas almıştır. Bu anlamda din hizmetleri şüphesiz ki Başkanlığımızın asli görevidir.

Din Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz, İslam dininin ana kaynaklarına dayalı sağlam bilgiyi esas alarak ve her türlü siyasi görüş ve düşüncenin üstünde kalarak milli birlik ve dayanışmayı temin etmeyi, kardeşlik, yardımlaşma ve fedakârlık başta olmak üzere yüce dinimizin prensiplerini bütün vatandaşlarımıza tanıtmayı, din konusunda halkımızı doğru bilgilendirmeyi, manevi ve ahlaki değerlere bağlılıklarını artırmayı hedeflemiştir. Aynı şekilde Genel Müdürlüğümüz, il, ilçe, belde, mahalle ve köy olmak üzere ülkemizin her noktasında başta ibadet hizmetleri olmak üzere toplumu din konusunda aydınlatmakta ve sahih dini bilgiyi vatandaşlarımıza en iyi şekilde sunmaya çalışmaktadır.

01.07.2010 tarihli ve 6002 sayılı “Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş Ve Görevleri Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”la Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü kurulmuş ve bu kapsamda; Genel Müdürlük bünyesinde İrşat Hizmetleri Daire Başkanlığı, Aile ve Dini Rehberlik Daire Başkanlığı, Cami Hizmetleri Daire Başkanlığı ve Sosyal ve Kültürel İçerikli Din hizmetleri Daire Başkanlığı adıyla 4 daire başkanlığı oluşturulmuştur. Yine 25.11.2016 tarihli



ve 29899 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 2016/9492 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı doğrultusunda Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü'müze bağlı Göç ve Manevi Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı'nın kurulmasıyla Genel Müdürlük bünyesindeki daire başkanlığı sayımız 5'e çıkarılmıştır.

Daire başkanlığı sayısının artmasıyla birlikte Başkanlığımızca sunulan din hizmetlerinin içeriği zenginleşmiş, sunulan hizmet alanları ve kapsamı genişlemiştir.

Genel Müdürlüğümüz, cami içi ve cami dışında irşat hizmetlerinin usulüne uygun olarak etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamakta, panel, konferans, seminer, sempozyum ve benzeri ilmi toplantılar düzenlemektedir. Toplumun temelini oluşturan aile kurumunun sağlıklı bir şekilde varlığını devam ettirebilmesi için topluma dini rehberlik hizmetleri sunmaktadır. Yine toplumumuzun milli ve manevi değerlerinin canlı tutulmasına yönelik sosyal ve kültürel içerikli çalışmalar yapmaktadır.

Başkanlığımız din istismarıyla mücadele ve toplumu sahil dini bilgiyle aydınlatma, milli-manevi değerlere sahip çıkma, birlik ve bereberliği pekiştirme konusunda da önemli bir işleve sahiptir. Bu bağlamda bütün zor zamanlarda olduğu gibi görevlilerimiz 15 Temmuz gecesi de milletimizle omuz omuza darbe girişimine karşı durarak tarihî bir sorumluluk üstlenmiştir. Hemen her kademedeki personelimiz, görevinin başına geçerek salalarla, uyarılarla milletimizin maneviyatına güç katmış; gecenin zifiri karanlığını camilerin ışıkları ve istiklalimizin sembolü olan minarelerden okunan salalar aydınlatmıştır. Din Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz de dini istismar eden terör örgütlerine karşı Kur'an ve Sünnete dayalı sahil dinî bilgi ile toplumumuzu aydınlatmak, din istismarına karşı milletimizi bilinçlendirmek amacıyla 81 ilde, "Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadele Seminerleri" başlığı altında taşra teşkilatında görevli personelimize ve toplumun çeşitli kesimlerine yönelik özel programlar gerçekleştirmiştir. Yine Polis Akademisi Başkanlığı ile gerekli koordinasyon sağlanarak 31 Polis Meslek Eğitim Merkezi/Polis Meslek Yüksek Okulu Müdürlüğü'nde eğitim gören öğrencilere yönelik seminerler icra edilmiştir.

Genel Müdürlüğümüz, göçmenler konusunda milletimizin özünde yer alan misafirperverlik ve ensar ruhunun harekete geçirilmesine yönelik rehberlik etmektedir. Ayrıca göçün ortaya çıkardığı psiko-sosyal durumlar ön plana alınarak hem yurt içinde hem de yurt dışında din hizmeti sunulmaktadır. Bu kapsamda çoğunluğu savaştan kaçan, % 70'i kadın ve çocuklardan oluşan bu kitlenin din hizmetlerine ulaşımı, toplumsal uyumu konusunda Genel Müdürlüğümüz aktif rol almaktadır.

Genel Müdürlüğümüz, hükümlü, tutuklu, yükümlüler ve aileleri; hasta, hasta yakını, sağık çalışanları; engelliler, bağımlılar, afetzedeler ve bütün bunların ailelerine yönelik din hizmeti sunmakla da hizmet alanını oldukça genişletmiştir. Zira cezaevlerinden hastanelere, sevgi evlerinden kadın sığınma evlerine, KYK'lardan gençlik merkezlerine STK'lardan pek çok kamu kurum ve kuruluşlarına varıncaya dek çeşitli alanlarda farklı kesimlere geniş bir yelpazede din hizmeti sunulmaktadır.

Genel Müdürlüğümüz, 2011 yılından bu yana uhdesinde bulunan hizmetlerini her yıl rapor haline getirmektedir. Bu yıl sekizincisi yayınlanan bu rapor vesilesiyle hizmetlerimizin daha verimli hale getirilmesi ve tanıtılması hedeflenmektedir.

2018 yılında gerçekleştirmiş olduğumuz tüm hizmetleri himaye eden, maddi ve manevi desteğini bizlerden esirgemeyen Diyanet İşleri Başkanımız Prof. Dr. Ali ERBAŞ hocamıza, mesai mefhumu tanımadan her daim Genel Müdürlüğümüz hizmetlerine rehberlik eden Prof. Dr. Huriye MARTI Hanımefendiye, bu hayırlı hizmetleri planlayan mesai arkadaşlarıma ve planlanan hizmetleri hayata geçiren taşra personelimize müteşekkirimiz.

Bu raporun din hizmetlerini yürütme noktasında hem bizlere hem de müftülüklerimize rehberlik etmesini yüce Rabbimden niyaz ediyor, Raporun hazırlanmasında emeği geçen tüm mesai arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Bünyamin ALBAYRAK
Din Hizmetleri Genel Müdürü

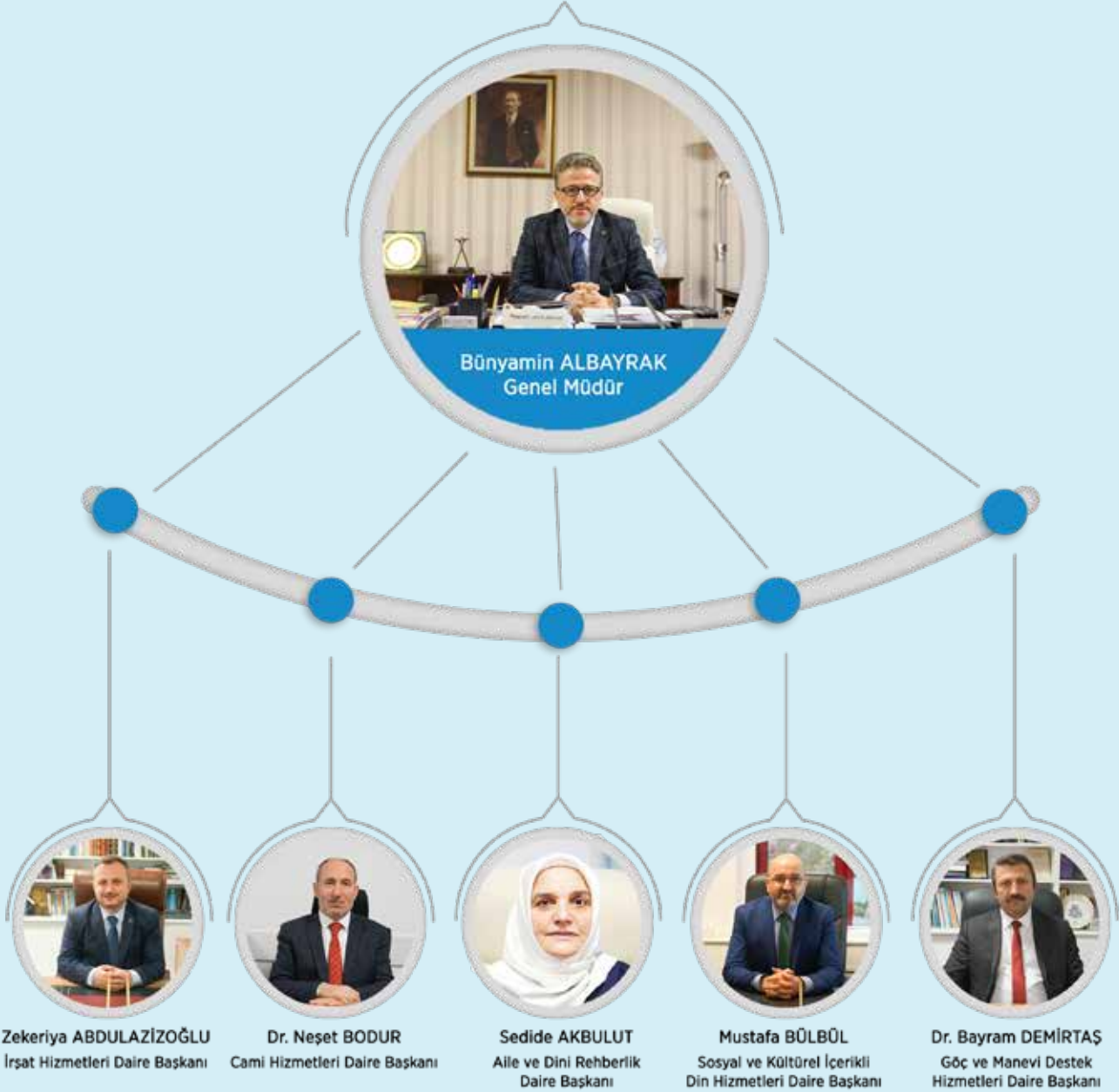


Giriş

2018 yılı Din Hizmetleri Faaliyet Raporu, önceki yıllardan farklı olarak daire bazlı hazırlanmıştır. Daire başkanlıklarının sayısal artışı ve faaliyet alanlarının gelişimi, daire bazlı çalışmayı zorunlu kılmıştır. Bu bakış açısıyla hazırlanan faaliyet raporu sırasıyla; İrşat Hizmetleri Daire Başkanlığı, Cami Hizmetleri Daire Başkanlığı, Aile ve Dini Rehberlik Daire Başkanlığı, Sosyal ve Kültürel İçerikli Din Hizmetleri Daire Başkanlığı ve Göç ve Manevi Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı'nın faaliyetlerini içermektedir.



DİN HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ







Misyon, Vizyon, İlkeler ve Görevler

A. MİSYONUMUZ

Kur'an ve sünnete dayalı, İslam gelenek ve törelerine uygun, güncel gelişmeleri dikkate alan bir anlayışla; toplumu dinî konularda aydınlatmak, camilerin yönetimi ve ibadet hizmetleri ile ilgili iş/işlemleri yürütmek, rehabiliteye muhtaç kesimler başta olmak üzere talep edenlere manevi danışmanlık hizmeti sunmaktır.

B. VİZYONUMUZ

Toplumun her kesimine din hizmeti ulaştırmak, camilerimizin toplum hayatının önemli merkezlerinden biri hâline gelmesini sağlamak, toplumda yardıma muhtaç tüm kesimlere maddi ve manevi anlamda yardımcı olmak.

C. TEMEL İLKELERİMİZ

Samimiyet

Güvenilirlik

Gönüllülük

Ahlâkilik

Adalet

Liyakat

Evrensellik

Erişilebilirlik

Birleştiricilik

Hesap Verebilirlik



D. GÖREVLERİMİZ

633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununa dayalı olarak çıkarılan Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönetmeliği'nin 12. Maddesine göre Genel Müdürlüğümüzün görevleri şunlardır;

- 1) Cami ve mescitlerdeki irşat hizmetlerinin usulüne uygun olarak etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamak, bununla ilgili iş ve işlemleri takip etmek.
- 2) Cami ve mescit dışındaki yerlerde panel, konferans, seminer, sempozyum ve benzeri dini programlar ile ilmi toplantılar düzenlemek ve müftülüklerce düzenlenen söz konusu etkinliklere ilişkin rapor hazırlamak.
- 3) Müftülüklerce radyo, televizyon ve diğer yayın kuruluşları vasıtasıyla toplumu din konusunda aydınlatmak amacıyla düzenlenen etkinliklere ilişkin iş ve işlemleri takip etmek ve rapor hazırlamak.
- 4) Başkanlıkça uygun görülen yerlere vaaz ve irşat ekipleri göndermek, bununla ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- 5) Başkanlık vaizlerinin, vaaz ve irşat programlarını hazırlamak ve işlemlerini yürütmek.
- 6) Müftülüklerce hazırlanarak Başkanlığa gönderilen hutbe metinlerini incelemek.
- 7) Gerektiğinde örnek vaaz ve hutbe metinleri hazırlamak.
- 8) İhtida edenlerle ilgili işlemleri takip etmek ve kayıtlarını tutmak.
- 9) Mevlid-i Nebi Haftasıyla ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- 10) İlgili birimlerle işbirliği içerisinde vaizlerin kariyer sistemine göre yetiştirmeleri konusunda çalışmalar yapmak.
- 11) İrşat hizmetlerinde bulunan personelin verimliliğini artırmaya yönelik çalışmalar yapmak ve müftülüklerce bu amaçla yapılan iş ve işlemleri takip etmek.
- 12) İrşat hizmetleriyle ilgili olarak gerektiğinde ilgili birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak.
- 13) Cami ve mescitlerin ibadete açılması, yönetilmesi ve cami hizmetlerinin yürütülmesiyle ilgili iş ve işlemleri takip etmek.
- 14) Dini gün ve gecelerde programlar düzenlemek ve programların radyo ve televizyonlarda yayınlanmasıyla ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- 15) Olağanüstü hallerde sunulacak din hizmetleriyle ilgili çalışmaları planlamak ve yürütmek.
- 16) İhtiyaç duyulan camilerde dini danışmanlık bürolarının açılmasıyla ilgili çalışma yapılmasını sağlamak ve bununla ilgili iş ve işlemleri takip etmek.
- 17) Camiler ve Din Görevlileri Haftasıyla ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- 18) İlgili birimlerle işbirliği içerisinde cami görevlilerinin kariyer sistemine göre yetiştirmeleri konusunda çalışmalar yapmak.
- 19) Belediye cenaze teşkilatı bulunmayan yerlerde cenaze teçhiz ve tekfin işlerini yapmak.
- 20) Aile, kadın, gençlik ve çocukla ilgili dini konularda toplumu aydınlatmaya yönelik çalışmalar yapmak.
- 21) İhtiyaç duyulan yerlerde aile ve dini rehberlik bürolarının açılmasını ve bu büroların koordineli olarak çalışmasını sağlamak.
- 22) Aile ve dini rehberlik bürolarında görevli personele ihtiyaç duydukları donanımı kazandıracak eğitimlerin verilmesini sağlamak.
- 23) İlgili kurumlarla işbirliği yaparak sevgi evleri, yetiştirme yurtları, kadın konuk evleri gibi sosyal hizmet kurumlarında din hizmeti sunulmasını sağlamak.
- 24) Ailenin korunması ve güçlendirilmesi hususunda toplumsal farkındalık oluşturmak amacıyla dini, sosyal ve kültürel içerikli etkinlikler düzenlemek/düzenlenmesini sağlamak.
- 25) Aile sorunlarının çözümüne yönelik dini danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunulmasını sağlamak.
- 26) Aile konulu yazılı ve görsel materyaller hazırlanmasını sağlamak.
- 27) Görev alanı ile ilgili ulusal ve uluslararası birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak ortak çalışmalar yürütmek.



- 28) Toplumun milli ve manevi değerlerinin canlı tutulmasına yönelik sosyal ve kültürel içerikli çalışmalar yapılmasını sağlamak.
- 29) İslam dinine mensup farklı dini yorum çevreleri, dini-sosyal teşekküller ve geleneksel dini-kültürel oluşumlarla ilgili çalışmalar yapmak.
- 30) Dini bayramlar ile Ramazan ayında çeşitli sosyal ve kültürel içerikli faaliyetler planlamak ve yürütmek.
- 31) İlgili birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yaparak namaz vakitleri ile dini gün ve geceleri tespit ve ilan etmek, bunun için gerekli çalışmaları yürütmek.
- 32) Kurban ibadetinin usulüne uygun şekilde yerine getirilmesi için gerekli çalışmaların yapılmasını sağlamak.
- 33) Helal gıda konusunda ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile yürütülecek iş ve işlemleri koordine ve takip etmek.
- 34) Kible tespiti ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek, müftülüklerce belirlenen personele kible tespiti konusunda eğitim desteği vermek.
- 35) Engellilere yönelik din hizmetlerinin planlanması ve yürütülmesini sağlamak.
- 36) Ceza infaz kurumu ve tutukevleri, çocuk eğitim evi, huzurevi, sağlık kuruluşları ve benzeri yerlerde bulunan vatandaşlara din hizmeti sunulmasını sağlamak.
- 37) Sosyal ve kültürel içerikli din hizmetleri konusunda ilgili personeli bilgilendirmeye yönelik çalışmalar yapmak.
- 38) İhtiyaç duyulan yerlere okuma salonları açılmasını sağlamak, bununla ilgili işleri yürütmek.
- 39) Toplumsal huzuru tehdit eden terör, şiddet, madde bağımlılığı gibi olumsuzlukların önlenmesi hususunda ilgili kurum ve kuruluşlarla ortak çalışmalar yapmak.
- 40) Sosyal ve kültürel içerikli din hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve verimliliğinin artırılması amacıyla çalışmalar yapmak, gerektiğinde üniversiteler, ilgili birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliğine gitmek.
- 41) Başkanlık Tasavvuf Musikisi Korosu ile ilgili işleri yürütmek.
- 42) Görev alanıyla ilgili verilen diğer görevleri yapmak.
- 43) İç ve dış göçün doğurduğu dini, kültürel ve sosyal problemlerin çözümüne yönelik çalışmalar yapmak.
- 44) Ülkemize sığınan yabancılara yönelik olarak yürütülecek Başkanlık hizmetlerini planlamak ve ilgili kurum ve kuruluşlarla yapılacak ortak çalışmaları yürütmek.
- 45) Çeşitli nedenlerle yurt içinde göç etmek durumunda kalan vatandaşlarımıza dini danışmanlık ve manevi destek sunmak.
- 46) Afet ve acil durumlarda sunulacak din hizmetleri hususunda ilgili kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği içinde yürütülecek çalışmaları planlamak ve uygulamak.
- 47) Afet ve acil durumlarda alınması gereken tedbirlerin başta personelimize ve halkımıza aktarılmasında ve olağanüstü durumlarda paydaş kurumlarla birlikte çalışmak.
- 48) Mevsimlik işçilere sunulacak Başkanlık hizmetlerini koordine etmek.
- 49) Engellilere yönelik manevi destek hizmeti sunulmasını sağlamak.
- 50) Sağlık kuruluşlarında, ceza infaz kurumu ve çocuk eğitim evlerinde manevi destek hizmeti sunmak için gerekli çalışmaları yapmak.
- 51) Denetimli serbestlik kapsamında bulunan vatandaşlarımıza manevi destek hizmeti sunmak.
- 52) Madde bağımlılığıyla mücadelede ilgili kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütleri ile yürütülecek iş ve işlemleri koordine ve takip etmek.
- 53) Görev alanı ile ilgili konularda verilen diğer görevleri yapmak.



İRŞAT HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI





İrşat Hizmetleri Daire Başkanlığı Görevleri

- a. Cami ve mescitlerdeki irşat hizmetlerinin usulüne uygun olarak etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamak, bununla ilgili iş ve işlemleri takip etmek.
- b. Panel, konferans, seminer, sempozyum ve benzeri ilmi toplantılar düzenlemek.
- c. Müftülüklerce radyo, televizyon ve diğer yayın kuruluşları vasıtasıyla toplumu din konusunda aydınlatmak amacıyla düzenlenen etkinliklere ilişkin iş ve işlemleri takip etmek ve rapor hazırlamak.
- ç. Başkanlıkça uygun görülen yerlere vaaz ve irşat ekiplerinin gönderilmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- d. Başkanlık vaizlerinin, vaaz ve irşat programlarını hazırlamak ve işlemlerini yürütmek.
- e. Müftülüklerce hazırlanarak Başkanlığa gönderilen hutbe metinlerini incelemek.
- f. Gerektiğinde vaaz ve hutbe metinleri hazırlamak.
- g. İhtida edenlerle ilgili işlemleri takip etmek ve kayıtlarını tutmak.
- ğ. Mevlid-i Nebi Haftasıyla ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- h. İlgili birimlerle işbirliği yaparak vaizlerin kariyer sistemine göre yetiştirmeleri konusunda çalışmalar yapmak.
- ı. İrşat hizmetlerinde verimliliği artırmaya yönelik çalışmalar yapmak ve müftülüklerce bu amaçla yapılan iş ve işlemleri takip etmek.
- i. İrşat hizmetlerinin etkin ve verimli yürütülmesi amacıyla ilgili birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliğine ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.
- j. Görev alanı ile ilgili konularda verilen diğer görevleri yapmak.



İRŞAT HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI

Başkanlığımızın asli görevlerinden biri olan toplumu din konusunda aydınlatma görevi irşat hizmetleri aracılığıyla yerine getirilmektedir. Bu hizmetlerin en önemlileri ise her hafta toplumumuzun birçok kesimine ulaşan hutbeler ile camilerimizde mevzuata uygun olarak planlanıp uygulanan vaaz hizmetleridir.

I. HUTBELER

Ülkemiz, bölgemiz ve dünya genelinde yaşanan önemli gelişmeler göz önünde tutularak hutbeler son yıllarda olduğu gibi 2018 yılında da Genel Müdürlüğümüzce hazırlanarak ülkemiz genelindeki camilerde okunmuştur.

Hazırlanan hutbeler Başkanlığımız web sayfasında yayınlanmış, ayrıca Arapça, Almanca ve İngilizce dillerine tercüme ettirilerek yine aynı web sayfasında halkımızın istifadesine sunulmuştur. Bu bölümde 2018 yılında Genel Müdürlüğümüzce hazırlanarak il müftülüklerine gönderilen ve bütün camilerimizde okunan 54 hutbenin değerlendirmesi yapılacaktır.

2018 YILI HUTBELERİ		
S.NO	HUTBE BAŞLIĞI	OKUNMA TARİHİ
1	Dünyadaki Cennetimiz: Aile	05 Ocak 2018
2	Hakkın Yanında, Batılın Karşısında Yer Alabilmek	12 Ocak 2018
3	Önce Kendimizden Sorumluyuz	19 Ocak 2018
4	Birlik ve Beraberlik Ruhu	26 Ocak 2018
5	İslamın İki Ana Kaynağı: Kur'an ve Sünnet	02 Şubat 2108
6	İsraf, Dini ve Ahlaki Bir İflastır	09 Şubat 2018
7	Cihâd: Allah Yolunda Canla Ve Malla Mücadele	16 Şubat 2018
8	Bağımlılık Bir Tuzaktır	23 Şubat 2018
9	İslam'da Ticaret Ahlakı	02 Mart 2018
10	İslam'da Kadın: Adalet, Merhamet ve Hakkaniyet	09 Mart 2018
11	Milletimizin Varoluş Mücadelesi: Çanakkale Zaferi	16 Mart 2018
12	İbadet Hayatımız ve Gönül Dünyamız	23 Mart 2018
13	Vahyin İnsanlığa İlk Mesajı: Oku!	30 Mart 2018
14	İyilik: Paylaşıldıkça Artan Değer	06 Nisan 2018
15	Miraç Kandili: Kulun Allah'a Yakın Olma Çabası	13 Nisan 2018
16	Yarınlarımızın Ümidi Çocuklarımız	20 Nisan 2018
17	Af, Arınma ve Kurtuluş Vesilesi: Berat Gecesi	27 Nisan 2018
18	Kesintisiz Hayır Çeşmesi: Vakıflar	04 Mayıs 2018
19	Adalet ve İhsan Yuvası: Aile	11 Mayıs 2018
20	Dinmeyen Yaramız: Kudüs	18 Mayıs 2018
21	Oruç ve Kur'an Ayı Ramazan	25 Mayıs 2018
22	Meşru Olmayan Kazanç: Faiz	01 Haziran 2018
23	Afiyet Olsun, İsraf Olmasın	08 Haziran 2018
24	Ramazan Bayramı	15 Haziran 2018
25	Kulluk Bilinciyle Bir Ömür Geçirmek	15 Haziran 2018
26	Yaz Kur'an Kursları ve Önemi	22 Haziran 2018



27	Evladın Anne-Baba Üzerindeki Haklarından Biri: Güzel İsim	29 Haziran 2018
28	Allah'ın Rızasına Ulaştıran Salih Ameller	06 Temmuz 2018
29	Milletçe Yeniden Doğuş: 15 Temmuz	13 Temmuz 2018
30	Düğün Adabı	20 Temmuz 2018
31	İman-Amel İlişkisi	27 Temmuz 2018
32	Cami ve Cemaat Adabı	03 Ağustos 2018
33	Kurban, Allah'a Yakınlaşma Vesilesidir	10 Ağustos 2018
34	Sadaka-i Cârîye	17 Ağustos 2018
35	Kurban Bayramı	21 Ağustos 2018
36	Gayret Müminden, Zafer Allahtandır	24 Ağustos 2018
37	Çalışmak, Hayatımıza Bereket Getirir	31 Ağustos 2018
38	Hicret	07 Eylül 2018
39	Muharrem Ayı ve Âşûrâ Günü	14 Eylül 2018
40	Allah'ın Güzel İsimlerinden Müminlere Mesajlar	21 Eylül 2018
41	Camiler ve Din Hizmetine Adanmış Ömürler	28 Eylül 2018
42	Cenaze Âdâbı: Ahiret Yolcusuna Son Vazifeler	05 Ekim 2018
43	Cenâb-ı Hak, Her Hak Sahibine Hakkını Vermiştir	12 Ekim 2018
44	Maddi ve Manevi Arınma: Temizlik	19 Ekim 2018
45	Ailede Şefkat ve Nezaket Dili	26 Ekim 2018
46	Temiz Gıda Temiz Nesil	02 Kasım 2018
47	Sağlık: Dünyalara Değer Nimet	09 Kasım 2018
48	Mevlid-i Nebi	16 Kasım 2018
49	En Büyük Zenginliğimiz Gençlerimiz	23 Kasım 2018
50	Nefis: İyi ve Kötünün Mücadele Alanı	30 Kasım 2018
51	Selâm: İslâm'ın Güven ve Barış Çağrısı	07 Aralık 2018
52	Rahmet ve Mağfiret Kapısı: Tevbe	14 Aralık 2018
53	Varlığın İlahi Mayası: Merhamet	21 Aralık 2018
54	Bir Ömür Sorumluluk Bilinciyle Yaşamak	28 Aralık 2018

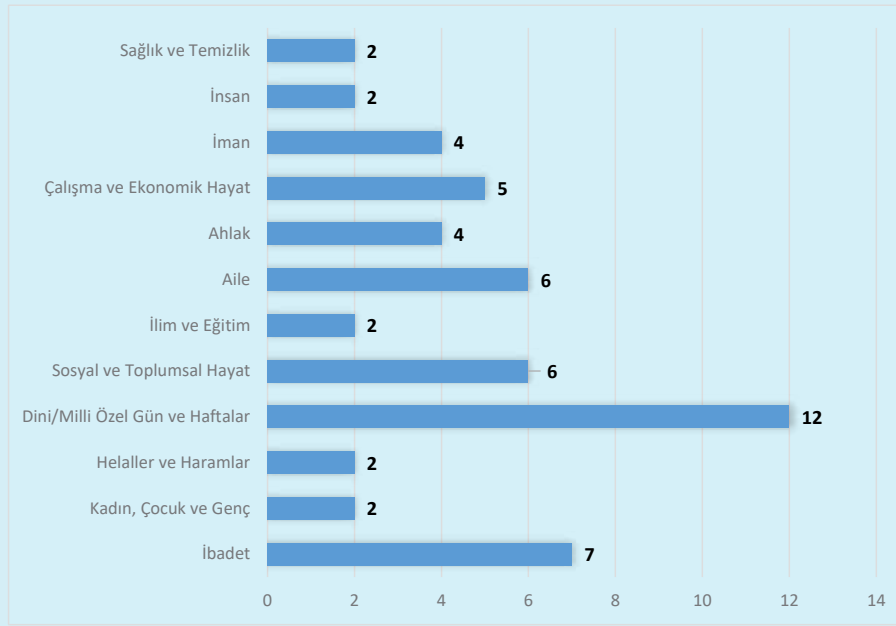
Tablo-1: 2018 Yılında Genel Müdürlüğümüzce Hazırlanan Hutbeler



A. Hutbelerin Ana Konularına Göre Dağılımı

Hazırlanan hutbelerin ana konuları; “İman, İbadet, Ahlak, Sosyal ve Toplumsal Hayat, Aile, Helaller ve Haramlar, Dini-Milli Özel Gün ve Haftalar, Çalışma ve Ekonomik Hayat, İnsan, Sağlık ve Temizlik, İlim ve Eğitim, Kadın, Çocuk ve Genç” olmak üzere on iki başlık altında toplanmıştır.

2018 yılında hazırlanan hutbelerin ana konularına göre dağılımı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.



Grafik-1: Hutbelerin Ana Konularına Göre Dağılımı

Grafikte görüldüğü üzere; “Dini-Milli Özel Gün ve Haftalar, İbadet, Sosyal ve Toplumsal Hayat ve Aile” konuları hutbelerde en çok işlenen konuları oluşturmaktadır.

2018 yılında okunan hutbelerin ana konulara göre dağılımı incelendiğinde; gündelik hayat ve toplumun, dini alanda ortaya çıkan ihtiyaçları dikkate alınarak hazırlanan hutbeler ile yıl içerisinde meydana gelen olaylar ve dini-milli özel günler vesilesiyle hazırlanan hutbelerin, konuların dağılımında etkili olduğu görülmektedir.

Ana konular çerçevesinde hazırlanan hutbelerin alt başlıklara göre dağılımı ise şu şekilde gerçekleşmiştir:

1. Dini-Milli Özel Gün/Gece ve Haftalar

Konuyla ilgili 2018 yılında 12 hutbe okunmuştur. “Dini-Milli Özel Gün ve Haftalar” konusu, diğer ana konular içerisinde % 22’lik oranla ilk sırada yer almıştır. Bu başlık altında okunan hutbeler: kandiller, Ramazan ayı, milli günler ve dini bayramlarla ilgili hutbelerden oluşmaktadır.

2. İbadet Konuları

İbadet ile ilgili hutbe konuları, genel hutbe konuları içerisinde ikinci sırada yer almaktadır. Konuyla ilgili 7 hutbe hazırlanmıştır. Bu ana başlık altındaki hutbeler; kulluk bilinci ve ibadetin önemi, cami ve cemaat adabı, kurban, zekât, sadaka, infak, dua ve tövbe konularında hazırlanmıştır. Konuyla ilgili hutbelerin alt başlıklara dengeli bir şekilde dağıldığı görülmektedir.



3. Sosyal ve Toplumsal Hayat

2018 yılında sosyal ve toplumsal hayatla ilgili 6 hutbe okunmuştur. Bu konudaki hutbeler, bütün konular içerisinde %11'lik bir oranla üçüncü sırada yer almıştır. Bu ana başlık altında okunan hutbelerde birlik-beraberlik, kardeşlik, sevgi ve saygı, birlikte yaşama ahlaki konuları ön plana çıkmıştır. Bu başlık altında genellikle toplumu ilgilendiren meseleler ele alınmış, günlük yaşamda dikkat edilmesi gereken hususlar, komşuluk, akraba ilişkileri, kul hakkı gibi konulara yer verilmiştir.

4. Aile

2018 yılında aile ana konusu altında 6 hutbe hazırlanmıştır. Bu rakam, tüm hutbeler içinde %11'lik bir orana karşılık gelmektedir. Aile, toplumun içinden geçmekte olduğu değişim ve dönüşümden en fazla etkilenen kurum olması hasebiyle özel bir önemi haizdir. Bu bağlamda aile bağlarının zayıflaması, aile içi şiddet, kadına yönelik şiddet ve boşanmaların artması gibi problemlerin hutbelerde sıklıkla işlenmesi önem arz etmektedir.

5. Çalışma ve Ekonomik Hayat

2018 yılında çalışma ve ekonomik hayatla ilgili hazırlanan hutbeler, %9'luk bir orana sahiptir. Konuyla ilgili 5 hutbe hazırlanmıştır. Hazırlanan hutbelerde; tüketim bilinci, zamanı iyi değerlendirme bilinci, alışverişin dini ilkeleri, çalışmanın önemi, helal kazanç ve işçi-işveren hakları gibi konular işlenmiştir.

6. Ahlak Konuları

2018 yılında ahlak konusuyla ilgili 4 hutbe okunmuştur. Bu konuda hazırlanan hutbeler, tüm hutbe konuları içerisinde % 7'lik bir oranla altıncı sırada yer almıştır. Ahlak konusuyla ilgili okunan hutbeler incelendiğinde şefkat ve merhamet, sorumluluk ve emanet bilinci, iyiliği istemek ve adalet konularının öne çıktığı görülmektedir. Konuyla ilgili hutbelerin, toplumu ahlaki yönden koruma çabasıyla kaleme alındığı düşünülebilir.

7. İman

İnanç ve İtikat konularına dair 2018 yılında 4 hutbe okunmuştur. Bu sayı tüm hutbeler içerisinde %7'lik bir paya sahiptir. İnanç ve İtikat konularıyla ilgili hazırlanan hutbelerin alt konuları, iman esaslarından oluşmuştur.

8. İnsan

2018 yılında insan ana başlığı altında 2 hutbe okunmuştur. İnsan konusu ve alt başlıklarının diğer hutbeler içerisindeki payı, %4'tür. Bu konuda hazırlanan hutbeler; "Önce Kendimizden Sorumluyuz" ve "Nefis: İyi ve Kötünün Mücadele Alanı" isimlerini taşımaktadır.

9. Kadın, Çocuk ve Genç

Kadın, çocuk ve genç ana başlığı altında 2018 yılında 2 hutbe hazırlanmıştır. Kadın, çocuk ve genç konusu ve alt başlıklarının diğer hutbeler içerisindeki payı, %4'tür. Bu başlık altında "İslam'da Kadın: Adalet, Merhamet ve Hakkaniyet" ve "En Büyük Zenginliğimiz Gençlerimiz" isimli hutbeler okunmuştur.



10. İlim ve Eğitim

İlim ve eğitimle ilgili konulara, 2018 yılında 2 hutbede yer verilmiştir. Genel dağılım içerisinde, %4'lük bir orana sahip olan "İlim ve Eğitim" ana başlığı altında "Vahyin İnsanlığa İlk Mesajı: Oku!" ve "Yaz Kur'an Kursları ve Önemi" hutbeleri hazırlanmıştır.

11. Helaller ve Haramlar

Helaller ve haramlar, dinin hayatla buluştuğu noktada yer alır ve inanan bireyin hayatını önemli ölçüde etkiler. Helaller ve haramlar bir anlamda yemeden içmeye, giyimden eğlenceye kadar hayatın hemen her alanında dindar insanın yaşam ve davranış sınırlarını belirler. Bu çerçevede 2018 yılında konuyla doğrudan ilgili 2 hutbe hazırlanmıştır ve bu oran, genel dağılım içerisinde %4'lük bir paya sahiptir.

12. Sağlık ve Temizlik

2018 yılında, "Sağlık ve Temizlik" konusunda 2 hutbe metni hazırlanmıştır. Bu sayı genel dağılımda %4'lük bir orana denk gelmektedir.

II. VAAZLAR

Başkanlığımız bünyesinde 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, 842 kadın, 1.936 erkek olmak üzere toplam 2.778 personel vaiz kadrolarında görev yapmaktadır. Bunlardan 27'si Başkanlık vaizi, 37'si başvaiz, 139'u uzman vaiz, 2.187'si vaiz ve 388'i cezaevi vaizidir. Dini yüksek ihtisas eğitimi alan vaiz sayısı, 982'dir.

Vaazlar, Başkanlığımız mevzuatına uygun olarak hazırlanmaktadır. Taşra teşkilatınca uygulanan vaaz programları üç kısma ayrılmaktadır. Bunlar:

I. Üçer Aylık Vaaz ve İrşat Programları: Bu programlarda Genel Müdürlüğümüzce belirlenen İl İrşat Kurullarınca detaylandırılan konularda vaaz etmek üzere müftüler ve vaizler ile Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönergesi'nde belirtilen vaaz etme ehliyet ve niteliğini haiz cami görevlileri yer almaktadır.

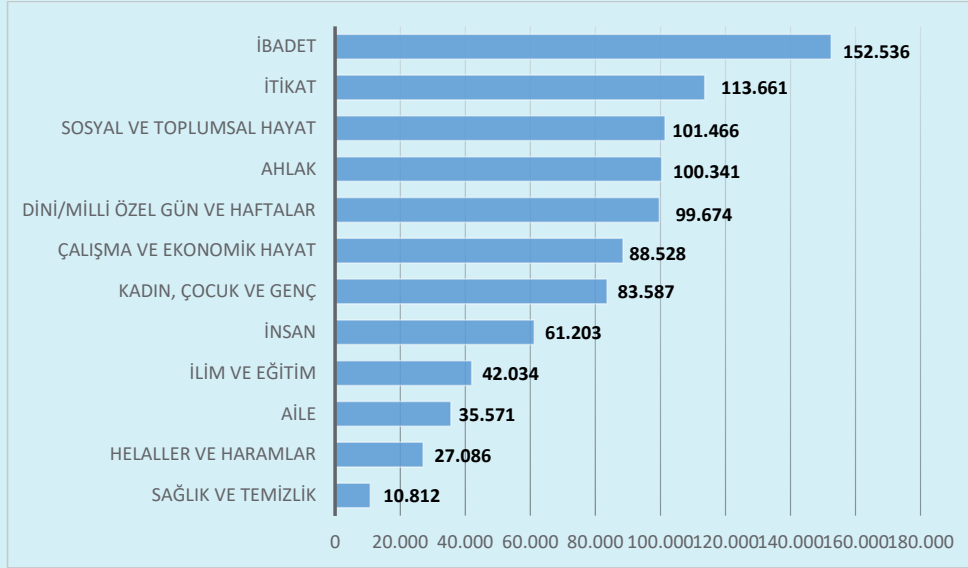
II: İl Özel İrşat Ekibi Programları: Her il müftülüğünce ilgili genelgede belirlenen esaslar dâhilinde İl Özel İrşat Ekipleri oluşturularak irşat programları uygulanmaktadır.

III: Ramazan Ayı Özel İrşat Programı: Bu program da her il ve ilçe müftülüğünce hazırlanıp uygulanmaktadır.

Vaaz programları, uygulanmadan önce DİBBYS (Diyanet İşleri Başkanlığı Bilgi Yönetim Sistemi) programı içerisinde bulunan Din Hizmetleri Yönetim Sistemi (DHYS) modülüne kaydedilmektedir.

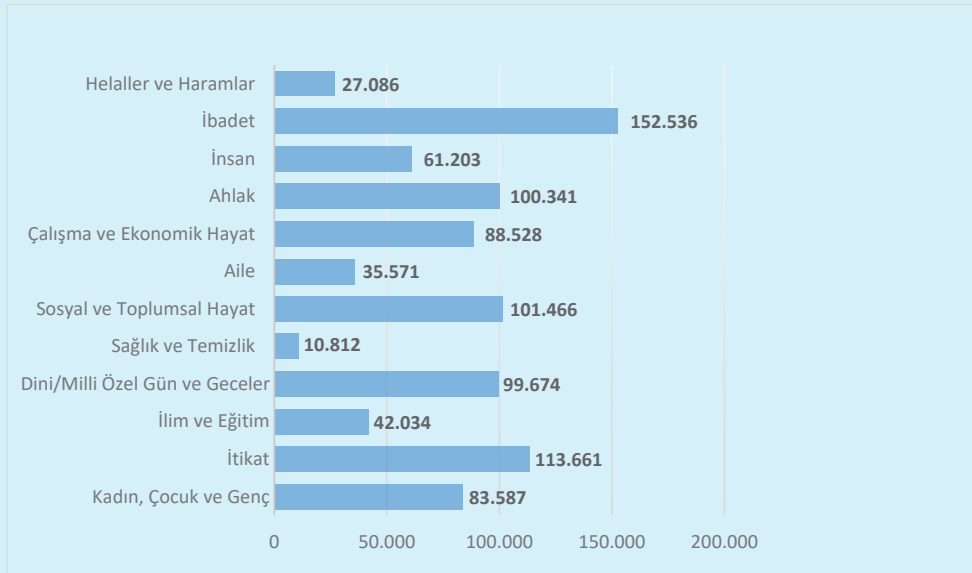
A. Vaazların Ana Konularına Göre Dağılımı

İl İrşat Kurulları tarafından planlanan vaaz konuları, belli periyotlarla DİBBYS programına "Ana Konular" ve bunlara bağlı "Alt Konular"a göre kaydedilmektedir. Gerek görülmesi halinde konu başlıklarında değişiklik yapılabilmektedir. Ana konular; "İbadet, İtikat, Sosyal ve Toplumsal Hayat, Ahlak, Dini-Millî Özel Gün ve Haftalar, Çalışma ve Ekonomik Hayat, Kadın-Çocuk ve Genç, İnsan, İlim ve Eğitim, Aile, Helaller ve Haramlar, Sağlık ve Temizlik" olmak üzere on iki başlık altında toplanmıştır. 2018 yılında hazırlanan ve sunulan vaazların ana konulara göre dağılımı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir:



Grafik-2: Vaazların Ana Konularına Göre Dağılımı

Grafik-2 incelendiğinde; 2018 yılındaki vaazlarda: “İbadet, İtikat, Sosyal ve Toplumsal Hayat, Ahlak, Dini-Millî Özel Gün ve Haftalar ile Çalışma ve Ekonomik Hayat” üst başlıkları altında yer alan konuların ağırlıklı olarak işlendiği görülmektedir.



Grafik-3: Vaazların Ana Konularına Göre Yüzdelik Oranları

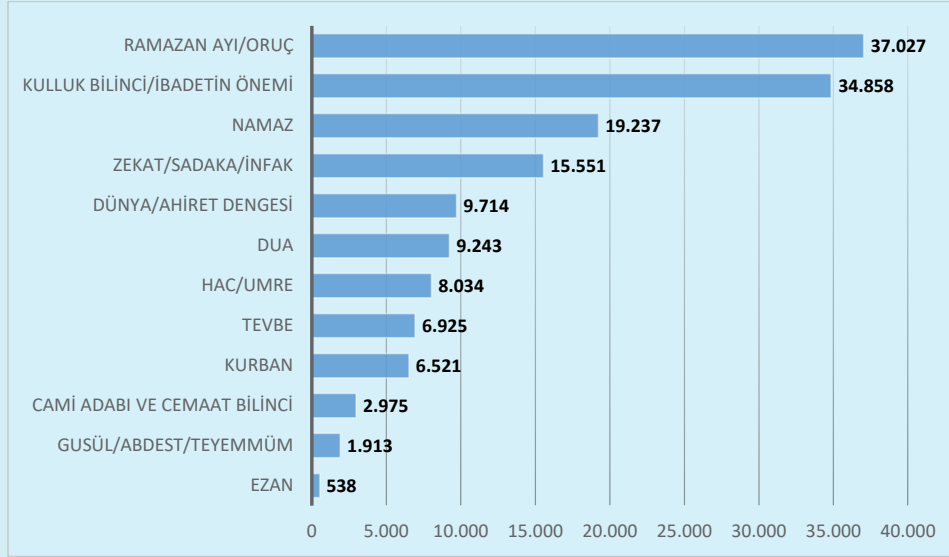
2018 yılında yapılan vaazların toplam sayısı, 916.499’dur. Söz konusu vaazların ana konulara dağılımı incelendiğinde; “İbadet” konusunun % 17 oranıyla ilk sırada yer aldığı; ikinci sırada “İtikat”a; üçüncü sırada ise “Sosyal ve Toplumsal Hayat”a dair konuların tercih edildiği görülmektedir. Grafikte yer alan “Sağlık ve Temizlik” ana konusu altında yapılan 10.812 vaaz ise genel dağılımdaki %1’lik payı ile son sırada yer almıştır.

2018 yılında yapılan vaazların ana konuları incelendiğinde ise aşağıdaki grafik ve değerlendirmeler ortaya çıkmaktadır:



1. İbadet Konuları

2018 yılında yapılan vaazların % 17'sini, "İbadet" ana konulu vaazlar oluşturmuştur. Bu konuda toplam 152.536 vaaz hazırlanmış ve sunulmuştur. Bir önceki yıllara karşılaştırıldığında "İbadet" konusunda sunulan vaazların toplam vaazlar içindeki oranının, % 21'den % 17'ye düştüğü görülmektedir. Bu başlık altında yapılan vaazların alt konulara dağılımı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir:

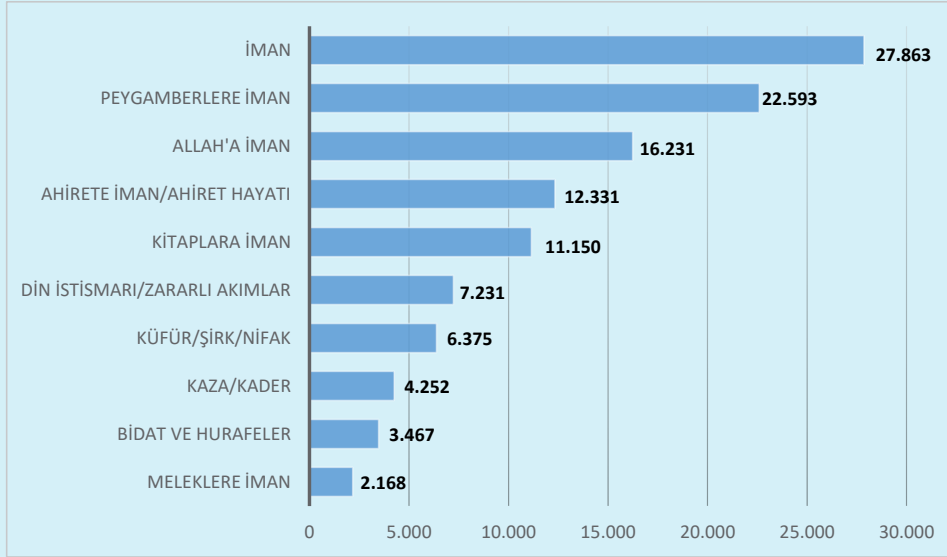


Grafik-4: İbadet Konusunda Yapılan Vaazların Alt Başlıklara Göre Dağılımı

Grafikte görüldüğü gibi; konuyla ilgili yapılan vaazlarda, dini hayatın diğer zamanlara göre daha canlı yaşandığı Ramazan ayında işlenen konular ön plandadır. Bu açıdan "Ramazan ayı ve Oruç" konusunda yapılan vaazlar önemli bir yer tutmaktadır. "Ramazan" konusunu, "Kulluk Bilinci ve İbadetin Önemi" ile "Namaz" ve diğer konular takip etmektedir.

2. İtikat Konuları

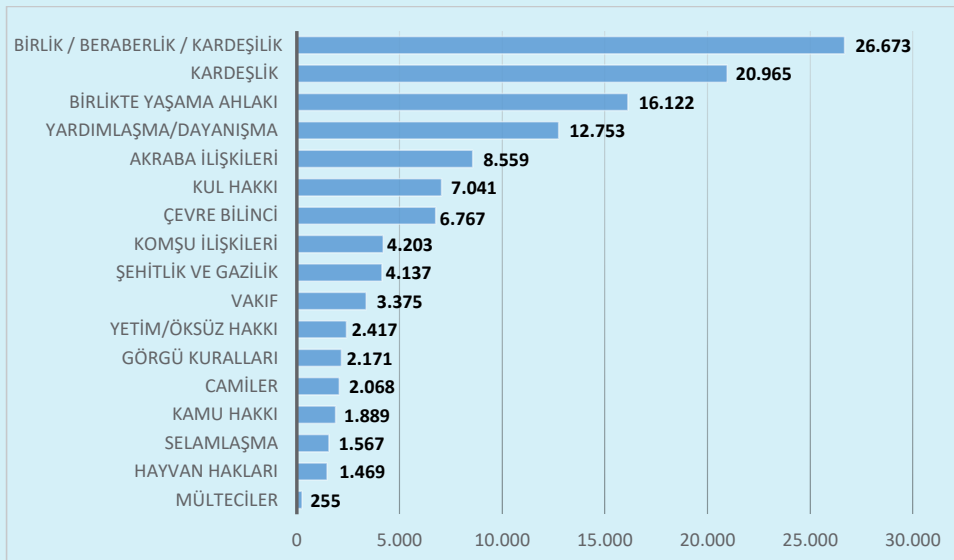
İslam dini bir bütün olarak itikat, ibadet ve ahlak olmak üzere üç alan üzerinde yükselmektedir. İtikat, bu alanların temeli olup, ibadet ve ahlak bunun üzerine kurulur. Bundan dolayıdır ki sorunlu bir iman alanı sağlıklı bir ibadet ve ahlak hayatı ortaya koyamaz. Günümüz insanı, karşılaştığı maddi ve manevi sıkıntıların yol açtığı bunalımı aşmada, çoğu zaman yanlış inançların ve hurafelerin hedefi olabilmektedir. Bu açıdan vaaz ve irşat programlarında inanç konularına yeterince yer verilmesi önemlidir. Bu bağlamda 2017 yılında sunulan vaazların % 9'unu "İtikat" konuları oluştururken 2018 yılında yapılan vaazların % 12'sini "İtikat" ana konulu vaazlar oluşturmuştur. Bu konuda toplam 113.661 vaaz yapılmıştır. Bu bağlamda en çok vaaz edilen konular; "İman, Peygamberlere İman, Allah'a İman, Ahirete İman ve Ahiret Hayatı" gibi iman esaslarıyla ilgili konulardır. İtikada dair vaazların diğer alt konularını ise; "Kitaplara İman, Din İstismarı/Zararlı Akımlar, Küfür/Şirk/Nifak, Kaza/Kader, Bidat ve Hurafeler ve Meleklerle İman" konuları oluşturmuştur.



Grafik-5: İtikat Konusunda Yapılan Vaazların Alt Başlıklara Göre Dağılımı

3. Sosyal ve Toplumsal Hayat

Vaaz yoluyla insanları bilgilendirme ve toplumu aydınlatma hususunda dini bilgilerin niteliği kadar bu bilgilerin sosyal hayatla irtibatının kurulması ve güncel olması da önemlidir. Vaiz, toplumu izlemeli ve ihtiyaç duyulan güncel konulara, reel problemlere değinmelidir. Cemaati ilgilendiren bir konunun dinin temel kaynakları doğrultusunda işlenip yaşanan hayatla ilişkilendirilmesi, vaazı etkili ve faydalı hale getirmektedir. Bu bağlamda, vaazlarda sosyal ve toplumsal hayatı ilgilendiren konulara daha fazla yer verilmesi gerekmektedir. “Sosyal ve Toplumsal Hayat” konusu, vaaz ana konuları içerisinde 101.466 vaaz sayısı ve % 11’lik oranla “İbadet ve İtikat” konularından sonra üçüncü sırada yer almaktadır. “Sosyal ve Toplumsal Hayat” konusunda yapılan vaazların alt konulara göre dağılımı aşağıdaki grafikte yer almaktadır:

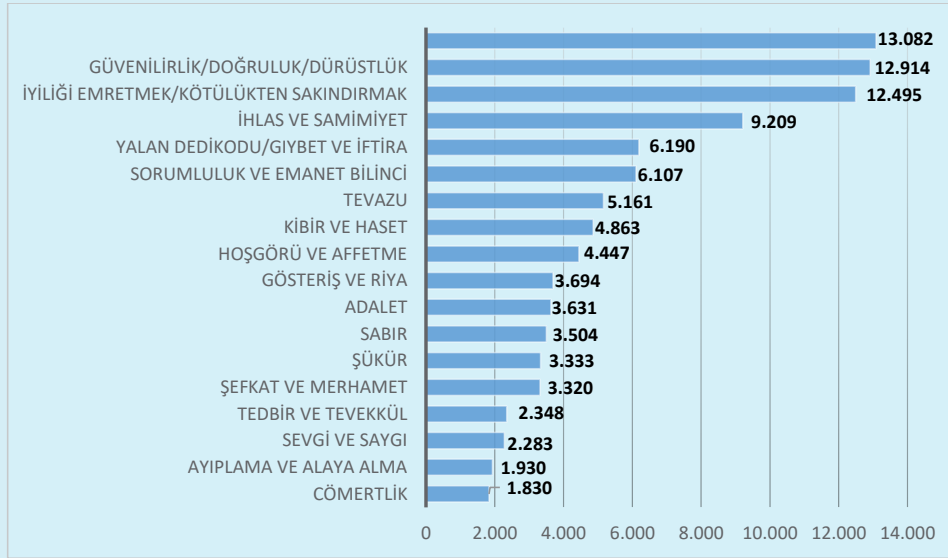


Grafik-6: Sosyal ve Toplumsal Hayat Konusunda Yapılan Vaazların Alt Başlıklara Göre Dağılımı



4. Ahlak Konuları

2018 yılında yapılan vaazların % 11'ini, "Ahlak" ana konulu vaazlar oluşturmuştur. Bu konuda toplam 100.341 vaaz hazırlanmış ve sunulmuştur. "Ahlak" konusu, "Sosyal ve Toplumsal Hayat" konusundan sonra en çok vaaz yapılan dördüncü alandır. Günümüz insanının, ahlak alanında gerek yerel gerekse evrensel açıdan çok çeşitli problemlerle karşı karşıya olduğu aşikârdır. Benzer şekilde ahlaki endişelerin giderek arttığı toplumumuzda bu nedenle ahlaki sorunlar ve çözümlerine dair çalışmalar yapılmaktadır. Bu açıdan "Ahlak" konusunda insanları aydınlatmak hem irşat hizmetlerinin önemli bir amacı hem de Başkanlığımıza verilmiş olan "İslam dininin ahlak ile ilgili işlerini yürütmek" görevinin bir gereğidir. Bu konuda yapılan vaazların alt başlıklara göre dağılımı aşağıdaki grafikte yer almaktadır:

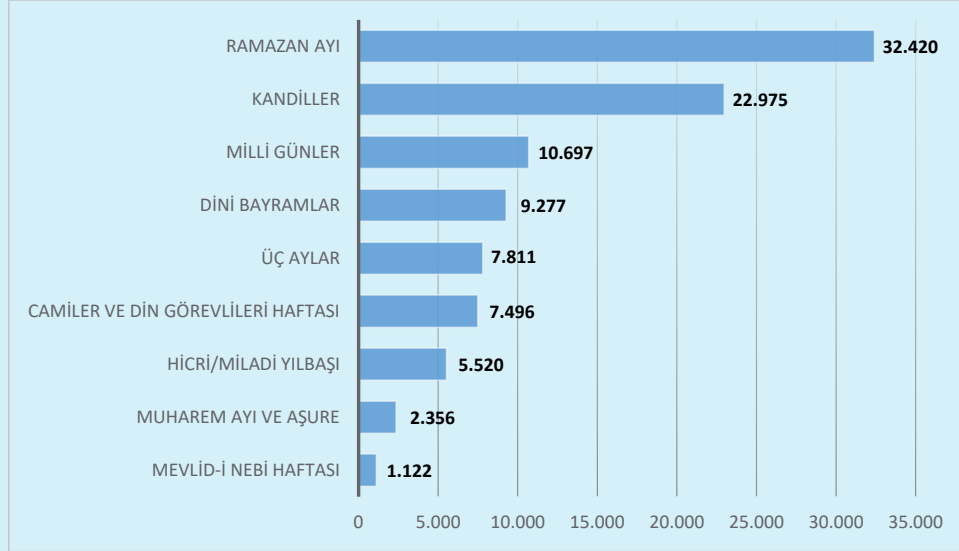


Grafik-7: Ahlak Konusunda Yapılan Vaazların Alt Başlıklara Göre Dağılımı

Grafikte yer alan alt konuların dağılımı incelendiğinde, "Güvenilirlik/Doğruluk/Dürüstlük, İyiliği Emredip Kötülükten Sakındırmak, İhlal ve Samimiyet, Yalan, Dedikodu/Gıybet ve İftira" ile "Sorumluluk ve Emanet Bilinci" konusundaki vaazların ön sıralarda yer aldığı görülmektedir.

5. Dini-Milli Özel Günler ve Haftalar

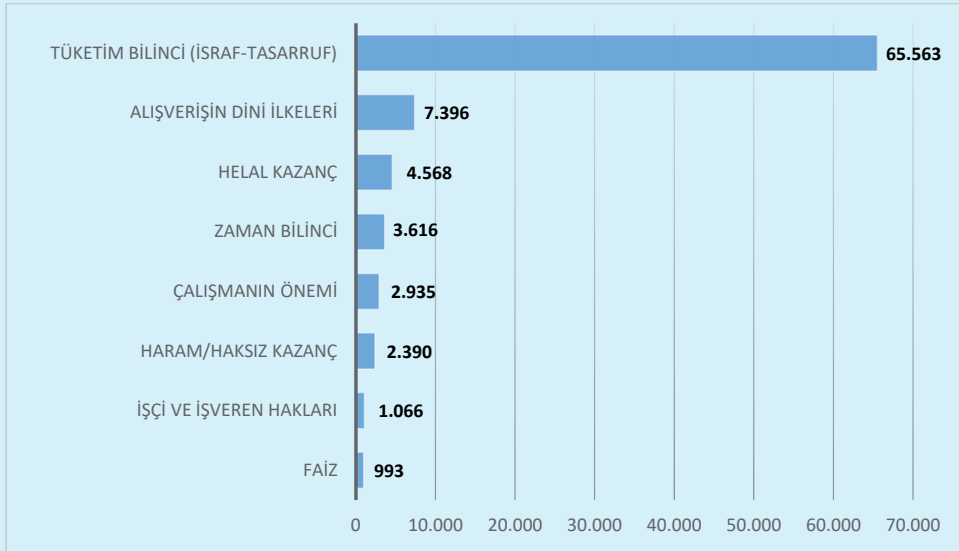
Milletimizin dini hayatında önemli bir yeri bulunan dini ve milli günler konusunda, 2018 yılında, 99.674 vaaz yapıldığı görülmektedir. Bu sayı, toplam vaazlar içinde % 11'lik bir orana karşılık gelmekte ve bu konu en çok vaaz edilen konular arasında beşinci sırada yer almaktadır. Dini hayatın önemli dilimlerinden olan özel gün ve haftalar, halkımızın dini yaşantısını şekillendirmede önemli bir fonksiyona sahiptir. Başkanlığımızın topluma yönelik irşat faaliyetlerini yoğunlaştırdığı bu dönemlerde, Ramazan ayı, kandil geceleri, milli günler ve dini bayramlar hakkında yapılan vaazlar ön sıralarda bulunmaktadır.



Grafik-8: Dini-Milli Özel Gün ve Haftalar Konusunda Yapılan Vaazların Alt Başlıklara Göre Dağılımı

6. Çalışma ve Ekonomik Hayat

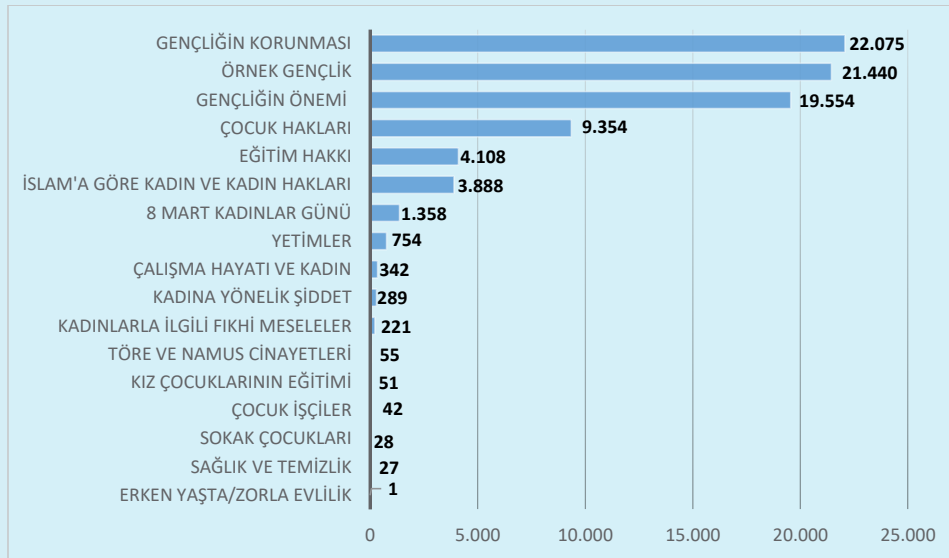
Aşağıdaki grafik incelendiğinde; 2018 yılında, “Çalışma ve Ekonomik Hayat”la ilgili 88.528 vaaz hazırlandığı ve sunulduğu görülmektedir. Bu sayı, toplam vaazlar içinde % 10’luk bir orana karşılık gelmektedir. Çalışma hayatıyla ilgili yapılan vaazlar, en çok vaaz edilen altıncı konu başlığıdır. Bu konuda yapılan vaazların dağılımına bakıldığında, “Tüketim Bilinci, Alışverişin Dini İlkeleri, Helal Kazanç, Çalışmanın Önemi ve Haram/Haksız Kazanç” konularının öne çıktığı müşahade edilmektedir. 2018 yılında, “Çalışma ve Ekonomik Hayat”la ilgili yapılan vaazların alt başlıklara göre dağılımı şöyle olmuştur:



Grafik-9: Çalışma ve Ekonomik Hayat Konusunda Yapılan Vaazların Alt Başlıklara Göre Dağılımı

7. Kadın, Çocuk ve Genç Konusunda Yapılan Vaazlar

İslam'a göre kadın hakları, insanlar arası fırsat eşitliği, çocukların nitelikli eğitimi, gençliğin önemi ve korunması gibi konular günümüz toplumunun üzerinde durduğu önemli konulardandır. Değişen hayat şartları, yükselen eğitim seviyesi, şehirleşme gibi faktörler, toplumumuzda kadınların, çocukların ve gençlerin geleneksel rollerinde değişimler meydana getirmiştir. Bu değişikliğin, dini ve ahlaki anlamda sağlam bir zemine oturması, söz konusu değişimlerin ortaya çıkaracağı muhtemel gerilimlerin azaltılması ve toplumsal yapının bu değişimden zarar görmemesi için, vaazlar yoluyla halkımızın irşat edilmesi, geçmiş yıllarda olduğu gibi günümüzde de önemini korumaktadır. Bu bağlamda 2018 yılında "Kadın, Çocuk ve Genç" konularında, 83.587 vaaz yapılmıştır. Konuyla ilgili yapılan vaazların bir önceki yıla göre önemli miktarda artmasında, 2018 yılı Mevlid-i Nebi Haftası temasının "Peygamberimiz ve Gençlik" olarak belirlenmesinin önemli bir etken olduğu değerlendirilmektedir. Sunulan vaazların alt konulara dağılımında da görüleceği gibi, kamuoyunda önemli yer tutan, "Gençliğin Korunması, Örnek Gençlik, Çocuk Hakları, Eğitim Hakkı ve İslam'a Göre Kadın ve Kadın Hakları" konuları öne çıkmaktadır.

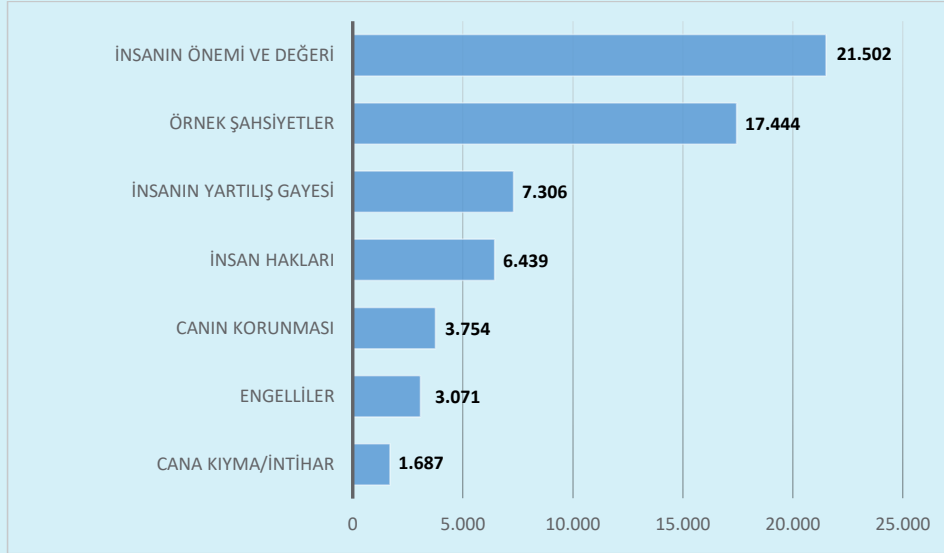


Grafik-10: Kadın, Çocuk ve Genç Konusunda Yapılan Vaazların Alt Başlıklara Göre Dağılımı

Vaaz ve irşat faaliyetlerinde kadın, çocuk ve genç konusuna yer verilmesi daha huzurlu ailelerin teşekkülüne ve anılan kesimlerin toplum içinde layık olduğu yeri almasına katkı sağlayacaktır.

8. İnsan

Artan eğitim seviyesi, diğer kültürlerle ilişkiler, sanal medya aracılığıyla edinilen veriler, insanoğluna kendi var oluş sebebini ve hayatın anlamını daha sıklıkla sorgulatmaktadır. Bu açıdan insanların bu minvaldeki sorularına cevap mahiyetinde yapılacak vaazların anlam ve önemi büyüktür. Elde edilen verilere göre; 2018 yılında "İnsan"ı konu edinen 61.203 vaaz yapılmıştır. Konunun alt başlıklara göre dağılımı ise şu şekilde olmuştur:

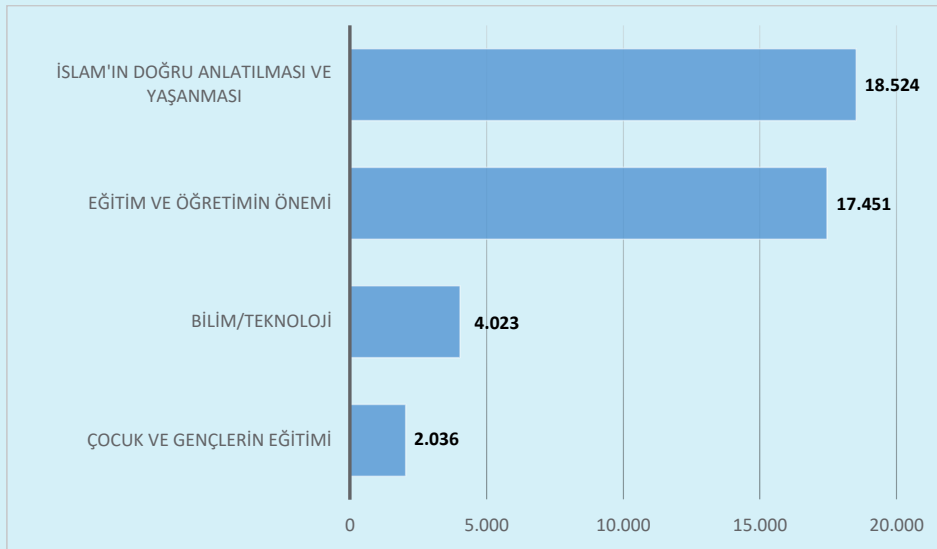


Grafik-11: İnsan Konusunda Yapılan Vaazların Alt Başlıklara Göre Dağılımı

Grafik incelendiğinde, “İnsan” ana başlığı altında hazırlanan vaazların ağırlıklı olarak “İnsanın Önemi ve Değeri, Örnek Şahsiyetler ve İnsanın Yaratılış Gaysi” bağlamında olduğu görölmektedir.

9. İlim ve Eğitim

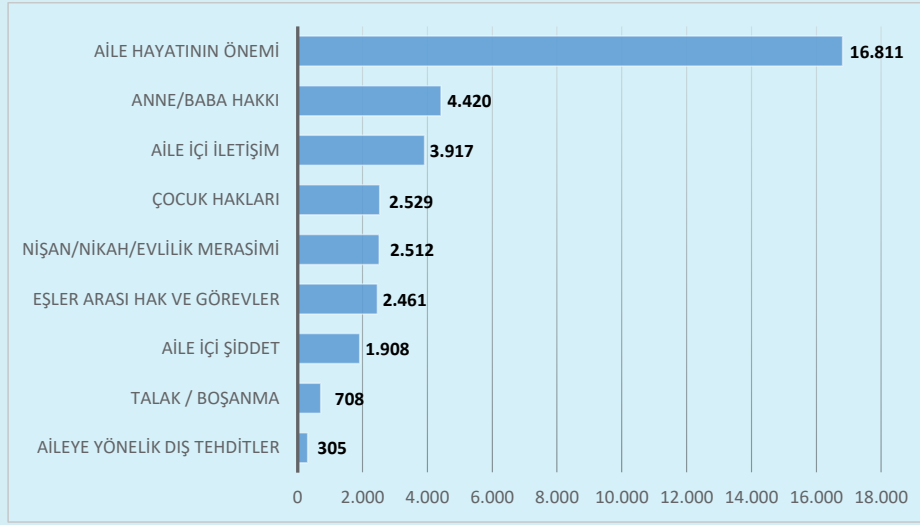
Toplumsal hayatın en önemli unsurlarından biri eğitimidir. Örf, din ve toplumsal değerklerle şekillenen eğitim, bireyin değerk yargılarının yapısını oluşturmakta ve bir şekilde toplumun devamını sağlamaktadır. Vaazlar da yaygın eğitimin önemli bir parçasını oluşturmakta, dini bilgi, örf ve değerklerin aktarılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Aynı zamanda vaazlar, müminlerin eğitim hususunda bilinçlenmesi amacına hizmet eden bir işleve sahiptir. Bu amaçla, 2018 yılında “İlim ve Eğitim” ana başlığı altında 42.034 vaaz hazırlanmış ve sunulmuştur. Konuyla ilgili yapılan vaazlar, “İslam’ın Doğru Anlatılması ve Yaşanması, Eğitim ve Öğretimin Önemi, Bilim ve Teknoloji ile Çocuk ve Gençlerin Eğitimi” başlıkları bağlamında hazırlanmıştır.



Grafik-12: İlim ve Eğitim Konusunda Yapılan Vaazların Alt Başlıklara Göre Dağılımı

10. Aile

Toplumun en küçük yapısı olan aile, önemli bir sosyal kurumdur. Ailenin devamı ve korunması, toplumların geleceği açısından hayati bir öneme sahiptir. Bu bağlamda, “Aile ve Dini Rehberlik Büroları/Merkezleri” marifetiyle yürütülen hizmetler yanında, vaazlarda da “Aile”yle ilgili konulara önemli bir yer verilmektedir. 2018 yılında “Aile”yle ilgili yapılan vaazların alt başlıklara göre dağılımı şöyle olmuştur:

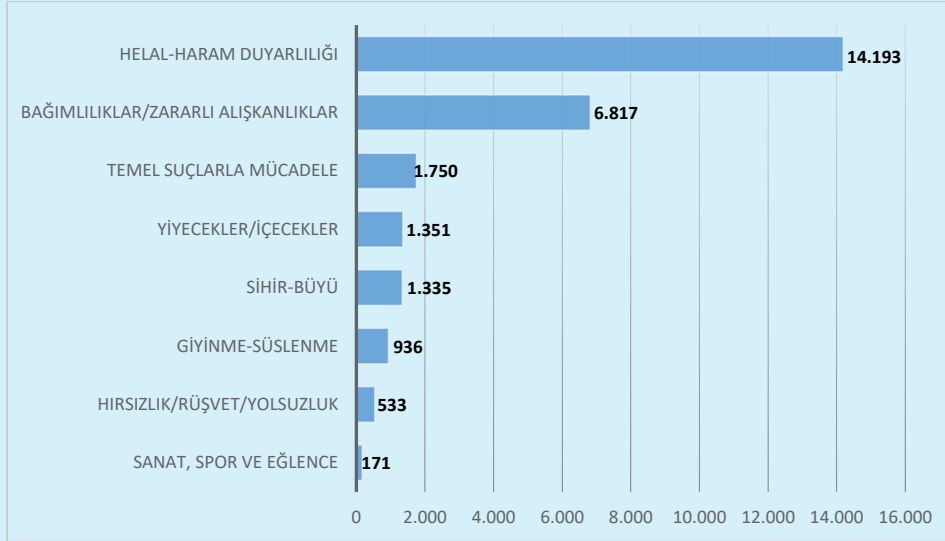


Grafik-13: Aile Konusunda Yapılan Vaazların Alt Başlıklara Göre Dağılımı

2018 yılında, “Aile” ana başlığıyla ilgili konularda 35.571 vaaz yapılmıştır. “Aile” konulu vaazlar 2018 yılındaki bütün vaazların %4’ünü oluşturmaktadır. “Aile” ana konusu altındaki alt başlıklarda; “Aile Hayatının Önemi, Anne-Baba Hakkı, Aile İçi İletişim, Çocuk Hakları ve Nişan/Nikâh-Evlenme” konuları yoğun olarak ele alınmıştır.

11. Helaller ve Haramlar

Helaller ve haramlar, dinin kendi mensupları için ortaya koyduğu emir ve yasaklardır. İman ve ibadetler, ferdin Allah’a karşı bağlılık ve kulluğunu simgeleyen bir anlama sahip olduğu gibi, dinin birtakım gayelerle koyduğu yasaklara ve sınırlara uymak da yine dindarlığın bir gereğidir. Ancak helal ve haramlara riayet etmek, sadece bireyi değil aynı zamanda toplumu da ilgilendiren boyutları sebebiyle irşat hizmetlerinde yer almalıdır. Bu konuda 2018 yılında yapılan vaazların alt başlıklara göre dağılımı şöyle olmuştur:

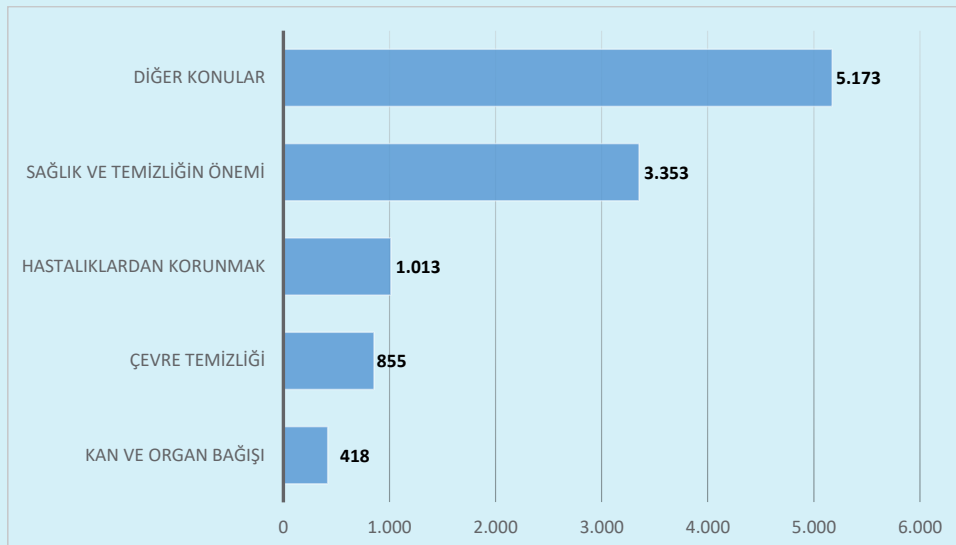


Grafik-14: Helaller ve Haramlar Konusunda Yapılan Vaazların Alt Başlıklara Göre Dağılımı

Grafikte görüldüğü üzere; “Helaller ve Haramlar” başlığı altında yapılan vaazlar içinde, “Helal-Haram Duyarlılığı, Bağımlılıklar/Zararlı Alışkanlıklar, Temel Suçlarla Mücadele, Yiyecekler/İçecekler, Sihir-Büyü ile Giyinme ve Süslenme” konuları ön sıralarda yer almıştır. 2018 yılında, “Helaller ve Haramlar” konusunda toplam, 27.086 vaaz yapılmıştır.

12. Sağlık

Dinimiz manevi temizliğe ve arınmaya önem verdiği kadar maddi temizliğe ve sağlığa da büyük önem vermektedir. Modern hayatın getirdiği stres, yorgunluk ve depresyon, ruh sağlığını ve gündelik hayatı olumsuz yönde etkilemekte ve sağlık problemlerinin artmasına neden olmaktadır. Bu anlamda cemaate, temizlik, sağlığın korunması ve hastalıklara karşı tedbirli olma konularının dini bir yorum çerçevesinde doğru bilgilerle sunulması, birçok insan için hayati bir yardım anlamına gelmektedir. Bu kapsamda 2018 yılında, “Sağlık ve Temizlik” konusunda 10.812 vaaz verilmiştir. Söz konusu vaazlarda ağırlıklı olarak, “Sağlık ve Temizliğin Önemi, Hastalıklardan Korunma ve Çevre Temizliği” gibi konulara yer verilmiştir.



Grafik-15: Sağlık Konusunda Yapılan Vaazların Alt Başlıklara Göre Dağılımı



B. Vaaz Hazırlayanlarla İlgili Veriler

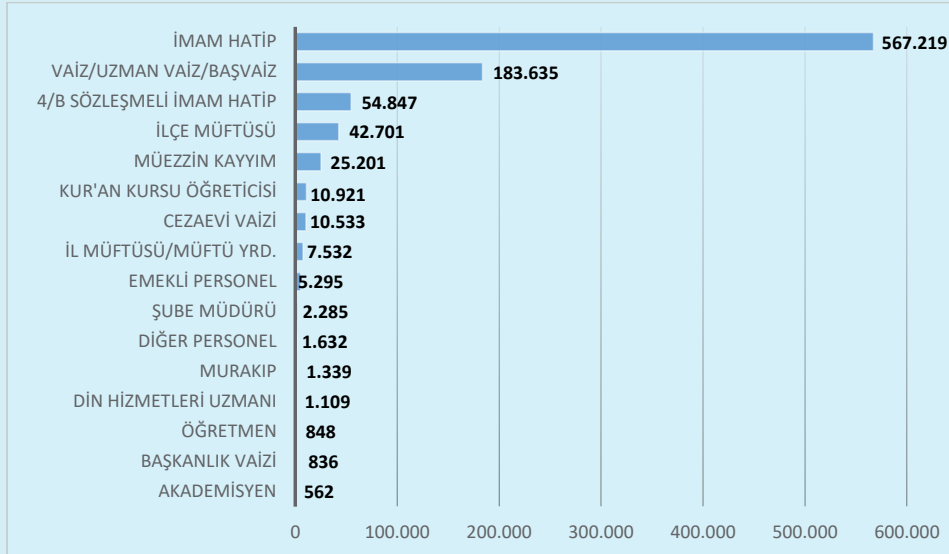
1. Vaaz Edenlerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Başkanlığımızca yürütülen vaaz ve irşat hizmetleri, hem erkek hem de kadın görevlilerimizce deruhte edilmektedir. 2018 yılında yapılan vaazları bu açıdan değerlendirdiğimizde; kadın görevliler tarafından yapılan vaaz sayısının, 62.795; erkek görevliler tarafından yapılan vaaz sayısının 853.704 olduğu görülmektedir.

2017 yılında kadın görevliler tarafından sunulan vaazların, 2018 yılında önemli miktarda azaldığı görülmektedir. 2017 yılında kadın görevliler tarafından yapılan vaazların toplamı, 94.418 iken bu sayı 2018 yılında; 62.795'e düşmüştür. Vaaz ve irşat hizmetlerinin daha fazla kadın cemaate ulaştırılabilmesi için kadın vaiz sayısının artırılması ve mevcut kadın personelin vaaz-irşat hizmetlerinde daha aktif görev alması gerekmektedir.

2. Vaaz Edenlerin Unvanlara Göre Dağılımı

Vaaz eden görevlilerimiz sadece vaizler olmayıp, farklı unvanlarda görev yapan, vaaz hazırlama ve sunma konusunda yetenekli ve mahir olan görevlilerimiz de vaaz etmektedirler. Bu bağlamda, 2018 yılında vaaz edenlerin unvanlarına göre dağılımı şöyledir:



Grafik-16: Vaaz Edenlerin Unvanlara Göre Dağılımı

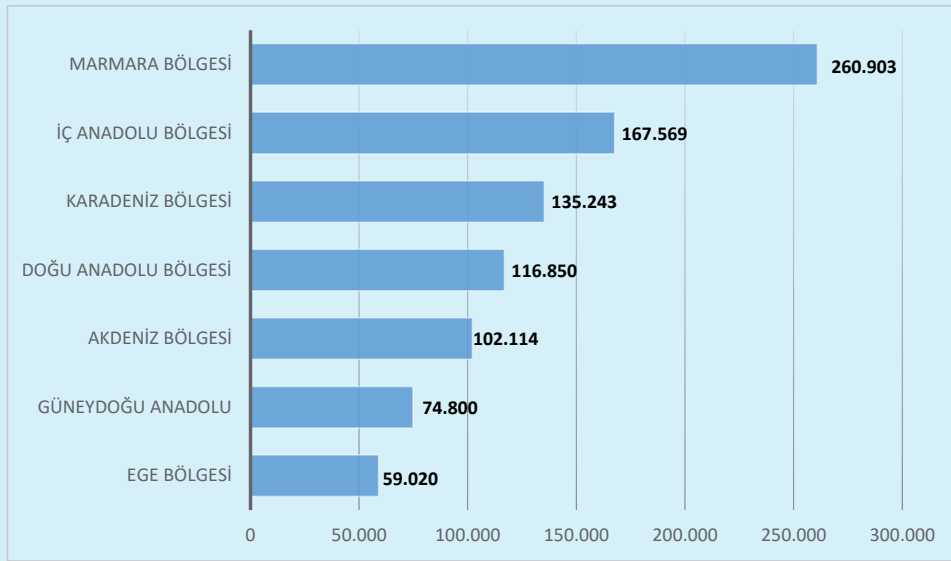
Grafikte görüldüğü üzere; 2018 yılında vaaz yapmaya yetkili görevlilerin unvanlarına bakıldığında ilk sırada, imam-hatipler bulunmaktadır. Toplam 916.499 vaazın 567.219'u imam-hatipler tarafından sunulmuştur. 4/B sözleşmeli imam-hatipler ile diğer bir cami görevlisi olan müezzin-kayyımların yaptığı vaazlar da eklendiğinde bu sayı, 647.267'ye ulaşmaktadır. Bu durum, toplam vaazların 2/3'ünden fazlasını, cami görevlilerinin yaptığını göstermektedir. Merkezi vaaz uygulamasının terkedilerek yüz yüze vaaz sistemine geçilmesi imam-hatiplerin irşat hizmetlerine aktif olarak katılmalarına büyük katkı sağlamıştır. 2011 yılında başlatılan "Yüz Yüze Vaaz Projesi"nin geldiği aşamayı göstermesi bakımından bu sonuçlar olumlu olarak değerlendirilmelidir.

Vaaz sayıları, unvanlara göre değerlendirildiğinde ikinci sırada vaizler yer almaktadır. Vaiz, cezaevi vaizi, uzman vaiz ve başvaizlerin toplam vaaz sayıları: 194.168'dir. Diyanet İşleri Başkanlığı'nda halen üç bine yakın vaiz görev yapmaktadır. Vaizlerimiz, kürsü vaizliği yanında din hizmeti faali-

yetlerinin birçok noktasında aktif görev almaktadırlar. Özellikle sosyal hizmet kurumları olan çocuk ve sevgi evleri, gençlik merkezleri, huzur evleri, cezaevleri, kadın sığınma evleri, sağlık tesisleri, öğrenci yurtları, rehabilitasyon merkezleri vb. kurumlarda din hizmetinin düzenli ve programlı bir şekilde ulaştırılmasında vaizlerimiz azami derecede gayret göstermektedirler.

C. Vaazların Bölgelere Göre Dağılımı

Aşağıdaki grafik, 2018 yılı DHYS verilerine göre vaazların bölgelere göre dağılım sayılarını göstermektedir. Bu verilere göre; Marmara Bölgesi, en çok vaaz sunulan bölgemizdir. Marmara Bölgesi'ni, İç Anadolu ve Karadeniz Bölgeleri takip etmektedir. Vaaz sayısının en az olduğu bölgelerimiz ise Ege ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleridir.



Grafik-17: Vaazların Bölgelere Göre Dağılımı

Ç. Üçer Aylık Vaaz Dönemlerine Özel Konu Belirlenmesi

Başkanlığımızın 2017-2021 Stratejik Planı'nda; Genel Müdürlüğümüze her yılın üçer aylık vaaz programları için bir ana konu belirlenmesi görevi verilmiştir. Bu çerçevede, 2018 yılının ilk üç aylık döneminde (Ocak, Şubat ve Mart) "Kur'an-Sünnet Bütünlüğü"; ikinci üç aylık dönemde (Nisan, Mayıs ve Haziran) "Tüketim Ahlakı ve İsrâf"; üçüncü üç aylık dönemde (Temmuz, Ağustos ve Eylül) "İman"; dördüncü üç aylık dönemde ise (Ekim, Kasım ve Aralık) "Peygamberimiz ve Gençlik" konusu belirlenmiştir. Belirlenen ana konular bütün il müftülüklerine bildirilerek il irşat kurullarınca vaaz konularının, bu ana konu merkeze alınarak hazırlanması istenmiştir.

III. MEVLİD-İ NEBİ HAFTASI

A. Hafta Öncesinde Gerçekleştirilen Hazırlık Çalışmaları

1. Mevlid-i Nebi Haftası Merkez Komisyonu Toplantıları ve Kararları

Başkanlığımız, 2018 yılı Mevlid-i Nebi Haftası çalışmalarına; il ve ilçe müftülükleri, ilahiyat fakülteleri, Milli Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü ve sivil toplum kuruluşlarının tema olarak belirlenebilecek konulara dair görüşlerini alarak başlamıştır. Başkanlığımıza iletilen tema ile ilgili görüşler, Genel Müdürlüğümüzce tevhit edilmiş ve 24 Nisan 2018 tarihinde toplanan Mevlid-i Nebi Haftası Merkez Komisyonu'nca değerlendirilmiştir. Bahsi geçen toplantıda, "Peygamberimiz ve Gençlik" temasının Mevlid-i Nebi Haftası'nda ele alınmasına karar verilmiştir.

Diğer yandan merkez komisyonunun gerçekleştirdiği bu birinci toplantıda, resmi açılış programının Ankara veya İstanbul'da yapılması, hafta münasebetiyle Başkanlığımız öncülüğünde çeşitli illerde vatandaşlarımıza yönelik programlar düzenlenmesi, uluslararası düzeyde bir "Mevlid-i Nebi Haftası Sempozyumu" gerçekleştirilmesi ve söz konusu sempozyum için 29 Mayıs Üniversitesi Uluslararası İslam ve Din Bilimleri Fakültesi ile ortaklaşa bir bilim kurulu oluşturulması kararlaştırılmıştır.

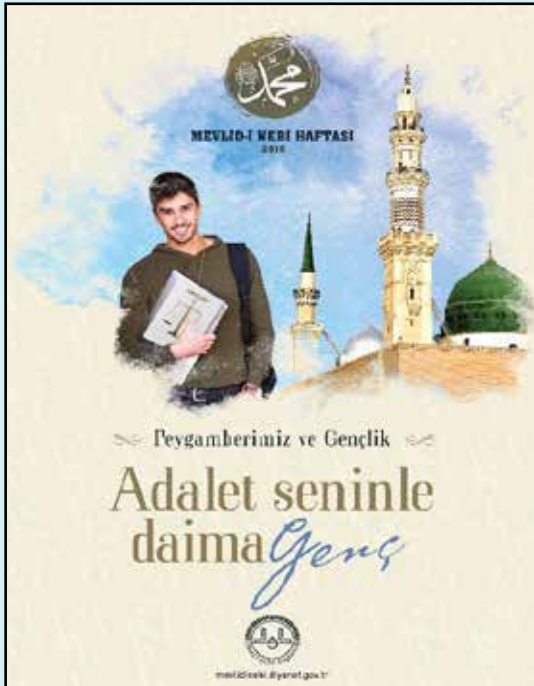
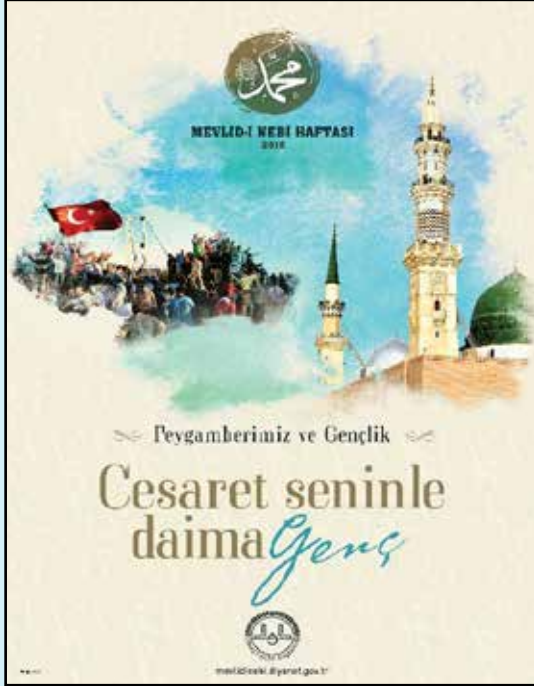
Mezkûr komisyon, Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Huriye MARTI başkanlığında, 26.09.2018 tarihinde ikinci toplantısını gerçekleştirmiştir. Toplantıda; temayla ilgili ilke ve hedefler, Mevlid-i Nebi Haftası Talimatı; Başkanlık Merkez Birimleri, Türkiye Diyanet Vakfı ve ilgili il müftülüklerinin yükümlülükleri karara bağlanmıştır. Bu bağlamda, ilgili komisyonca alınan ve Başkanlık Makamınca uygun görülen kararları ihtiva eden "2018 Yılı Mevlid-i Nebi Haftası Talimatı", 16.10.2018 tarihinde merkez birimleri, taşra ve yurt dışı teşkilatı ile Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürlüğü'ne gönderilmiştir.

2. Basılı ve Görsel Materyal Hazırlanması

Tanıtım faaliyetlerinde ve hafta boyunca gerçekleştirilecek etkinliklerde kullanılmak üzere, dört farklı görsel tasarım ve slogan içeren afişler ve uyarlamaları (billboard, raket, sticker vb.) ile iki adet sinevizyon filmi hazırlanarak il müftülüklerimize ulaştırılmıştır.

Toplumun farklı kesimlerine ulaşmak amacıyla, hazırlanan sinevizyon filmleri ulusal ve yerel medya kuruluşlarına gönderilmiştir. Ayrıca periyodik olarak Diyanet TV'de yayınlanmış ve Diyanet TV YouTube kanalına yüklenmiştir.





Mevlid-i Nebi Haftası için hazırlanan web sayfası, “mevlidinebi.diyaret.gov.tr” adresiyle hizmete sunulmuştur. Hafta münasebetiyle tema çerçevesinde hazırlanan afiş, sinevizyon, kitap, dergi, makale, hutbe, vaaz vb. tüm yazılı ve görsel materyal bu sayfada yayımlanmıştır. Ayrıca “Uluslararası Mevlid-i Nebi Sempozyumu”yla ilgili duyurular ve sempozyum programı bahsi geçen web sayfası üzerinden ilan edilmiştir.



Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü’nce hazırlanan “Peygamberimiz ve Gençlik” adlı tematik kitap, gerçekleştirilen etkinliklerde katılımcılara dağıtılmak üzere il ve ilçe müftülüklerine gönderilmiştir.

Ayrıca Diyanet Aylık Dergi’nin Kasım 2018 sayısı, Mevlid-i Nebi Haftası teması merkeze alınarak hazırlanmıştır.





Başkanlığımız merkez binası içinde ve çevresinde bulunan reklam alanlarına, hazırlanan görsel tasarımlar asılmıştır. Ayrıca Başkanlığımız tarafından hazırlanan afişlerin müftülük hizmet binaları, Kur'an kursları, camiler ve bazı işyerleri ile duraklar, metro istasyonları, belediye otobüsleri, servis araçları ile diğer mekanlardaki reklam alanlarına asılması sağlanmıştır.



3. Basın Toplantısı

Hafta münasebetiyle yapılacak olan faaliyetleri tanıtmak ve bu faaliyetlerin amaç ve hedeflerini kamuoyu ile paylaşmak üzere, Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ tarafından 16 Kasım 2018 Cuma günü Başkanlığımız Konferans Salonu'nda basın toplantısı yapılmıştır. Basın toplantısını çok sayıda medya mensubu takip etmiştir. Söz konusu basın toplantısı Diyanet TV tarafından canlı olarak yayınlanmıştır.



4. Hutbe Okutulması

Mevlid-i Nebi Haftası münasebetiyle 16 Kasım 2018 tarihinde, ülkemiz genelindeki camilerde Genel Müdürlüğümüzce hazırlanan “Mevlid-i Nebi” ve 23 Kasım 2018 tarihinde “En Büyük Zenginliğimiz Gençlerimiz” isimli hutbeler okutulmuştur.

B. Hafta Boyunca Gerçekleştirilen Faaliyetler

2018 yılı Mevlid-i Nebi Haftası Başkanlığımız merkez, yurt içi ve yurt dışı teşkilatı tarafından hafta boyunca “Peygamberimiz ve Gençlik” teması çerçevesinde gerçekleştirilen çeşitli etkinliklerle kutlanmıştır. Bu etkinlikleri şu şekilde sıralamak mümkündür:

1. Başkanlık Merkezince Gerçekleştirilen Faaliyetler

a. Resmi Açılış Programı

17 Kasım 2018 Cumartesi günü İstanbul Sinan Erdem Spor Salonu’nda Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY, bakanlar, milletvekilleri, siyasi parti temsilcileri, üst düzey bürokratlar, sivil toplum kuruluşu temsilcileri, iş ve sanat dünyasından önemli isimlerin yanı sıra çok sayıda vatandaşımızın ve gencimizin katılımıyla Mevlid-i Nebi Haftası resmi açılış programı gerçekleştirilmiştir.





b. Sergiler

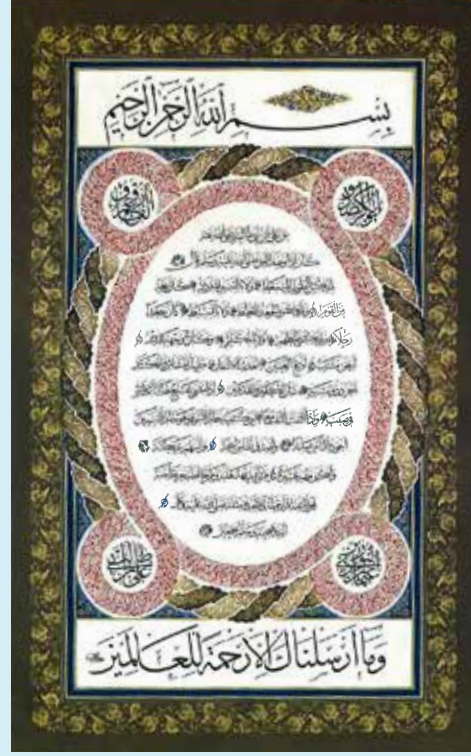
Mevlid-i Nebi Haftası münasebetiyle Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Dr. Burhan İŞLİYEN ve Din Hizmetleri Genel Müdürü Bünyamin ALBAYRAK'ın katılımlarıyla, 16 Kasım 2018 tarihinde Ankara/ Kızılay Metro İstasyonu Sanat Galerisi'nde "Kırk Hadis Hat Sergisi" açılmıştır. Söz konusu sergi 23 Kasım 2018 tarihine kadar açık kalmıştır.



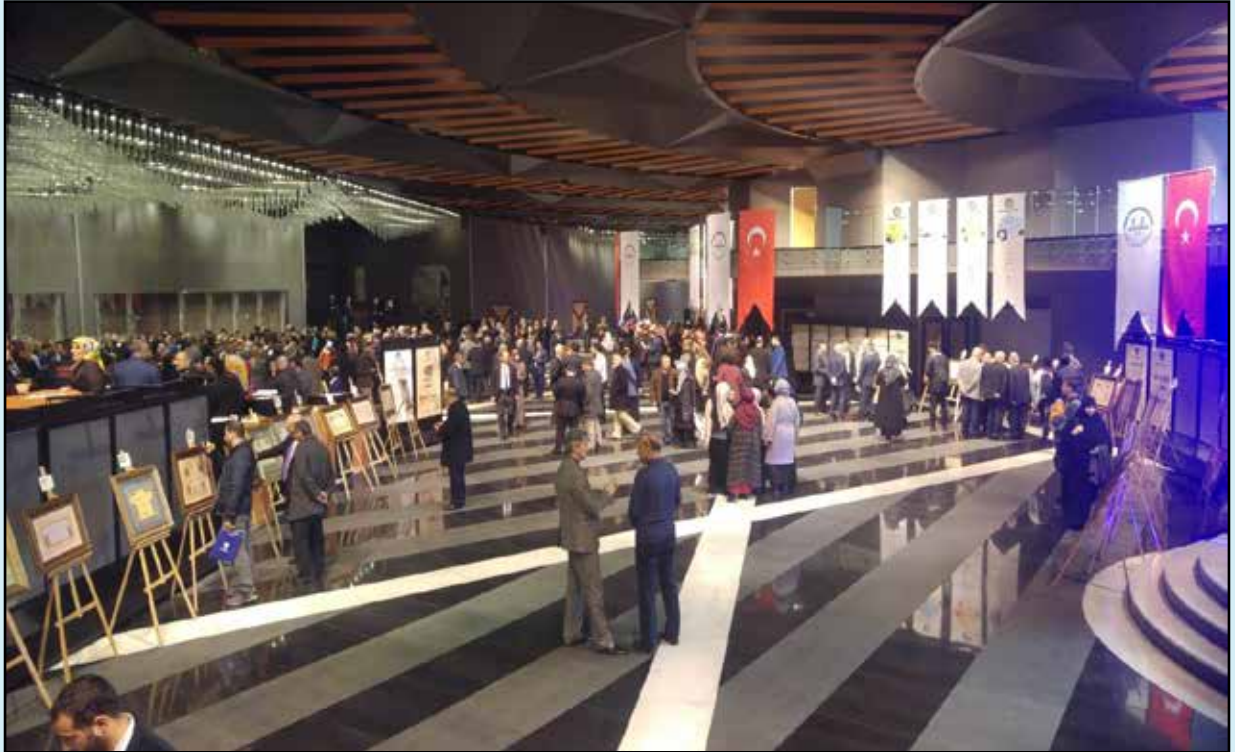
Hafta münasebetiyle Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Huriye MARTI ve İstanbul Müftüsü Prof. Dr. Hasan Kâmil YILMAZ'ın katılımlarıyla, 23 Kasım 2018 tarihinde İstanbul/Ayasofya'da "Gençlerin Sanatında Peygamber Sevgisi" konulu hat/eburu/tezhib sergisi açılışı gerçekleştirilmiştir. 03 Aralık 2018 tarihine kadar ziyarete açık olan sergiye, vatandaşlarımız yoğun ilgi göstermiştir.



Söz konusu sergide yer alan eserlerin “Gençlerin Sanatında Peygamber Sevgisi” ismiyle 1000 adet katalog basımı gerçekleştirilmiştir.



“Uluslararası Mevlid-i Nebi Sempozyumu”nun düzenlendiği Osmanlı Arşivi Külliyesi Kongre Merkezi’nde, 23-25 Kasım 2018 tarihleri arasında, “Kırk Hadis Hat Sergisi” düzenlenmiştir.





c. Yurt Dışı Programı

18 Kasım 2018 tarihinde, Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ'ın katılımlarıyla, Kosova'nın başkenti Priştine'de "Mevlid-i Nebi Haftası Yurt Dışı Programı" gerçekleştirilmiştir. Söz konusu programa yoğun bir katılım olmuştur.



ç. Mevlid Kandili Programı

Rahmet Peygamberi Hz. Muhammed (s.a.s)'in doğum günü olan Mevlid Kandili münasebetiyle Ordu Ulu Camii'nde düzenlenen "Mevlid Kandili Özel Programı"na Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ katılmış ve "Peygamberimiz ve Gençlik" teması çerçevesinde bir vaaz etmiştir. Vatandaşlarımızın yoğun ilgi gösterdiği program, TRT 1 ve Diyanet TV ekranlarından canlı olarak yayımlanmıştır.



d. Gençlik Buluşması Programı

Mevlid-i Nebi Haftası etkinlikleri kapsamında Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ'ın iştirakleriyle 20 Kasım 2018 Salı günü yatsı namazında Ankara Ahmet Hamdi Akseki Camii'nde "Gençlik Buluşması Programı" gerçekleştirilmiştir.



e. Diyarbakır Programı

21 Kasım 2018 tarihinde Diyarbakır Belediye Kongre Merkezi'nde Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Dr. Burhan İŞLİYEN'in katılımıyla "Mevlid-i Nebi Haftası Programı" gerçekleştirilmiştir. Söz konusu programa vatandaşlarımız tarafından yoğun ilgi gösterilmiştir.





f. Mevlid-i Nebi Aşı İkramı

Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürlüğü ile koordineli bir şekilde 23 Kasım 2018 Cuma günü, Ankara ili Altındağ ilçesi Melike Hatun Camii'nde 5.000 kişilik "Mevlid-i Nebi Aşı" ikramı gerçekleştirilmiştir.



g. İzmir Kapanış Programı

İzmir Alsancak Atatürk Kapalı Spor Salonu'nda, 25 Kasım 2018 Pazar günü Diyanet İşleri Başkan Yardımcıları Prof. Dr. Ramazan MUSLU ve Dr. Burhan İŞLİYEN'in katılımlarıyla, "Mevlid-i Nebi Haftası Kapanış Programı" gerçekleştirilmiştir. İzmir Valisi Erol AYYILDIZ, kurum amirleri ve çok sayıda vatandaşımızın katıldığı program Mustafa Cihat KILIÇ konseriyle son bulmuştur.





Bu programların yanı sıra hafta münasebetiyle Afyonkarahisar, Ankara, Antalya, Balıkesir, Batman, Bayburt, Bursa, Düzce, Erzincan, Eskişehir, Gaziantep, Hatay, Isparta, Karabük, Kayseri, Kırıkkale, Konya, Malatya, Mardin, Mersin, Muğla, Rize, Sakarya, Samsun, Siirt, Sinop, Şanlıurfa, Trabzon ve Zonguldak illerinde düzenlenen programlara Başkanlığımız üst düzey personeli konuşmacı olarak katılmıştır. Söz konusu programların bilgisi aşağıda gösterilmiştir:

2018 YILI MEVLİD-İ NEBİ HAFTASI MÜNASEBETİYLE İL VE İLÇELERDE GÖREVLENDİRİLEN PERSONEL LİSTESİ						
S.NO	ADI SOYADI	UNVANI	GÖREV YERİ	GÖREVLENDİRİLDİĞİ		TARİH
				İL	İLÇE	
1	Prof. Dr. Ramazan MUSLU	Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı	Başkanlık Makamı	Ankara	Sincan	18 Kasım 2018
				Isparta	Merkez	19 Kasım 2018
				Düzce	Merkez	20-21 Kasım 2018
2	Dr. Burhan İŞLİYEN	Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı	Başkanlık Makamı	Kayseri	Merkez	18 Kasım 2018
					İncesu	19 Kasım 2018
					Develi	20 Kasım 2018
					Yahyalı	20 Kasım 2018
					Merkez	21 Kasım 2018
				Diyarbakır	Merkez	21 Kasım 2018
				Mersin	Merkez	22 Kasım 2018
					Tarsus	23 Kasım 2018
				Hatay	İskenderun	24 Kasım 2018
3	Dr. Selim ARGUN	Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı	Başkanlık Makamı	Erzincan	Merkez	22 Kasım 2018
					Merkez	18 Kasım 2018
4	Bünyamin ALBAYRAK	Din Hizmetleri Genel Müdürü	Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü	Zonguldak	Kdz. Ereğli	18 Kasım 2018
					Merkez	19 Kasım 2018
				Kırıkkale	Merkez	19 Kasım 2018
				Ankara	Pursaklar	20 Kasım 2018
				Mardin	Merkez	21-22 Kasım 2018
				İstanbul	Pendik	22 Kasım 2018
					Bağcılar	23 Kasım 2018
					Bayrampaşa	24 Kasım 2018
					Merkez	18 Kasım 2018
5	Dr. Fatih KURT	Dini Yayınlar Genel Müdürü	Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü	Karabük	Safranbolu	18 Kasım 2018
				Bursa	Merkez	19 Kasım 2018
					Kestel	20 Kasım 2018
				Malatya	Merkez	21 Kasım 2018
				İstanbul	Merkez	22-23 Kasım 2018
				Konya	Kulu	24 Kasım 2018
				Sakarya	Karapürçek	25 Kasım 2018
				Rize	Merkez	19-20 Kasım 2018
				Bayburt	Merkez	21 Kasım 2018
6	Kadir DİNÇ	Eğitim Hizmetleri Genel Müdürü	Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü	Siirt	Merkez	23 Kasım 2018
				Sinop	Boyabat	24 Kasım 2018
				Balıkesir	Altıeylül	24 Kasım 2018
				Trabzon	Araklı	19 Kasım 2018
					Akçaabat	19 Kasım 2018
7	Selami AÇAN	1. Hukuk Müşaviri	Hukuk Müşavirliği	Samsun	Merkez	21 Kasım 2018
8	Prof. Dr. Cenksu ÜÇER	Din İşleri Yüksek Kurulu Başkan Vekili	Din İşleri Y. Kurulu Başkanlığı	Sinop	Boyabat	22 Kasım 2018
					Saraydüzü	23 Kasım 2018
				Eskişehir	Merkez	19 Kasım 2018
9	Prof. Dr. Bünyamin ERUL	Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi	Din İşleri Y. Kurulu Başkanlığı	Afyonkarahisar	Merkez	20 Kasım 2018
10	Prof. Dr. Mehmet ÜNAL	Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi	Din İşleri Y. Kurulu Başkanlığı	Antalya	Manavgat	20 Kasım 2018
11	Prof. Dr. İbrahim Hilmi KARSLI	Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi	Din İşleri Y. Kurulu Başkanlığı	Afyonkarahisar	Emirdağ	22 Kasım 2018
12	Zeki SAYAR	Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi	Din İşleri Y. Kurulu Başkanlığı	Batman	Merkez	22 Kasım 2018
					Kozluk	23 Kasım 2018
13	Rifat ORAL	Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi	Din İşleri Y. Kurulu Başkanlığı	Gaziantep	Merkez	22 Kasım 2018
14	Mehmet KAPUKAYA	Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi	Din İşleri Y. Kurulu Başkanlığı	Muğla	Bodrum	18 Kasım 2018
				Sakarya	Merkez	21 Kasım 2018
				Şanlıurfa	Merkez	24 Kasım 2018

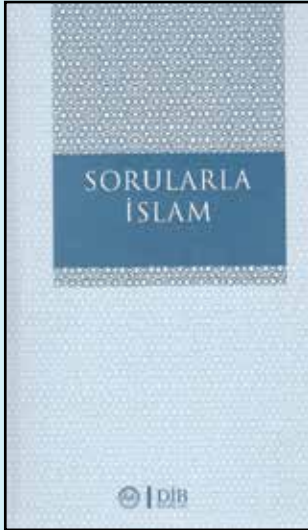
Tablo-2: Başkanlığımız Öncülüğünde Gerçekleştirilen Mevlid-i Nebi Haftası Programları

ğ. Mevlid-i Nebi Gençlik Bilgi Yarışması

Üniversite öğrencileri arasında Peygamber sevgisini ve örnekliğini canlı tutmak, “Mevlid-i Nebi Haftası” konusunda bir farkındalık oluşturmak ve Başkanlığımızın gençlere yönelik hizmetlerine ivme kazandırmak amacıyla, örgün ve açık öğretime devam eden 17-28 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerine yönelik “Mevlid-i Nebi Gençlik Bilgi Yarışması” düzenlenmiştir.

“Mevlid-i Nebi Gençlik Bilgi Yarışması”yla ilgili duyuruları yapmak ve başvuruları almak amacıyla yarisma.diyanet.gov.tr adresli bir sayfa oluşturulmuştur.

Yarışmaya ülke genelinde, 17.007 öğrenci başvuru yapmıştır. 22 Aralık 2018 Cumartesi günü 81 il merkezinde gerçekleştirilen bilgi yarışmasına; 6.416 öğrenci katılmıştır. Bilgi yarışmasında katılımcılar Başkanlığımız yayınlarından “Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı, Hayatın Tekrarı Yok” ve “Sorularla İslam” isimli kitaplardan sorumlu tutulmuştur.



Yarışma neticesinde her ilden birincilik elde eden bir erkek ve bir kız öğrenci, Başkanlığımızca umre ile ödüllendirilmiştir. Ayrıca müftülüklerimiz yarışmada birinci olamayan ancak başarı elde eden diğer öğrencileri imkânları nispetinde çeşitli hediyelerle ödüllendirmiştir.

h. Kadınlara/Kız Öğrencilere Yönelik İrşat Programları

Mevlid-i Nebi Haftası münasebetiyle “Peygamberimiz ve Gençlik” teması çerçevesinde Afyonkarahisar, Bayburt, Çankırı, Giresun, Gümüşhane, Kocaeli, Niğde ve Samsun illerinde kadınlara yönelik konferanslar, Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü’ne bağlı öğrenci yurtlarında kalan ve İmam-Hatip liselerinde eğitim gören kız öğrencilere yönelik seminer programları gerçekleştirilmiştir. Söz konusu irşat ekiplerinin bilgisine aşağıda yer verilmiştir:

MEVLİD-İ NEBİ HAFTASI SEMİNER/KONFERANS PROGRAMLARI KONUŞMACI LİSTESİ				
S.N	KONUŞMACI	UNVANI	TARİH	GÖREVLENDİRİLDİĞİ İL
1	Belgin KONARILI	Başkanlık Müşaviri	19.11.2018	Çankırı
			20-21.11.2018	Samsun
2	Esmâ ERTEN	Hac ve Umre Eğitim Daire Başkanı	19-20.11.2018	Giresun
3	Sedide AKBULUT	Aile ve Dini Rehberlik Daire Başkanı	22-23.11.2018	Bayburt
4	Hatice KAHYAOĞLU	Stratejik Planlama ve Yönetimi Geliştirme Daire Başkanı	22-23.11.2018	Gümüşhane
5	Dr. Elif ARSLAN	Sürelî Yayınlar ve Kütüphaneler Daire Başkanı	22-23.11.2018	Afyonkarahisar
6	Ayten KOÇ	Kadro Terfi ve Tahsis Daire Başkanı	22-23.11.2018	Kocaeli
7	Saliha BİLGİÇ	Yaygın Din Eğitimi Daire Başkanı	22-23.11.2018	Niğde

Tablo-3: Kadınlara/Kız Öğrencilere Yönelik İrşat Programı

1. Uluslararası Mevlid-i Nebi Sempozyumu

23-25 Kasım 2018 tarihleri arasında İstanbul Osmanlı Arşivi Külliyesi Kongre Merkezi'nde, "Uluslararası Mevlid-i Nebi Sempozyumu" düzenlenmiştir. Sempozyumun açılış oturumu, 23 Kasım 2018 Cuma günü saat 10.00 ile 12.00 arasında gerçekleştirilmiştir. Söz konusu oturumda İstanbul Müftüsü Prof. Dr. Hasan Kâmil YILMAZ ve Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Huriye MARTI'nın konuşmalarının ardından Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ telekonferans yoluyla katılımcılara hitap etmiştir.





Aynı gün öğleden sonra birinci oturum öncesinde Kanada Toronto İslam Enstitüsü'nden Dr. Abdullah Hakim QUICK tarafından katılımcılara bir konferans verilmiştir.

Beş oturum olarak gerçekleştirilen sempozyumda, 21 tebliğ sunulmuş ve bu tebliğlerin müzakere-leri yapılmıştır. Çok yoğun bir katılımıla gerçekleşen sempozyumun programı aşağıda gösterilmiştir.

Peygamberimiz ve Gençlik 23 KASIM 2018 CUMA AÇILIŞ: 10.00 – 12.00 Kur'an-ı Kerim Tilaveti Protokol Konuşmaları ARA: 12.00 – 14.00 AÇILIŞ KONFERANSI: 14.00 – 15.00 Dr. Abdullah Hakim QUICK Islamic Institute of Toronto / KANADA ARA: 15.00 – 15.30 ULUSLARARASI MEVLİD-İ NEBİ SEMPOZYUMU	Peygamberimiz ve Gençlik 23 KASIM 2018 CUMA I. OTURUM: 15.30 – 17.30 Kur'an-ı Kerim Perspektifinden Gençlik Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ramazan MUSLU Diyaret İşleri Başkan Yardımcısı ULUSLARARASI MEVLİD-İ NEBİ SEMPOZYUMU	Peygamberimiz ve Gençlik 1) Kur'an'ın Gençleri Prof. Dr. Ali AKPINAR Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi 2) Ashâb-ı Kehf: İnsanlığa Model Gençler Doç. Dr. Şahin GÜVEN Kayseri İİ Müftüsü 3) Kur'an'da Gençlere Örnek Olarak Sunulan Bir Peygamber: Hz. İbrahim Dr. Öğr. Üyesi Mehmet KAYA Selçuk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi 4) Kur'an'da Ahlak Abidesi Bir Genç: Hz. Yusuf Dr. Öğr. Üyesi Fatih TOK Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Müzakereciler: Prof. Dr. Kerim BULADI İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Prof. Dr. İbrahim Hilmi KARSLI Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi ULUSLARARASI MEVLİD-İ NEBİ SEMPOZYUMU
Peygamberimiz ve Gençlik 24 KASIM 2018 CUMARTESİ II. OTURUM:10.00 – 12.30 Asr-ı Saadete Genç Gözüyle Bakış Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mustafa KARATAŞ Başkanlık Müşaviri ULUSLARARASI MEVLİD-İ NEBİ SEMPOZYUMU	Peygamberimiz ve Gençlik 1) Hz. Peygamber'in Gençlik Dönemi ve Bir Genç Olarak Örnekliliği Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Necati BARIŞ Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi 2) The Empowerment Of Youth By The Prophet Muhammad (Gençlerin Hz. Muhammed (s.a.s) Tarafından Yetkilendirilmesi) Yannis MAHİL Scholar in Islamic Studies/Strasbourg University 3) نماذج من الصور التي يمكن تقديمها كقدوة للشباب من حياة الصحابة (Sahabe Hayatından Gençlere Rol-Model Olabilecek Örnek Şahsiyetler) Prof. Dr. Muhammed Hâzir el-MECALİ Cami'atü Katar 4) Asr-ı Saadette Dünya-Ahret Nizamının Gözetilmesine Adanmış Genç Ömür: Muâz b. Cebel'in Örnek Liderliği Yrd. Doç. Dr. Ülker ABUZAROVA Azerbaycan İlahiyat Enstitüsü 5) Hz. Peygamber'in Gençlere Verdiği Görevler: Hz. Ali Örneği Dr. Öğr. Üyesi Omer SABUNCU Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Müzakereciler: Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Prof. Dr. Casim AVCI Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ARA: 12.30 – 14.00 ULUSLARARASI MEVLİD-İ NEBİ SEMPOZYUMU	Peygamberimiz ve Gençlik 24 KASIM 2018 CUMARTESİ III. OTURUM:14.00 – 16.00 Hz. Peygamber'in Örneğinde Gençlerle İletişim Oturum Başkanı: Osman TIRAŞCI Diyaret İşleri Başkan Yardımcısı ULUSLARARASI MEVLİD-İ NEBİ SEMPOZYUMU



Peygamberimiz ve Gençlik

1) Hz. Peygamber'in (s.a.s) Gençlere Gösterdiği Özen ve Verdiği Değer
Prof. Dr. Adem APAK
Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

2) Hz. Peygamber'in Gençleri Kendi "Dünyasına" Katması: Kuşaklar Arası İletişim ve Yetişkin Sosyalleşmesi Nasıl Gerçekleşir?
Dr. Öğr. Üyesi Selim DEMİRCİ
Trabzon Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

3) الخطاب النبوي الموجه إلى الشباب الخصائص والأساليب الروقي (Gençlere Yönelik Nebevi Hitap: Yöntemi, Özellikleri ve Metodu)
Dr. Öğr. Üyesi Mohamad Anas SARMINI
İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Uluslararası İslam ve Din Bilimleri Fakültesi

4) İletişim Süreci Açısından Hz. Peygamber (s.a.s) ve Gençler
Prof. Dr. Ahmet KOÇ-Dr. Öğr. Üyesi Umut KAYA
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Müzakereciler:
Prof. Dr. Hayati HÖKELEKLİ
Emekli Öğretim Üyesi
Prof. Dr. Huriye MARTI
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı

ARA: 16.00 – 16.30

ULUSLARARASI MEVLİD-İ NEBİ SEMPOZYUMU

Peygamberimiz ve Gençlik

24 KASIM 2018 CUMARTESİ

IV. OTURUM: 16.30 – 18.30

Gençliğin Din Algısı ve Din İstismarı

Oturum Başkanı:
Dr. Ekrem KELEŞ
Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı

ULUSLARARASI MEVLİD-İ NEBİ SEMPOZYUMU

Peygamberimiz ve Gençlik

1) Günümüz Gençliğinin Anlam Arayışını Haniflik Kavramı Üzerinden Okumak
Prof. Dr. Hasan KAPLAN
İbn Haldun Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

2) Gençlerin Yeni Dini Hareketlere Katılımının Psikolojik Nedenleri: Bireyin Arayışı mı? Hareketin Başarısı mı?
Doç. Dr. Muhammed KIZILGEÇİT
Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

3) Gençlik Dindarlığı: Gençliğin Din Anlayışındaki Farklılaşmaların Sosyolojik Temelleri
Prof. Dr. Kemaleddin TAŞ
Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

4) Genç Kuşağı Tehdit Eden Din İstismarı ve Alınması Gereken Eğitsel Tedbirler
Doç. Dr. Yusuf BATAR
İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Müzakereciler:
Prof. Dr. Hakan OLGUN
Bingöl Üniversitesi
Doç. Dr. Zeki KOÇAK
Erzurum Ömer Nasuhi Bilmen Dini Yüksek İhtisas Merkezi

ULUSLARARASI MEVLİD-İ NEBİ SEMPOZYUMU

Peygamberimiz ve Gençlik

25 KASIM 2018 PAZAR

V. OTURUM: 10.00-12.00

İletişim Çağında Gençlik

Oturum Başkanı:
Prof. Dr. Mustafa ŞİNANOĞLU
İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi

ULUSLARARASI MEVLİD-İ NEBİ SEMPOZYUMU

Peygamberimiz ve Gençlik

1) İletişim Dünyası, Sosyal Medya ve Gençlik
Doç. Dr. Mehmet Lütfi ARSLAN
Medeniyet Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi

2) Consumerism and Mass Culture as a Threat to Muslim Youth. A Religious Perspective (Müslüman Gençlere Yönelik Bir Tehdit Olarak Tüketimcilik ve Kitle Kültürünün Dini Perspektiften Ele Alınışı)
Dr. Öğr. Üyesi Tomasz STEFANIUK
Erciyan Binalı Yıldırım Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi

3) Gençlerin Hz. Peygamber'i (s.a.s) Örnek Almasının Önündeki Engeller ve Çözüm Önerileri
Dr. Öğr. Üyesi Sevdâ DÜZGÜNER
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

4) Diyanet İşleri Başkanlığı Gençlik Çalışmaları: Mevcut Durum, Beklentiler, İmkânlar, Riskler ve Zorluklar
Mustafa SOYKÖK
Diyanet İşleri Uzmanı

Müzakereciler:
Prof. Dr. Nuri TINAZ
Marmara Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi
Prof. Dr. Ramazan ALTINTAŞ
Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi

ARA: 12.00 – 12.15

DEĞERLENDİRME OTURUMU: 12.15-13.15

ULUSLARARASI MEVLİD-İ NEBİ SEMPOZYUMU

Peygamberimiz ve Gençlik

Sempozyum Onursal Başkanı
Prof. Dr. Ali ERBAŞ, Diyanet İşleri Başkanı

Bilimsel Danışma Kurulu

Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN	Kocaeli Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Abdülmecid NAJJAR	el-Câmi'atü'l-Zeytuniyye	Tunus
Prof. Dr. Abdülkerim BAHADIR	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Adnan Bülent BALOĞLU	Başkanlık Müşaviri	Türkiye
Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN	İstanbul Üniversitesi	Türkiye
Dr. Agil SHIRINOV	Bakü Devlet Üniversitesi	Azerbaycan
Prof. Dr. Ahmet BOSTANCI	Sakarya Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Ahmet Turan YÜKSEL	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Ali KÖSE	Marmara Üniversitesi	Türkiye
Amin Mohamad AL-QUDA	el-Câmi'atü'l-Ulûmiyye	Ürdün
Doç. Dr. Elmore AZIZOVA	Bakü Devlet Üniversitesi	Azerbaycan
Prof. Dr. Hasan Kâmil YILMAZ	İstanbul Müftüsü	Türkiye
Prof. Dr. Hayati HÖKELEKLİ	Uludağ Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi	Türkiye
Doç. Dr. İyad Abdel Hamed NEMER	el-Câmi'atü'l-Ulûmiyye-Tatbikeyye el-Hassa	Ürdün
Prof. Dr. İbrahim Kafi DÖNMEZ	İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. İhsan Süreyya SİRMA	Sırt Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. İlyas ÇELEBİ	İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. İsmail Hakkı UNAL	Ankara Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Lejla DEMİRİ	Eberhard Karls Universität Tübingen	Almanya
Doç. Dr. Mehmet BAĞÇEKAPILI	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Mehmet BAYYIGIT	Bahkesir Üniversitesi	Türkiye
Prof. Dr. Muhammet Şevki AYDIN	Erciyes Üniversitesi	Türkiye

ULUSLARARASI MEVLİD-İ NEBİ SEMPOZYUMU

Sempozyum tebliğ ve müzakereleri kitap halinde basılarak kamuoyunun istifadesine sunulacaktır.

i. Konuşmacı ve Okuyucu Görevlendirmeleri

Yurt içinde düzenlenen programlarda konferans vermek üzere Başkanlığımız merkezinden 49 personel görevlendirilmiştir. Söz konusu görevlendirmeler neticesinde, 53 il ve 97 ilçe olmak üzere toplam 136 yerde konferanslar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda yurt içinde program düzenlenen il ve ilçelere ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

S.NO	İL	İLÇE	S.NO	İL	İLÇE
1	Afyonkarahisar	Merkez	25	Isparta	Merkez
		Emirdağ			Pendik
2	Aksaray	Ortaköy			Bağcılar
					Bayrampaşa
3	Ankara	Sincan	26	İstanbul	Merkez
		Akyurt			Çatalca
		Pursaklar			
		Polatlı	27	Kahramanmaraş	Afşin
		Kahramankazan	28	Karabük	Safranbolu
		Yenimahalle	29	Kars	Sarıkamış
4	Antalya	Manavgat			Seydiler
					Devrekani
5	Aydın	Merkez	30	Kastamonu	Merkez
		Nazilli			Araç
		Bozdoğan			İhsangazi
		Söke			
		Kuşadası	31	Kayseri	Merkez
		Koçarlı			İncesu
6	Balıkesir	Altıeylül			Develi
		Bandırma			Yahyalı
		Merkez	32	Kırıkkale	Merkez
7	Bartın	Ulus			Delice
8	Batman	Merkez	33	Kırşehir	Akpınar
		Kozluk			Akçakent
9	Bayburt	Merkez	34	Konya	Kulu
10	Bolu	Gerede	35	Malatya	Merkez
			36	Manisa	Akhisar
11	Bursa	Merkez	37	Mardin	Merkez
		Kestel			Merkez
		Orhaneli	38	Mersin	Tarsus
		Büyükorhan	39	Muğla	Bodrum
12	Çanakkale	Merkez	40	Nevşehir	Ürgüp
		Çan			
		Lapseki			
		Biga			
		Yenice			



13	Çankırı	Kurşunlu	41	Ordu	Merkez	
		Korgun			Fatsa	
		Yapraklı			Ünye	
		Çerkeş			Aybastı	
14	Çorum	İskilip	42	Rize	Kabataş	
		Bayat			Çamaş	
		Merkez			Çatalpınar	
		Mecitözü			Merkez	
		Sungurlu				
		Boğazkale				
	Ortaköy		43	Sakarya	Karapürçek	
15	Denizli	Kale			Merkez	Kaynarca
					Karasu	
16	Diyarbakır	Merkez			44	Samsun
		Bismil	Havza			
17	Düzce	Merkez	Vezirköprü			
		Kaynaşlı	Yakakent			
18	Edirne	Merkez	45	Siirt	Merkez	
19	Elazığ	Merkez	46	Sinop	Boyabat	
20	Erzincan	Merkez			Saraydüzü	
21	Erzurum	Oltu	47	Sivas	Suşehri	
		Narman	48	Şanlıurfa	Merkez	
		Şenkaya	49	Tekirdağ	Saray	
22	Eskişehir	Merkez	50	Trabzon	Araklı	
		Mihalıççık			Akçaabat	
			Beylikova	51	Van	Erciş
23	Gaziantep	Merkez	Muradiye			
24	Hatay	İskenderun	52	Yozgat	Sarıkaya	
		Antakya				
			Dörtyol	53	Zonguldak	Alaplı
		Gökçebey				
		Merkez				
		Kdz. Ereğli				

Tablo-4: Başkanlığımız Merkezinden Personel Görevlendirilen İl ve İlçeler



Yurt dışında düzenlenen programlarda konferans vermek üzere 53 personel görevlendirilmiştir. Söz konusu görevlendirmelerin ülkelere göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

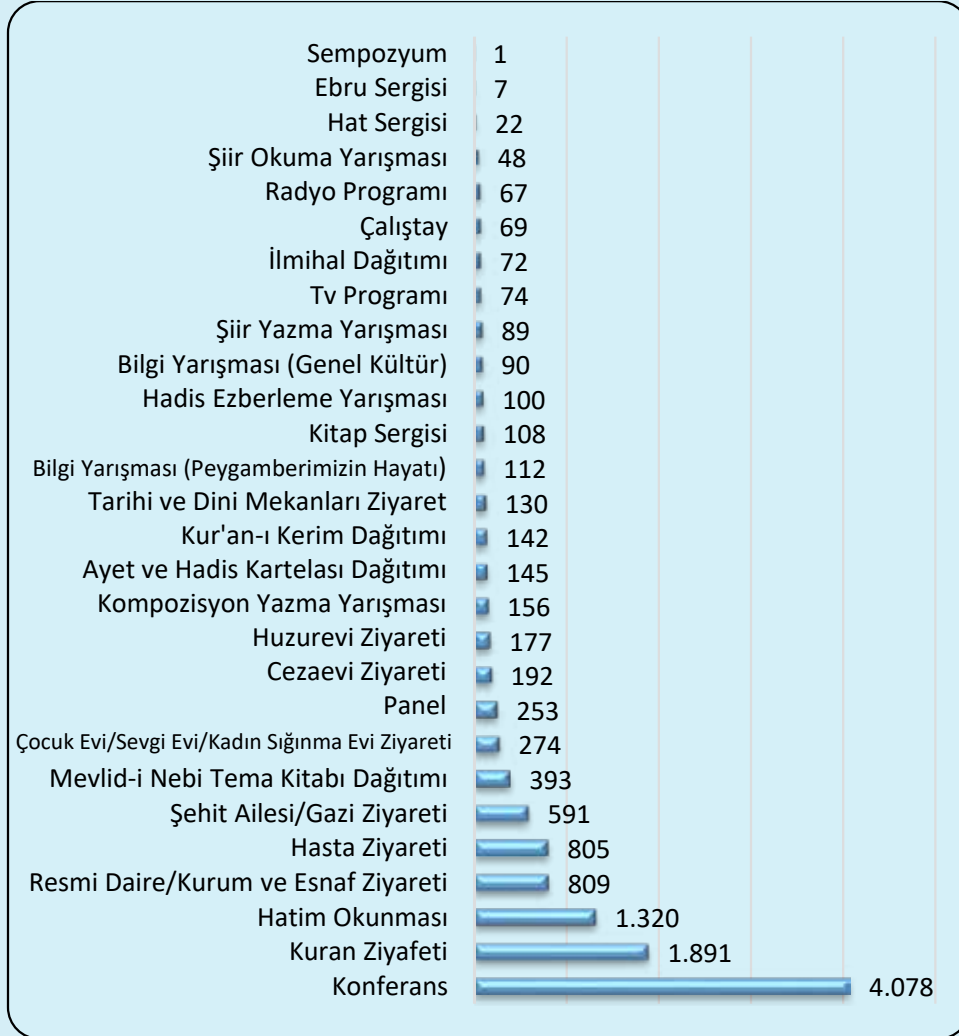
S. NO	ÜLKE	GÖREVLENDİRİLEN PERSONEL SAYISI
1	ABD	2
2	Almanya	22
3	Avustralya	1
4	Avusturya	1
5	Belçika	2
6	Bosna Hersek	1
7	Bulgaristan	2
8	Danimarka	1
9	Fransa	8
10	Hollanda	2
11	İngiltere	2
12	İsveç	1
13	İsviçre	2
14	İtalya	3
15	KKTC	2
16	Romanya	1
TOPLAM		53

Tablo-5: Mevlid-i Nebi Haftası Yurt Dışı Görevlendirmeleri

Ayrıca yurt dışında gerçekleştirilen programlarda Kur'an-ı Kerim tilaveti için, 6 ülkeye toplam 19 okuyucu görevlendirilmiştir.

2. Yurt İçi ve Yurt Dışında Gerçekleştirilen Faaliyetler

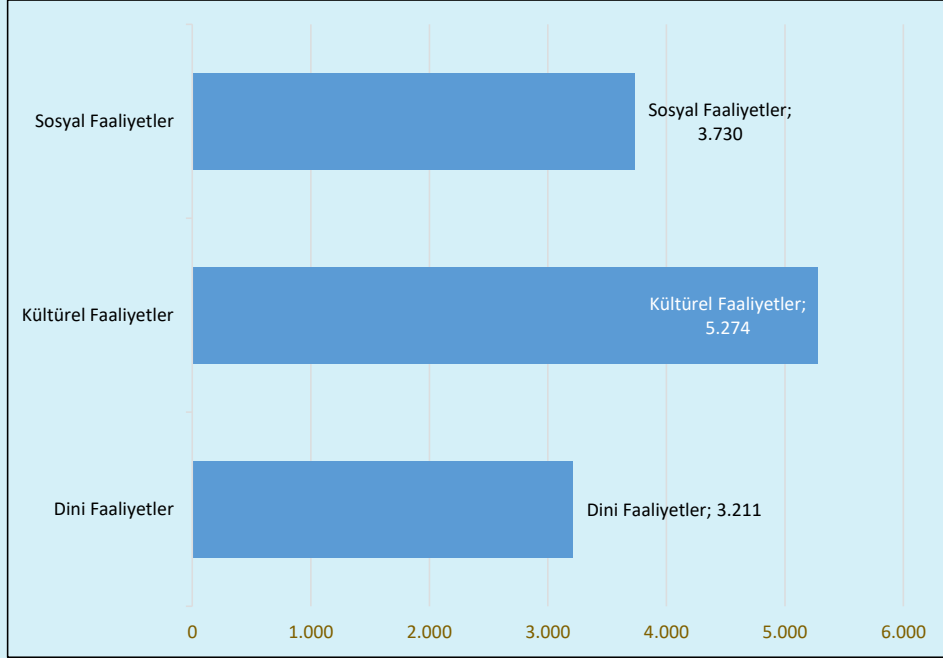
Mevlid-i Nebi Haftası'nda yurt içi ve yurt dışı teşkilatımızca konferanslardan panellere, Kur'an ziyafeti programlarından hatim okuma kampanyalarına, yarışmalardan sergilere, ziyaretlerden dini yayın dağıtımlarına kadar pek çok faaliyet gerçekleştirilmiştir. Hafta boyunca taşra ve yurt dışı teşkilatımız tarafından gerçekleştirilen faaliyetler aşağıdaki grafikte gösterilmiştir:



Grafik-18: Mevlid-i Nebi Haftası'nda Gerçekleştirilen Faaliyetler

Mevlid-i Nebi Haftası'nda yurt içi ve yurt dışında gerçekleştirilen faaliyetleri, Dini Faaliyetler, Kültürel Faaliyetler ve Sosyal Faaliyetler olmak üzere üç ana başlıkta değerlendirebiliriz.

Hafta vesilesiyle gerçekleştirilen faaliyetlerin ana başlıklarına göre dağılımı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir:



Grafik-19: Faaliyetlerin Ana Başlıklara Göre Dağılımı

a. Dini Faaliyetler

Kur'an Ziyafeti ve Hatim programları bu kapsamda gerçekleştirilen faaliyetler arasında yer almaktadır. Mevlid-i Nebi Haftası'nda 1.891 Kur'an Ziyafeti Programı gerçekleştirilmiş ve 1.320 hatim okunmuştur.

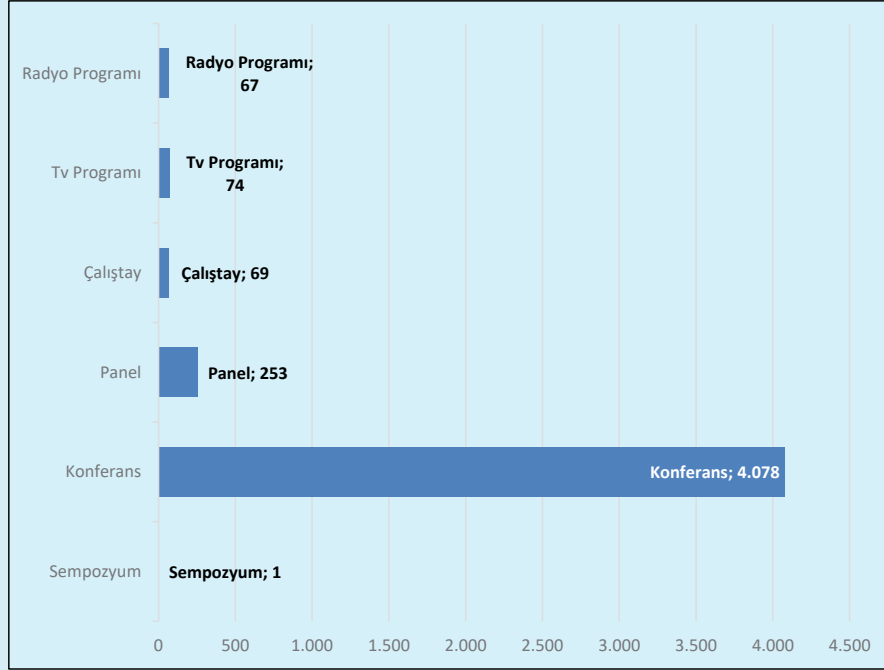
b. Kültürel Faaliyetler

Mevlid-i Nebi Haftası'nda gerçekleştirilen kültürel faaliyetleri; bilgilendirmeye yönelik faaliyetler, yarışmalar ve sergiler olmak üzere üç başlıkta toplamak mümkündür.

ba. Bilgilendirmeye Yönelik Faaliyetler

Bilgilendirmeye yönelik faaliyetlerin kapsamına, sempozyum, konferans, panel, çalıştay, TV ve radyo programları girmektedir.

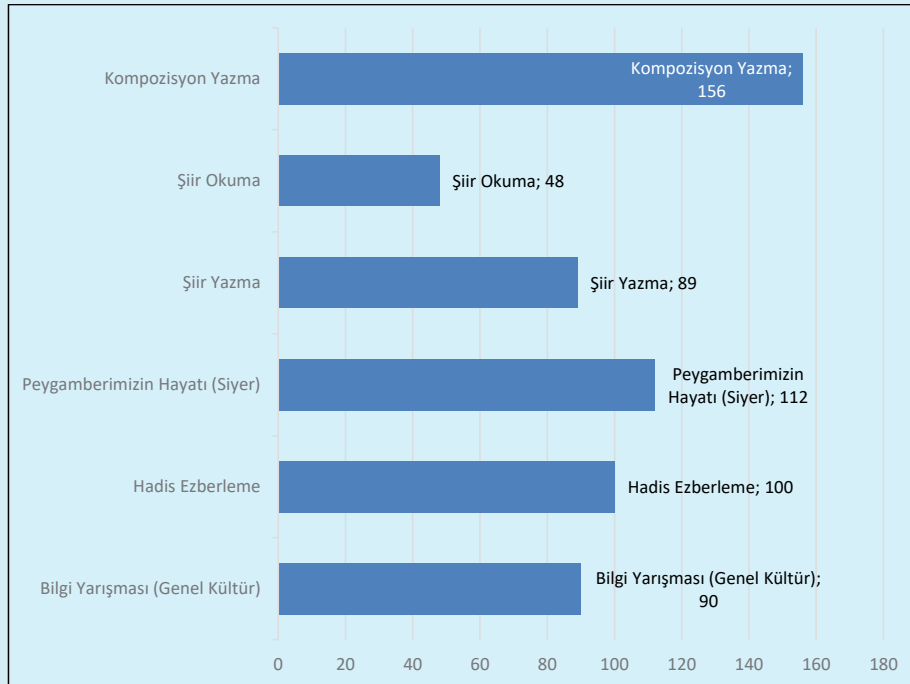
Bu kapsamda, yurt içi ve yurt dışında; 1 sempozyum, 4.078 konferans, 253 panel, 69 çalıştay, 74 TV programı ve 67 radyo programı olmak üzere toplam 4.542 faaliyet gerçekleştirilmiştir. Söz konusu veriler aşağıdaki grafikte gösterilmiştir:



Grafik-20: Bilgilendirmeye Yönelik Faaliyetlerin Verileri

bb. Yarışmalar

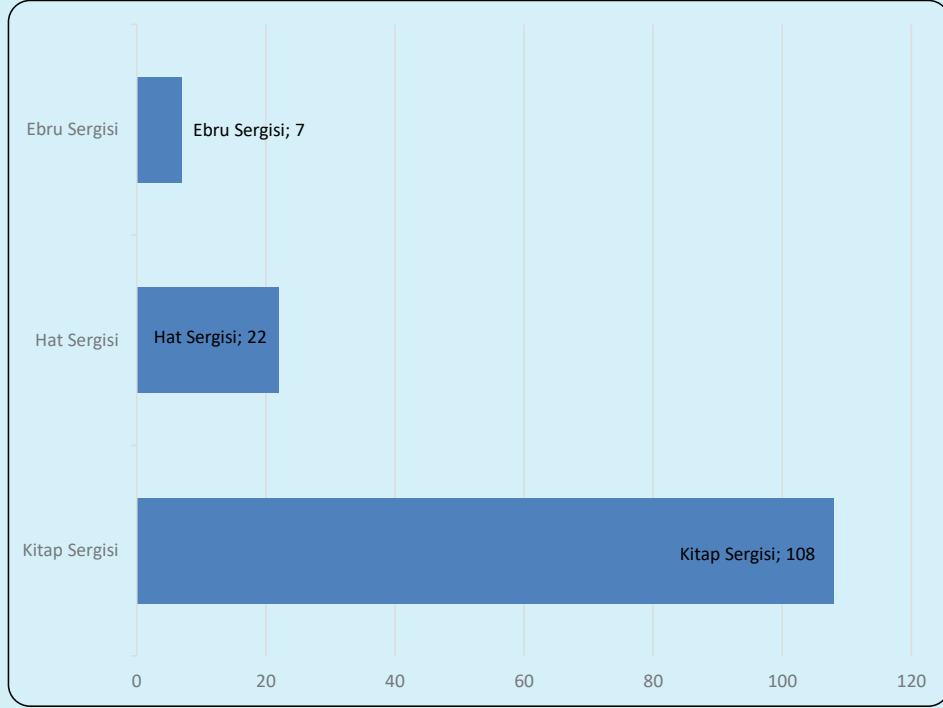
Mevlid-i Nebi Haftası'nda öğrencilere yönelik çeşitli yarışmalar düzenlenmiştir. Bu kapsamda kompozisyon, hadis ezberleme, şiir yazma, şiir okuma ve bilgi yarışmaları gerçekleştirilmiştir. Yurt içi ve yurt dışında düzenlenen yarışmalara dair veriler aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.



Grafik-21: Yarışmalara İlişkin Veriler

bc. Sergiler

Hafta vesilesiyle çeşitli sergiler düzenlenerek kültürümüzdeki Mevlid-i Nebi hassasiyeti gelecek nesillere aktarılmıştır. Bu bağlamda yurt içinde 108 kitap, 22 hat ve 7 ebru sergisi olmak üzere toplam 137 sergi vatandaşlarımızın istifadesine sunulmuştur. Mevlid-i Nebi Haftası vesilesiyle düzenlenen sergilere ilişkin veriler aşağıdaki grafikte gösterilmiştir:



Grafik-22: Sergilere Dair Veriler

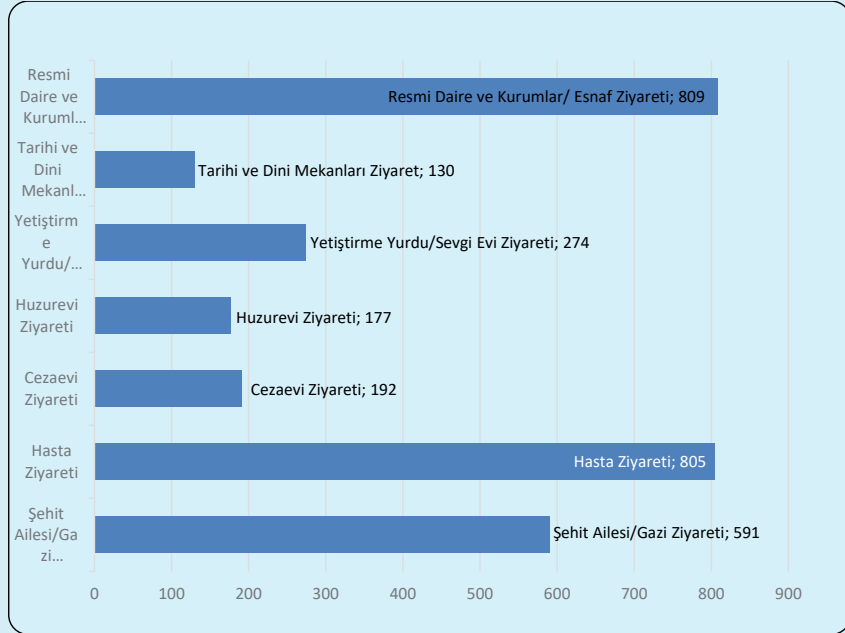
c. Sosyal Faaliyetler

Mevlid-i Nebi Haftası'nda sosyal faaliyetler kapsamında bir yandan toplumun farklı kesimlerine yönelik ziyaretler gerçekleştirilirken, diğer yandan da Başkanlığımız yayınları vatandaşlarımıza dağıtılmıştır.

ca. Ziyaretler

Başkanlığımızın manevi destek hizmeti sunduğu hastaneler, ceza infaz kurumları, huzurevleri, çocuk/sevgi evleri, kadın sığınma evleri ile tarihî mekânlara, Mevlid-i Nebi Haftası vesilesiyle ziyaretler gerçekleştirilmiştir. Başta 15 Temmuz şehit yakınları ve gazileri olmak üzere şehit aileleri ve gazilerimiz ziyaret edilmiştir. Ayrıca resmi kurum daire ile esnaflara ziyaretler gerçekleştirilmiştir.

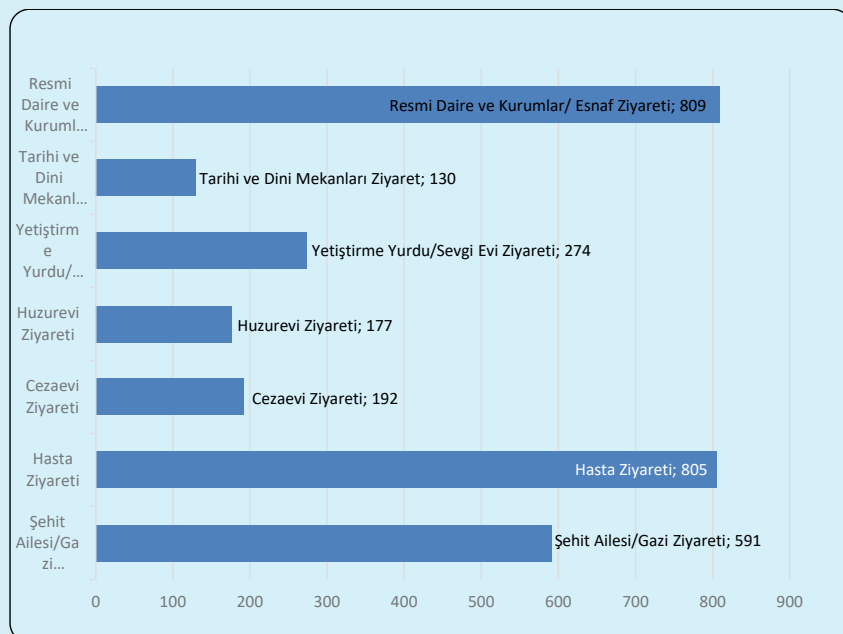
Bu bağlamda hafta boyunca gerçekleştirilen ziyaretlere dair veriler aşağıdaki grafikte gösterilmiştir:



Grafik-23: Ziyaretlere İlişkin Veriler

cb. Dini Yayın Dağıtımı

Toplumu din konusunda aydınlatmakla görevli olan Başkanlığımız, bu görevini yerine getirirken basılı ve süreli yayınlardan da istifade etmektedir. Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü'nce Mevlid-i Nebi Haftası'na özel tematik kitap basımı gerçekleştirilmiş ve ücretsiz olarak vatandaşlarımıza dağıtılmıştır. Ayrıca hafta vesilesiyle tematik kitabın yanı sıra Başkanlığımız yayınları arasından çıkan Kur'an-ı Kerim, ayet hadis kartelası, ilmihal gibi yayınların dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda hafta boyunca dağıtımı yapılan yayınlara ilişkin veriler aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.



Grafik-24: Dini Yayın Dağıtımına Dair Veriler

Ç. Mevlid-i Nebi Haftası Değerlendirme

Mevlid-i Nebi Haftası, “Peygamber Efendimizi anmaktan anlamaya” düsturuyla O’nun örnekliğini, toplumun her kesimine anlatmayı, günümüz problemlerine nebevi referanslarla çözüm üretmeyi amaçlayan bir haftadır.

Esasen Mevlid-i Nebi Haftası, Hz. Peygamber (s.a.s)’i ve Onun insanlığa takdim ettiği değerleri anlamak, anlatmak, tanıtmak ve milletimizde var olan Peygamber sevgisini pekiştirmek amacıyla farklı isimlerle de olsa, kimi zaman hicrî, kimi zaman miladi takvime göre Başkanlığımızca çeyrek asrı aşkın bir süredir kutlanmaktadır.

Bu sene Mevlid-i Nebi Haftası, Peygamber Efendimizin dünyayı teşrif ettiği hicrî Rebiulevvel ayının 12. gecesini içine alan, 17-23 Kasım 2018 tarihleri arasında coşkulu bir şekilde kutlanmıştır. Hafta münasebetiyle gerçekleştirilen faaliyetler, kamuoyu tarafından büyük bir ilgiyle takip edilmiştir. Diğer taraftan Mevlid-i Nebi Haftası etkinlikleri, gerek kamu kurum ve kuruluşlarında, gerek sivil toplumda ve gerekse medyada geniş yankı bulmuştur. Bu bağlamda, 2018 yılı Mevlid-i Nebi Haftası kapsamında gerçekleştirilen etkinliklere dair şu değerlendirmeleri yapmak mümkündür:

- Dünya genelinde en fazla genç nüfusa sahip ülkelerden biri olmamız ve modern zamanlarda gençleri çepeçevre kuşatan tehlike ve sorunlar dikkate alındığında Mevlid-i Nebi Haftası temasının, “Peygamberimiz ve Gençlik” olarak belirlenmesi son derece isabetli olmuş ve kamuoyu tarafından takdirle karşılanmıştır. Söz konusu tema doğrultusunda gerçekleştirilen faaliyetler, Hz. Peygamber’in örnekliği çerçevesinde gençlik konusunda farkındalık ve duyarlılık oluşmasına önemli katkılar sağlamıştır.
- Mevlid-i Nebi Haftası temasının belirlenmesi aşamasında STK’ların, çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarının, akademik camianın ve il müftülüklerinin görüşlerinin alınması; Başkanlığımız tarafından kamu kurum ve kuruluşları ve STK’larla işbirliği içerisinde programlar düzenlenmesi, Mevlid-i Nebi Haftası heyecanının daha geniş kitlelere ulaşmasına imkân sağlamıştır.
- Başkanlığımız, söz konusu temayı gündeme taşıyarak yalnızca konunun önemine dikkat çekmemiş, aynı zamanda hafta boyunca gençliğin sorunlarına Asr-ı Saadet’ten günümüze uzanan bir çizgide çözüm önerileri sunmaya çalışmıştır.
- Hafta boyunca vaaz ve hutbeler başta olmak üzere radyo-televizyon programları, konferans, panel, sempozyum gibi etkinliklerle “Gençlik” konusu, Peygamber Efendimiz (s.a.s.) örnekliği çerçevesinde her yönüyle ele alınmaya çalışılmıştır.
- Tema çerçevesinde en fazla gerçekleştirilen faaliyetin, konferanslar olduğu müşahade edilmiştir. Konferanslar, cami dışı mekânlarda daha geniş kitlelere ulaşma imkânı vermekte ve toplumu, din konusunda aydınlatma faaliyetlerine önemli katkılar sağlamaktadır. Bu bağlamda önümüzdeki yıllarda da bu önemli vasıttan istifade edilmesi önem arz etmektedir.
- İstanbul’da gerçekleştirilen programa Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleri; Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ’ın katılımlarıyla basın mensuplarına yönelik tema tanıtım toplantısı düzenlenmesi, temayla ilgili hutbelerin okutulması, Başkanlığımız öncülüğünde Diyarbakır ve İzmir’de programlar gerçekleştirilmesi ve İstanbul’da uluslararası düzeyde sempozyum yapılması, temayla ilgili mesajların daha geniş kitlelere ulaşmasına, kamuoyunda ve basında geniş yankı bulmasına imkân vermiştir.



- Mevlid-i Nebi Haftası web sayfası, hem Uluslararası Mevlid-i Nebi Sempozyumu’nun geniş kitlelere duyurulmasına, hem de zengin içeriğiyle vatandaşlarımızın hafta hakkında bilgi edinmesine önemli bir imkân sağlamış, faaliyetlerin amacına ulaşmasında etkin rol oynamıştır. Ayrıca temaya özel olarak hazırlanan sinevizyon filmi, kitap, afiş vb. materyal, temanın geniş kitlelere doğru ve etkili bir şekilde aktarılmasında önemli bir işlev görmüştür.
- İllere gönderilen kadın irşat ekipleri marifetiyle Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü’ne bağlı yurtlarda kalan ve imam-hatip liselerinde eğitim gören kız öğrencilere yönelik seminer programları ile kadınlara yönelik konferanslar gerçekleştirilmesi, haftanın amacına ulaşmasına katkı sağlamıştır.
- Mevlid-i Nebi Haftası etkinlikleri kapsamında bu yıl ilk defa, “Peygamberimiz ve Gençlik” başlıklı uluslararası bir sempozyum gerçekleştirilmiştir. Sempozyuma, yurt içi ve yurt dışından pek çok ilim adamı katılarak katkı sunmuşlardır. Sempozyum metinlerinin kitap olarak basımıyla ilgili çalışmalar devam etmektedir. Esasen sempozyumun kitap haline getirilmesiyle ilim dünyasına önemli bir katkıda bulunulacaktır. Gelecek nesiller için Peygamberimizi anlama ve Onun örneğini rehber edinme konusunda çok önemli bir bilgi ve kültür mirası oluşturulacaktır. Bu ilmî geleneğin, bundan sonraki yıllarda da devam ettirilmesi önem arz etmektedir. Diğer yandan mezkûr sempozyuma, il gençlik koordinatörlerinin katılması, gençlik hizmetlerini koordine eden bu personelimizin gelecek perspektiflerine katkı sunmuş, moral ve motivasyonlarını, hizmet heyecanlarını artırmış ve meslekî yönden gelişmelerine katkı sağlamıştır.
- Örgün ve açık öğretime devam eden, 17-28 yaş aralığındaki üniversite öğrencilerine yönelik umre ödüllü “Mevlid-i Nebi Gençlik Bilgi Yarışması” düzenlenmesi, üniversite öğrencileri arasında Hz. Peygamber sevgisini ve örneğini canlı tutma, Mevlid-i Nebi Haftası konusunda bir farkındalık oluşturma noktasında önemli katkılar sağlamıştır. Söz konusu yarışmaya katılımın arzu edilen düzeyde olmamasında; ilk defa yapılmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda önümüzdeki yıllarda bilgi yarışmasına devam edilmesinde fayda mülahaza edilmektedir.
- Mevlid-i Nebi Haftası temasının erken bir tarihte belirlenmesi, faaliyetlerin daha etkin bir şekilde planlanarak icrası ve daha verimli sonuçların elde edilebilmesi noktasında önemli katkılar sağlamıştır. Bu itibarla temanın, önümüzdeki yıllarda da erken tarihlerde belirlenmesinin önemli faydalar sağlayacağı düşünülmektedir.
- Başkanlığımız bir yandan Mevlid-i Nebi Haftası, Ramazan ayı ile Camiler ve Din Görevlileri Haftası gibi zaman dilimlerinde, özelde toplumumuz genelinde bütün insanlık için önem arz eden ve sorun haline gelen bir konuyu tema olarak belirlemekte ve bu çerçevede pek çok etkinlik gerçekleştirmektedir. Tema hakkında toplumsal bilinç ve farkındalık, ulusal ve uluslararası kamuoyu oluşturmaya çalışmaktadır. Diğer yandan Başkanlığımız, yıl boyunca hutbelerden vaazlara, radyo-televizyon programlarından sempozyumlara, konferanslardan panellere kadar çok çeşitli mecralarda Yüce Dinimiz İslam’ın bütün mesajlarını toplumumuza ulaştırmaktadır.
- Mevlid-i Nebi Haftası temasının önümüzdeki yıllarda da toplumun her kesimine hitap eden ve milletimizi, Hz. Peygamber sevgisi etrafında birleştiren bir konu olarak belirlenmesi ve tema çerçevesinde çeşitli etkinlikler düzenlenmesi, Başkanlığımızın, toplumu din konusunda aydınlatma görevini yerine getirmesinde önemli bir vasıta olacaktır.



IV. RAMAZAN AYI VAAZ-İRŞAT HİZMETLERİ

A. Ramazan Ayına Özel Vaaz-İrşat Konusu Belirlenmesi

Başkanlığımızca son yıllarda Ramazan ayı vesilesiyle bir tema belirlenmekte ve gerçekleştirilen etkinlikler mezkûr tema çerçevesinde planlanmaktadır. Ayrıca üçer aylık periyotlar halinde hazırlanan vaaz-irşat konuları, Ramazan ayının temasına uygun olarak belirlenmekte ve içeriklendirilmektedir. Bu bağlamda 2018 yılının ikinci üç aylık dönemi (Nisan, Mayıs ve Haziran) vaaz -irşat konusu “Tüketim Ahlakı ve İsrâf” olarak belirlenmiş, anılan konu bütün il müftülüklerine bildirilerek il irşat kurullarınca vaaz konularının, bu ana konu merkeze alınarak hazırlanması sağlanmıştır.

B. Ramazan Buluşmaları Programı

2018 yılı Ramazan ayında, yurt çapında yürütülen vaaz ve irşat hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yerine getirilmesine katkı sağlamak, hizmetlerin mahallinde uygulamalarını gözlemlemek, Ramazan ayının maksadına uygun bir şekilde geçirilmesinde Başkanlığın beklentilerini taşra teşkilatımıza aktarmak amacıyla Başkanlığımızın farklı kademelerinde görev yapan personel, 24-26 Mayıs 2018 ve 31 Mayıs-02 Haziran 2018 tarihlerinde 79 ekip halinde 80 il merkezinde (Ankara hariç) görevlendirilmiştir. Söz konusu görevlendirmelerin unvanlara göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

RAMAZAN BULUŞMALARI PROGRAMI GÖREVLİ LİSTESİ		
S.NO	UNVANI	SAYI
1	Başkan Yardımcısı	3
2	Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanı	1
3	Din İşleri Yüksek Kurulu Başkan Vekili	1
4	Başkanlık Müşaviri	9
5	Genel Müdür	1
6	Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi	4
7	Daire Başkanı	9
8	Döner Sermaye İşletme Müdürü	1
9	Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı	23
10	Diyanet İşleri Uzmanı	11
11	Din İşleri Yüksek Kurulu Uzman Yardımcısı	4
12	Diyanet İşleri Uzman Yardımcısı	3
13	Başkanlık Vaizi	17
14	Dini Yüksek İhtisas Merkezi Müdürü	6
15	Eğitim Merkezi Müdürü	15
16	Eğitim Görevlisi	34
17	İl Müftü Yardımcısı	1



18	Vaiz	1
19	Din Hizmetleri Uzmanı	2
20	Eğitim Uzmanı	1
TOPLAM		147

Tablo-6: Ramazan Buluşmaları Programı'nda görev alan Başkanlık personeli

Ramazan ayı merkez-taşra buluşmaları kapsamında görevlendirilen personel, Cuma ve teravih namazları öncesinde görevlendirildikleri il ve ilçelerin merkezi camilerinde Ramazan teması olarak belirlenen “Afiyet Olsun İsrâf Olmasın” konulu vaazlar vermişlerdir. Ayrıca birlik ve beraberliğin önemi, kardeşlik, dayanışma ve yardımlaşma, nimetleri iktisatlı kullanma vb. konular üzerinde durulmuş, vaazlarda Başkanlığımızca basımı yapılan tema kitabından azami derecede istifade edilmiştir.

Görevli personel, müftülüklerin planlamaları çerçevesinde Radyo-TV programlarına katılmış, Ramazan ayı temasının geniş kitlelere duyurulmasına katkı sunmuş, Başkanlığımız ve Türkiye Diyanet Vakfı işbirliği ile ülkemiz ve dünya genelinde yürütülen hayır ve yardım faaliyetleri hakkında kamuoyuna bilgi vermiştir.

Görevliler, bulundukları illerde mülki amirler başta olmak üzere cezaevleri, huzurevleri, Kur'an kursları, şehit yakınları, gaziler ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerini ziyaret ederek Başkanlığımız adına Ramazan ayını tebrik etmişler ve Başkanlığımız hizmetleriyle ilgili bilgi vermişlerdir.

C. Ramazan Ayında Ülke Genelinde Okunan Hutbeler

2018 yılı Ramazan ayında, Başkanlığımızca hazırlanan ve ülke genelinde okunan hutbelerin konuları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

2018 YILI RAMAZAN AYI HUTBELERİ		
S.NO	HUTBE BAŞLIĞI	OKUNMA TARİHİ
1	Oruç ve Kur'an Ayı Ramazan	25 Mayıs 2018
2	Meşru Olmayan Kazanç: Faiz	01 Haziran 2018
3	Afiyet Olsun, İsrâf Olmasın	08 Haziran 2018
4	Ramazan Bayramı	15 Haziran 2018

Tablo-7: Ramazan ayında okunan hutbeler



V. DİNİ İSTİSMAR EDEN TERÖR ÖRGÜTLERİYLE MÜCADELE SEMİNERLERİ

Geçmişten günümüze, bir taraftan toplumumuzu sahih dinî bilgiyle aydınlatmaya çalışan Başkanlığımız, diğer taraftan başta FETÖ ve DEAŞ olmak üzere yüce dinimiz İslam'ı ve onun muazzaz değerlerini istismar eden yapılarla mücadele etmiştir. Merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatıyla topyekûn yürütmüş olduğu bu mücadelede Başkanlığımız; salâ, vaaz ve hutbelerden basılı ve süreli yayınlara, TV programlarından radyo programlarına, Din Şurasından İl Müftüleri İstişare Toplantılarına, konferanslardan panellere kadar pek çok platformdan istifade etmiştir.

Başkanlığımız 15 Temmuz gecesi milletimizle omuz omuza darbe girişimine karşı durarak tarihî bir sorumluluk üstlenmiştir. Hemen her kademedeki personelimiz, görevinin başına geçerek salalarla, uyarılarla milletimizin maneviyatına güç katmış; gecenin zifiri karanlığını camilerin ışıkları ve istiklalimizin sembolü olan minarelerden okunan salalar aydınlatmıştır. Darbe girişimi sonrasında Başkanlığımız darbeye ve darbecilere karşı mücadelesini etkin bir şekilde sürdürmüştür. Bu bağlamda, FETÖ ihanet şebekesi ile mücadele kapsamında alınacak tedbirler ve gerçekleştirilecek etkinliklere dair "15 Temmuz Genelgesi" 81 il müftülüğümüze gönderilmiştir.

Öte yandan meş'um darbe girişimden sonra Din Şûrası, süreci değerlendirmek üzere "15 Temmuz Darbe Girişimi ve Din İstismarına Karşı Birlik, Dayanışma ve Gelecek Perspektifi" başlıklı tek gündem maddesiyle 03-04 Ağustos 2016 tarihlerinde olağanüstü toplanmıştır. Şûrada kendisine tevdi edilen görev doğrultusunda Din İşleri Yüksek Kurulu daha önce başlattığı incelemelerine hız vererek, FETÖ'nün din anlayışını bizzat kendi kaynaklarından tespit etmek üzere çalışmalarını sürdürmüştür. Bu kapsamda örgüt elebaşının Türkçe basılmış olan 80 kitabı ve 40 bin dakikayı bulan (yaklaşık 670 saat) ses ve görüntü kayıtları incelenmiş; elde edilen bulgular, İslam'ın temel bilgi kaynakları ışığında değerlendirilmiş ve "Kendi Dilinden FETÖ Örgütlü Bir Din İstismarı (Ankara, 2017)" başlıklı rapor kamuoyunun istifadesine sunulmuştur. FETÖ ve DEAŞ ile ilgili olarak hazırlanan bu raporlar Arapça, İngilizce, Rusça vb. çeşitli dillere çevrilerek daha geniş kitlelere ulaşma imkânı elde edilmiştir.

15 Temmuz ihanetinden günümüze pek çok hutbe ve vaazda FETÖ'nün değerlerimizi nasıl istismar ettiği; milletimize, dinimize, gönül ve zihin dünyamıza hangi zararları verdiği ve buna karşı yapılması gerekenler ele alınmıştır. Mevlid-i Nebi Haftası'nın 2017 yılı teması "Hz. Peygamber ve Güven Toplumu" olarak belirlenmiş, FETÖ'nün bireysel ve toplumsal ölçekte sarstığı güven duygusunun yeniden tahkim edilmesi amaçlanmıştır.

Personelimize yönelik hizmet içi eğitim programlarımıza FETÖ ve DEAŞ gibi ayrılıkçı-bölücü terör örgütleri ile ilgili dersler konulmuş, merkezî camilerde görev yapan personelimize yönelik hizmet içi seminerler yapılmıştır.

KYK yurtları ve ceza infaz kurumlarında görevli vaizlerimize yönelik bilgilendirme seminerleri gerçekleştirilmiş ve söz konusu personelimize "FETÖ ve DEAŞ Raporu" dağıtılmıştır. Ayrıca Din İşleri Yüksek Kurulumuz tarafından 12 ilde personelimize yönelik konuyla ilgili panel dizisi gerçekleştirilmiştir.

Basılı ve süreli yayınlar ile Diyanet TV ve Diyanet Radyo'da dini istismar eden terör örgütleriyle mücadeleye yönelik yayınlara/programlara yer verilmiştir. 15 Temmuz ihanet girişiminin birinci ve ikinci yıl dönümünde ülkemiz genelinde geniş katılımlı pek çok etkinlik gerçekleştirilmiştir.

Son olarak dini istismar eden terör örgütlerine karşı Kur'an ve Sünnete dayalı sahih dinî bilgi ile toplumumuzu aydınlatmak, din istismarına karşı milletimizi bilinçlendirmek amacıyla 81 ilde, "Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadele Seminerleri" başlığı altında taşra teşkilatında görevli

personelimize ve toplumun çeşitli kesimlerine yönelik özel programlar gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Başkanlık merkez teşkilatı personeline yönelik “Din İstismarıyla Mücadele Paneli” yapılmıştır.

Polis Akademisi Başkanlığı ile gerekli koordinasyon sağlanarak 31 Polis Meslek Eğitim Merkezi/Polis Meslek Yüksek Okulu Müdürlüğü’nde eğitim gören öğrencilere yönelik seminerler icra edilmiştir.

A. Hazırlık Çalışmaları

1. Sinevizyon Film

FETÖ ve DEAŞ gibi dini istismar eden terör örgütlerine karşı toplumumuzu bilinçlendirmek ve bu kapsamda gerçekleştirilecek olan etkinliklerde istifade etmek amacıyla Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü ile işbirliği içerisinde bir sinevizyon filmi hazırlanmıştır. Hazırlanan sinevizyon filminin, program kapsamında etkinliklerin tamamında izlenmesi sağlanmıştır.



2. FETÖ ve DEAŞ Hakkında Kitapçıklar

Görsel materyallerin yanı sıra yazılı materyallerin hazırlanmasının ve hedef kitleye ulaştırılmasının etkinliklerin verimliliğini artıracak düşüncesinden hareketle “FETÖ: Din İstismarının Arkasına Gizlenen Terör Örgütü” ve “DEAŞ: Dehşete Dayalı Bir Din İstismarı” isimli iki kitapçık hazırlanmıştır. Kitapçıkların hazırlanmasında halkımızın rahatlıkla anlayabileceği bir dil ve kolayca okuyabileceği bir hacim tercih edilmiştir.

223.100 FETÖ, 223.100 DEAŞ kitapçığı olmak üzere toplam 446.200 kitapçık Dini Yayınlar Genel Müdürlüğü tarafından programın gerçekleştirileceği illere önceden ulaştırılmıştır. Katılımcılara ücretsiz olarak dağıtılan bu eserler etkinliklerin daha verimli geçmesine katkı sağlamıştır.



FETÖ
DİN İSTİSMARININ
ARKASINA GİZLENEN
TERÖR ÖRGÜTÜ



DEAŞ
DEHŞETE DAYALI
BİR DİN İSTİSMARI



3. Sunum

Dini istismar eden terör örgütleriyle mücadele seminerlerinin icrasında dil, üslup ve söylem birlik-teliğini sağlamak amacıyla FETÖ ve DEAŞ ile ilgili kitapçıklardan özetle iki ayrı özgün sunum ha-zırlanmış ve program kapsamında icra edilen etkinliklerde eğitimcilerimiz tarafından bu sunumlar kullanılmıştır.



Seminer programına hazırlıklı bir şekilde gidilmesini ve böylece programın daha verimli bir şekilde icra edilmesini temin etmek amacıyla FETÖ ve DEAŞ ile ilgili hazırlanan sinevizyon filmi, kitapçık ve sunumlar programda görevlendirilen personelimize önceden ulaştırılmıştır.

B. Kurumlararası İşbirliği

Seminer programının daha verimli ve etkin bir şekilde icra edilmesini temin etmek ve kurumlararası koordinasyonu sağlamak amacıyla Başkanlığımız tarafından Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı ile Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü'ne resmi bir yazı gönderilmiştir. Söz konusu yazıda: illerde gerçekleştirilecek programların üniversite ve KYK yurtları kısmında il müftü-lüklerimizle işbirliği yapılması talep edilmiştir.

C. Basın Toplantısı ve Tanıtım Faaliyetleri

Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ'ın başkanlığında, programda görev alan merkez teşkilatı personelinin katılımıyla 12 Nisan 2018 Perşembe günü, Din İşleri Yüksek Kurulu toplantı salonunda bir basın toplantısı tertip edilmiştir. Söz konusu basın toplantısında; Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ tarafından “Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadele Seminerleri”nin ayrıntıları kamuoyu ile paylaşılmış, 15 Temmuz öncesi ve sonrasında dini istismar eden örgütlü yapılara karşı Başkanlığımızca gerçekleştirilen ve gerçekleştirilmekte olan faaliyetler ifade edilmiştir. Diyanet TV ekranlarından canlı olarak yayınlanan basın toplantısı, ulusal kanallar tarafından da ilgiyle takip edilmiştir. Seminer programıyla ilgili bir basın toplantısı tertip edilerek Diyanet TV ekranlarından canlı olarak yayınlanması, programın tanıtımına önemli katkı sağlamış, söz konusu basın toplantısına, ulusal gazetelerde ve internet üzerinden yayın yapan haber sitelerinde geniş bir şekilde yer verilmiştir.

Basın toplantısının yanı sıra Diyanet TV’de, Başkanlığımız web sitesinde ve sosyal medya hesaplarında gerçekleştirilecek olan programlarla ilgili haberler yapılmıştır.

Diğer taraftan Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ, 12 Nisan 2018 tarihinde TRT Haber’e konuk olarak din istismarıyla mücadele konusunda Başkanlığımızın yürütmekte olduğu faaliyetleri vatandaşlarımızla paylaşmıştır.





Ç. Seminer Programının İcrası

1. Seminerlerin Gerçekleştirildiği Tarihler ve İller

S.NO	TARİH	SEMİNER PROGRAMININ UYGULANDIĞI İLLER	GÖREVLENDİRİLEN EKİP SAYISI
1	19-20 Nisan 2018	Afyonkarahisar, Antalya, Bitlis, Kütahya, Manisa, Mardin, Samsun, Siirt, Sivas ve Osmaniye.	10
2	26-27 Nisan 2018	Amasya, Aydın, Balıkesir, Batman, Bingöl, Bolu, Denizli, Edirne, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Eskişehir, Isparta, İzmir, Kastamonu, Kırıkkale, Kocaeli, Malatya, Mersin, Muğla, Ordu, Rize, Sakarya, Şırnak, Tekirdağ, Tokat, Trabzon, Uşak ve Zonguldak.	29
3	07-08 Mayıs 2018	İstanbul (Bahçelievler, Bağcılar, Eyüp, Fatih, Küçükçekmece, Kadıköy, Kağıthane, Pendik, Ümraniye ve Üsküdar'da İstanbul'un diğer bütün ilçelerini kapsayacak şekilde icra edilmiştir.)	10
4	13-14 Temmuz 2018	Adana, Adıyaman, Ağrı, Aksaray, Ardahan, Artvin, Bartın, Bayburt, Bilecik, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Diyarbakır, Düzce, Gaziantep, Giresun, Gümüşhane, Hakkâri, Hatay, Iğdır, İzmir (3 farklı bölge ve bütün ilçeleri), Kahramanmaraş, Karabük, Karaman, Kars, Kayseri, Kırklareli, Kırşehir, Kilis, Konya, Muş, Nevşehir, Niğde, Sinop, Şanlıurfa, Tunceli, Van, Yalova ve Yozgat.	43
5	20 Eylül 2018	Ankara (Bütün İlçeleri)	25
TOPLAM		81	117

Tablo-8: Seminerlerin Gerçekleştirildiği Tarihler ve İller

2. Seminerlerde Görev Alan Personel

“Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadele Seminerleri” kapsamında başta birim amirleri ve üst düzey yöneticiler olmak üzere Başkanlığımız merkez ve taşra teşkilatında farklı unvanlardaki personel görev almıştır. Bu kapsamda 19-20 Nisan, 26-27 Nisan, 07-08 Mayıs 2018 tarihlerinde 40 ilde gerçekleştirilen programlarda toplam 117 personel görevlendirilmiştir.

13-14 Temmuz 2018 tarihlerinde kalan 40 il ve İzmir’de üç bölgede gerçekleştirilen programlarda ise 151 personelimiz görevlendirilmiştir. Ayrıca 15 Temmuz’un yıldönümünde gerçekleştirilen bu programlara, Başkanlığımız 15 Temmuz gazilerinden 22 personel katılmış ve etkinliklerde anılarını katılımcılarla paylaşmışlardır. Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı, Başkan Yardımcısı, Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi, Daire Başkanı, Başkanlık Müşaviri/Vaizi, Diyanet İşleri/Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı vb. unvanlardaki merkez teşkilatında görev yapan personelimizin çoğunluğu bu programlarda görev almıştır. 20 Eylül 2018 tarihinde Ankara’nın ilçelerindeki programlar ise tamamen merkez teşkilatı personeli marifetiyle gerçekleştirilmiştir.

3. Programlar Kapsamında Gerçekleştirilen Etkinlikler

a. Valilik Ziyaretleri

“Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadele Seminerleri” kapsamında görevlendirilen ekipler, programa valilik makamını ziyaret ederek başlamışlardır. Ekip başkanı riyasetinde gerçekleştirilen bu ziyaretlerde, Başkanlığımızca yürütülen faaliyetler ve söz konusu seminer programı kapsamında icra edilecek etkinlikler hakkında valilerimize bilgilendirme yapılmış, din istismarıyla mücadele kapsamında Başkanlığımızca hazırlanan eserler takdim edilmiştir. Valilik ziyaretleri, hem Başkanlığımızca yürütülen hizmetlerin mülki amirler tarafından bilinmesine, hem de seminer programlarının daha etkin ve verimli bir şekilde geçmesine önemli katkılar sağlamıştır.

b. Personele Yönelik Seminerler/Toplantılar

Din istismarıyla mücadele kapsamında Başkanlığımızın faaliyetlerini taşra teşkilatında görevli personelimize aktarmak, söz konusu yapılara karşı mücadele etme konusunda personelimizde bir bilinç oluşturmak ve görevlilerimiz vasıtasıyla daha geniş kitlelere ulaşmak amacıyla seminer programında Başkanlık personeline yönelik seminerler/toplantılar gerçekleştirilmiştir. Bu programlara ilçe müftüleri, il/ilçe vaizleri, il müftülüğü emrinde görev yapan Kur'an kursu öğreticileri, imam-hatipler ve müezzin-kayyımlar katılmışlardır. Bazı illerde gerçekleştirilen programlarda ilçe müftülüğü personeli de söz konusu programlara iştirak etmişlerdir.



c. Kurum Amirleri/STK Temsilcileri ve Eşlerine Yönelik Bilgilendirme Toplantıları

“Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadele Seminerleri” kapsamında kurum amirleri ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerine yönelik bilgilendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir. Ayrıca kadın görevlilerimizin bulunduğu ekipler tarafından kurum amirleri ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin eşlerine yönelik toplantılar yapılmıştır. Bu toplantılar, hem din istismarıyla mücadele, hem de Başkanlığımızın yürüttüğü diğer faaliyetler konusunda kamu kurumlarının ve sivil toplum kuruluşlarının bilgilendirilmesine imkân sağlamıştır.



ç. Öğrencilere Yönelik Konferanslar

Kendi çıkarları için insanların maddi ve manevi varlığını istismar eden terör örgütleri, en büyük zararı geleceğimiz olan gençlerimize vermektedir. Bu sebeptendir ki 19-20/26-27 Nisan tarihlerinde 39 ilimizde ve 07-08 Mayıs 2018 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen programlarda öğrencilere yönelik etkinliklere de yer verilmiş ve böylelikle dini istismar eden örgütlü yapılara karşı gençlerimizde bir bilinç oluşturulmaya çalışılmıştır.

13-14 Temmuz 2018 tarihlerinde icra edilen programlarda ise söz konusu tarihlerde okullar tatil olduğu için ortaöğretim ve/veya üniversite gençliğine yönelik herhangi bir faaliyet icra edilememiştir.



d. Halka Yönelik Konferanslar

“Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadele Seminerleri Programı”nda toplumun farklı kesimlerine ulaşmak, din istismarına karşı Kur’an ve Sünnet perspektifinden toplumumuzun genelinde bir bilinç oluşturmak amaçlanmıştır. Bu noktada söz konusu seminer programında halkımıza yönelik konferanslar da gerçekleştirilmiştir.

e. Yerel Medyada TV/Radyo Programları

Mahalli TV ve radyo kanallarının, bölgelerinde önemli oranda bir izleyici/dinleyici kitlesi bulunmaktadır. Bu durum göz önünde bulundurularak “Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadele Seminerleri Programı”nda konuyla ilgili TV ve radyo programlarına yer verilmiş, böylece Başkanlık olarak daha geniş kitlelere hitap etme/ulaşma imkânı elde edilmiştir.

f. Cuma/Öğle Vaazları

Vaaz, dinimizin rahmet ve hikmet yüklü evrensel mesajlarını vatandaşlarımıza ulaştırmada en önemli vasıtalarından biridir. Bu sebeple söz konusu seminer programı planlanırken din istismarına karşı sahih dinî bilginin öneminin anlatıldığı vaazlara da yer verilmesi hususu dikkate alınmıştır. Bu kapsamda programda görev alan ekipler gittikleri ilin merkezî camilerinde Cuma veya öğle vaazı yapmışlar, dini istismar eden yapılara karşı cami cemaatini aydınlatma görevini yerine getirmişlerdir.



g. Kur’an-ı Kerim Ziyafetleri

15 Temmuz ruhunu, geleceğimiz olan çocuklarımız ve milletimiz nezdinde ortak bir bilince dönüştürmek amacıyla 15 Temmuz 2016 günü milletçe verdiğimiz mücadelenin yıl dönümünde, Başkanlığımızca pek çok etkinlik gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda 13 Temmuz 2018 günü Cuma namazı öncesi şehirlerin merkez camilerinde, bu toprakları vatan kıldığımız günden beri değerlerimiz uğruna canlarını feda eden bütün şehitlerimizin aziz ruhlarına ithafen, “Kur’an-ı Kerim Ziyafeti” programları icra edilmiştir. “Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadele Seminerleri Programı” kapsamında görevlendirilen personelimiz söz konusu Kur’an-ı Kerim ziyafetlerinde, “Din İstismarına Karşı Sahih Dinî Bilginin Önemi ve 15 Temmuz Ruhu” konulu konuşmalar yapmış ve programın sonunda dua etmişlerdir.



Seminer programının gerçekleştirildiği 13-14 Temmuz 2018 tarihlerinde yaz Kur'an kursları yoğun bir şekilde faaliyetlerini yürüttüğünden, kurs ziyaretleri yapılması ve yaz Kur'an kursu öğrencilerinin gerçekleştirdiği 15 Temmuz etkinliklerine katılım sağlanması önemsenmiştir. Böylelikle hem yaz Kur'an kurslarındaki öğrenciler 15 Temmuz ruhu, Kur'an öğreniminin önemi gibi konularda motive edilmiş, hem de söz konusu kurslarda eğitim-öğretim faaliyetini yürüten personelimize bir araya gelinerek merkez-taşra kaynaşmasıyla din istismarına topyekûn karşı durma bilincine katkı sağlanmıştır.



D. Din İstismarıyla Mücadele Paneli

Merkez teşkilatı personelimizde din istismarı konusunda var olan duyarlılığı artırmak amacıyla 27 Eylül 2018 Perşembe günü Başkanlık konferans salonunda, “Din İstismarıyla Mücadele Paneli” gerçekleştirilmiştir. Panel Kur’an-ı Kerim tilavetiyle başlanmış, akabinde din istismarıyla mücadele kapsamında Başkanlığımızca hazırlanan sinevizyon filmi izlenmiştir.

Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Huriye MARTI’nın moderatörlüğünde gerçekleşen panelde “FETÖ Din İstismarının Arkasına Gizlenen Terör Örgütü” ve “DEAŞ Dehşete Dayalı Bir Din İstismarı” başlıklı sunumlar katılımcılarla paylaşılmıştır.

Yoğun bir katılımıla gerçekleşen panelde, FETÖ ve DEAŞ ile ilgili hazırlanan kitapçıklardan 600 adet ücretsiz olarak dağıtılmıştır.



E. Ceza İnfaz Kurumlarında Gerçekleştirilen Seminerler

“Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadele Seminerleri”nin önemli bir kısmını da ceza infaz kurumlarında düzenlenen programlar oluşturmıştır. Başkanlığımız tarafından Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü ile gerekli koordinasyon sağlanarak bütün ceza infaz kurumlarında hükümlü, tutuklu ve personele yönelik, “Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadele Seminerleri” düzenlenmesine ilişkin talimat 81 il müftülüğüne gönderilmiştir.

Seminerler, 17 Eylül-26 Ekim 2018 tarihleri arasında 267 ceza infaz kurumunda, 299 program olarak 27.377 personel hükümlü ve tutuklunun katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Her bir seminerde, üç konuşmacı görev almıştır. Ceza infaz kurumunun yapısı, fiziksel ortamı, personel ile hükümlü ve tutuklu sayılarının azlığı ve güvenlik durumu gibi nedenlerle 94 ceza infaz kurumunda seminer düzenlenememiştir.

F. Polis Meslek Eğitim Merkezi/Polis Meslek Yüksekokulu Seminerleri

Diyanet İşleri Başkanlığı, toplumun bütün katmanlarına ulaşmayı amaç edinmekte ve bu amaca matuf olarak kurumlar arası işbirliğine önem vermektedir. Bu bağlamda din istismarıyla mücadele kapsamında Polis Akademisi Başkanlığı ile ortak bir çalışma yürütülmüş ve Polis Akademisi Başkanlığı'na bağlı polis meslek eğitim merkezi (POMEM)/polis meslek yüksekokulu (PMYO) müdürlüklerinde öğrenim gören polis adaylarına yönelik seminer programları gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen seminer programları neticesinde 1.503'ü kadın olmak üzere toplam 14.054 POMEM/PMYO öğrencisine ulaşılmış ve dini istismar eden terör örgütleri konusunda bir farkındalık oluşturulmaya çalışılmıştır.



G. Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadele Seminerleri Değerlendirme

Din istismarı; din sömürüsü yapmak, dine dair kavramlar ve değerler yoluyla insanları aldatarak maddî veya manevî çıkar elde etmek, yani kendi menfaatleri için dini kullanmak demektir.

Tarih boyunca birçok kişi ve grup, dinin insanlar üzerindeki etkisinden faydalanarak çeşitli menfaatler devşirmeyi denemiş, din tüccarlığı yapmaktan çekinmemiştir. Bu kişi ve gruplar, kimi zaman ayet ve hadislerin anlamlarını çarpıtmış ve ilgili olmadıkları yerlerde kullanmış, kimi zaman da onları kendi art niyetlerine alet edecek şekilde yanlış yorumlayarak topluma anlatmıştır. Dini istismar edenlerin bir kısmı ise doğrudan dinin kendisini hedef almış ve insanların İslâm'a yönelmemesi için dinî kavramların içeriğini boşaltmayı ve bu kavramları anlam kaybına uğratmayı bir yöntem olarak benimsemiştir.

Sadece Kur'an'ı değil, hadis rivayetlerini, Ashab-ı Kiram'ın ve tarihî şahsiyetlerin hayatlarından örnekleri, İslâmî değer ve kavramları istismar eden fırsatçılar dün olduğu gibi bugün de karşımızdadır. Değişik isimler, yayınlar ve söylemlerle İslâm'ı anlatıyor gibi görünen bazı kişi ve gruplar aslında şahsî çıkarlarına hizmet etmektedir. Dine davet ettiklerini iddia eden bu sahtekârlar, aslında Müslümanların saf ve temiz duygularını sömürmektedir. İslâm'ın temel kaynaklarına ters düşen, akla ve mantığa aykırı safsatalarla, asılsız hikâyelerle, rüyalarla, sahte sevap vaatleriyle insanımızı aldatmakta, paralarını, evlatlarını, zamanlarını, hatta hayatlarını çalmaktadır.

Din istismarı konusu, bugün İslâm ümmetinin birlik ve beraberliğini tehdit eden ciddi bir güvenlik meselesine de dönüşmüştür. Dinî olduklarını ve İslâm'ı temsil ettiklerini iddia ederek bozgunculuk yapan, kan döken FETÖ, DEAŞ vb. terör örgütleri, en büyük zararı Müslüman toplumlara, birlik ve beraberliğimize, geleceğimize ve gençlerimize vermektedir.

Din emniyeti ve güvenliği noktasında temel kurum olan Başkanlığımız, kurulduğu günden beri dinî değerleri istismar eden ve genç nesilleri kötü emellerine alet eden örgütlü yapılarla mücadele etmeyi kendine vazife bilmiş, sahih dinî bilgiye, birlik beraberlik ve kardeşliğe dayalı din hizmeti, din eğitimi ve irşat faaliyetleriyle milletimize hizmet etmiştir. Başkanlığımız, bu konuda özverili bir şekilde çalışmalarını sürdürmektedir. "Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadele Seminerleri" de bu kapsamda gerçekleştirilmiştir.

Din istismarıyla mücadele kapsamında gerçekleştirilen programlara ilişkin şu değerlendirmelerde bulunmak mümkündür:

- Dinin anlatılması, anlaşılması, gençlerimiz ve çocuklarımıza ulaştırılması noktasında toplumun, Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan büyük beklentileri bulunmaktadır.
- Başkanlığımızın Kur'an ve Sünnete dayalı sahih dinî bilgiyi topluma aktarma görevi kapsamında gerçekleştirilen bu programlar, personelimiz ve halkımız nezdinde farkındalık oluşturma noktasında çok önemli faydalar sağlamıştır.
- Seminer programlarının Ankara, İstanbul ve İzmir'de olduğu gibi bütün ilçeleri kapsayacak şekilde 81 ilde devam edilmesine karar verilmiştir.
- FETÖ ve DEAŞ benzeri dini istismar eden terör örgütlerinin bir daha ortaya çıkmaması adına Başkanlığımız tarafından mevcut dinî yapılara rehberlik edilmeli, yüce dinimizi istismar etmeye yeltenenlere kesinlikle fırsat verilmemelidir.
- Din istismarıyla topyekûn mücadele edebilmek için Başkanlığımızın yanı sıra ilahiyat/İslami ilimler fakülteleri ve Milli Eğitim Bakanlığı başta olmak üzere bütün devlet kurumları ile sivil toplum kuruluşları ortak hareket etmeli ve bu konuda aktif rol almalıdır.



- Dini istismar eden terör örgütlerinin hedefinde en çok gençler olduğundan gençlerimize yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Bu kapsamda gençlere yönelik yazılı ve görsel materyaller geliştirilmeli, daha özel ekiplerle gerçekleştirilecek programlar vasıtasıyla gençlerimizde din istismarı konusunda bir farkındalık oluşturulmalıdır.
- Türkiye genelinde bilhassa camilerimiz merkeze alınarak gençlik çalışmaları geliştirilmeli ve böylece gençlerimizin dinî duygularının istismar edilmesinin, kötü emellere alet edilmesinin önüne geçilmelidir.
- Sade bir dilde ve kolay okunabilecek bir hacimde FETÖ ve DEAŞ ile ilgili kitapçıkların hazırlanması ve katılımcılara dağıtılması programların verimliliğini artırmıştır. Başkanlığımızın söz konusu yayınları; çocuklar, gençler, yaşlılar, öğrenciler gibi toplumun farklı kesimlerinin özelliklerini dikkate alarak çeşitlendirmesinde fayda mülahaza edilmektedir.
- Seminer programlarında sıkça dile getirilen, Başkanlığımızın FETÖ ile mücadelede geç kaldığı yönündeki eleştirilere cevap teşkil etmesi bakımından konuyla ilgili Başkanlığımızca yürütülen ve yürütülmekte olan faaliyetlerin ve çalışmaların çeşitli platformlarda anlatılmasına devam edilmelidir.
- Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgemizde ideolojik bir örgüt olarak PKK'nın da dini istismar ettiğine dikkat çekilmeli ve farkındalık oluşturulmalıdır.
- Önümüzdeki süreçte alan uzmanlarının da katılımıyla ceza infaz kurumlarındaki programlara devam edilmesi ve cezaevi vaizlerimiz tarafından konunun gündemde tutularak bilinç düzeyinin yükseltilmesi önem arz etmektedir.
- Dini istismar eden terör örgütleri hakkında Başkanlığımızca hazırlanan eserlerin, ceza infaz kurumlarına gönderilerek personel ile tutuklu ve hükümlülerin istifadesine sunulmasının, konu hakkındaki farkındalığı hızlandıracağı değerlendirilmektedir. Ayrıca "DEAŞ; Dehşete Dayalı Bir Din İstismarı", "FETÖ; Din İstismarının Arkasına Gizlenen Terör Örgütü" isimli kitapçıkların dilinin sade ve anlaşılır olması dolayısıyla hedef kitleye ücretsiz dağıtılması olumlu katkılar sağlayacaktır.
- Polis Akademisi Başkanlığı ile koordineli bir şekilde polis meslek eğitim merkezi (POMEM)/ polis meslek yüksekokulu (PMYO) müdürlüklerinde öğrenim gören polis adaylarına yönelik seminer programları son derece faydalı olmuştur. Mezkûr seminer programlarına periyodik olarak ve kapsamı genişletilerek devam edilmesinde fayda mülahaza edilmektedir.
- Dini istismar eden terör örgütleriyle mücadele seminerlerinin, kamu kurumlarında görev yapan personele yönelik yaygınlaştırılmasının din istismarıyla mücadele konusunda önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

VI. İHTİDA HİZMETLERİ

Başkanlığımızca yürütülen din hizmetlerinin en önemlilerinden biri de ihtida hizmetleridir. Müslüman olmaya karar vererek yurt içinde müftülüklerimize, yurt dışında da din hizmetleri ataşelik ve müşavirliklerimize gelen mühtedilere usulü çerçevesinde ihtida merasimi yapılmakta, akabinde ihtida belgesi verilmektedir. Mühtediye ait bilgilerin Din Hizmetleri Yönetim Sistemi'ne (DHYS) kaydedilmesiyle hazırlanan ihtida belgelerinin bir nüshası, Başkanlığa gönderilmekte ve Genel Müdürlüğümüzce hıfzedilmektedir. 2018 yılında yurt içinde müftülüklere başvurarak ihtida edenlere dair verilerin derlenmesiyle aşağıdaki tablo oluşturulmuştur.

MÜFTÜLÜKLERDE İHTİDA EDENLERİN GENEL DAĞILIMI				
İHTİDA EDENİN		ERKEK	KADIN	TOPLAM
ÖNCEKİ DİNİ	HİRİSTİYAN	74	258	332
	MUSEVİ	-	4	4
	BUDİST	1	18	19
	HİNDU	1	3	4
	ATEİST (DİNSİZ)	5	6	11
	DİĞER DİNLER	8	26	34
	TOPLAM	89	315	404
İHTİDA SEBEBİ	İNCELEME VE ARAŞTIRMA	28	89	117
	ETKİLENME	30	126	156
	EVLENME	18	63	81
	TAVSİYE-YÖNLENDİRME	13	37	50
	TOPLAM	89	315	404
TABİİYETİ	TÜRKİYE CUMHURİYETİ	5	19	24
	ALMANYA	13	34	47
	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	6	5	11
	İNGİLTERE	8	3	11
	FRANSA	4	8	12
	RUSYA	1	33	34
	BELÇİKA	4	-	4
	DİĞER ÜLKELER	48	213	261
	TOPLAM	89	315	404
YAŞ GRUBU	0 - 20	6	16	22
	21 - 30	24	107	131
	31 - 40	29	103	132
	41 - 50	9	51	60
	51 - 60	11	24	35
	61 +	10	14	24
	TOPLAM	89	315	404

Tablo-9: 2018 yılında müftülüklere başvurarak ihtida edenlerin sayısı.



2018 yılına ait ihtida verileri tablosuna bakıldığında 89'u erkek, 315'i kadın toplam 404 kişinin Müslüman olduğu, 332 mühtedinin önceki dininin Hristiyanlık, 19'unun Budizm olduğu; 156 kişinin İslam dininden ve Müslümanlardan etkilenecek ihtida ettiği, inceleme ve araştırmanın ikinci sıradaki ihtida sebebi olduğu, mühtedilerden 47'sinin Alman, 34'ünün Rus, 24'ünün Türk vatandaşı olduğu, en çok ihtidanın 132 kişiyle 31-40 yaş ve 131 kişiyle 21-30 yaş aralığında gerçekleştiği görülmektedir.

Yurt dışında din hizmetleri ataşelik ve müşavirliklerine müracaat ederek ihtida edenlere dair verilere ise aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

YURT DIŞINDA İHTİDA EDENLERİN GENEL DAĞILIMI				
İHTİDA EDENİN		ERKEK	KADIN	TOPLAM
ÖNCEKİ DİNİ	HİRİSTİYAN	61	97	158
	MUSEVİ	-	-	0
	BUDİST	1	1	2
	HİNDU	1	-	1
	ATEİST (DİNSİZ)	13	10	23
	DİĞER DİNLER	16	17	33
	TOPLAM	92	125	217
İHTİDA SEBEBİ	İNCELEME VE ARAŞTIRMA	47	49	96
	ETKİLENME	31	57	88
	EVLENME	12	15	27
	TAVSİYE-YÖNLENDİRME	2	4	6
	TOPLAM	92	125	217
TABİİYETİ	TÜRKİYE CUMHURİYETİ	-	-	0
	ALMANYA	55	75	130
	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	2	-	2
	İNGİLTERE	-	-	0
	FRANSA	2	1	3
	RUSYA	-	2	2
	BELÇİKA	-	-	0
	DİĞER ÜLKELER	33	47	80
	TOPLAM	92	125	217
YAŞ GRUBU	0 - 20	5	13	18
	21 - 30	27	57	84
	31 - 40	29	29	58
	41 - 50	14	11	25
	51 - 60	15	11	26
	61 +	2	4	6
	TOPLAM	92	125	217

Tablo-10: 2018 yılında yurt dışında ihtida edenlerin sayısı.





CAMİ HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI





Cami Hizmetleri Daire Başkanlığı Görevleri

- a. Cami ve mescitlerin yönetiminin devralınması, ibadete açılması, ibadet, ezan ve sala hizmetlerinin yönetilmesi ve yürütülmesiyle ilgili iş ve işlemleri takip etmek.
- b. Camilerin Açık Tutulması ve Cami Çalışma Programı ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- c. Camilerde dini gün ve gecelerde programlar düzenlemek ve programların radyo ve televizyonlarda yayınlanmasıyla ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- ç. Camilerde yürütülen din hizmetleri standardını belirlemek.
- d. Cami rehberliği ile ilgili iş ve işlemleri takip etmek.
- e. Cami ve mescitlerde kitaplık/kütüphane oluşturulması ve hizmete sunulması ile ilgili iş ve işlemleri takip etmek.
- f. Yol güzergâhlarındaki dinlenme tesisleri ile alış-veriş merkezlerindeki cami ve mescitlerin sorunları ile ilgili iş ve işlemleri takip etmek.
- g. İhtiyaç duyulan camilerde dini danışmanlık bürolarının açılmasıyla ilgili çalışma yapılmasını sağlamak ve bununla ilgili iş ve işlemleri takip etmek.
- ğ. Ramazan ayında yapılan cami hizmetlerinin verimli bir şekilde yürütülmesi ile ilgili çalışmalar yapmak.
- h. Camiye ilgiyi artırmak ve cami hizmetlerini daha etkin ve verimli hale getirmek amacıyla ilgili birim ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde projeler geliştirilmesine, sempozyum, konferans, panel vb. toplantılar düzenlenmesine yönelik iş ve işlemleri yürütmek.
- ı. Camilerde yürütülen ibadet hizmetlerinden toplumun bütün kesimlerinin istifade etmesini sağlamaya yönelik çalışmalar yapmak.
- i. Camilerde yapılan ibadet hizmetlerinin verimli bir şekilde yürütülmesi için müftülük, cami görevlileri, cami dernekleri ve vakıflar ile cemaat arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi hususunda çalışmalar yapmak.
- j. Camilerdeki araştırma ve çekim izinleri ile ilgili işlemleri takip etmek.
- k. Cami yaptıranlara takdir belgesi düzenlenmesi, cami açılış törenlerine katılım ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- l. Cami görevlilerinin mesleki gelişim ve kariyer sistemine göre yetiştirmeleri konusunda ilgili birimlerle işbirliği yapmak.
- m. Din görevlilerinin mesleki motivasyonlarını artırıcı çalışmalar yapmak ve tecrübe paylaşım toplantıları düzenlenmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- n. Cami hizmetleri ile ilgili talep, öneri ve şikâyet dilekçelerinin gereğini yapmak.
- o. Belediye cenaze teşkilatı bulunmayan yerlerde cenaze teşhiz, tekfin ve defin işlerinin yapılması hususunda gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak.
- ö. Camiler ve Din Görevlileri Haftası ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- p. Görev alanı ile ilgili konularda verilen diğer görevleri yapmak.



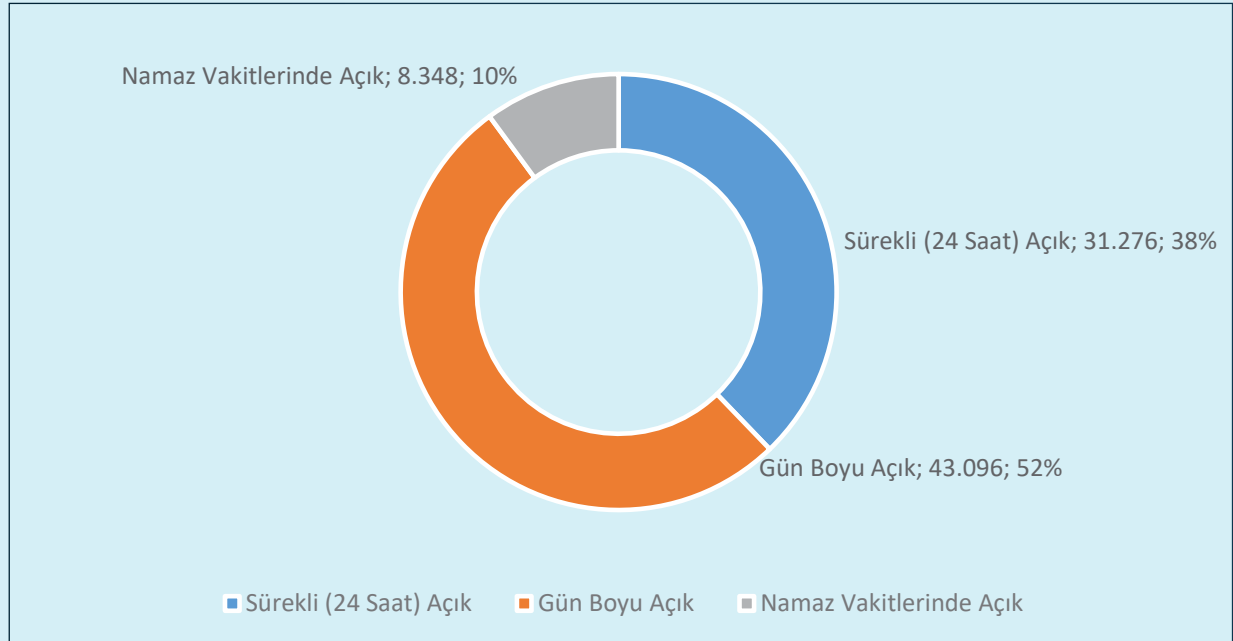
I. CAMİ ÇALIŞMA PROGRAMLARI

A. Camilerin Açık Tutulması

Başkanlığımız, birlik ve beraberlik mekânı olan camilerin, asli fonksiyonlarını icra etmelerinin ve mevzuatla verilen vazifelerin yerine getirilmesinin bir gereği olarak namaz vakitleri dışında da vatandaşlarımızın dini taleplerine cevap verebilecek şekilde açık tutulması konusunda 05.03.2013 tarihli ve 514 sayılı “Camilerin Açık Tutulması Genelgesi”ni yayımlamıştır.

Ülke genelinde toplam cami sayısının 89.415 rakamına ulaştığı günümüzde, camilerin ibadete açık bulunduruldukları zaman dilimleri, farklılık arz edebilmektedir. Camilerin önemli bir kısmı gün boyu, bir kısmı sürekli açık bulundurulurken, diğer bir kısmı sadece namaz vakitlerinde ibadete açık bulundurulmaktadır.

Konu ile ilgili yıl sonu verileri incelendiğinde camilerin % 90'ının namaz vakitleri dışında da ibadete açık bulundurulduğu görülmektedir. Bu durum alandaki çalışmaların önemli bir gelişme kaydettiğini göstermektedir. Camilerin söz konusu niteliklerine göre dağılımı aşağıdaki grafikte gösterilmektedir.

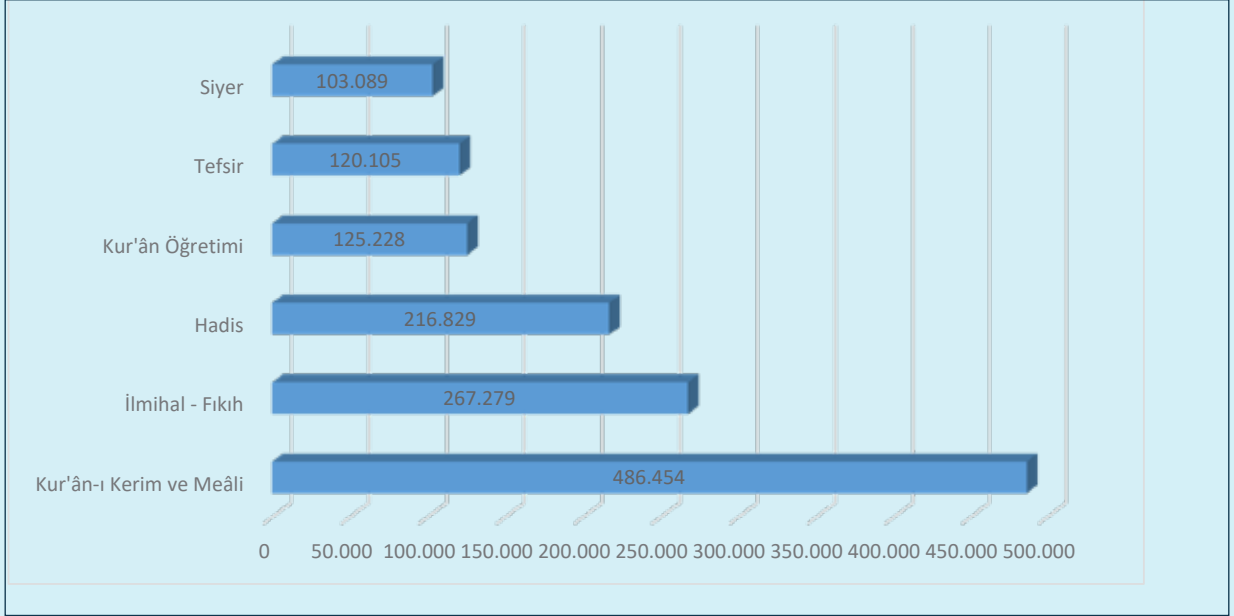


Grafik-1: Camilerin Açık Bulunduruldukları Vakitlere Göre Dağılımı

B. Cami Çalışma Programı Uygulanması

Genelge gereği müftülüklerce her cami için cami çalışma programı oluşturulmuş, söz konusu program çerçevesinde Başkanlığımızca belirlenen kitaplardan istifade edilerek cami görevlileri tarafından cami cemaatine yönelik dersler icra edilmiştir.

Veriler incelendiğinde; 35.509 camide cami çalışma programı uygulandığı görülmektedir. Cami çalışma programı kapsamında gerçekleştirilen ders sayıları aşağıdaki grafikte gösterilmektedir.



Grafik-2: Cami Çalışma Programı Kapsamında Yıl İçerisinde Gerçekleştirilen Ders Sayıları

Ayrıca Başkanlığımız yayınlarından “İnanç Serisi”nde yer alan kitaplar, 2018 yılı içerisinde ülke genelindeki camilerde cemaate yönelik olarak okunmuştur.



II. SABAH NAMAZI BULUŞMALARI

Başkanlığımızca, 2011 yılından itibaren hayata geçirilen proje kapsamında haftalık olarak camilerde sabah namazı buluşmaları düzenlenmektedir. Sabah namazı buluşmalarıyla cemaatin aile efradıyla birlikte haftada bir gün sabah namazlarına katılımı teşvik edilmektedir. Program, namaz öncesinde Yasin-i Şerif tilaveti ile başlamakta, kılınan namazın ardından cemaatle birlikte tesbih, tehlil ve salavâtlar okunmaktadır. Kısa bir hadis sohbetinin ardından dua edilerek program sonlandırılmaktadır. İmkanlar nisbetinde namaz çıkışı, cemaate ikramda bulunmaktadır.

Müftülüklerimiz, mahalli şartları ve cemaatin katılımını da göz önünde bulundurarak merkezi camilerde uygulanan sabah namazı buluşmalarını yaygınlaştırma çalışmalarına devam etmişlerdir.

2018 yılında 8.218 camide haftalık olarak sabah namazı buluşmaları icra edilmiştir. Yıl boyunca 345.792 sabah namazı buluşmaları gerçekleştirilmiştir.



III. CAMİ HİZMETLERİNİ YAYGINLAŞTIRMAYA YÖNELİK ÇALIŞMALAR

Başkanlığımızca, cami hizmetlerinden toplumun farklı kesimlerinin istifade edebilmesi için çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Bu çerçevede çocuklar, gençler, kadınlar ve engellilerin caminin manevi atmosferi ile buluşturulabilmesi için camilerin fiziki alt yapısı iyileştirilmekte ve cami bünyesinde özel mekanlar ve imkanlar oluşturulmaktadır.

Çocukların ve gençlerin cami ile buluşmaları, dini ve ahlaki yönden kendilerine rehberlik edilmesi, kitap okuyabilmeleri, ev ödevi ve araştırmalarını cami bünyesinde yapabilmeleri amacıyla cami müstemilatında çeşitli bölümler oluşturulmaktadır. Bu çerçevede 10.262 camide okuma salonu, 544 camide internet odası ve 1.434 camide oyun odası oluşturulmuştur.

Engelli bireylerin camide cemaatle kılınan namazlara iştirak edebilmeleri amacıyla fiziki iyileştirmeler yapılmakta olup bu çerçevede, izli yol, rampa, asansör vb. çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Söz konusu çalışmalar neticesinde 19.923 cami engelli erişimine uygun hale getirilmiş olup yıl içerisinde 48 camide işaret dili ile hutbe okunmuştur.

Kadınların namaz ibadetini yerine getirebilmeleri ve kendilerine yönelik yapılan faaliyetlerden yararlanabilmeleri için camilerde yeterli ölçüde nezih mekanlar ayrılması, cuma, bayram, teravîh ve vakit namazlarını camide kılabilmesi, kadınlar için abdest alma yerleri hazırlanması ile ilgili çalışmalar yapılmaktadır. Bu bağlamda 2011 yılından itibaren müftülüklerle gönderilen çeşitli talimatlarla “Camilerde Kadınlara Ayrılan Mekânların İyileştirilmesi” çalışmaları başlatılmış ve takip edilmiştir. Yürütülen çalışmalar neticesinde halihazırda 64.128 camide kadınlar için namaz kılma yeri ayrılmış olup bunlardan; 50.252’si beş vakit, 13.587’si Cuma, 10.621’i bayram ve 48.600’ü teravîh namazlarında kadınların istifadesine sunulmuştur. Kadınlar için abdest alma yeri olan cami sayısı ise 31.452’dir.



IV. CAMİLERDE OKUMA PROGRAMLARI

Camileri kitaplarla, kitapları çocuklarımızla buluşturmak amacıyla İzmir, Kocaeli, Malatya ve Trabzon müftülüklerine 09 Temmuz-10 Ağustos tarihleri arasında, il merkezinde bir cami belirlenmek suretiyle her gün bir (1) saat Başkanlık tarafından belirlenen kitapların çocuklara din görevlisi gözetiminde okutulması talimatı gönderilmiş ve belirtilen bu süre içerisinde “Cami-Çocuk Okuma Programı” icra edilmiştir. Dört ilde toplamda 9 camide “Camilerde Okuma Programları” gerçekleştirilmiş programlara 117 çocuk katılmıştır.

V. KANDİL PROGRAMLARI

Dinî gün ve gecelerde düzenlenen Kur'an-ı Kerim ve mevlit programlarının belli bir düzen ve disiplin içerisinde gerçekleşmesini sağlamak amacıyla Başkanlığımızca görevlendirmeler yapılmakta ve yapılan programlar takip edilmektedir. Bu doğrultuda 2018 yılı içerisinde icra edilerek ulusal televizyon ve radyolarda yayınlanan programlara ait bilgiler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

A. Regaib Kandili

İL / İLÇE	CAMİ	TARİH	TV ADI
Yozgat / Merkez	Büyük (Çapanoğlu) C.	22.03.2018	TRT-1
Ankara / Altındağ	Melike Hatun C.	22.03.2018	TRT DİYANET TV
Bursa / Osmangazi	Ulu C.	22.03.2018	KANAL 16
Aydın / Merkez	Küllüye C.	22.03.2018	TGRT
İstanbul / Fatih	Fatih C.	22.03.2018	KANAL 7
İstanbul / Eyüpsultan	Eyüp Sultan C.	22.03.2018	SEMERKAND TV
İstanbul / Üsküdar	Valide-i Cedid C.	22.03.2018	TVNET
Konya / Selçuklu	Hacı Veyiszade C.	22.03.2018	KON-TV

Tablo-1: Regaip Kandilinde Ulusal ve Yerel Radyo ve Televizyonlarda Yayınlanan Programlar





B. Miraç Kandili

İL / İLÇE	CAMİ	TARİH	TV ADI
Şanlıurfa / Merkez	Halilürrahman C.	13.04.2018	TRT-1
Manisa / Şehzadeler	Hatuniye C.	13.04.2018	TGRT HABER, TGRT BELGESEL, TGRT EU, TGRT FM
İstanbul / Fatih	Fatih C.	13.04.2018	KANAL 7
İstanbul / Ataşehir	Mimar Sinan C.	13.04.2018	SEMERKAND TV
Bursa / Osmangazi	Ulu C.	13.04.2018	KANAL 16
İstanbul / Eyüpsultan	Eyüp Sultan C.	13.04.2018	TVNET
Konya / Selçuklu	İbrahim Hakkı Konyalı C.	13.04.2018	KON-TV

Tablo-2: Miraç Kandilinde Ulusal ve Yerel Radyo ve Televizyonlarda Yayınlanan Programlar



C. Berat Kandili

İL / İLÇE	CAMİ	TARİH	TV ADI
Bursa / Osmangazi	Ulu C.	30.04.2018	TRT-1
Bursa / Osmangazi	Mihraplı C.	30.04.2018	OLAY TV
Van / İpekyolu	Yukarı Norşin C.	30.04.2018	TGRT ,TGRT FM
Bursa / Yıldırım	Emirsultan C.	30.04.2018	KANAL 16
İstanbul / Ataşehir	Mimar Sinan C.	30.04.2018	SEMERKAND TV
İstanbul / Fatih	Fatih C.	30.04.2018	KANAL 7
Konya / Selçuklu	Selçuklu Merkez C.	30.04.2018	KON-TV
Diyarbakır / Merkez	Merkez Ulu C.	30.04.2018	TVNET

Tablo-3: Berat Kandilinde Ulusal ve Yerel Radyo ve Televizyonlarda Yayınlanan Programlar





Ç. Kadir Gecesi

İL / İLÇE	CAMİ	TARİH	TV ADI
Denizli / Pamukkale	Pamukkale Üni. Ahmet Hulusi Efendi C.	10.06.2018	TRT-1, DİYANET TV
Ankara / Yenimahalle	Beştepe Millet C.	10.06.2018	KUR'AN ZİYAFETİ
İstanbul / Küçükçekmece	Cennet Mah. Yavuzselim C.	10.06.2018	RUMELİ TV
İstanbul / Fatih	Fatih C.	10.06.2018	KANAL 7
İstanbul / Arnavutköy	Taşoluk Yeşil C.	10.06.2018	TVNET
Konya / Karatay	Sultan Selim C.	10.06.2018	KON-TV

Tablo-4: Kadir Gecesinde Ulusal ve Yerel Radyo ve Televizyonlarda Yayınlanan Programlar



D. Mevlit Kandili

İL / İLÇE	CAMİ	TARİH	TV ADI
Ordu / Merkez	Ulu C.	19.11.2018	TRT-1
Rize / Pazar	Hatuniye C.	19.11.2018	ÇAY TV
Kayseri / Hacılar	Kayseri Org. Sanayi Böl. Fevzi Mercan C.	19.11.2018	KANAL 7
İstanbul / Eyüpsultan	Eyüp Sultan C.	19.11.2018	TVNET
Bursa/ Merkez	Ulu C.	19.11.2018	OLAY TV, AS TV
Konya / Meram	Kapu C.	19.11.2018	TGRT, KON-TV

Tablo-5: Mevlit Kandilinde Ulusal ve Yerel Radyo ve Televizyonlarda Yayınlanan Programlar





VI. CAMİ MERKEZLİ RAMAZAN HİZMETLERİ

A. Hatimle Teravih Namazı

Ramazan ayı denilince oruçtan sonra ilk akla gelen ve halkımızın yoğun olarak rağbet ettiği teravih namazları, bütün camilerimizde usulüne uygun olarak eda edilmiştir. Ayrıca ülke genelinde 747 camide hafız cami görevlileri imametinde hatimle teravih namazı kılınmıştır.



B. İtikâf

İtikâf, Ramazan ayının mânevi ikliminin bireysel ve sosyal bazdaki tezahürlerinden birisidir. Başkanlığımız, itikâfın ibadet coşkusu ve huzuru içerisinde yapılabilmesini önemsemektedir. Bu amaçla camilerde itikâfa girmek isteyen vatandaşlarımızın talepleri il ve ilçe müftülüklerince alınarak uygun görülen camilerde itikâfa girmeleri sağlanmaktadır. Bu doğrultuda 2018 Ramazan ayı münasebetiyle 9.257 cami itikâf için hazırlanmıştır.

C. Mahya Asılması

Ramazan ayında, iki ve daha fazla minareli camilerde minareler arasına asılan ve insanlara kısa cümlelerle, önemli dini ve ahlaki hatırlatmalar yapan mahya geleneği, toplumumuzda asırlardır devam ettirilmektedir. Bu yıl Ramazan ayı münasebetiyle 363 camide mahya asılmıştır.



Ç. Mukabele Programları

Kur'ân'ın indirilmeye başlandığı Ramazan ayında, vatandaşlarımız Kur'ân'ı Kerim aşkıyla mukabele programlarına koşturmaktadırlar. Peygamber Efendimiz'den günümüze kadar devam ettirilen mukabele geleneği 2018 yılı Ramazan ayında 66.570 camimizde uygulanmıştır.



D. Kadir Gecesinde Camilerin Sabaha Kadar Açık Bulundurulması

Kadir gecesini ihya etmek isteyen vatandaşlarımız için ülke genelinde 37.087 cami sabaha kadar açık bulundurulmuştur.





E. Mobil (Çadır) Mescit Kurulması

Cami bulunmayan bölgelerde, vatandaşlarımızın ibadetlerini daha sağlıklı ve huzurlu bir şekilde eda etmelerini sağlamak amacıyla Ramazan ayında 16 mobil/çadır mescit kurulmuştur.



F. Müştemilatında Her Gün İftar Verilen Camiler

Ramazan ayı münasebetiyle birlik, beraberlik ve kardeşlik duygularının pekiştirilmesi; yardımlaşma bilincinin geliştirilmesi, fakir, kimsesiz ve muhtaçların hatırlanıp gözetilmesi gayesiyle il ve ilçe müftülüklerinin yaptığı organizasyonla iftar programları düzenlenmiştir. Bu ay süresince 1.180 caminin müştemilatında her gün iftar programı tertip edilmiştir.



G. Camilerde Vaaz Hizmeti

Cami görevlilerinin vaaz etme becerilerini geliştirmek ve kendi camilerinde vaaz etmelerini sağlamak amacıyla Başkanlığımızca kurslar ve seminerler düzenlenmektedir. Bu kurslar ve seminerlerin olumlu bir neticesi olarak 2018 yılı Ramazan ayında 7.363 cami görevlisi, kendi camisinde vaaz ederek vatandaşlarımızı irşat etmiştir.



H. Kur'an Ziyafeti Programları

Ramazan ayında İl/İlçe müftülüklerimizce, en az iki okuyucunun katılımıyla 259 "Kur'an Ziyafeti Programı" düzenlenmiştir.



VII. CAMİLER VE DİN GÖREVLİLERİ HAFTASI ETKİNLİKLERİ

A. Hafta Öncesinde Gerçekleştirilen Hazırlık Çalışmaları

1. Merkez Komisyonu Toplantıları

Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi, Din Hizmetleri, Eğitim Hizmetleri, Dini Yayınlar, Dış İlişkiler ve İnsan Kaynakları Genel Müdürleri ile Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti II. Başkanı ve Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürü'nden müteşekkil "Mevlid-i Nebi Haftası ile Camiler ve Din Görevlileri Haftası Merkez Komisyonu" Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nden sorumlu Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı'nın başkanlığında 13.02.2018 ve 24.05.2018 tarihlerinde toplanmıştır. Söz konusu toplantılarda Camiler ve Din Görevlileri Haftası'nda düzenlenecek yarışmalar, merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatımızda icra edilecek etkinlikler konusunda kararlar almıştır.



2. Mesleki Yarışmalar

2018 yılı Camiler ve Din Görevlileri Haftası münasebetiyle din görevlileri arasında, Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanlığı'nca "Hafızlık", "Kadın Din Görevlileri Hafızlık", "Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma", "Kadın Din Görevlileri Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma", "Ezanı Güzel Okuma"; Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce "Etkili Hutbe Sunumu", "Hutbe Yazma", "Şiir Yazma", "Proje" ve "Bilgi" yarışmaları düzenlenmiştir.

Gerçekleştirilen yarışmaların Türkiye finallerine, sırasıyla ilçe, il ve bölge aşamalarında birinci olan din görevlileri katılmıştır. Türkiye finalleri; Erzurum, Kahramanmaraş, Artvin, Yalova, Bitlis ve Bursa illerinde gerçekleştirilmiştir. Başkanlığımızca bastırılan yarışma afişleri, yarışmaların vatandaşlarımıza duyurulması için ilgili il müftülüklerine gönderilmiştir.

Hutbe Yazma Yarışması Yüksek Seçici Kurulu 04 Eylül 2018 Salı günü, Şiir Yazma Yarışması Yüksek Seçici Kurulu 05 Eylül 2018 Çarşamba günü, Proje Yarışması Yüksek Seçici Kurulu 06 Eylül 2018 Perşembe günü toplanmış, hutbe, şiir ve projeler değerlendirilerek dereceye girenler belirlenmiştir.

Dereceye giren personelimiz, Ankara'da yapılan Camiler ve Din Görevlileri Haftası açılış merasimine davet edilmiş ve Başkanlığımızca ödüllendirilmiştir. Yarışmalarda dereceye giren din görevlilerinin listesi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:



1- HAFIZLIK FİNAL YARIŞMASI		
S.N.	ADI SOYADI	GÖREV YERİ
1.	Celalettin SERT	Hacı Hüseyin Efendi Camii Müezzin-Kayyımı. Aziziye / ERZURUM
2.	Muhammed Hayri ASLAN	Hoşgör Fatih Kur'an Kursu Öğreticisi. Şahinbey / GAZİANTEP
3.	Ekrem UÇAR	İmam Hüseyin Camii Müezzin-Kayyımı. Merkez / AKSARAY
2- KUR'AN-I KERİMİ GÜZEL OKUMA FİNAL YARIŞMASI		
S.N.	ADI SOYADI	GÖREV YERİ
1.	Enes KAPUT	Esendere Camii Müezzin-Kayyımı. Karabağlar / İZMİR
2.	Muhammet Fatih DÖLEN	Silahtar Esentepe Camii İmam-Hatibi. Eyüpsultan / İSTANBUL
3.	Yahya ÇELİK	Akşemsettin Camii Uzman İmam-Hatibi. Nilüfer / BURSA
3- EZANI GÜZEL OKUMA FİNAL YARIŞMASI		
S.N.	ADI SOYADI	GÖREV YERİ
1.	Saffet ÇALIŞ	İhsaniye Camii Müezzin-Kayyımı. Üsküdar / İSTANBUL
2.	Rasul TEKİN	Bilal Şahin İlahiyat Fak. Uygulama Camii İmam-Hatibi. Merkez / YOZGAT
3.	Abdurrahim YAĞCI	Evliya Camii Müezzin-Kayyımı. Dulkadiroğlu / KAHRAMANMARAŞ
4- ETKİLİ HUTBE SUNUMU FİNAL YARIŞMASI		
S.N.	ADI SOYADI	GÖREV YERİ
1.	Halim ÖZDEMİR	Seyit Hoca Camii İmam-Hatibi. Tepebaşı / ESKİŞEHİR
2.	Ahmet ÖZDERE	Ortaklar Sultaniye Köyü Camii 4/B İmam-Hatibi. Yıldızeli / SİVAS
3.	Ensar ARSLAN	Çamlıbel Mah. Camii 4/B İmam-Hatibi. Finike / ANTALYA
5- KADIN DİN GÖREVLİLERİ HAFIZLIK FİNAL YARIŞMASI		
S.N.	ADI SOYADI	GÖREV YERİ
1.	Ayşe KIRDAR	Haseki Dini Yük. İht. Merkez Müdürlüğü Kur'an Kursu Öğreticisi. İSTANBUL
2.	Hediye BAYRAM	Çamlıca Sahibül Vefa Kız Kur'an Kursu Öğreticisi. Tepebaşı / ESKİŞEHİR
3.	Fatoş ERDOĞMUŞ	Tepeşehir Neriman Can Kız Kur'an Kursu Öğreticisi. Kayapınar / DİYARBAKIR



KADIN DİN GÖREVLİLERİ KUR'AN-I KERİM'İ GÜZEL OKUMA FİNAL YARIŞMASI		
S.N.	ADI SOYADI	GÖREV YERİ
1.	Saime ERK	Meryem Hatun Kız Kur'an Kursu Öğreticisi. Maltepe / İSTANBUL
2.	Emine ÖZEN	İlimtepe Merkez Camii Kur'an Kursu Öğreticisi. Körfez / KOCAELİ
3.	Hatice TEKEŞİN	Şüheda Kız Kur'an Kursu Öğreticisi. Karabağlar / İZMİR
7- HUTBE YAZMA FİNAL YARIŞMASI		
S.N.	ADI SOYADI	GÖREV YERİ
1.	Selçuk İSMAİLOĞLU	Kuzeykent Hacı Muzaffer Caferoğlu Camii İmam-Hatibi. Merkez / KASTAMONU
2.	Enes CEYLAN	Çukur Köyü Camii 4/B İmam-Hatibi. Ovacık / KARABÜK
3.	İlhami VURUŞKAN	Erkenek Mah. Gedikağzı Camii İmam-Hatibi. Doğanşehir / MALATYA
8- ŞİİR YAZMA FİNAL YARIŞMASI		
S.N.	ADI SOYADI	GÖREV YERİ
1.	Hüseyin AKTÜRK	Yeni Camii İmam-Hatibi. Eldivan / ÇANKIRI
2.	Mehmet Akif UÇAR	Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Mescidi İmam-Hatibi. Muratpaşa / ANTALYA
3.	Osman KOCAOĞLU	Büyükbaklalı Mah. Kandil Camii İmam-Hatibi. Sarıçam / ADANA
9- PROJE YAZMA FİNAL YARIŞMASI		
S.N.	ADI SOYADI	GÖREV YERİ
1.	Dr. Asude COŞKUN-SEVER	Nilüfer İlçe Vaizi. Nilüfer / BURSA
2.	Fatih CAN	Beşbinevler Çamlık Camii Müezzin-Kayyımı. Merkez / KARABÜK
3.	Vahit DEMİRAL	Şiran İlçe Müftüsü. Şiran / GÜMÜŞHANE

Tablo-6: 2018 Yılı Camiler ve Din Görevlileri Haftası Yarışmalarında Dereceye Giren Din Görevlileri

BİLGİ YARIŞMASI KURASI İLE UMREYE GİTMEME HAK KAZANAN DİN GÖREVLİLERİ		
S.N	ADI SOYADI	GÖREV YERİ
1	Sabri GÜNEY	Suluçeviz (Yıldırım Beyazıt) Camii Müezzîn-Kayyımı Merkez / KASTAMONU
2	Yılmaz ALIR	Mehmet Akif Mh. Mevlana Camii İmam-Hatibi Fatsa / ORDU
3	Huzeyfe ATEŞ	Kırıksoku Ky. Camii 4/B İmam-Hatibi Merkez / YOZGAT





3. Tema Belirlenmesi

Başkanlığımızca 2018 yılı Camiler ve Din Görevlileri Haftası'nda "Camiler ve Din Hizmetine Adanmış Ömürler" konusunun ele alınması kararlaştırılmıştır. Hafta boyunca yurt içi ve yurt dışında gerçekleştirilen etkinliklerle din görevlisinin İslam tarihi ve medeniyetindeki yeri ve önemi üzerinde durulması, din hizmetlerine büyük emekler vermiş örnek şahsiyetler ile cami ve Kur'an kurslarının imar ve ihyasında önemli fedakarlıklarda bulunan hayır sahiplerinin hatırlanması, böylece cami ve din görevlilerinin tarih boyunca yüklendikleri misyonun canlı tutulmasına katkı sağlamak amaçlanmıştır.

4. Görsel Tasarımlar ve Kampanya Filmi Yapımı

Belirlenen temanın kamuoyuna etkin bir şekilde duyurulmasını sağlamak için 6 adet afiş tasarlanmıştır. Tasarımı yapılan bu afişleri, billboard, raket, köprü vb. yerlere asılması sağlanmıştır. Ayrıca "Camiler ve Din Hizmetine Adanmış Ömürler" konulu bir sinevizyon ile müftü, vaiz, imam, müezzin ve Kur'an kursu öğreticisi mesleklerinin işlendiği birer röportaj filmi hazırlanmıştır.



5. Web Sitesi Hazırlanması

“Camiler ve Din Hizmetine Adanmış Ömürler” konulu yazılı ve görsel materyalleri ihtiva eden camilerhaftasi.diyanet.gov.tr adresi kullanıma açılmıştır. Bu sayfa aracılığı ile tema kapsamında Başkanlıkça hazırlanan görsel materyaller, kampanya filmleri, konu ile ilgili kitap, dergi, ayet ve hadis kartelası, makale, hutbe ve vaazlar il ve ilçe müftülükleri, din görevlileri ve halkımızın istifadesine sunulmuştur.

B. Hafta İçerisinde Başkanlık Merkezince Gerçekleştirilen Faaliyetler

1. Açılış Programı

Camiler ve Din Görevlileri Haftası açılış programı Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ'ın katılımı ile 1 Ekim 2018 Pazartesi günü saat 10:30'da Diyanet İşleri Başkanlığı Konferans Salonu'nda gerçekleştirilmiştir. Açılış programına Başkanlığımız merkez personeli ile birlikte din görevlileri iştirak etmiştir.

Ezan icrası ile başlayan programda Kur'an-ı Kerim tilaveti, sinevizyon gösterimi gerçekleştirilmiştir. Program; röportaj filmlerinin gösterimi, protokol konuşmaları, ödül töreni ve kura çekiminin ardından ilahi dinletisi ile son bulmuştur.





2. Din Görevlileri Buluşması

04 Ekim 2018 Perşembe günü saat 13:30'da Beştepe Millet Kongre ve Kültür Merkezinde Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın teşrifleriyle geniş katılımlı "Din Görevlileri Buluşması" programı gerçekleştirilmiştir. Programa protokol konuklarının yanı sıra 81 ilden yaklaşık 2.000 din görevlisi katılmıştır.

Diyanet İşleri Başkanlığı Türk Tasavvuf Musikisi Korusunun ilahi dinletisi ile başlayan program; Kur'an-ı Kerim tilaveti, sinevizyon gösterimi ve din görevlileri adına gerçekleştirilen konuşmanın ardından Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ ve Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın davetlilere yönelik hitapları ile son bulmuştur.



3. Uluslararası Cami Sempozyumu

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Malatya İnönü Üniversitesi öncülüğünde İlahiyat Fakültesi ve İl Müftülüğü işbirliğiyle 08-09 Ekim 2018 tarihlerinde Malatya’da “Uluslararası Cami Sempozyumu” düzenlenmiştir.

Sempozyuma Başkanlığımızdan Diyanet İşleri Başkan Yardımcıları Osman TIRAŞCI, Prof. Dr. Huriye MARTI, Prof. Dr. Ramazan MUSLU, Yönetim Hizmetleri Genel Müdürü Haydar BEKİROĞLU, Cami Hizmetleri Daire Başkanı Dr. Neşet BODUR, Süreli Yayınlar ve Kütüphaneler Daire Başkanı Dr. Elif ARSLAN ve Başkanlık Müşaviri Selahaddin ÇELEBİ katılmıştır.

Sempozyumda Başkanlığımızı temsilen yapılan sunumlar şu şekildedir:

- Fonksiyonellik Arayışı Bağlamında Diyanet İşleri Başkanlığı Cami Planlama ve Tasarım Projesi
- Cami Merkezli Din Hizmetlerine Yönelik Tespit ve Teklifler
- Cami-Aile İlişisini Güçlendirme Bağlamında Diyanet İşleri Başkanlığı Tarafından Kadın ve Çocuklara Yönelik Sürdürülen Projeler
- Hayatın Merkezi ve Yaşayan Cami Modeli



4. TV ve Radyo Programları

Camiler ve Din Görevlileri Haftası münasebetiyle Din Hizmetleri Genel Müdürü Bünyamin ALBAYRAK ve Ömer Nasuhi Bilmen Dini Yüksek İhtisas Merkezi Müdürü Doç. Dr. Zeki KOÇAK’ın katılımıyla 1 Ekim 2018 tarihinde Diyanet TV’de “Farklı Bakış” programı, Cami Hizmetleri Daire Başkanı Dr. Neşet BODUR’un katılımıyla 28 Eylül 2018 tarihinde TRT Radyo’da “Farkındayım”, Diyanet TV’de “Ana Haber Bülteni” programları gerçekleştirilmiştir.



Programlarda hafta münasebetiyle gerçekleştirilecek etkinlikler kamuoyu ile paylaşılırken “Camiler ve Din Hizmetine Adanmış Ömürler” teması ele alınmış, din görevlisinin İslam tarihi ve medeniyetindeki yeri ve önemi üzerinde durulmuş, din hizmetlerine büyük emekler vermiş örnek şahsiyetler ile cami ve Kur’ân kurslarının imar ve ihyasında önemli fedakarlıklarda bulunan hayır sahipleri hatırlanmış, böylece cami ve din görevlilerinin tarih boyunca yüklendikleri misyonun canlı tutulmasına katkı sağlanmıştır.



C. İl ve İlçe Müftülüklerince Gerçekleştirilen Faaliyetler

İl ve ilçe müftülüklerinde Camiler ve Din Görevlileri Haftası Kutlama Komisyonları oluşturulmuştur. Bu komisyonlarca hafta boyunca yapılan çeşitli etkinlikler planlanmış ve uygulanması takip edilmiştir. Buna göre yapılan faaliyetler aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

1. Açılış Programları

İl ve ilçe müftülüklerince 2018 yılı Camiler ve Din Görevlileri Haftası münasebetiyle 223 noktada açılış programı düzenlenmiştir. Programlarda; “Camiler ve Din Hizmetine Adanmış Ömürler” teması işlenerek Başkanlığımızca hazırlanan sinevizyon ve röportaj filmlerinin gösterimi gerçekleştirilmiştir.

Açılış programlarında, cami ve mihrap hizmeti başta olmak üzere, Kur’an-ı Kerim eğitimi ve irşat hizmetlerinde öne çıkmış, iz bırakmış ve mahallinde din hizmetlerine aktif katkı sunarak çevresinde tanınmış, sevilmiş ve benimsenmiş din görevlilerinden hayatta olanların kendilerine, vefat edenlerin ise yakınlarına plaket verilerek taltif edilmeleri sağlanmıştır.

2. Kur’an-ı Kerim ve Mevlit Programları

Hafta faaliyetleri çerçevesinde ülkemizin birliği, bütünlüğü, istiklal ve istikbali uğruna canlarını feda eden aziz şehitlerimiz; Kur’an kursu, cami ve müstemilatının yapımı, bakımı, onarımı vb. işlerin yapılması hususlarında hizmeti geçen hayırsever vatandaşlarımız ve din görevlilerimizden vefat edenlerin ruhlarına bağışlanmak üzere ülke genelinde 533 hatim, 702 mevlit programı düzenlenmiştir. Ayrıca il ve ilçe müftülüklerince Kur’an-ı Kerim’i güzel tilavet eden din görevlilerinin iştirakiyle ülke genelinde 443 Kur’an ziyafeti programı tertip edilmiştir.



3. Sabah Namazı Buluşmaları

Camiler ve Din Görevlileri Haftası münasebetiyle il ve ilçe müftülüklerince merkezi camilerde 498 “Sabah Namazı Buluşması” programı düzenlenmiştir. Sabah namazından önce Yasin-i Şerif tilaveti ile başlayan programlarda namaza müteakip tesbih, tehlil ve salavatlar okunmuş, Kur’an-ı Kerim tilavet edilmiştir. Programlar yapılan kısa bir konuşmanın ardından dua ile son bulmuştur.

4. Konferans ve Paneller

Hafta münasebetiyle çeşitli kültürel etkinlikler düzenlenmiştir. Bu çerçevede vatandaşlara, din görevlilerine ve öğrencilere yönelik 695 konferans ile 47 panel gerçekleştirilmiştir. Yaklaşık 178.000 kişinin iştirak ettiği programlarda aşağıdaki konularda toplumsal farkındalık oluşturulmaya çalışılmıştır.

Konferans programları kapsamında Başkanlığımız merkez teşkilatından görevlendirilen konuşmacılara ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

KONFERANS VE PANEL BAŞLIKLARI	
1	Camiler ve Din Hizmetine Adanmış Ömürler
2	Mescidin Hâdimi, Peygamberin Varisi Olmak
3	Etkili Din Görevlisi, Etkin Din Hizmeti
4	Din Hizmetlerinde Adanmışlık ve Gönüllülük
5	Örnek ve Önder Din Görevlisi
6	Din Hizmetine Adanmış Bir Hayat: Hademe-i Hayrât
7	Din Görevlileri: Toplumun Manevi Önderleri
8	Gönül Eri: Din Görevlisi
9	Din Görevlisinin Toplumu İnşa Etmedeki Rolü

Tablo-8: Konferans ve Panel Konuları

KONFERANS İÇİN GÖREVLENDİRİLEN MERKEZ PERSONELİ			
S.N	ADI SOYADI	UNVANI	KONFERANS YER VE TARİHİ
1	Dr. Selim ARGUN	Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı	Şanlıurfa – 03.10.2018
			Karabük – 05.10.2018
			Zonguldak – 05.10.2018
2	Prof. Dr. Ramazan MUSLU	Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı	Eskişehir – 03.10.2018
			Nevşehir – 05-6.10.2018
3	Dr. Burhan İŞLİYEN	Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı	Muğla – 01.10.2018
			Ankara/Keçiören – 02.10.2018
			Ankara/Çankaya – 02.10.2018
			Isparta – 05.10.2018
			Gaziantep – 06.10.2018
			Kilis – 07.10.2018
4	Bünyamin ALBAYRAK	Din Hizmetleri Genel Müdürü	Ankara/Altındağ – 02.10.2018
			İzmir – 03.10.2018
5	Dr. Fatih KURT	Dini Yayınlar Genel Müdürü	Kırşehir – 01.10.2018
			Ankara/Pursaklar – 02.10.2018
			İzmir – 3.10.2018
			Afyonkarahisar – 04.10.2018
			Yalova – 05.10.2018



6	Haydar BEKİROĞLU	Yönetim Hizmetleri Genel Müdürü	Diyarbakır – 06.10.2018
7	Dr. Abdülkadir ERKUT	Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı	Aydın/Bozdoğan – 05.10.2018
8	Halil KILIÇ	Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı	Diyarbakır/Silvan-04-5.10.2018
9	Doç. Dr. Ülfet GÖRGÜLÜ	Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı	Manisa – 05.10.2018
10	Dr. Davut KAYA	Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı	Çankırı/ Çerkeş – 03.10.2018
11	Murat KALIÇ	Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı	Bartın/Ulus – 04-5.10.2018
12	Mehmet KAPUKAYA	Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi	Ankara/Elmadağ – 03.10.2018 Antalya/Kumluca – 04.10.2018
13	Zeki SAYAR	Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi	Bingöl – 08.10.2018
14	Abdurrahman AKKUŞ	Dini Yüksek İhtisas Merkezleri Daire Başkanı	Bayburt – 03.10.2018
15	Dr. Muhammet Ali ASAR	Bütçe ve Performans Daire Başkanı	Kütahya – 02.10.2018 Çankırı – 03.10.2018
16	Dr. Neşet BODUR	Cami Hizmetleri Daire Başkanı	Düzce – 02.10.2018 Ankara/Yenimahalle – 03.10.2018
17	Dursun Ali COŞKUN	Atama 1 Daire Başkanı	Ankara/Polatlı – 04.10.2018 Ankara/Ayaş – 05.10.2018 Şırnak/Cizre – 02.10.2018 Samsun/Atakum – 07.10.2018
18	Sedide AKBULUT	Aile ve Dini Rehberlik Daire Başkanı	Diyarbakır – 05.10.2018
19	Saliha BİLGİÇ	Yaygın Din Eğitimi Daire Başkanı	Kayseri – 05.10.2018
20	Esmâ ERTEN	Hac ve Umre Eğitim Daire Başkanı	Karaman – 05.10.2018
21	Dr. Elif ARSLAN	Sürelî Yayınlar ve Kütüphaneler Daire Başkanı	Bolu – 05.10.2018
22	Sema YİĞİT	Dinler ve Kültürler Arası İliş.Daire Başkanı	Burdur – 05.10.2018
23	Ayten KOÇ	Kadro Terfi ve Tahsis Daire Başkanı	Bilecik – 05.10.2018
24	Suat OKUYAN	Yurtdışı Eğitim ve Rehberlik Daire Başkan V.	İzmir – 03.10.2018 Kırıkkale – 05.10.2018
25	Nazif Fethi YALÇINKAYA	Malzeme Yönetimi ve Satın Alma Daire Başkanı	Ankara/Kızılcahamam – 03.10.2018
26	İlhami KEMALOĞLU	Başkanlık Vaizi	Ankara/Gölbaşı – 03.10.2018
27	Mustafa IRMAKLI	Diyanet İşleri Uzmanı	Sakarya/Karapürçek – 05.10.2018
28	Mustafa SOYKÖK	Diyanet İşleri Uzmanı	Eskişehir/İnönü – 04.10.2018
29	Fatih OKUMUŞ	Mushafı İnceleme ve Kıraat Kurulu Üyesi	Nevşehir – 05-6.10.2018
30	Selahaddin ÇELEBİ	Başkanlık Müşaviri	Muğla/Dalaman – 02.10.2018 Muğla/Fethiye – 03.10.2018
31	Hasan BAŞIŞ	Başkanlık Müşaviri	Sakarya/Kocaali –01.10.2018 Sakarya/Erenler – 03.10.2018 Sakarya/Hendek – 04.10.2018 Sakarya/Sapanca – 04.10.2018 Sakarya/Taraklı – 05.10.2018
32	Prof. Dr. Adnan Bülent BALOĞLU	Başkanlık Müşaviri	Çanakkale – 01-3.10.2018
33	Belgin KONARILI	Başkanlık Müşaviri	Balıkesir – 05.10.2018

Tablo-9: Konferans İçin Görevlendirilen Merkez Teşkilatı Personeli



5. Görsel ve Yazılı Medya Faaliyetleri

Camiler ve Din Görevlileri Haftası teması olarak belirlenen “Camiler ve Din Hizmetine Adanmış Ömürler” konusunun çeşitli mecralarda işlenerek din görevlilerinin kadim geleneğimizdeki yerlerine vurgu yapmak amacıyla yerel televizyon ve radyolar aracılığı ile 78 program gerçekleştirilmiş, çeşitli gazete ve dergilerde 32 makale yayımlanmıştır.

6. Cami Buluşmaları

Toplumun farklı kesimlerinin camiye ilgisini artırmak amacıyla 2011-2017 yılları arasında Camiler ve Din Görevlileri Haftalarının temalarını teşkil eden çocuk, genç, kadın, aile, engelli, yazar ve okur buluşmaları gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede ülke genelinde 169 camide Cami, Kadın ve Aile Buluşması, 182 camide Cami ve Çocuk Buluşması, 282 camide Cami ve Genç Buluşması, 66 camide Cami ve Engelli Buluşması, 7 camide ise Cami, Yazar ve Okur Buluşması gerçekleştirilmiştir.

7. Kitap Okuma Etkinliği

Camilerde 2016 yılında işlenen “Cami ve Kitap” teması çerçevesinde hayata geçirilen kitap okuma etkinliklerine hafta münasebetiyle devam edilmiştir. Söz konusu program hafta içerisinde 38 camide gerçekleştirilmiştir.

8. Kitap Dağıtımı

İl ve ilçe müftülüklerince yapılan etkinliklerde Kur'an-ı Kerim, ilmiyal, ayet ve hadis kartelası ve çeşitli eserlerin dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

9. Yarışmalar

İl ve ilçe milli eğitim müdürlükleri ile iş birliği içerisinde ilkökul, ortaokul ve lise öğrencileri ile Kur'an kurslarında eğitim gören kursiyerler arasında kompozisyon, şiir, hutbe yazma, Kur'an-ı Kerimi güzel okuma, hutbe ve şiir okuma hadis ezberleme, Peygamberimizin hayatı ve bilgi yarışmaları gerçekleştirilmiştir. Ülke genelinde 124 noktada gerçekleştirilen yarışmalarda dereceye girenlere çeşitli ödüller takdim edilmiştir.

10. Ziyaretler

Hafta etkinlikleri kapsamında din görevlisi ve hayırseverler başta olmak üzere hastane, huzurevi, sevgi evleri, resmi kurum ve kuruluş, şehit aileleri ve gaziler, esnaf, cezaevi ziyaretleri ile çeşitli tarihi ve dini mekanlara geziler düzenlenmiş, bu çerçevede 2.354 ziyaret ve 66 gezi programı gerçekleştirilmiştir. Bu ziyaretlerin olumlu izlenimler bıraktığı müşahade edilmiştir.

11. Diğer Faaliyetler

Yapılan söz konusu faaliyetlerin dışında basın açıklaması, çalıştay, cami temel atma töreni, başarılı personele başarı belgesi verilmesi, tasavvuf musikisi konseri, sergi, açık kapı ve yemek ikramı gibi etkinlikler yapılmıştır.

Açılış merasimlerine emekli personelimiz de davet edilmiş, başarılı personelimiz ile hizmetlerinin yürütülmesine katkı sağlayan vatandaşlarımız çeşitli şekillerde taltif edilmiştir. Becerisi olan görevlilerin çalışmalarını değerlendirmek maksadıyla hat, ebru ve tezhip sergisi açılmıştır.



VIII. CAMİ GÖREVLİLERİ ÇALIŞTAYI

Başkanlığımızca 2011-2017 yılları arasında her yıl Camiler ve Din Görevlileri Haftası'nda cami odaklı din hizmetlerinde verimliliği artırmak, örnek projelerin tespit edilerek yaygınlaşmasını sağlamak amacıyla başarılı, aktif ve bulundukları bölgelerde hizmetleriyle temayüz etmiş cami görevlilerinin katıldığı çalıştaylar düzenlenmiştir.

2018 yılında sekizincisi düzenlenen çalıştay 10-11 Ekim 2018 tarihlerinde Diyanet İşleri Başkanlığı merkez kampüsünde gerçekleştirilmiştir.

Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Huriye MARTI, Din Hizmetleri Genel Müdürü Bünyamin ALBAYRAK ve Cami Hizmetleri Daire Başkanı Dr. Neşet BODUR'un katılımlarıyla gerçekleştirilen çalıştayda örnek projelerin tespit edilerek yaygınlaştırılması ve din görevlileri arasında tecrübe paylaşımının sağlanması amacıyla 22 ilden 25 din görevlisi görev mahallerinde yürüttükleri proje ve sunumlarını gerçekleştirmişlerdir.





Çalıştayda iki gün boyunca din görevlilerinin çalışmaları dinlenmiş, karşılıklı tecrübe paylaşımı ve istişareler gerçekleştirilmiştir.

Çalıştayda öne çıkan projeler şu şekilde sıralanabilir:

- Gençlik Değer Üretiyor
- Asım'ın Nesli: İrfan Yolculuğu
- Ocak Vaizliği
- Camide, Ödüllü, Eğlenceli Kur'an Eğitimi
- Yıldız Cami - Yıldız Gençlik
- Minik Ellere Dokunan Camiler ve Gençlik Rotası
- Cami Kiraathanesi
- Cami - Okul Buluşması, Gençliğin Camiye Kazandırılması ve Madde Bağımlılarının Tedavi Sürecinde Desteklenmesi
- Gençliğe Hizmet
- Camiden Gönüllere Kurulan Köprü
- Asr-ı Saadetteki Çok Fonksiyonlu Cami ve Ashab-ı Suffe Modelini İhya
- 24 Saatlik Yatılı Kamp
- Eğitim ve Öğretim Dönemi Camide Dini Eğitim
- Camiler Çocuk Açsın, Meyvesi Gençler Olsun
- Bir Muhtaç Eli Tut ki İnsanlık Kurtulsun
- Sokakta Yaşayanları Topluma Kazandırma
- Halkın İmamı Olabilmek
- İlahiyat Öğrencileri Hafız Oluyor
- Okuyan Camilerden Düşünen ve Anlayan Topluma "Hadis"
- Gelemeyene Gidelim
- Din Hizmetlerinde Romanlarla Sosyal İletişim



IX. TECRÜBE PAYLAŞIMI TOPLANTILARI

Tecrübe paylaşımı toplantıları kapsamında 18 cami görevlisinin katılımıyla 03-06 Aralık 2018 tarihleri arasında; Afyonkarahisar, Aksaray, Kırşehir, Kırıkkale ve Kütahya illerinin toplamda 54 ilçesinde sunumlar gerçekleştirilmiş, bu vesile ile yaklaşık 2.677 personelimize ulaşılmıştır.

Tecrübe paylaşımı toplantılarında sunum yapan personel ve toplantıların düzenlendiği ilçelere dair bilgiler şu şekildedir:

EKİP ÜYELERİNİN			TOPLANTININ				PERSONELİ TOPLANTIYA KATILAN İLÇELER
SN	ADI SOYADI	UNVANI	İLİ	TARİHİ	SAATİ	YAPILACAĞI YER	
EKİP-1	Faruk TURHAN (Moderatör) Hasan KOÇ Mehmet AYDIN Nuri GÜRCAN	Başkanlık Vaizi İmam-Hatip İmam-Hatip İmam-Hatip	KÜTAHYA	04 Aralık 2018 Salı	09:30	Tavşanlı	Tavşanlı
					14:00	Emet	Domaniç
				05 Aralık 2018 Çarşamba	09:30	Gediz	Emet
					14:00	Simav	Hisarcık
							Gediz
							Simav
EKİP-1	Dr. Neşet BODUR (Moderatör) Mehmet ATALAY İlyas ŞAHAN Faruk ÇAYCI	Cami Hiz. Daire Başkanı Uzm. İmam-Hatip Uzm. İmam-Hatip İmam-Hatip	AFYON-KARAHİSAR	05 Aralık 2018 Çarşamba	09:30	Afyonkarahisar	Pazarlar
					14:00	Afyonkarahisar	Şaphane
				06 Aralık 2018 Perşembe	09:30	Çavdarhisar	Şuhut
					14:00	Altıntaş	İhsaniye
							Sinanpaşa
							Merkez
EKİP-1	Ramazan DAĞLI (Moderatör) Abdülhalik SELMAN İlhan KÖSE Mustafa SÖZEN	Diyanet İşleri Uzmanı İmam-Hatip İmam-Hatip İmam-Hatip	AFYONKARAHİSAR	03 Aralık 2018 Pazartesi	09:30	Sandıklı	Çavdarhisar
					14:00	Dinar	Aslanapa
							Altıntaş
							Dumlupınar
				04 Aralık 2018 Salı		Emirdağ	Sandıklı
							Hocalar
				14:00		Çay	Kızılören
							Dinar
							Evciler
							Başmakçı
EKİP-1	Ömer Faruk ARSLAN (Moderatör) Recep ÇERİ Mehmet Ali GAZİOĞLU Erol EKİM	Diyanet İşleri Uzmanı İmam-Hatip İmam-Hatip İmam-Hatip	AKSARAY	04 Aralık 2018 Salı	09:30	Güzelyurt	Dazkırı
					14:00	Gülağaç	Emirdağ
					05 Aralık 2018 Çarşamba	Ortaköy	Bayat
					14:00	Ağaçören	İscehisar
				06 Aralık 2018 Perşembe		Aksaray	Çay
					14:00	Eskil	Sultandağı
						Kırşehir	Çobanlar
							Bolvadin
EKİP-1	Fatih AKKOCA (Moderatör) Vahdettin GÜZEL Abdülkadir KOÇAR Ahmet AYDEMİR	Diyanet İşleri Uzmanı İmam-Hatip İmam-Hatip İmam-Hatip	KIRŞEHİR	03 Aralık 2018 Pazartesi	09:30	Mucur	Güzelyurt
					13:30	Mucur	Gülağaç
					04 Aralık 2018 Salı	Çiçekdağı	Ortaköy
					13:30	Kaman	Ağaçören
							Sarıyahşi
							Aksaray



EKİP-1	Dr. Neşet BODUR (Moderatör) Memet ŞENYİĞİT Sinan ÜRKMEZ Osman GÖKREM	Cami Hiz. Daire Başkanı Uzm. İmam-Hatip Uzm. İmam-Hatip İmam-Hatip	KIRIKKALE	04 Aralık 2018 Salı	09:30	Kırıkkale	Merkez
							Bahşili
							Balıseyh
							Çelebi
							Delice
							Karakeçili
							Keskin
							Sulakyurt
							Yahşihan

Tablo-10: 2018 Yılı XII. Tecrübe Paylaşımı Toplantı Programı

Tecrübe paylaşımı toplantıları dört günlük program çerçevesinde planlanmış ve mezkur illerin tüm ilçelerinde proje tanıtımları gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantılarda sunumu gerçekleştirilen projeler şu şekilde zikredilebilir:

- “Dört Mevsim Camideyim” Projesi
- “Güvenli Ortamda Güvenli İnternet” Projesi
- “Halkın İmamı Olabilmek” Projesi
- “Gençlere Yönelik Cami Merkezli Dinî Sosyal Hizmetler” Projesi
- “Cami ve Cemaatin Yeniden İnşa ve İhyası” Projesi
- “Eğitim Öğretim Dönemi Camide Dini Eğitim” Projesi
- “Günahsız Nefesler” Projesi
- “Kuşaklar Arası Sevgi” Projesi
- “Din Hizmetlerinde Romanlarla Sosyal İletişim” Projesi
- “Değişen ve Gelişen Dünyamızda Etkin Cami Hizmetleri” Projesi
- “Muhacir Kardeşlerimizin Uyum ve Huzur İçinde Yaşayabilmeleri için Sosyal ve Kültürel Yönden Desteklenmesi” Projesi
- “24 Saatlik Yatılı Kamp” Projesi
- “Karakter (Değerler) Eğitimi” Projesi
- “Gençliğe Hizmet” Projesi
- “Cami Faaliyetleri (Öğrenci-Gençlik Sosyal Çalışmalar)” Projesi
- “7’den 77’ye Kur’an Öğretimi” Projesi
- “Sokakta Yaşayanları Topluma Kazandırma” Projesi

Tecrübe paylaşımı toplantıları; somut ve hayata geçirilmiş örnek projelerin, bizzat uygulayıcıları tarafından sunulmasına imkân sağlanması açısından oldukça önemlidir. Sunulan projenin görsel paylaşımlar aracılığıyla uygulanabilirliği hissettirilebilmektedir. Sunumlar din görevlilerini proje üretme, örnek proje sahibi din görevlilerini de yeni projelere adım atma yönünde teşvik etmektedir. Toplantıların özellikle kendi bölgelerinde geniş kitlelere ulaşan, kalıcı hizmetler bırakmak isteyen fakat nereden, nasıl ve kiminle başlayıp ilerleyebileceği noktasında tecrübe paylaşımı ve rehberlik ihtiyacı hisseden din görevlilerine ufuk açma noktasında katkısı olduğu müşahade edilmiştir.

Sunumu yapılan projeler; her din görevlisinin kendi görev mahallinde uygulayabileceği, maliyeti yüksek olmayan projeler olduğundan cami görevlileri ve Kur’an kursu hocaları tarafından ilgiyle izlenmekte, notlar alınmaktadır. Ayrıca din görevlileri sunum sırasında zihinlerinde oluşan soruları



sorma imkânı bulmaktadır. Sunum sonunda iletişim ve sosyal medya adreslerini paylaşmak suretiyle projelerin hayata geçirilmesi için bilgi alış-verişinde bulunulmasına zemin hazırlanmaktadır.

Tecrübe paylaşımı toplantıları, din görevlileri arasında kaynaşmaya vesile olduğu gibi cami merkezli yürütülen din hizmetlerinin plan ve programlama aşamalarında dil, usul, yöntem, kaynak ve metot birliği sağlanmasına katkı sağlamıştır. Daha önce yapılan tecrübe paylaşımı toplantıları neticesinde birçok ilde yeni proje ve uygulamaların hayata geçirildiği görülmüştür.



X. KARDEŞ CAMİ PROJESİ BULUŞMALARI

Ülkemizin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yaşanan yoğun terör olayları nedeniyle bölgede hasar gören ve kullanılamaz hale gelen camilerin yeniden ibadete elverişli hale getirilmesi, bu camilerin bulunduğu muhitte ikamet eden vatandaşlarımıza gerekli desteğin sağlanması ve karşılıklı dayanışmanın artırılması amacıyla başlatılan "Kardeş Cami Projesi" kapsamında yapılan çalışmaları yerinde görmek ve vaaz-irşat programı gerçekleştirmek üzere "Kardeş Cami Buluşmaları" programları tertip edilmiş, bu kapsamda il ve ilçe müftülerinden 3 ekip teşkil edilerek farklı tarihlerde Hakkari'de görevlendirilmiştir.



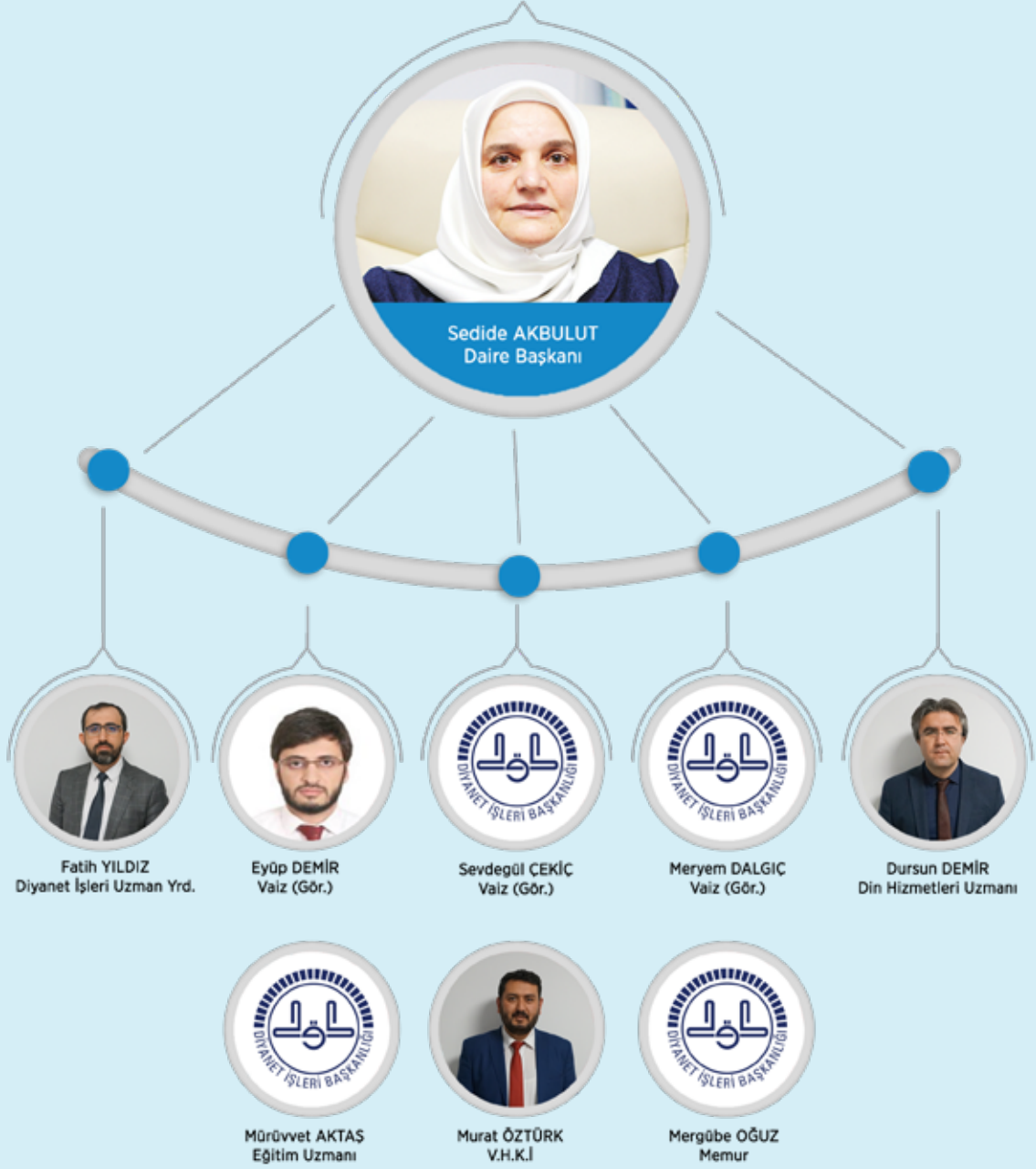
XI. BİLGİ PAYLAŞIMI TOPLANTILARI

Din hizmetlerinin etkinlik ve verimliliğini artırmak, Başkanlığımızca yürütülen çalışmalar ile ilgili bilgi paylaşımında bulunmak ve din görevlilerinin hizmet motivasyonlarının artırılmasına katkı sağlamak amacıyla 08.01.2018 tarihinde Kars'ta, 29-30.03.2018 tarihlerinde Muğla'da ve 19-20.04.2018 tarihlerinde Kütahya'da din görevlilerine yönelik "Bilgi Paylaşımı Toplantıları" gerçekleştirilmiştir.





AİLE VE DİNİ REHBERLİK DAİRE BAŞKANLIĞI





Aile ve Dini Rehberlik Daire Başkanlığı Görevleri

- a. Ailenin kurulması, korunması ve güçlendirilmesi hususunda toplumsal farkındalık oluşturmak amacıyla dini, sosyal ve kültürel içerikli etkinlikler düzenlemek/düzenlenmesini sağlamak.
- b. Aile sorunlarının çözümüne yönelik dini danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunulmasını sağlamak.
- c. Aile ve aile bireylerine yönelik dini konularda program ve çalışmalar yapmak.
- ç. Sosyal ve kültürel değişimler sonucu karşı karşıya kaldığı riskler ve yeni sorunlar karşısında aileyi güçlendirmek için aile bireylerine manevi destek hizmeti sunmak.
- d. Aile ve dini rehberlik bürolarında görevlendirilen personele gerekli eğitimlerin verilmesini sağlamak.
- e. Sevgi evleri, huzurevleri, yetiştirme yurtları, kadın konuk evleri gibi sosyal hizmet kurumlarında dini rehberlik hizmeti sunulmasını sağlamak.
- f. Aileye ilişkin yazılı ve görsel materyaller hazırlanmasını sağlamak.
- g. Görev alanı ile ilgili ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla yapılacak işbirliğine yönelik iş ve işlemleri yürütmek.
- ğ. Aile ve dini rehberlik bürolarının açılmasını ve bu büroların koordineli olarak çalışmasını sağlamak.
- h. Görev alanı ile ilgili konularda verilen diğer görevleri yapmak.

I. AİLENİN KURULMASI, KORUNMASI ve GÜÇLENDİRİLMESİNE YÖNELİK FAALİYETLER

Aile ve dinî rehberlik büroları, aile konusunda Kur'an ve sünnet temelli sahîh dinî bilgi sunarak toplumda aile olmanın sorumluluğunu taşıyan, bilinçli ve güçlü bireylerden oluşmuş sağlıklı bir aile yapısının oluşturulmasına ve korunmasına, çağın getirdiği değişim ve dönüşümlerin farkındalığıyla aileyi ve fertlerini tehdit eden problemlerin çözümüne katkı sağlamayı amaç edinmiştir. 2003 yılından beri donanımlı personeliyle 81 il ve 332 ilçede müftülüklerimiz bünyesinde aile ve dinî rehberlik büroları, kadın, erkek, çocuk, genç, yaşlı toplumun her kesimine güven, sevgi ve samimiyetle hizmet etmeye çalışmaktadır.

A. Dinî Rehberlik Faaliyetleri

1. Aile ve Dinî Rehberlik Bürolarına Yapılan Başvurular

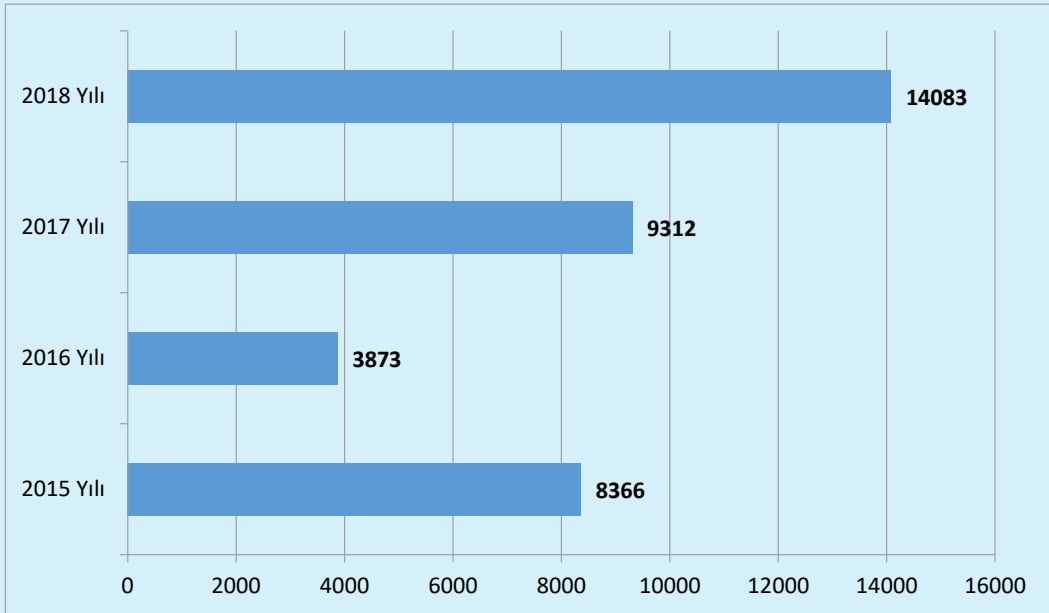
Aile ve dinî rehberlik büroları, ilgili yönergede "Aile birlikteliğinin sağlam temeller üzerinde kurulmasına ve sürdürülmesine manevi danışmanlık ve rehberlik etmek." şeklinde belirtilen görevi kapsamında vatandaşlarımızın sorularını cevaplayıp sorunlarının çözümü noktasında kendilerine rehberlik etmektedir.

Aile ve dinî rehberlik bürolarında özellikle vaiz kadrosunda bulunan uzman personelimiz, telefon, e-posta veya yüz yüze görüşmeler ile halkımızın soru ve sorunlarına cevap vermektedir. Görüşmeler esnasında mahremiyet sınırlarına riayet edilerek yargılamadan, eleştirmeden, büyük bir dikkat ve titizlikle büroya müracaat edenleri dinleyip dinî bilgiler ışığında sorunlara çözümler üretilmektedir. Müracaat eden vatandaşların aile ve dinî rehberlik alanı dışında kalan problemlerine en sağlıklı çözümleri bulmaları hususunda kendilerini ilgili kurumlara yönlendirerek yardımcı olunmaktadır. Bu kapsamda bürolarımızda 2018 yılı içerisinde 14.083 vatandaşımızın ailevi soru ve sorunlarına rehberlik edilerek cevap verilmiştir.





ADRB'lere yapılan başvurulara ilişkin bilgiler, DİBBYS/DHYS veri tabanındaki "Karteks" sekmesinde bulunan forma işlenerek kaydedilmektedir. Veri tabanına kayıt yapılırken özel hayatın gizliliği prensibine riayet edilerek kişilerin adı, soyadı, vb. kişisel bilgileri istenmemekte, öğrenilen bilgiler kesinlikle başka bir amaç için kullanılmamaktadır.

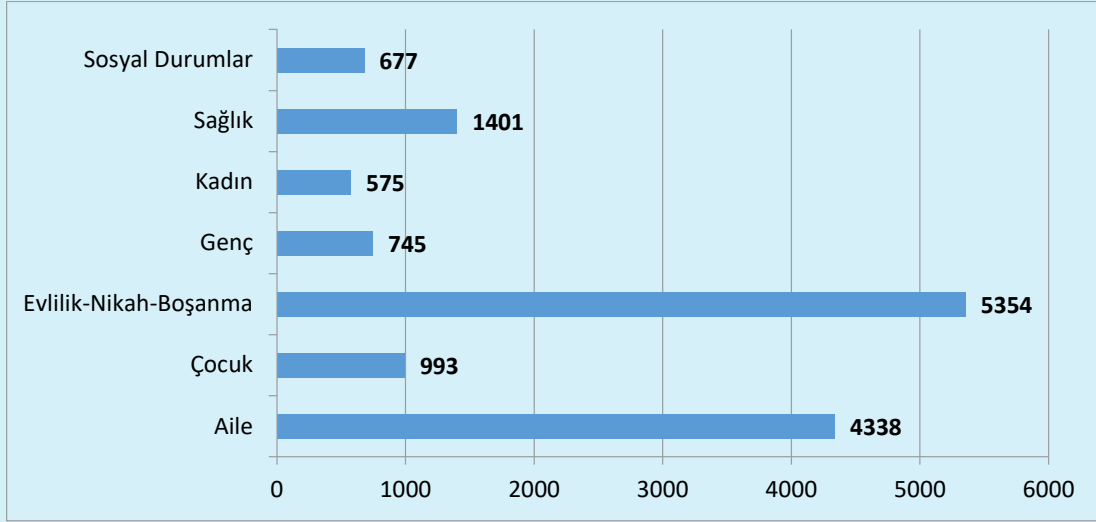


Grafik-1: ADRB Karteks Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı



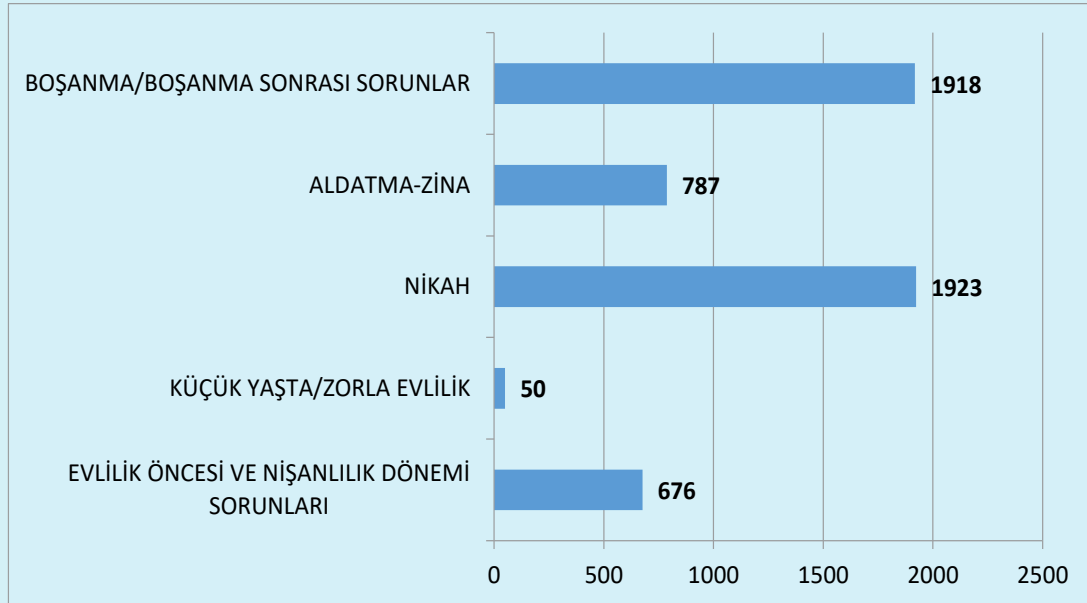
S.NO	İLİ	KARTEKS	S.NO	İLİ	TOPLAM KARTEKS
1	Adana	571	41	İzmir	460
2	Adıyaman	81	42	Kahramanmaraş	138
3	Afyonkarahisar	91	43	Karabük	69
4	Ağrı	88	44	Karaman	22
5	Aksaray	82	45	Kars	18
6	Amasya	10	46	Kastamonu	159
7	Ankara	1807	47	Kayseri	216
8	Antalya	330	48	Kırıkkale	6
9	Ardahan	6	49	Kırklareli	30
10	Artvin	56	50	Kırşehir	49
11	Aydın	388	51	Kilis	32
12	Balıkesir	88	52	Kocaeli	282
13	Bartın	88	53	Konya	307
14	Batman	71	54	Kütahya	168
15	Bayburt	2	55	Malatya	47
16	Bilecik	57	56	Manisa	20
17	Bingöl	160	57	Mardin	36
18	Bitlis	97	58	Mersin	411
19	Bolu	24	59	Muğla	199
20	Burdur	71	60	Muş	45
21	Bursa	797	61	Nevşehir	53
22	Çanakkale	72	62	Niğde	88
23	Çankırı	58	63	Ordu	309
24	Çorum	190	64	Osmaniye	102
25	Denizli	195	65	Rize	242
26	Diyarbakır	230	66	Sakarya	349
27	Düzce	124	67	Samsun	241
28	Edirne	63	68	Siirt	71
29	Elazığ	71	69	Sinop	56
30	Erzincan	43	70	Sivas	107
31	Erzurum	311	71	Şanlıurfa	44
32	Eskişehir	97	72	Şırnak	34
33	Gaziantep	320	73	Tekirdağ	112
34	Giresun	155	74	Tokat	79
35	Gümüşhane	9	75	Trabzon	180
36	Hakkari	14	76	Tunceli	0
37	Hatay	189	77	Uşak	107
38	Iğdır	8	78	Van	74
39	İsparta	79	79	Yalova	86
40	İstanbul	1788	80	Yozgat	13
			81	Zonguldak	41
Genel Toplam				14083	

Tablo-1: 2018 Yılı İllere Göre Karteks Sayıları

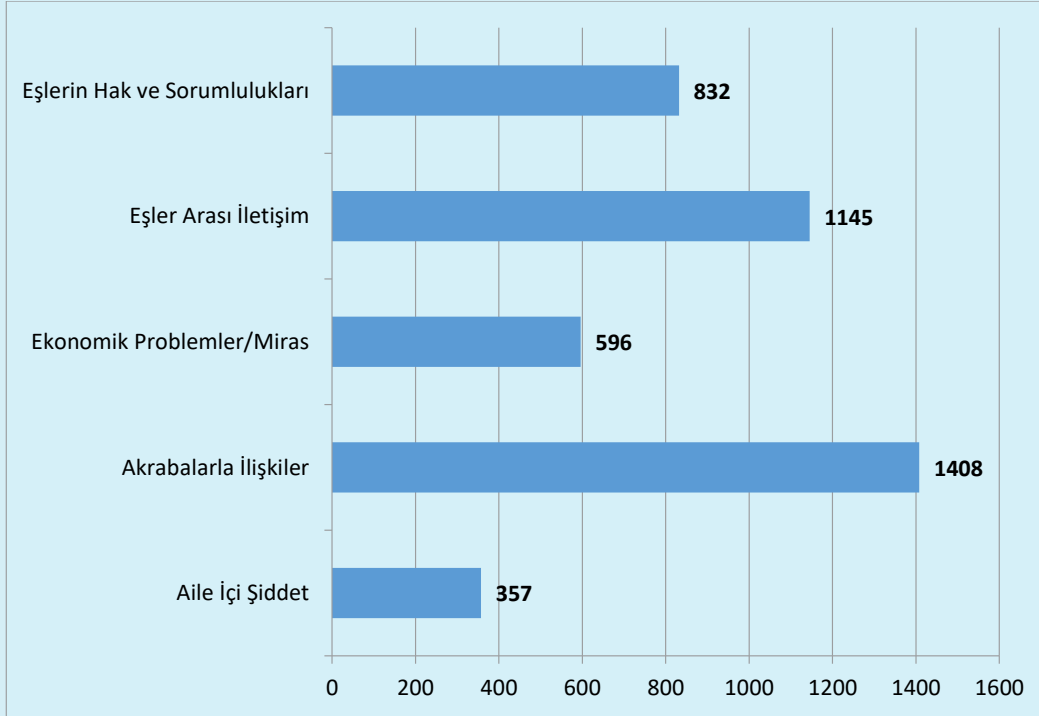


Grafik-2: 2018 Yılı ADRB'lere Sorulan Soruların Ana Konu Başlıklarına Göre Dağılımı

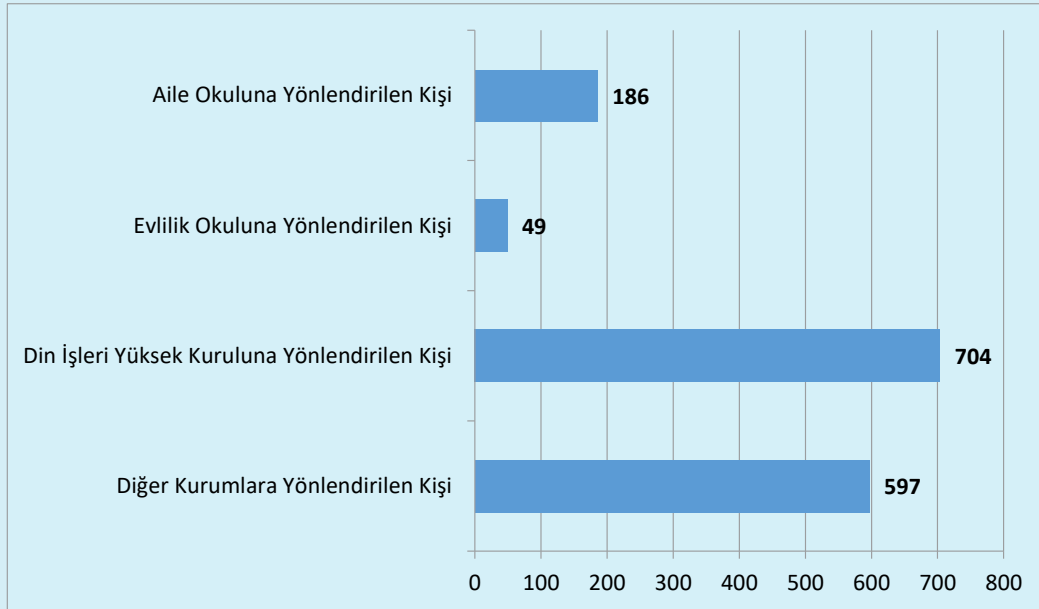
2018 yılında bürolara yapılan müracaatların, %38'i Evlilik-Nikâh-Boşanma, %31'i Aile, %10'u Sağlık, %7'si Çocuk, %5'i Genç, %5'i Sosyal Durumlar ve %4'ü de Kadın ana konu başlıklarında olduğu görülmektedir. Ana konuların alt başlıklarını ise tablo halinde göstermek faydalı olacaktır.



Grafik-3: Evlilik-Nikah-Boşanma Konusunun Alt Başlıklarına Göre Dağılımı

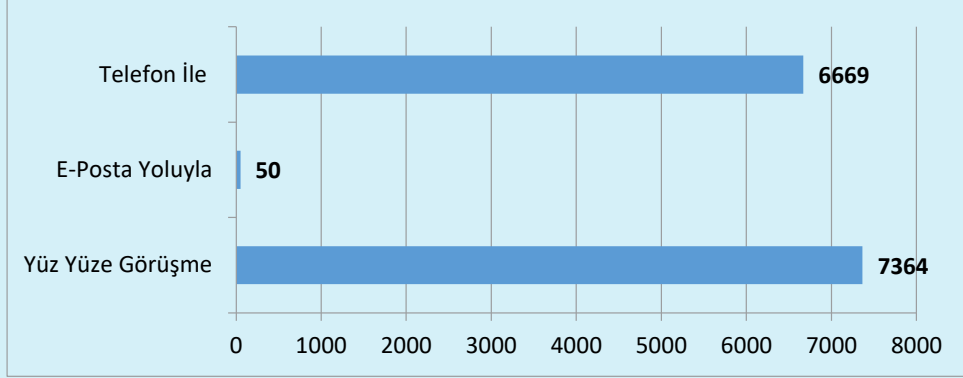


Grafik-4: Aile Ana Konusunun Alt Başlıklarına Göre Dağılımı



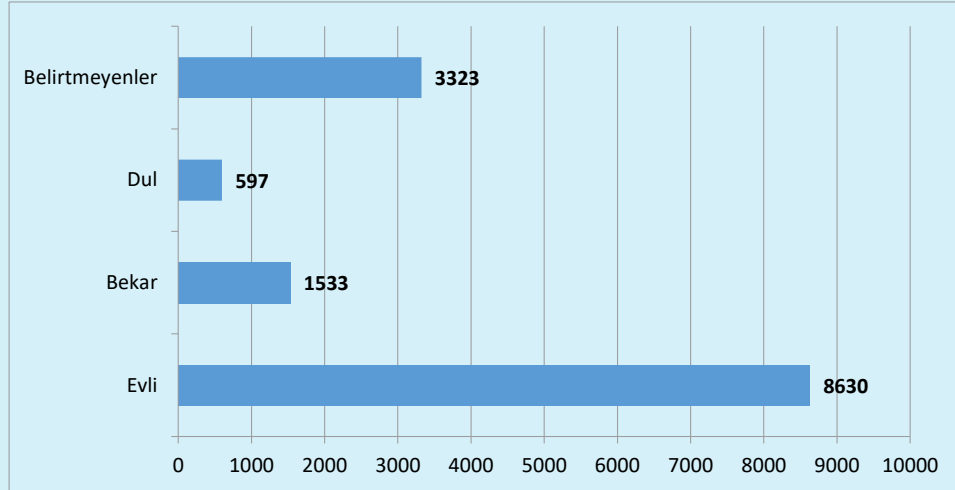
Grafik-5: 2018 Yılı ADRB'de İlgili Kurum/Birim/Uygulamalara Yönlendirme Bilgileri

ADRB'lere yapılan 14.083 başvurunun 704'ü Din İşleri Yüksek Kurulu'na; 597'si başta Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın il müdürlükleri olmak üzere, emniyet müdürlükleri, barolar, aile toplum merkezleri, ŞÖNİM (Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezi) ve ÇİM'lere (Çocuk İzlem Merkezi) yönlendirilirken; 186'sı ADRB'lerin düzenlediği Aile Okulu Seminerlerine, 49'u da Evlilik Okulu Seminerlerine davet edilmiştir. Böylelikle 1.536 kişi ilgili mercilere yönlendirilirken geriye kalan 12.547 kişiye ise gerekli bilgilendirmeler ADRB'lerde bizzat yapılmıştır.



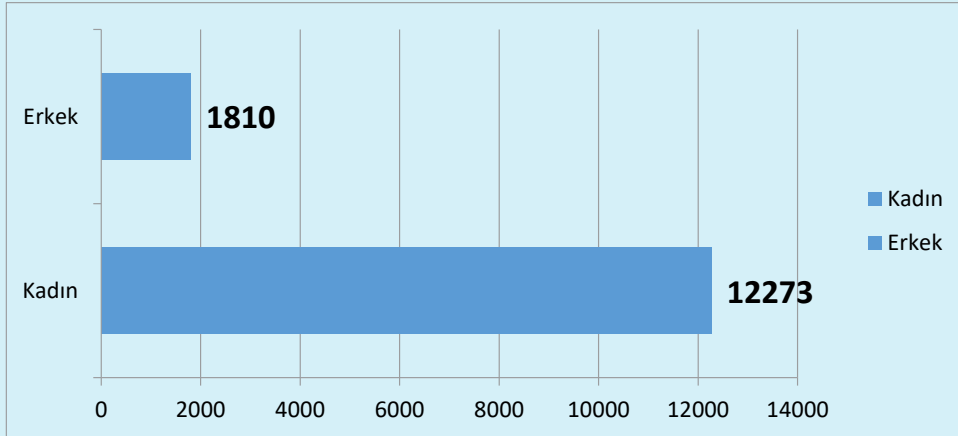
Grafik-6: Başvuruların Görüşme Şekline Göre Karteks Bilgileri

Yukarıdaki grafiğe göre, bürolara yapılan müracaatların %52'si yüz yüze görüşme; %47'si telefon ile %1'i ise e-posta ile yapıldığı görülmektedir.



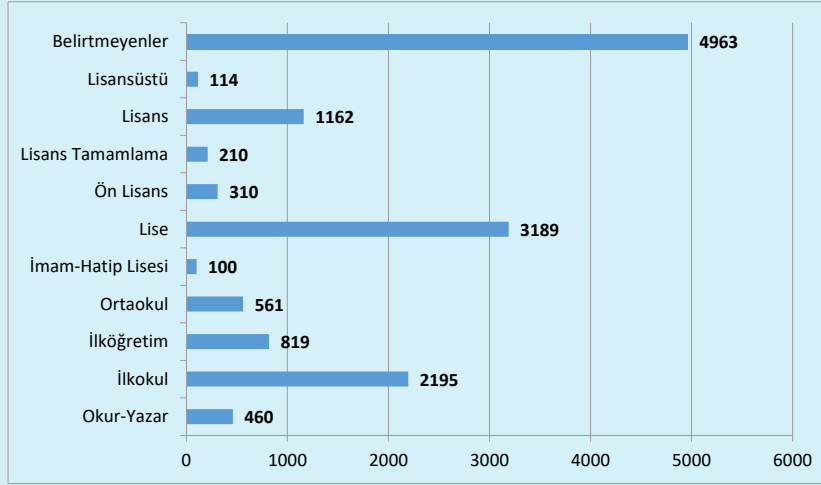
Grafik-7: Başvuranların Medeni Durumuna Göre Karteks Bilgileri

Yukarıdaki grafiğe göre; bürolara müracaat edenlerin %61'i evli, %11'i bekar, %4'ü dul olduğunu ifade ederken %24'ü ise medeni durumu hakkında bilgi vermemiştir.



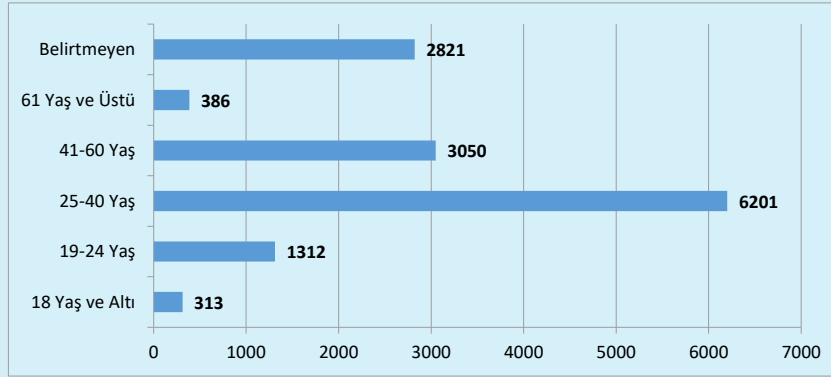
Grafik-8: Başvuranların Cinsiyetine Göre Karteks Bilgileri

Yukarıdaki grafiğe göre; bürolara müracaat edenlerin %87'si kadın iken %13'ünün ise erkek olduğu görülmektedir.



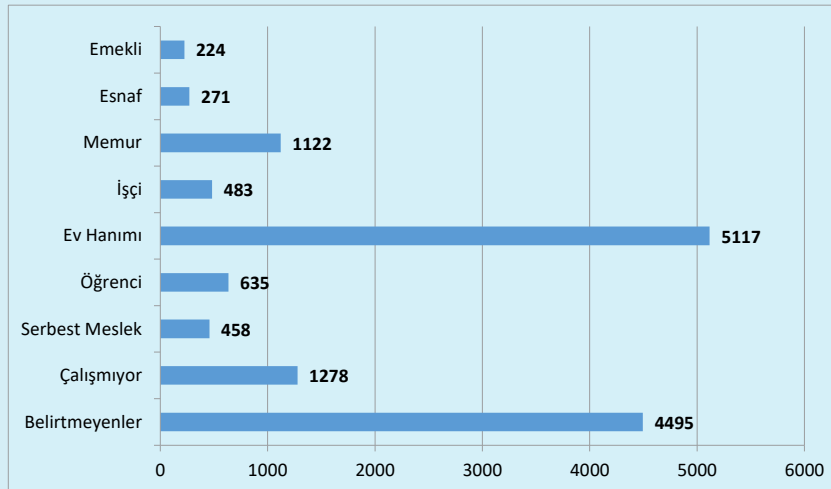
Grafik-9: Başvuranların Eğitim Durumuna Göre Karteks Bilgileri

Yukarıdaki grafiğe göre; bürolara müracaat edenlerin %35'i eğitim durumu hakkında bilgi vermemiştir.



Grafik-10: Başvuranların Yaş Gruplarına Göre Karteks Bilgileri

Yukarıdaki grafiğe göre; başvuru yapanların ağırlıklı olarak 25-40 ve 41-60 yaş gruplarında olduğu görülmektedir.



Grafik-11: Başvuranların Meslek Gruplarına Göre Karteks Bilgileri

Yukarıdaki grafiğe göre, bürolara en çok müracaat edenlerin %36'lık oranla ev hanımı olduğu görülmektedir.



DHYS'DE BULUNAN KARTEKS SAYILARI			
ANA KONU	NO	ALT KONU	TOPLAM KARTEKS
Aile	1	Akrabalarla İlişkiler	1408
	2	Eşler Arası İletişim	1145
	3	Eşlerin Hak Ve Sorumlulukları	832
	4	Ekonomik Problemler/Miras	596
	5	Aile İçi Şiddet	357
Çocuk	6	Anne - Baba Çocuk İletişimi	295
	7	Çocuk Eğitimi	212
	8	Çocuk Hakları	204
	9	Evlat Edinme/Koruyucu Ailelik	131
	10	Anne-Babaya Karşı Sorumluluklar	90
	11	Çocuk İhmal ve İstismarı	61
Evlilik-Nikâh-Boşanma	12	Nikâh	1923
	13	Boşanma/Boşanma Sonrası Sorunlar	1918
	14	Aldatma/Zina	787
	15	Evlilik Öncesi ve Nişanlılık Dönemi Sorunları	676
	16	Küçük Yaşta/Zorla Evlilik	50
Genç	17	Gençlik Dönemi İnanç Problemleri	274
	18	Gençlerle İletişim	250
	19	Ergenlik Dönemi Problemleri	170
	20	Teknoloji Bağımlılığı	51
Kadın	21	İslam'da Kadın Hakları	384
	22	Kadına Yönelik Şiddet	125
	23	Cinsel Taciz/Tecavüz	55
	24	Töre/Namus Cinayetleri	11
Sağlık	25	Psikolojik Problemler	431
	26	Kürtaj	232
	27	Aile İçi Cinsel Problemler	192
	28	Aile Planlaması	182
	29	Zararlı Alışkanlıklar	143
	30	Çocuk Sahibi Olma Yöntemleri	136
	31	Farklı Cinsel Tercihler	85
Sosyal Durumlar	32	Batıl İnanç-Sihir-Büyü	594
	33	İntihar	83

Tablo-2: DHYS'de Bulunan Kartekslerin Ana Konu ve Alt Başlıkları Bilgisi



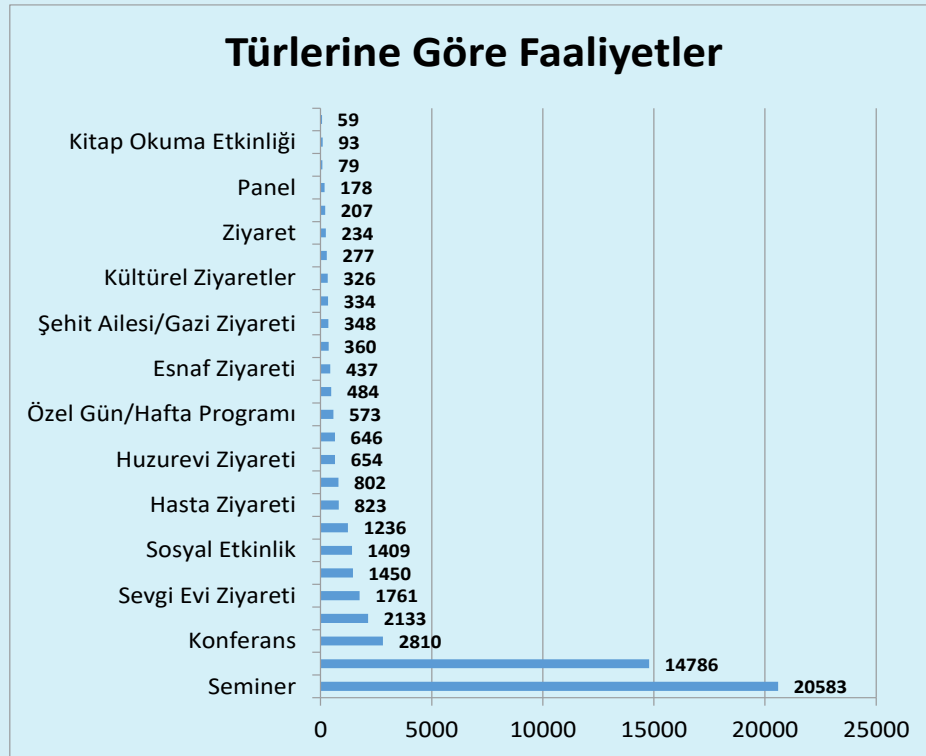
2. Aile ve Dinî Rehberlik Büroları Tarafından Gerçekleştirilen Faaliyetler

Aile ve dinî rehberlik büroları, yürüttüğü faaliyetlerini ailenin kurulması, korunması ve güçlendirilmesi çerçevesinde planlamaktadır. Aile bilincinin yükseltilmesine yönelik seminer, konferans, panel vb. programları düzenleyerek topluma aile olmanın, aile kalmanın önemi ve ailenin değeri konusunda farkındalık oluşturmaya hedeflemektedir.

Bu bağlamda aile ve dinî rehberlik büro veya merkezlerinin faaliyetlerini şu şekilde sıralayabiliriz:

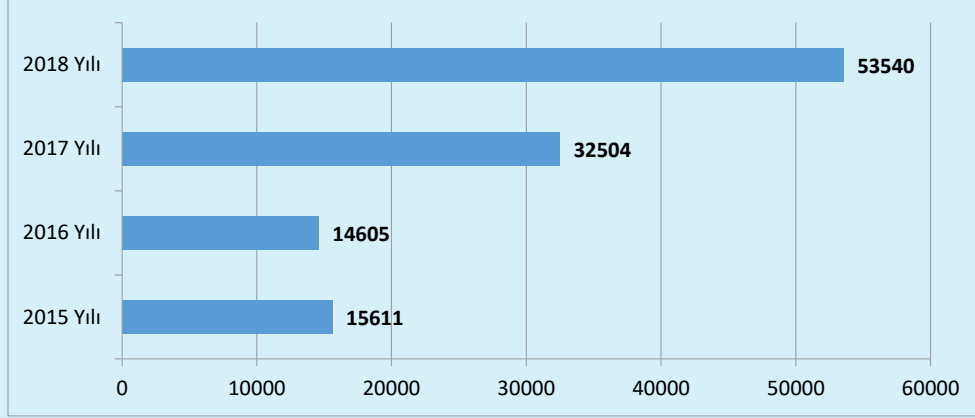
- Nişanlı ve Evlenmeyi Düşünen Gençlere Evlilik Öncesi Seminerler
- Müftülük Personeli ve Eşleri ile Halka Yönelik Aile Okulu Seminerleri
- Çocuklara ve Gençlere Değerler Eğitimi
- Boşanma Sürecinde ve Sonrasında Dinî Danışmanlık ve Rehberlik
- Bölgesel Aile Sorunlarına Yönelik Çözüm Odaklı Bölgesel ve Yerel Projeler

2018 yılında ülke genelindeki bürolarımız; seminer, konferans, panel, sosyal hizmet dersi, aile ve hasta ziyaretleri, şehit ailesi ve gazi ziyaretleri, esnaf ziyaretleri, sosyal etkinlik vb. 53.540 farklı türde faaliyet gerçekleştirmiştir. Bu faaliyetler ile 2018 yılında Başkanlığımız sadece bürolar vasıtasıyla 2.325.954 vatandaşımıza ulaşmıştır.

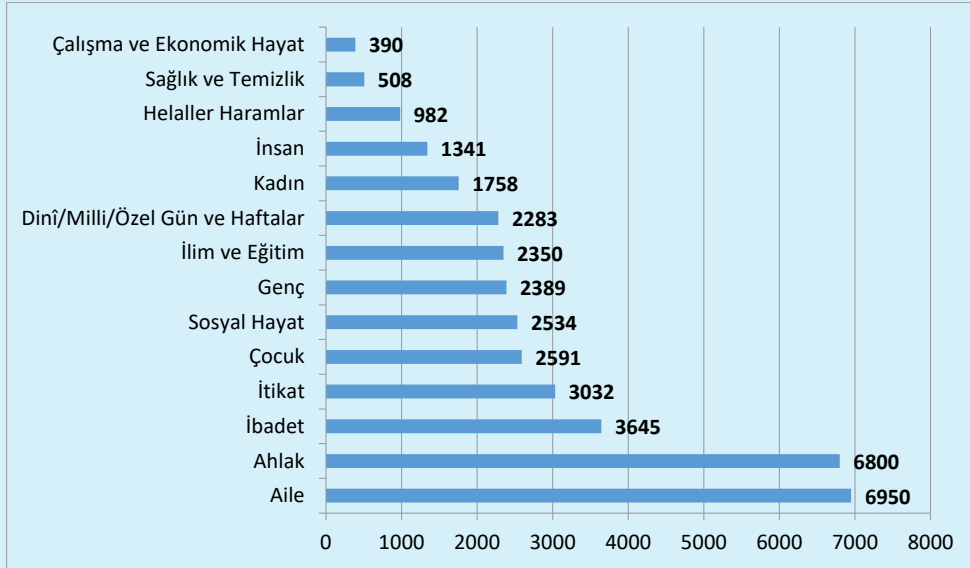


Grafik-12: Büro Faaliyetlerinin Türlerine Göre Sayısal Dağılımı

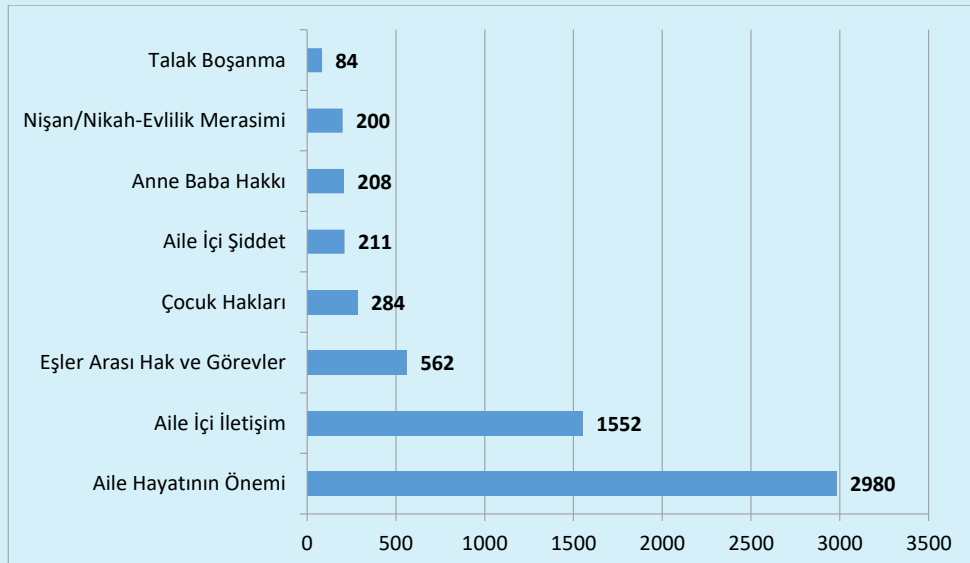
Yukarıdaki faaliyetlerin türlerine göre sayısal dağılımını gösteren grafikte 2018 yılında gerçekleştirilen toplam faaliyetlerden 53.082 adedine yer verilmiştir. Geri kalan diğer faaliyet türlerinden 458 adedi grafikte gösterilmemiştir.



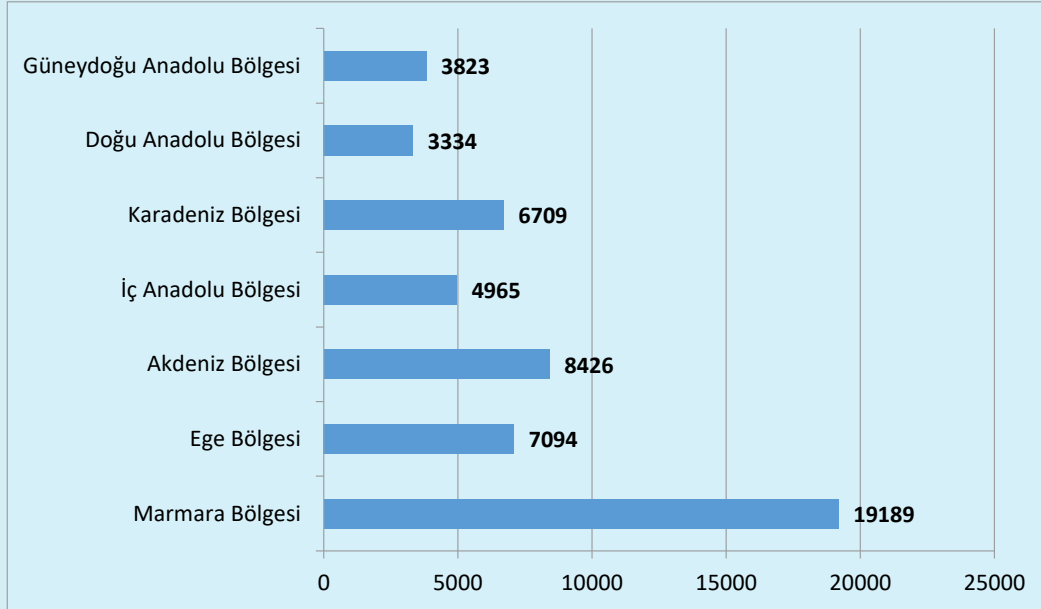
Grafik-13: Büro Faaliyetlerinin Yıllara Göre Sayısal Dağılımı



Grafik-14: Faaliyetlerin Ana Konularına Göre Sayısal Dağılımı



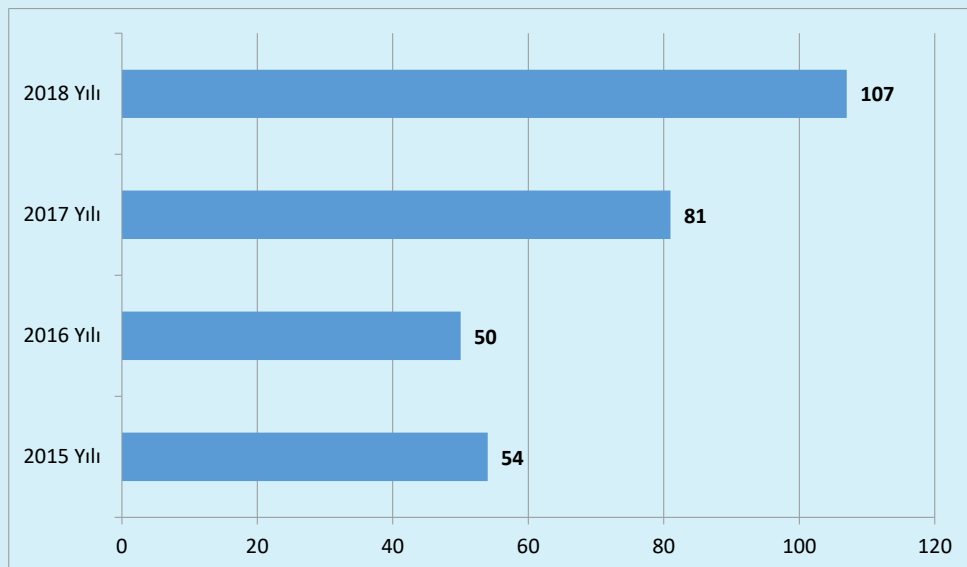
Grafik-15: Aile Konulu Faaliyetlerin Sayısal Dağılımı



Grafik-16: Faaliyetlerin Bölgelere Göre Sayısal Dağılımı

3. Aile ve Dinî Rehberlik Büroları Tarafından Gerçekleştirilen Toplumsal Problemlerin Çözümüne Yönelik Projeler

Aile ve dinî rehberlik büroları, vahyin muhatabı olarak yaratılmışların en şerefli olan insanı inciten, yaralayan ve insanlığın onurunu hiçe sayan her türlü şiddetle mücadele kapsamında sosyal sorumluluk projeleri geliştirerek uygulamaktadır. Başta kadınlar ve çocuklar olmak üzere; ailenin bütün fertlerine karşı reva görülen her türlü şiddet, ihmal ve istismar, madde ve teknoloji bağımlılığı, intihar ve namus cinayetleri konularında gerçekleştirilen faaliyetlerle toplumsal farkındalığın artırılmasına katkı sağlanmaktadır.



Grafik-17: ADRB'lerce Uygulanan Projelerin Yıllara Göre Dağılımı



2018 yılında aile ve dinî rehberlik bürolarınca ülke genelinde yerel ve bölgesel sorunlara çözüm sunmaya dönük 107 proje uygulanmıştır.

Bu projelerden bazıları şunlardır:

- **Huzur’a Er Huzur Ver Projesi** – Muğla İl Müftülüğü Aile ve Dini Rehberlik Bürosu
- **Değerlerimi Oynayarak Öğreniyorum Projesi** – Afyonkarahisar İl Müftülüğü Aile ve Dini Rehberlik Bürosu
- **Herkes Okusun Diye Camimiz Çiçek Açtı Projesi** – Niğde İl Müftülüğü Aile ve Dini Rehberlik Bürosu
- **İyilik ve Empatiyle Güçlenen Gencim, Gülen Geleceğim Projesi** – Çorum İl Müftülüğü Aile ve Dini Rehberlik Bürosu
- **Benden “Bize” İlk Adım: Aile Projesi** – Isparta İl Müftülüğü Aile ve Dini Rehberlik Bürosu
- **Akşam Çayına Bize Buyrun Projesi** – İzmir Menemen İlçe Müftülüğü Aile ve Dini Rehberlik Bürosu
- **Aile Danışmanlığı Eğitici Eğitimi Projesi** – İstanbul Ataşehir İlçe Müftülüğü Aile ve Dini Rehberlik Bürosu

ÖRNEK PROJE METNİ: ‘HUZUR’A ER HUZUR VER’

T.C. MUĞLA VALİLİĞİ İl Müftülüğü

PROJE SORUMLUSUNUN ADI SOYADI	(İl Müftüsü)
PROJE KOORDİNATÖRÜN ADI SOYADI	Sevdegül ÇEKİÇ (ADRB Vaizi)
İLETİŞİM BİLGİLERİ Tel No (CEP, FAX, OFİS) E-POSTA	
PROJELERE İLİŞKİN KISA BİLGİ (Varsa, Daha Önce Gerçekleştirilen)	1- ŞEHİDİM GAZİM ÜZÜLME EMANETİN BİZİMLE: Şehit aileleri, gaziler ve yakınlarına yönelik manevi destek projesi. 2- DEĞERLERİMİZLE DEĞERLİYİZ: Aspim’e bağlı çocuk evleri ve huzur evi personeline yönelik değerler eğitimi projesi.
ANAHTAR SÖZCÜK	ÇOCUK - GENÇ - AİLE - HUZUR
HAZIRLAYAN PERSONEL	Sevdegül ÇEKİÇ (ADRB Vaizi)



PROJENİN ADI	HUZURA ER, HUZUR VER
PROJENİN AMACI VE GEREKÇESİ	Son yıllarda yapılan istatistiki verilere de yansdığı gibi manevi değerlerimizin toplum nezdinde erozyona uğraması sonucu ortaya çıkan yozlaşmanın fertlerin ahlaki ve toplumsal davranışlarını olumsuz etkileyerek, aile içi iletişimi bozması ve sağlıklı toplum yapısına zarar vermesi gibi sebepler göz önünde bulundurularak; • Toplumsal değerleri korumaya ve geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmak, • Kadının aile içinde ve toplumda ekonomik, psikolojik, cinsel ve sosyal konularda maruz kaldığı tehditlerin önüne geçmek adına eğitimler ve etkinlikler yapmak, • Toplumlari derinden sarsan sayısız sorunun yaşandığı günümüz dünyasında, aile birliğini korumaya, aile içinde sağlıklı iletişimi sağlamaya, aile bireylerinin birlikte yaşayabilme sorumluluğunu geliştirmeye yönelik eğitimler ve etkinlikler yapmak amacıyla hazırlanmış bir projedir. Söz konusu projede yedi kurumun işbirliği yapması planlanmaktadır.
PROJENİN ÖZEL AMAÇLARI	• Muğla'da, gençlerin sosyal ve kültürel faaliyetlerde bulunabileceği mekânlar sunmak ve sorumluluk duygusuyla birlikte millî/manevi değerlerini geliştirmeye yönelik eğitimler ve etkinlikler yapmak, • Turizm bölgesi olması nedeniyle Avrupa kültürünün yöremiz kültürüne yapmış olduğu baskıyı kaldırarak Muğla iline özgü kültürel değerleri yeniden canlandırmak, • Muğla ilindeki yüksek boşanma oranlarının ve intihar vakalarının sayısının azaltılmasına yönelik çalışmalar yapmak. Bu sebeplerle: 1. Aile içi iletişim eğitimleri düzenlemek, 2. Ergen ebeveynlerine yönelik eğitimler düzenlemek, 3. Değerler eğitimi düzenlemek, 4. Gençlere Türk kültürünü benimsetmek ve öğretmek adına eğitimler açmak, 5. İl içi ve il dışı millî ve manevi kültürü geliştirmeye yönelik (manevi ve millî şahsiyetleri tanıtıcı) geziler düzenlemek, 6. Toplumun her kesimine hitap eden panel, konferans ve seminerler düzenlemek, 7. Lise ve üniversite gençliğine yönelik "Kitap Okuma" etkinlikleri düzenlemek, 8. Engelli bireylerin ailelerine yönelik manevi destek programları düzenlemek gibi faaliyetler ile Muğla ilindeki ailelerin manevi ve kültürel geleceğine katkıda bulunmak ideali ile hazırlanan bir projedir. Ayrıca gençlerin ve halkın yukarıda sıralanan aile eğitimlerine katılımını sağlarken diğer boş vakitlerini de olumlu değerlendirebilmeleri adına tezhib, ebru, minyatür, hüsn-i hat vb. sanatsal kurslar, Arapça, Osmanlı Türkçesi, işaret dili gibi dil kursları düzenlemek amaçlanmaktadır. Proje kapsamında gerçekleştirilecek etkinliklerin, yerel TV-Radyo ve el broşürleri ile duyurularak katılımın sağlanması da projenin amaçları arasındadır.



PROJENİN HEDEFLERİ	1- Ergen ebeveynleri eğitimiyle, aile içinde sağlıklı iletişimi sağlamak ve yaşanabilecek çatışmaları, psikolojik rahatsızlıkları engellemek. 2- Çocuk evi annelerine yönelik değerler eğitimi düzenleyerek, çocuk evlerinde bulunan çocuklara temel değerler eğitiminin sahil bilgi çerçevesinde verilmesini sağlamak. 3- İmam-hatip ve Kur'an kursu öğrencilerine kurs açarak hem okuldaki başarısını artırmak hem de geleneksel Türk kültürümüzü öğrenmelerini sağlamak. 4- Muğla ilinin manevi geçmişinin unutulmasını engelleyerek, deniz turizmi dışında kültürel ve manevi turizme yönelik farkındalık oluşturmak. 5- Toplumun her kesimine hitap eden panel, konferans ve seminerler düzenleyerek, bilinçli bireyler ve aileler oluşturmak. 6- Lise ve üniversite gençliğine yönelik "Kitap Okuma" etkinlikleri düzenleyerek, özellikle ailenin önemi konusunda farkındalık sağlamak, etkili ve düzenli kitap okuma alışkanlığı kazandırmak. 7- Muğla halkına yönelik dil kursları açarak, dil eğitimine katkı sağlamak ve işitme engelli bireylere yönelik farkındalık oluşturmak. Ayrıca bu hedef kitlenin diğer aile eğitimlerine de katılmalarını sağlamak. 8- Engelli bireylerin ailelerinin İslamiyet hakkında doğru bilgi edinmelerini sağlamak. 9- Aile Okulu eğitimleriyle ailelere aile içi iletişim becerileri kazandırmak.
PROJENİN DİREKT HEDEF KİTLESİ	10-18 yaş arası imam-hatip lisesi ve Kur'an kursu öğrencileri 25-70 yaş arası kadınlar ve erkekler (kurs, seminer, panel ve konferanslardan faydalananak) 18-25 yaş arası üniversite öğrencileri Engelli bireyler ve aileleri
PROJENİN SÜRESİ	Başlangıç Tarihi: 20.10.2017 Bitiş Tarihi: 15.10.2018 Proje her bir aya yayılan kurs, seminer, konferans vb. olmak üzere 12 ay boyunca devam edecektir.
PROJENİN UYGULANACAĞI YERLER	Muğla merkez ve ilçeler



PROJEDE İŞBİRLİĞİ YAPILMASI ÖNGÜRÜLEN KURULUŞLAR	1- Muğla Valiliği (İl Dernekler Müdürlüğü) : İşbirliği protokolü imzalanan kurumların projeye iştiraki konusunda desteği beklenmektedir. 2- İl Müftülüğü (ADRB) : I- Projenin sekretaryalığını yapacaktır. II-Tüm konu başlıklarında sunum yapmak üzere uzman personel katkısı sağlayacaktır. 3- İlçe Müftülüğü: 1- Kurs, seminer, konferans vb. sunum yapmak eğitim vermek üzere uzman personel katkısı sağlayacaktır. 2-Çalışan hanımlar için açılan Kur'an eğitiminde görevlendirilen personelin ek dersini karşılayacaktır. 4- İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü (İlçe Halk Eğitim ve Akşam Sanat Okulu Md.) : Halk Eğitim Merkezi ile işbirliği içinde açılacak kurslarda eğitimci görevlendirecek ve eğitimci ücretlerini karşılayacaktır. 5- Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi: Seminer, konferans ve akademik sohbetlerde uzman personel desteği sağlayacaktır. 6- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü: Çocuk evi annelerine yapılacak değerler eğitiminde hedef kitleyi organize edecek ve eğitimci personel sağlayacaktır. 7- Muğla Kadın Aile Gençlik Merkezi Derneği: Projenin mali tutarı derneğin bağlı olduğu İçişleri Bakanlığı tarafından karşılanacaktır.
ORTAKLARIN SEÇİLME SEBEBİ	Proje kapsamında yapılması planlanan eğitim, kurs, seminer, konferans vb. ana başlıkları toplumumuzun genelinin problemidir. Problemler birbiri ile ilintili olduğu için kurumlar arası işbirliği içinde birbirini destekleyici tarzda planlanmıştır. Kurumlar arası işbirliğinin problemlerin çok yönlü ele alınarak çözümüne katkı sağlaması hedeflenmektedir. Bu anlamda yedi kurumun katılımının sağlanması gerekir.
FAYDA SAĞLAYAN GRUPLARIN NEDEN SEÇİLDİĞİ	Toplumsal temel taşı aile oluşturur. Ailenin dini manevi ve psikolojik anlamda desteklenmesiyle toplumun imar edilmesi planlanmıştır. Ayrıca ilimizdeki üniversite gençliğinin de bu eğitimlere ve etkinliklere katılımını sağlamak, söz konusu olan toplumun imarında önemli bir kazanım olarak düşünülmüştür.



PROJE UYGULAMA ADIMLARI (GANT ŞEMASI)	Proje kapsamında aşağıdaki eğitim, kurs, seminer ve etkinlikler planlanmıştır: 1-Aile Okulu (07.11.2017/23.01.2018): Eşler arasında sağlıklı iletişim kurulmasını sağlamak ve boşanma oranlarının düşürülmesine yardımcı olmak, ebeveynleri bilinçlendirerek beden ve ruh sağlığı yerinde çocuklar yetiştirilmesini sağlamak, ebeveynleri çocuk istismarı konusunda bilinçlendirmek. Ailelere bilinçli internet kullanımı konusunda eğitim vererek çocuklarını, internette maruz kaldıkları her türlü istismardan ve ahlaki dejenerasyondan koruyabilmeleri konusunda yol göstermek, aileleri, çocukluk dönemi din eğitimi konusunda bilinçlendirerek yanlış uygulamaların, çocukların inanç dünyasına verebileceği zararların önüne geçmek amacıyla planlanan aile içi iletişim eğitimi haftada bir gün bir saat süreyle toplamda on iki hafta devam edecektir. 2-Ergen Ebeveyn Eğitimi (01.03.2018/27.04.2018): Ebeveynlerin ergenlik çağındaki çocukları ile sağlıklı iletişim kurabilmeleri, çocuklarının psikolojik ve dini gelişim özellikleri hakkında bilgi sahibi olmalarını hedefleyen ergen ebeveynleri eğitimi haftada bir gün bir saat süreyle toplamda sekiz hafta devam edecektir. 3-Değerler Eğitimi (05.03.2018/26.03.2018): Çocuk evlerinde görev yapan ev annelerine yönelik değerler eğitimi düzenleyerek, ev annelerinin çocuk evlerinde bulunan çocuklara verilecek temel değerler eğitimini doğru bir şekilde verebilmesini sağlamayı hedefleyen değerler eğitimi haftada bir gün ve iki saat süreyle toplamda dört hafta devam edecektir. 4-Engelli Ailelerine Yönelik Manevi Destek Toplantıları (20.10.2017/15.10.2018): Engelli aileleri ile aile ve dini rehberlik büromuzda her ay bir araya gelinerek, yaşadıkları zorlukların üstesinden gelebilmeleri adına manevi destek toplantıları düzenlenecektir. 5-Akademik Sohbetler (25.10.2017/23.05.2018): Her hafta çarşamba akşamı alanında uzman akademisyenler tarafından Muğla halkına yönelik bilgilendirici ve eğitici sohbetler Aile ve Dini Rehberlik büromuzda düzenlenecektir. 6- Konferanslar (20.11.2017/31.08.2018): Her ayın son haftası akademisyenler, eğitimciler ve kanaat önderleri tarafından Muğla halkına ve üniversite gençliğine yönelik, il ve ilçelerde eğitici ve bilgilendirici konferanslar düzenlenecektir. 7-Kitap Okuma Etkinliği (05.02.2018/26.03.2018): Gençlerin aile konusunda bilinçlenmeleri ve kitap okuma alışkanlığını kazanmaları ve doğru okumayı öğrenebilmeleri amacıyla iki ay sürecek bir etkinlik olup iki haftada bir toplanılarak kitap kritiği yapılacaktır. Toplamda dört kitap kritik edilecektir. 8- Manevi Kültür Gezisi 1 (25.11.2017): Muğla halkının ve üniversite gençliğinin bilgilenmesi ve manevi duygularının gelişmesi amacıyla Muğla'nın manevi büyüklerini (Şahidî Efendi, Ahiler, Üç Erenler, Muslihittin Efendi, Kurbanzade Hacı Süleyman Efendi vs.) tanıtıcı günü birlik bir gezi olarak yapılacaktır. 9- Manevi Kültür Gezisi 2 (07.04.2018) : Muğla halkının ve üniversite gençliğinin bilgilenmesi ve manevi duygularının gelişmesi amacıyla Muğla'nın manevi büyüklerini (Şahidî Efendi, Ahiler, Üç Erenler, Muslihittin Efendi, Kurbanzade Hacı Süleyman Efendi vs.) tanıtıcı günübirlik bir gezi olarak yapılacaktır. 10- Çanakkale Gezisi (04.05.2018/06.05.2018): Muğla halkının ve üniversite gençliğinin milli ve manevi duygularının gelişmesi amacıyla Çanakkale iline üç gün süreli bir gezi olarak yapılacaktır. Ayrıca Muğla halkının ve özellikle üniversite öğrencilerinin bu eğitimlere katılımını artırmaya yardımcı olmak adına haftanın yedi günü Aile ve Dini Rehberlik Büromuzda Arapça, Kur'an-ı Kerim (çalışan hanımlara yönelik), Osmanlı Türkçesi, İşaret Dili Eğitimi (özellikle işitme engelli bireylerin ailelerine yönelik) eğitim kursları; minyatür, hüsn-i hat, ebru gibi sanatsal kurslar düzenlenecektir.
--	--



PROJENİN YÜRÜTME METODU VE METODUN NEDEN SEÇİLDİĞİ	Projede ay ay farklı eğitim ve etkinlikler planlanarak toplumun bütün kesimlerine ulaşılması hedeflenmiş, bu metotla hem ADRB'nin Muğla'daki etkinliğinin artması planlanmış hem de bilinçli nesiller yetişmesi adına en uygun adımlar olduğu düşünülmüştür.
PROJE İZLEME MEKANİZMASI	Proje çerçevesinde haftalık, aylık seminer programları, konferanslar ve etkinlikler hazırlanmıştır. Hazırlanan programlar paydaş kurumlara dağıtılacaktır. Kurumlar görevlendirdikleri personellerine imza karşılığında tebliğini yapacaktır. Her kurum kendi personelinin katılımından bizzat sorumludur.
PROJE EKİBİNDEKİ GÖREVLİLERİN İSİMLERİ ve GÖREV TANIMLARI	Abdurrahman KOÇAK (İl Müftüsü): 12 ay boyunca yapılacak eğitim, kurs, seminer, konferansların planlamasının ve uygulamasının denetimini sağlamak, projedeki mali desteğin proje kalemlerine uygun harcamasını kontrol etmek. Sevdegül ÇEKİÇ (Aile ve Dinî Rehberlik Vaizi): 12 ay boyunca yapılacak olan eğitim, kurs, seminer, konferans vb. planlamasını yapmak ve bunlarda görev almak. Mustafa KURT (V.H.K.İ.): Projenin genel koordinesini yapmak ve mali işlerin yürütülmesini sağlamak. Muhammed Fatih KOÇAL (V.H.K.İ.): Projenin sekreteryasını yapmak. Not: Eğitimlerde görev alacak diğer görevliler kurumlarla işbirliği içerisinde belirlenecektir.
MEVCUT DURUM, İHTİYAÇLARI VE PROBLEMLER (SWOT ANALİZİ)	1. Proje taslağı tamamlanmıştır. Projenin onaylanma sürecinde ortaklarla görüşmeler yapılacaktır. Yazışmaların ivedilikle tamamlanması gerekmektedir. 2. Projenin duyurusuna yönelik el ilanı, afiş, broşür, davetiye vb. yöntemlerle katılımcılara ulaşım imkânı sağlanabilir.
PROJENİN GÜÇLÜ YÖNLERİ	1. Yasal yetkinin varlığı 2. Uzman elemanların varlığı 3. Projenin uygulanacağı alanda kamu kurum ve kuruluşlarının desteği 4. Katılımcılara ulaşma kolaylığı 5. Yeterli mekânların varlığı 6. Katılımcıların paydaş kurumlara olan güveni
PROJENİN ZAYIF YÖNLERİ	Her hangi bir zayıf yön yoktur.
PROJE ÇIKTILARI (PROJE SONUNDA ELDE EDİLMESİ VARSAYILAN KAZANIMLAR)	1- Ergen ebeveyn eğitimiyle, her hafta çarşamba günleri eğitime kayıt yaptıran annelere (en az 30, en çok 60 kişi) 8 hafta boyunca aile içinde sağlıklı iletişimi sağlamak, yaşanabilecek çatışmaları ve psikolojik rahatsızlıkları engellemek adına alanında uzman kişilerce eğitim seminerleri (1 ders saati) verildi. 2- 4 hafta boyunca günde 2 saat olmak üzere çocuk evi annelerine yönelik değerler eğitimi düzenlenerek 60 görevli anneye alanında uzman eğitimcilerle değerler eğitimi seminerleri verildi. 3-İmam-hatip ve Kur'an kursu öğrencilerinin hem okuldaki başarılarını artırmak hem de geleneksel Türk kültürümüzü öğrenmelerini sağlamak amacıyla ebru, tezhib, Arapça gibi kurslar açıldı. 4- Muğla ilinin manevi geçmişinin unutulmasını engellemek, deniz turizmi dışında kültürel ve manevi turizme yönelik farkındalık oluşturmak amacıyla iki defa il içi, bir defa da il dışı (Çanakkale) geziler düzenlendi. Bu gezilerle yaklaşık 120 kişiye ulaşıldı. 5-Toplumun her kesimine hitap eden panel, konferans ve seminerler düzenlenerek Muğla ili ve ilçelerinde bilinçli bireyler ve aileler oluşturulmasına katkı sağlandı.



PROJE ÇIKTILARI (PROJE SONUNDA ELDE EDİLMESİ VARSAYILAN KAZANIMLAR)	6- Lise ve üniversite gençliğine yönelik 15 günde bir 2 ay olmak üzere “Kitap Okuma” etkinlikleri düzenlenerek, 4 kitap kritiği yapıldı. Özellikle ailenin önemi konusunda farkındalık sağlamak, etkili ve düzenli kitap okuma alışkanlığı kazandırmak amacıyla yapılan etkinliğin sonunda, okunan kitaplar katılımcılara hediye edildi. 7- Muğla halkına yönelik dil kursları düzenlenerek, dil eğitimine katkı sağlandı. İşitme engelli fertlere ve yakınlarına yönelik işaret dili kursu açılarak bu fertlerin özel durumları hususunda toplumda farkındalık oluşturuldu. Ayrıca bu hedef kitlenin diğer aile eğitimlerine de katılmaları sağlandı. Bu kurslar hafta sonu planlanarak daha çok kişinin katılımı sağlandı. 8- Engelli fertlerin aileleri ile her ay bir araya gelinerek alanında uzman kişilerden manevi destek almaları sağlandı. İslamiyet hakkında doğru bilgi edinmeleri hususuna da öncelik verildi. 9- Evli çiftlere yönelik 12 hafta boyunca her salı akşamı Aile Okulu seminerleri planlanarak alanında uzman kişiler tarafından çok yönlü eğitimler verildi. 25 ailenin her salı akşamı eşleriyle birlikte Aile ve Dini Rehberlik Büromuzda yapılan bu eğitimlere gelmeleri sağlandı. Söz konusu seminerlerle eşler ve çocuklarla sağlıklı iletişim kurmak, ruh ve beden sağlığı yerinde bireyler yetiştirmek ve aile içi iletişimi güçlendirmek adına farkındalık sağlandı. 10- Her çarşamba akşamı Aile ve Dini Rehberlik Büromuzda yapılan Akademik Sohbetlerle (Konak Sohbetleri) her kesimden insana ulaşıldı. Ayrıca müftülük web site, sosyal medya hesabı ve kısa mesaj yoluyla katılımcılara ulaşılarak projenin etkinlik alanı artırıldı.
FAYDA SAĞLAYAN GRUPLARIN NEDEN SEÇİLDİĞİ	Toplumun temel taşı aile oluşturur. Ailenin dini manevi ve psikolojik anlamda desteklenmesiyle toplumun imar edildiği düşünülmüştür. Ayrıca ilimizdeki üniversite gençliğinin de bu eğitimlere ve etkinliklere katılımını sağlamak, söz konusu olan toplumun imarında önemli olduğu düşünülmüştür.
SÜRDÜREBİLİRLİK	Proje kapsamında yapılan eğitimlerin ardından ailelerde ve toplumda yapılan olumsuz davranışların farkına varılıp düzeltilmesine yönelik davranış kazandırılması planlanmaktadır. Bu itibarla gelecek nesillerin istenilir şekilde yetişmesinin sürdürülebilirliği öngörülmektedir. Ayrıca projenin il ve ilçe genelini kapsayacak şekilde sürekliliği sağlanarak eğitimlerin daha geniş kitlelere hitabı sağlanması öngörülmektedir.
PROJENİN TOPLAM MALİYETİ (TL)	Projenin toplamda 150.000 TL olan maliyetinin 90.000 TL tutarı projeye paydaş olan T.C. İçişleri Bakanlığı Muğla Kadın Aile Gençlik Merkezi Derneği tarafından karşılanacaktır.



B. Aileye Yönelik Eğitim Faaliyetleri ve Projeler

1. Sağlıklı Birey, Mutlu Aile, Huzurlu Toplum Projesi

Evlilik hayatının kalitesini yükseltmiş, evlilik ilişkisini sağlıklı bir zemine oturtmuş ve huzurlu bir aile birlikteliğini yakalamış olan din görevlisi, anlatımlarıyla olduğu kadar, belki daha da fazla, yaşantısıyla da toplumsal huzurun sağlanmasında etkin rol oynayacaktır. Bu gerçekten hareketle Aile ve Dinî Rehberlik Daire Başkanlığı, din görevlilerine ve eşlerine yönelik olarak “Sağlıklı Birey, Mutlu Aile, Huzurlu Toplum” başlıklı bir Aile Okulu Projesini uygulamaya koymuştur.

Projeye, görevi “topluma dinî rehberlik yapmak” olan din görevlilerinin dinî birikimlerine ek olarak evlilik ve aile ile ilgili doğru ve sağlıklı bilgi edinmelerine yardımcı olmak, aile yaşantılarına olumlu bir değişim kazandırmak suretiyle gerek vaaz ve irşat faaliyetlerinde gerekse sosyal ilişkiler içerisinde bu olumlu etkiyi görünür kılmak amaçlanmıştır.

Aile Okulu programı Kur’an ve Sünnet Perspektifinde Aile Olmak ve Aile Kalmak, Aile İçi İletişim, Ailede Fıkhi Meseleler, Çocukluk Döneminde Din ve Değer Eğitimi, Ergenlik Döneminde Gençlerle İletişim, Ailede Çatışma ve Çözüm Yolları, Ailede Mahremiyet Bilinci ve Aile ve Medya Okuryazarlığı konularından oluşmaktadır.

KOCAELİ MÜFTÜLÜĞÜ Sağlıklı Birey, Mutlu Aile, Huzurlu Toplum Projesi “AİLE OKULU” Ders Programı		
1 Aralık Cumartesi (1. Gün)		
DERSİN ADI	EĞİTİMCİNİN ADI-SOYADI/ÜNVANI	SAAT
Kur’an ve Sünnet Perspektifinde Aile Olmak ve Aile Kalmak	Yusuf DOĞAN - Kocaeli İl Müftüsü	08:45- 10:00
Ara		10 Dak
Aile’de Çatışma ve Çözüm Yolları	Nafis KARAASLAN - Dilovası İlçe Vaizi	10:10- 11:30
Öğle Arası		
Çocukluk Döneminde Din ve Değerler Eğitimi	Dr. Ahmet EKŞİ (Kocaeli Üniversitesi)	13:00- 14:20
Ara		10 Dak
Aile’de Fıkhi Meseleler	Prof. Dr. Abdullah KAHRAMAN (Kocaeli Üniversitesi)	14:30- 15:50
2 Aralık Pazar (2. Gün)		
Aile İçi İletişim	Doç.Dr. Sefer YAVUZ (Kocaeli Üniversitesi))	08:30 - 09:50
Ara		10 dk
Ergenlik Döneminde Gençlerle İletişim	Dr. Alican ÇELİK (Kocaeli Üniversitesi)	10:00 - 11:20
Öğle Arası		
Aile ve Medya Okuryazarlığı	Cüneyd ÇİĞDEMLİ (Diyanet İşleri Başkanlığı-Uzman)	13:00 - 14:20
Ara		10 dk
Ailede Mahremiyet Bilinci	Fatih YILDIZ (Diyanet İşleri Uzman Yardımcısı)	14:30 - 15:50
Belge Takdimi		16:00- 16:20

Tablo-3: Aile Okulu Seminer Programına Bir Örnek

Proje kapsamında, 2018 yılına kadar 41 ilde gerçekleştirilen Aile Okulu Seminerleri bu yıl kalan 40 ilimizde de gerçekleştirilmiş olup 26.713 din görevlisi ve eşi bu seminerlere katılım sağlamıştır.



GRUPLAR	İL ADI	TARİH
1. Grup	Bitlis	08 - 31 Ekim 2018
	Siirt	
2. Grup	Şırnak	
3. Grup	Van	
4. Grup	Hakkâri	
5. Grup	Erzurum	
6. Grup	Iğdır	
7. Grup	Ardahan	01 - 19 Kasım 2018
	Artvin	
8. Grup	Burdur	
	Isparta	
9. Grup	Bursa	
	Bilecik	
10. Grup	Sinop	
11. Grup	Amasya	
	Tokat	
12. Grup	Erzincan	
	Tunceli	
13. Grup	Giresun	01 - 31 Aralık 2018
14. Grup	Sivas	
15. Grup	Yozgat	
16. Grup	Diyarbakır	
17. Grup	Batman	
	Mardin	
18. Grup	Mersin	
	Adana	
19. Grup	Karaman	
20. Grup	Kahramanmaraş	
21. Grup	Kilis	
	Gaziantep	
22. Grup	Adıyaman	
	Şanlıurfa	
23. Grup	Balıkesir	
	Çanakkale	
24. Grup	İstanbul (Avrupa)	
	İstanbul (Anadolu)	
25. Grup	Aydın	
	İzmir	
26. Grup	Kocaeli	
	Sakarya	
27. Grup	Yalova	

Tablo-4: 2018 Yılı “Sağlıklı Birey, Mutlu Aile, Huzurlu Toplum” Projesinin Uygulandığı İllerin Listesi

2. Biz Bir Aileyiz Projesi

Toplumun her kesimini kucaklayan, kurum aidiyetine sahip ve bu aidiyeti çalıştığı ortamda iş arkadaşları ile ortak yürüten birey alışkanlığı kazandırmak, toplumun en ücra köşelerine kadar ulaşabilme ve verdiği mesajların etkilerini gözlemleyebilme ayrıcalığına sahip Kur'an kursu öğreticilerinin kendileri ve ailelerinden başlayarak model olma misyonuna katkı sağlamak, kendisiyle barışık ve aynı zamanda aile ilişkisini sağlıklı bir zemine oturtmuş, huzurlu bir aile birlikteliğini yakalamış, anlatımlarıyla olduğu kadar, belki daha da fazla, yaşantısıyla toplum huzuruna katkı sağlaması gerektiğini benimsetmek amacıyla 2018 yılında Kur'an kursu öğreticilerine yönelik "Biz Bir Aileyiz" projesi başlatılmıştır. 2018 yılı içerisinde Ankara, Antalya, Balıkesir, Batman, Bolu, Bilecik, Bingöl, Burdur, Çankırı, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, Kahramanmaraş, Karaman, Kastamonu, Kayseri, Kırıkkale, Kırşehir, Kilis, Kocaeli, Konya, Kütahya, Malatya, Manisa, Mardin, Muğla, Nevşehir, Rize, Trabzon, Sinop, Sivas, Yalova ve Yozgat olmak üzere toplam 35 ilde "Biz Bir Aileyiz" projesi kapsamında konferanslar düzenlenmiştir. Proje ekibinde Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Huriye MARTI, Aile ve Dinî Rehberlik Daire Başkanı Sedide Akbulut, Başkanlık Müşaviri Belgin KONARILI ile Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı Doç. Dr. Ülfet GÖRGÜLÜ yer almıştır.





3. Temel Aile Bilinci Eğitimi Projesi

Diyanet İşleri Başkanlığımız ailenin kurulması, korunması ve güçlendirilmesi hususunda toplumumuza dinî ve ahlakî bilgi ekseninde rehberlik yapmaktadır. Aileyi tehdit eden riskler ve yeni sorun alanları karşısında ailenin manevi destekle güçlendirilmesine yönelik çalışmalar planlanmıştır. Bu bağlamda Kur'an kursu öğreticilerimiz vasıtasıyla kursiyerlerine Kur'an ve sünnet ışığında aileyle ilgili temel ahlaki ilkelerin kazandırılması, aile içi iletişimin önemi ve bu iletişimin güçlendirilmesine yönelik farkındalığın artırılması amacıyla Başkanlığımız yayınlarından "Ailem Seti" kitapçıklarına "Ailede İffet ve Mahremiyet" modülü de eklenerek 12 konu başlığında 2018 yılında "Temel Aile Bilinci Eğitimi" projesi başlatılmıştır.

Aile ve Dini Rehberlik Daire Başkanlığınca 11-15 Aralık 2017 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenmiş olan eğitici eğitimine katılan personel tarafından 81 ilde Kur'an kursu öğreticilerine yönelik "Temel Aile Bilinci Eğitimleri" planlanmış olup bu eğitimlerde kullanılmak üzere Başkanlığımız yayınlarından "Ailem Seti" kitapçıklarına "Ailede İffet ve Mahremiyet" modülü de eklenerek 12 konu başlığında sunumlar hazırlanmıştır.

Birinci aşaması Kur'an kursu öğreticilerini, ikinci aşaması ise Kur'an kursu öğrencilerini kapsayan "Temel Aile Bilinci Eğitimi" projesi 2019 yılında 81 ilde uygulanacaktır.

Temel Aile Bilinci Eğitimi Konu Başlıkları

- Ailem ve Ben
- Ailemde Bir Çocuk Var
- Ailemde Bir Genç Var
- Ailemde Bir Yaşlı Var
- Ailemde Bir Engelli Var
- Akrabalarım Var
- Ailemin İletişim Dili
- Ailede İffet ve Mahremiyet
- Teknolojiyi Bilinçli Kullanıyorum
- Ailemi Bağımlılıktan Koruyorum
- Ailemde Merhamet İstiyorum
- Ailem Dağılmasın

C. Farkındalık Çalışmaları

1. Aile ve Dinî Rehberlik Tanıtım Faaliyetleri

Aile ve dini rehberlik bürolarının halka tanıtımının yapılması, böylece bürolara olan talebin artırılması ve aynı zamanda bürolar tarafından gerçekleştirilecek faaliyetlere katılımın artırılması amacıyla bürolar tarafından tanıtım seminerleri gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte aileye yönelik gerçekleştirilecek etkinliklerde aile ve dini rehberlik büroları tarafından kullanılmak üzere Başkanlığımızca afişler tasarlanarak müftülüklerin hizmetine sunulmuştur.



Türkiye Diyanet Vakfı tarafından Ramazan ayı boyunca düzenlenen 37. Kitap ve Kültür Fuarı'nın açılış programına katılım sağlanmış ve fuar boyunca Ankara ile İstanbul Aile ve Dini Rehberlik Bürolarının tanıtılması amacıyla birer stant açılmıştır.



2. “Hayata Dokunanlar” Programında Aile ve Dinî Rehberlik Büroları

Diyanet TV tarafından hazırlanan “Hayata Dokunanlar” programında Muğla, Bursa, İstanbul, Samsun ve Kayseri Aile ve dinî rehberlik bürolarımızın yürüttüğü manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri ile faaliyetlerinin tanıtımı yapılmıştır.

3. Temalı Gün ve Haftalarda Gerçekleştirilen Faaliyetler

• Kadınlar Günü Etkinlikleri

8 Mart Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle Daire Başkanlığı tarafından düzenlenen etkinliklerin yanı sıra, her yıl bir tema belirlenmesi ve bu tema çerçevesinde yurt genelinde aile ve dinî rehberlik büroları tarafından farklı dinî ve kültürel etkinlikler planlanması karara bağlanmıştır. 2018 yılında 15 ilde “Adalet ve Hakkaniyet Bağlamında Kadın” temasıyla programlar gerçekleştirilmiş olup 81 ildeki aile ve dinî rehberlik büroları da aynı temaları farklı etkinliklerle gündemde tutmuştur.





• Aile Haftası Etkinlikleri

“15 Mayıs Uluslararası Aile Günü” münasebetiyle kutlanan “Aile Haftası”, Başkanlığımızın aileye hizmet veren birimleri tarafından farklı etkinliklerle değerlendirilmektedir. Aile Haftası etkinlikleri kapsamında Başkanlığımızca belirlenen tema çerçevesinde ülke genelinde bütün ADRB’ler tarafından konferans, panel, seminer, söyleşi, ziyaret, radyo ve TV programı gibi çalışmalar da yapılmaktadır.

Başkanlığımızca 2018 yılı Aile Haftası’nda, adalet ve ihsanın ailede değer olarak varlıklarına dikkat çekmek ve toplumsal önemlerini gündeme taşımak amacıyla 9-10 Mayıs 2018 tarihlerinde İstanbul’da düzenlenen 3. Aile Forumunda “Adalet ve İhsan Bağlamında Aile” teması işlenmiştir. Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Konferans Salonu’nda düzenlenen forumda ‘Adalet ve İhsan’, ‘Ailede Adaleti Yaşanır Kılmak’, ‘Aileyi İhsan ile Ayakta Tutmak’ konu başlıkları üç oturum hâlinde ele alınmıştır. Oturumlar felsefi, ahlaki ve sosyolojik bakışla adaleti ve ihsanı ele almaya, eşler arasında tesis edilecek adaletin ahlaki değer olarak hayattaki önemini gündeme taşımaya, ailenin korunması ve güçlendirilmesinde ihsanın rolü konusunda farkındalık oluşturmaya ayrılmıştır. Forumda, ailede adalet ve ihsanın değer olarak ve toplumsal önemini gündeme taşımak üzere üç oturumda, 9 tebliğ sunulmuştur.

TARİH	OTURUM	SAAT	3. AİLE FORUMU PROGRAMI
9 MAYIS	1. OTURUM: ADALET VE İHSAN	11.00 - 12.30	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Raşit KÜÇÜK TDV İslam Araştırmaları Merkezi Başkanı • Kur’an ve Sünnet Perspektifinden Adalet ve İhsan Kavramları Prof. Dr. Enbiya YILDIRIM - Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri Bölümü Hadis Anabilim Dalı Öğretim Üyesi • Medeniyet Tarihimizden Örneklerle Adalet ve İhsan Prof. Dr. Ahmet Turan YÜKSEL - Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü İslam Tarihi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi • Toplumsal Cinsiyet Adaletini İhsan ile Birlikte Düşünmek Dr. Öğretim Üyesi H. Şule ALBAYRAK - Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü Din Sosyolojisi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi
	2. OTURUM: AİLEDE ADALETİ YAŞANIR KILMAK	14.30 - 16.00	Oturum Başkanı: Bünyamin ALBAYRAK Din Hizmetleri Genel Müdürü • Aileyi Besleyen Bir Değer Olarak Adalet Prof. Dr. F. Beylül DİKEÇLİGİL - İstanbul Gelişim Üniversitesi İİSBF Sosyoloji Bölüm Başkanı • Ailede Hak ve Sorumluluklara Adalet Temelli Yaklaşım Doç. Dr. Salih KESGİN - Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri Bölümü Hadis Anabilim Dalı Öğretim Üyesi • Ailede Adalet Eğitimi Doç. Dr. İbrahim GÜRSES - Bursa Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Din Psikolojisi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

TARİH	OTURUM	SAAT	3. AİLE FORUMU PROGRAMI
10 MAYIS	2. OTURUM: AİLEYİ İHSAN İLE AYAKTA TUTMAK	11.00 - 12.30	Oturum Başkanı: Prof. Dr. Huriye MARTI Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı • Hz. Peygamber'in İhsan Anlayışı ve Aileye Yansımaları Dr. Öğretim Üyesi Şule Yüksel UYSAL - Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri Bölümü Öğretim Üyesi • Aile İçi İlişkilerde İhsan Örnekliği Dr. Öğretim Üyesi Betül GÜRER - Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri Bölümü Tasavvuf Ana-bilim Dalı Öğretim Üyesi • Teknoloji Aile İçinde İhsan Temelli İletişimi Etkiliyor mu? Mehmet DİNÇ - Klinik Psikolog/İstanbul

Tablo-5: 3. Aile Forumu Programı



• Aile Haftasında Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesine Yönelik Manevi Destek Ekipleri

Din hizmetlerinin daha etkin ve verimli hale getirilmesi amacıyla 06-13 Mayıs 2018 tarihleri arasında Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesine yönelik manevi destek hizmeti gerçekleştirilmiş olup bu kapsamda Başkanlığımız tarafından görevlendirilen 48 kadın personel 24 ilde kadınlara yönelik cami sohbetleri, konferanslar, ev ziyaretleri gibi çeşitli programlar düzenlemiştir.





• 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü Etkinlikleri

Başkanlığımız bütün görevlileriyle, kadınlarımızın, çocuklarımızın ve insanlığın maruz kaldığı şiddet hadiselerinin son bulup bundan sonra yaşanmaması için etkili, sürekli ve somut önlemlerin alınması adına yapılacak çalışmalarda, bireysel ve kurumsal sorumluluğunun gereklerini yerine getirmeye azim ve kararlılıkla devam etmektedir.

“25 Kasım Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü” etkinlikleri ve temalı çalışmalar kapsamında sorunların çözümünde uzman desteğinden yararlanılması bilinciyle vatandaşlarımıza yerinde ve doğru dinî bilgi vermek amacıyla Aydın, Bartın, Kilis, Kütahya, Mersin ve Sinop olmak üzere 6 ilde “Aile İçi İletişim Problemleri ve Çözüm Odaklı Yaklaşımlar” konulu konferanslar düzenlenmiştir.

• Camiler ve Din Görevlileri Haftası Etkinlikleri

1-7 Ekim 2018 tarihleri arasında Balıkesir, Bilecik, Bolu, Burdur, Diyarbakır, Karaman, Kayseri, Kocaeli ve Manisa illerinde Camiler ve Din Görevlileri Haftası Münasebetiyle “Din Hizmetine Adanmış Ömürler” konulu seminerler düzenlenmiştir.

Ç. Nikah Hizmetleri

Aile, Anayasanın 41 inci maddesinde Türk toplumunun temeli olarak ifade edilmiş; aile kurma yolunda ilk adım olan nikâh, Evlendirme Yönetmeliğinde “bir kadın ve bir erkeğin usulüne göre yetki verilmiş bir memur önünde bir aile kurmak amacıyla yapmış oldukları medeni hukuk sözleşmesi” olarak tanımlanmıştır. Bilindiği gibi evlendirme memuru belediye bulunan yerlerde belediye başkanı veya bu işle görevlendireceği memur, köylerde muhtar idi. İçişleri Bakanlığı gerekli görmesi halinde il nüfus ve vatandaşlık müdürlüklerine, nüfus müdürlüklerine ve ilgili dış temsilciliklere evlendirme görev ve yetkisi verebilmektedir.

İçişleri Bakanlığı’nın 30/11/2017 tarihli ve 132911 sayılı oluru ile de evlendirme memurluğu yetkisi il ve ilçe müftülerine verilmiştir. İl ve ilçe müftüsü dışında Başkanlığımızın hiçbir personeli evlendirme memurluğu yapamamaktadır.

03/11/2017 tarihli ve 30229 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 7039 sayılı Kanun, 03.11.2017 tarih ve 30229 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanun ile 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu’nun “Evlendirme Yetkisi” başlıklı 22 inci maddesinin, evlendirmeye yetkili memurları belirleyen ikinci fıkrasına “il ve ilçe müftülüklerine evlendirme memurluğu yetkisi ve görevi verebilir” ibaresi eklenmiş ve böylelikle müftülüklerin nikâh işlemi yapmasının önü açılmıştır.

Bu itibarla Başkanlığımızca, İl ve İlçe Müftülerimize 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu ile 7.039 sayılı Kanun ve Evlendirme Yönetmeliği çerçevesinde verilen bu yetkinin uygulanmasında yol gösterici ve açıklayıcı olması amacıyla hazırlanan “Resmi Nikah Yetkisi Hakkında Genelge” 01.02.2018 tarih ve E.13744 sayılı Başkanlık onayı ile yürürlüğe girmiştir. Genelgenin yürürlüğe girmesi ile birlikte 2018 yılında 65 il ve 396 ilçe müftüsü tarafından ülke genelinde müftülüklerce toplam 6.757 resmi nikâh işlemi gerçekleştirilmiştir.

II. AİLE VE DİNİ REHBERLİK BÜROLARININ KURUMSALLAŞMASINA YÖNELİK FAALİYETLER

A. Mevzuat Düzenlemeleri

1. ARDB Çalışma Programı

Aile ve dini rehberlik büroları arasında çalışma birlikteliğinin sağlanması amacıyla “Aile ve Dini Rehberlik Büroları Çalışma Programı” hazırlanarak illere gönderilmiştir.

2. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İle İşbirliği Protokolü

Diyanet İşleri Başkanlığı ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı arasında ailenin güçlendirilmesi, sosyal hizmetlerin yaygınlaştırılması ve kadına karşı şiddetin önlenmesine yönelik işbirliği protokolü imzalanmıştır. 13 Kasım 2018 tarihinde imzalanan protokol çerçevesinde Diyanet İşleri Başkanlığı ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı birlikte yürüteceği çalışmalardan bazıları şu şekildedir;

- Aile içi iletişimin artırılması, aile bireylerinin sorun çözme kapasitelerinin geliştirilmesi, koruyucu ailelik gibi konularda toplumda bilinç ve duyarlılık sağlamak amacıyla ortak çalışmalar yapmak,
- Kadının insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kadına yönelik şiddetle mücadele, töre cinayetleri gibi konularda ortak çalışmalar yapmak.
- Çocuk hakları, çocuk ihmal ve istismarı, çocuğa yönelik şiddetle mücadele, çocuklara yönelik sanal ve gerçek tehlikeler, erken yaşta evlilikler gibi konularda toplumsal bilinç ve duyarlılığın artırılması amacıyla içeriğinin ortaklaşa belirlendiği çalışmalar yapmak.
- Afet ve acil durumlar başta olmak üzere olağanüstü hallerde bireylere ve gruplara sağlanan psiko-sosyal ve manevi destek çalışmalarını ortak yürütmek.
- Kurum bakımı altında olan engelli bireylerin, yaşlı, kadın ve çocuk ile şehit yakını ve gazilerin belirlenecek kriterler çerçevesinde umre organizasyonlarına katılımını sağlamak.





B. Hizmet İçi Eğitim Seminerleri

1. ADRB'ye Yönelik Proje Hazırlama ve Örnek Vaka Analizi Eğitimi

Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak aile ve dini rehberlik bürolarında görev yapan koordinatörler ile ADRB vaizlerinin il ve bölge bazlı aile sorunlarının çözümüne katkı sağlamaya yönelik projeler hazırlayıp uygulama ve bürolarda karşılaşılan sosyo-psikolojik vakaları doğru analiz etme ve ilgili kurumlara yönlendirebilmeye dair bilgi ve becerilerini geliştirmek maksadıyla “ADRB'ye Yönelik Proje Hazırlama ve Örnek Vaka Analizi Eğitimi” programı hazırlanmıştır. Program Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile birlikte Antalya Manavgat'ta 06 – 11 Şubat 2018 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu eğitim seminerlerine 81 il koordinatörü ve 151 ADRB vaizi toplam 232 personel davet edilmiş olup 201 personelimiz katılım sağlamıştır. Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak 03-28 Temmuz 2017 tarihleri ile 12-15 Aralık 2017 tarihlerinde Ankara Rifat Börekçi Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen olduğumuz hizmet içi eğitim semineri ve çalıştaylarda katılımcıların anketlerde en çok talep ettikleri dersleri içeren ihtiyaç odaklı program kapsamında toplam 50 saatlik şu dersler işlenmiştir:

- Başkanlığımızın Aile Perspektifli Din Hizmetlerine Yaklaşımı
- Proje Kavramı ve Proje Hazırlama Süreci
- Proje Döngüsü Yönetimi ve Sorun Analizi
- Örneklem Yöntemi ile Projenin Hazırlanması ve Uygulanması
- Örnek Projeler Bağlamında Tecrübe Paylaşımları
- Tecrübe Paylaşımları (ADRB Koordine İş ve İşlemleri)
- ADRB Koordine İş ve İşlemleri DHYS Uygulamaları
- Paydaş, Hedef ve Strateji Analizi
- Mantıksal Çerçeve Yaklaşımı ve Faaliyet - Kaynak Planlamaları
- Proje Hazırlama Grup Çalışmaları (10 Grup)
- Hazırlanan Projelerin Değerlendirilmesi
- Bireyi Tanıma ve Anlama Teknikleri
- Zihin Becerileri ve Farklı Düşünce Yetilerini Geliştirme Yöntemleri
- İletişim Teknikleri ve Etkin Sunum Hazırlama Teknikleri
- Bireysel ve Grup Görüşmelerinde Yöntem ve Teknikler
- Terapötik Görüşme Tekniklerine Giriş
- Aile ve Dini Rehberlik Bürolarında Örnek Vaka Analizi ve Süpervizyon
- Aile ve Dini Rehberlik Bürolarına Yansıyan İnanç Eksenli Soru ve Sorunlar
- Medeni Hukukta Aile

Program sonunda 2017 yılında aileye yönelik hizmetleri ile karteks sayıları öne çıkan İstanbul, Ankara, Kahramanmaraş, Kocaeli ve Muğla Aile ve Dini Rehberlik Büro personelinin, Din Hizmetleri Genel Müdürü Bünyamin ALBAYRAK, özverili çalışmalarından dolayı birer Teşekkür Belgesi ile taltif etmiştir. Her bir personelimize katılım belgeleri takdim edilmiştir.



"ADRB VAİZLERİNE YÖNELİK PROJE HAZIRLAMA ve ÖRNEK VAKA ANALİZİ EĞİTİMİ DERS PROGRAMI 06 - 11 Şubat 2018 ANTALYA"						
SAAT	06.02.2018 Salı	07.02.2018 Çarşamba	08.02.2018 Perşembe	09.02.2018 Cuma	10.02.2018 Cumartesi	11.02.2018 Pazar
09.00-10.30	Açılış Programı	Paydaş, Hedef ve Strateji Analizi	İletişim Teknikleri	Hazırlanan Projelerin Değerlendirilmesi	Aile ve Dini Rehberlik Bürolarında Örnek Vaka Analizi ve Süpervizyon	Aile ve Dini Rehberlik Bürolarına Yansıyan İnanç Eksenli Soru ve Sorunlar
	Sedide AKBULUT	Ahmet ARVAS	Kadir DEMİRBÜKEN	Selman ÇETİN	Yrd. Doç. Dr. Zehra ERŞAHİN	Prof. Dr. Adnan Bülent BALOĞLU
ARA						
11.00-12.30	Proje Kavramı ve Proje Hazırlama Süreci	Mantıksal Çerçeve Yaklaşımı ve Faaliyet - Kaynak Planlamaları	Başkanlığımızın Aile Perspektifli Din Hizmetlerine Yaklaşımı	Manavgat Şelale Gezisi ve Cuma Namazı	Aile ve Dini Rehberlik Bürolarında Örnek Vaka Analizi ve Süpervizyon	Aile ve Dini Rehberlik Bürolarına Yansıyan İnanç Eksenli Soru ve Sorunlar
	Zuha Döndü SEVEN	Ahmet ARVAS	Prof. Dr. Huriye MARTI		Yrd. Doç. Dr. Zehra ERŞAHİN	Prof. Dr. Adnan Bülent BALOĞLU
ÖĞLE YEMEĞİ ve NAMAZ ARASI						
14.00-15.30	Proje Döngüsü Yönetimi ve Sorun Analizi	Bölgesel Proje Yazma Çalışmaları (6 Grup)	"Bireysel ve Grup Görüşmelerinde Yöntem ve Teknikler"	Terapötik Görüşme Tekniklerine Giriş	Örnek Vaka Analizi ve Değerlendirme	Medeni Hukukta Aile
	Selman ÇETİN	Ahmet ARVAS Fatih YILDIZ Selman ÇETİN	Kadir DEMİRBÜKEN	Uzm. Psk. Rukiye KARAKÖSE	Yrd. Doç. Dr. Nevfel BOZ	Ayşe KARADAVUT
ARA						
16.00-17.30	Örneklem Yöntemi ile Projenin Hazırlanması ve Uygulanması	Bölgesel Proje Yazma Çalışmaları (6 Grup)	Bireyi Tanıma ve Anlama Teknikleri	Örnek Vaka Analizi ve Değerlendirme	Örnek Vaka Analizi ve Değerlendirme	Genel Değerlendirme
	Selman ÇETİN	Ahmet ARVAS Fatih YILDIZ Selman ÇETİN	Ömer AYDIN	Uzm. Psk. Rukiye KARAKÖSE	Yrd. Doç. Dr. Nevfel BOZ	Sedide AKBULUT Bünyamin ALBAYRAK
AKŞAM YEMEĞİ ve NAMAZ ARASI						
18.00-19.00	Örnek Projeler Bağlamında Tecrübe Paylaşımları	Tecrübe Paylaşımları (ADRB Koordine İş ve İşlemleri)	Zihin Becerileri ve Farklı Düşünce Yetilerini Geliştirme Yöntemleri	Etkin Sunum Hazırlama Teknikleri	ADRB Koordine İş ve İşlemleri DHYS Uygulamaları	
	Fatih YILDIZ	ADRB Koordinatörleri	Ömer AYDIN	Fatih YILDIZ	Dursun DEMİR	
"Program Sorumlusu: Fatih YILDIZ - Katılımcılar: Aybala Tuğba YURTLU, Dursun DEMİR"						

Tablo-6: ADRB Vaizlerine Yönelik Proje Hazırlama ve Örnek Vaka Analizi Eğitim Programı

2. Çocuğun İhmal ve İstismarının Önlenmesinde Din Görevlilerinin Rolü Eğitici Eğitimi

Başkanlığımız toplumsal sorunların çözümüne katkı sağlamak amacıyla çeşitli programlar düzenlemekte ve konuyla ilgili projeler hazırlamaktadır. Son günlerde toplumsal infiale sebep olan “Çocuğun ihmal ve istismarının” önlenmesi ile ilgili Başkanlık merkezinde bir koordinasyon kurulu teşekkül ettirilmiş ve bu komisyonun aldığı kararlar doğrultusunda illerde eğitimler düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

Bu bağlamda Din Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzce “Çocuğun İhmal ve İstismarı” konusunda farkındalık oluşturmak amacıyla taşrada görev yapan personele yönelik illerde düzenlenecek eğitimler için Ankara ili Kızılcahamam ilçesinde bulunan 24-27 Nisan 2018 tarihleri arasında bir “Çocuğun İhmal ve İstismarının Önlenmesinde Din Görevlilerinin Rolü Eğitici Eğitimi” gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu eğitici eğitimi programına 20 uzman vaiz, 154 vaiz, 6 cezaevi vaizi, 8 din hizmetleri uzmanı, 1 eğitim uzmanı, 11 Kur’an kursu öğreticisi ve 2 PDR öğretmen toplam 202 personel davet edilmiş olup 4 personelimiz çeşitli mazeretleri sebebiyle katılım sağlayamamıştır.

Program kapsamında toplam 30 saatlik şu dersler işlenmiştir:

Kur’an ve Sünnet Perspektifinde Çocuk Hakları ve Onuru

Çocuk İhmal ve İstismarının Nedenleri, Şekilleri ve Belirtileri

İhmal ve İstismarın Çocukta Oluşturduğu Kısa/Uzun Süreli Etkiler

Çocukluk Döneminde Mahremiyet Eğitimi

İstismar Mağduru Çocuğun Korunmasında Bir Uygulama: Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM)

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı’nın Çocuk İhmal ve İstismarına Yönelik Çalışmaları

Çocuk Eğitiminde Temel Esaslar (MEB Uygulamaları Bağlamında)

Fıkhi Açıdan Aile İçi İstismar

İhmal ve İstismar Mağduru Çocuklara Yönelik Manevi Destek Yöntemleri

- Çocuk İhmal ve İstismarında Hukuki Boyut
- Çocuk İstismarı ve Kolluk Süreci
- Çocuk İhmal ve İstismarında Yazılı ve Görsel Medyanın Çocuğun Üzerindeki Etkileri





TARİH	SAAT	ÇOCUĞUN İHMAL VE İSTİSMARININ ÖNLENMESİNDE DİN GÖREVLİLERİNİN ROLÜ EĞİTİCİ EĞİTİMİ PROGRAMI - KIZILCAHAMAM/ANKARA 24-27 NISAN 2018
24 Nisan 2018 SALI	09:30-10:30	Protokol Konuşmaları Sedide AKBULUT – Aile ve Dini Rehberlik Daire Başkanı Prof. Dr. Huriye MARTI – Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı
		ARA
	11:00-12:30	Konu: Çocuk İhmal ve İstismarının Nedenleri, Şekilleri ve Belirtileri Konuşmacı: Doç. Dr. Aysin SATAN, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi
		ARA
	14:00-15:30	Konu: Çocuk İhmal ve İstismarının Nedenleri, Şekilleri ve Belirtileri Konuşmacı: Doç. Dr. Aysin SATAN, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi
		ARA
25 Nisan 2018 ÇARŞAMBA	16:00-17:30	Konu: Kur'an ve Sünnet Perspektifinde Çocuk Hakları ve Onuru Konuşmacı: Prof. Dr. Huriye MARTI, Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı
	09:00-10:30	Konu: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın Çocuk İhmal ve İstismarına Yönelik Çalışmaları Konuşmacı: ASPB Uzmanı
		ARA
	11:00-12:30	Konu: İstismar Mağduru Çocuğun Korunmasında Bir Uygulama: Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM) Konuşmacı: Uzm. Dr. Bilge Merve KALAYCI, Ankara Çocuk İzlem Merkezi Sorumlu Hekimi
26 Nisan 2018 ÇARŞAMBA		ARA
	14:00-17:30	Konu: İhmal ve İstismarın Çocukta Oluşturduğu Kısa/Uzun Süreli Etkiler Konuşmacı: Prof. Dr. Betül ULUKOL, Ankara Üni. Tıp Fakültesi Öğr. Üyesi
	09:00-10:20	Konu: Çocuk Eğitiminde Temel Esaslar Konuşmacı: Seyfettin TORAMAN, Milli Eğitim Bakanlığı Rehberlik Hizmetleri Daire Başkanı
		ARA
	10:40-12:30	Konu: Çocukluk Döneminde Mahremiyet Eğitimi Konuşmacı: Sedide AKBULUT, Aile ve Dini Rehberlik Daire Başkanı
		ARA
27 Nisan 2018 PERŞEMBE	13:00-14:20	Konu: Fıkhi Açıdan Aile İçi İstismar Konuşmacı: Doç. Dr. M. Rahmi TELKENAROĞLU, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi
		ARA
	14:40-17:30	Konu: İhmal ve İstismar Mağduru Çocuklara Yönelik Manevi Destek Yöntemleri Konuşmacı: Dr. Öğr. Üyesi Zühal AĞILKAYA ŞAHİN, İzmir Katip Çelebi Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Öğretim Üyesi
	09:00-10:20	Konu: Çocuk İhmal ve İstismarında Hukuki Boyut Konuşmacı: Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı
		ARA
	10:50-12:10	Konu: Çocuk İhmal ve İstismarında Yazılı ve Görsel Medyanın Çocuğun Üzerindeki Etkileri Konuşmacı: Ruşen ÖZKAN, Bilişim Uzmanı
28 Nisan 2018 CUMARTESİ		ARA
	14:00-15:00	Konu: Çocuk İstismarı ve Kolluk Süreci Konuşmacı: Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Eğitim Şube Müdürlüğü
		ARA
	15:05-16:00	Konu: Genel Değerlendirme Konuşmacı: Bünyamin ALBAYRAK, Din Hizmetleri Genel Müdürü

Tablo-7:Çocuğun İhmal ve İstismarının Önlenmesinde Din Görevlilerinin Rolü Eğitici Eğitimi Programı

3. Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Eğitici Eğitimleri

Diyanet İşleri Başkanlığımız bütün görevlileriyle ailenin korunması, güçlendirilmesi ve kadınlarımızın, çocuklarımızın maruz kaldığı şiddet hadiselerinin son bulup yaşanmaması için etkili, sürekli ve somut önlemlerin alınması adına yapılacak çalışmalarda, bireysel ve kurumsal sorumluluğunun gereklerini yerine getirmeye azim ve kararlılıkla devam etmektedir.

Bu bağlamda toplumda önderlik vasfı bulunan din görevlilerimizin, dinin şiddeti önleme konusundaki olumlu rolünü ön plana çıkararak aile içi şiddet mevzusunda toplumda farkındalık ve duyarlılığı artırmak, cami ve cami dışı mekânlarda halka ulaşarak doğru bilgiler aktarmak, Rahmet Elçisinin merhamet yüklü mesajını toplumun tüm katmanlarına ulaştırmak öncelikli hedefidir.

Bu proje ile toplumda öncülük rolü bulunup vatandaşlarla sürekli diyalog hâlinde olan Diyanet İşleri Başkanlığı personeline yönelik, dinin şiddeti önleme konusundaki olumlu rolünü ön plana çıkararak aile içi şiddet, kadına yönelik şiddet, çocuğa yönelik şiddet, şiddet mağdurlarına yaklaşım tarzı, 6284 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun ve ilgili diğer kanunların uygulanması konularında farkındalık ve duyarlılığı artırmak amaçlı hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenleyerek din görevlilerimizin (vaiz, imam-hatip, müezzin-kayyım ve Kur'an kursu öğreticileri) cami ve cami dışı mekânlarda halka ulaşarak doğru bilgiler aktarmaları hedeflenmiştir.

2018 yılında Karadeniz, Ege ve Akdeniz bölgelerine yönelik Ankara Rifat Börekçi Eğitim Merkezinde üçer günlük bir eğitici eğitimi gerçekleştirilmiştir. 10-12 Ekim 2018 ile 17-19 Ekim 2018 tarihlerinde iki aşamalı olarak yapılan eğitici eğitime Karadeniz Bölgesi'nden 221 personel, 22-24 Ekim 2018 tarihinde yapılan eğitici eğitime Ege Bölgesinden 124 personel, 25-27 Ekim 2018 tarihinde Akdeniz Bölgesinden 114 personel eğitici eğitime katılmıştır. 2018 yılında Karadeniz, Ege ve Akdeniz Bölgelerine yönelik yapılan eğitici eğitime toplamda 459 personel katılım sağlamıştır. Eğitime katılan eğitimcilerin 2018 yılı sonu itibarıyla Karadeniz, Ege ve Akdeniz Bölgelerindeki bir günlük alan eğitimlerini tamamlamaları hedeflenmiştir. Bu kapsamda formatör eğitimciler, hazırlanan "Eğitim Seti" ile 25 Kasım "Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü"nde alan seminerlerine başlamıştır. Projenin başlangıcından bugüne kadar 22 eğitici eğitimi ile 960 eğitici yetiştirilmiş, alan eğitimine katılan personel sayısı 100.080 olmuştur. Yapılan eğitimler sonunda tüm din görevlileri "Ailenin Korunması ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesinde Toplumsal Farkındalığın Sağlanması" konusunda eğitim alarak bu hususta toplumsal farkındalık çalışmalarına katkı sağlamışlardır.





DİN GÖREVLİLERİ EĞİTİCİ EĞİTİMİ AKDENİZ BÖLGESİ 4. EĞİTİM 25-26-27 EKİM 2018	
RIFAT BÖREKÇİ EĞİTİM MERKEZİ-ANKARA	
1. GÜN / 25 EKİM 2018 PERŞEMBE	
SAAT	DERS
09:30 - 10:15	Açılış-Protokol Konuşmaları
10:15 - 11:15	"Kur'an ve Sünnet Perspektifinden Kadın ve Aile" Prof. Dr. Ahmet YAMAN
11:15 - 11:30	ARA
11:30 - 12:30	"Kur'an ve Sünnet Perspektifinden Kadın ve Aile" Prof. Dr. Ahmet YAMAN
12:30 - 14:00	ARA
14:00 - 15:00	"Diyanet İşleri Başkanlığının Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Konusundaki Görüş ve Yaklaşımları" Sedide AKBULUT
15:00 - 15:15	ARA
15:15 - 16:15	"Diyanet İşleri Başkanlığının Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Konusunda Görev ve İcraatları" Fatih YILDIZ
2. GÜN / 26 EKİM 2018 CUMA	
SAAT	DERS
09:15 - 10:45	"Çocuğa Yönelik Şiddet" Dr. Öğr. Üyesi Burçin ÇOLAK
10:45 - 11:00	ARA
11:00 - 12:00	"Çocuğa Yönelik Şiddet" Dr. Öğr. Üyesi Burçin ÇOLAK
12:00 - 13:30	ARA
13:30 - 13:45	Kadın Konukevi Filmi
13:45 - 15:15	"Aileiçi Şiddet Bilgisi" Funda ERİŞ
15:15 - 15:30	ARA
15:30 - 16:30	"Toplumsal Cinsiyet Adaleti" Dr. Öğretim Üyesi H. Şule ALBAYRAK
3. GÜN / 27 EKİ 2018 CUMARTESİ	
SAAT	DERS
09:15 - 10:45	"Mağdurla Görüşme Teknikleri" Hatice Urlu GÖRGEÇ
10:45 - 11:00	ARA
11:00 - 12:00	"Mağdurla Görüşme Teknikleri" Hatice Urlu GÖRGEÇ
12:00 - 13:30	ARA
13:30 - 15:00	"Kadına Yönelik Şiddet ile Mücadelede Ulusal ve Uluslararası Mevzuat Bilgisi" Hatice KARAKUŞ
15:00 - 15:15	ARA
15:15 - 16:00	"Kadına Yönelik Şiddet ile Mücadelede Ulusal ve Uluslararası Mevzuat Uygulamaları" Hatice KARAKUŞ

Tablo-8: Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesinde Din Görevlilerinin Katkısının Sağlanması Eğitici Eğitimi Programı

4. Sosyal Hizmet Kurumlarında Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmeti Sunan Personele Yönelik Hizmet İçi Eğitim Semineri

Din Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz cami merkezli din hizmetlerinin yanı sıra cami dışı din hizmetleri bağlamında Başkanlığımızca ilgili bakanlıklarla imzalanan işbirliği protokolleri çerçevesinde toplumun farklı kesimlerine ulaşmak ve onları sahih dini bilgi ile aydınlatmaya yönelik programlar gerçekleştirmektedir. Bu itibarla Kredi Yurtlar Kurumu, hastaneler, ceza ve infaz kurumları gibi alanlarda manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri sunmaktadır. Böylelikle İslam dininin itikat, ibadet ve ahlak konularında toplumun tüm kesimlerine sahih dini bilgileri ulaştırma bilinciyle hizmet çeşitliliğini artırmaktadır. Başkanlığımız Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile imzaladığı protokol çerçevesinde çocuk evi, çocuk evleri sitesi, ÇODEM, kadın konukevi ve huzurevi gibi sosyal hizmet kurumlarında değerler eğitimi programları vasıtasıyla manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri sunmaya önem vermektedir.

Söz konusu değerler eğitimi programlarının daha etkin ve verimli bir şekilde uygulanabilmesi amacıyla Antalya ili Alanya ilçesinde 04-10 Aralık 2018 tarihleri arasında “Sosyal Hizmet Kurumlarında Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmeti Sunan Personele Yönelik Hizmet İçi Eğitim” programı gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu hizmet içi eğitim seminerine çocuk evi, çocuk evleri sitesi, çocuk destek merkezi (ÇODEM), kadın konukevi ve huzurevlerinde manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri bağlamında değerler eğitimi programlarını yürüten 308 personelimiz katılım sağlamıştır.





SOSYAL HİZMET KURUMLARINDA MANEVİ DANIŞMANLIK ve REHBERLİK HİZMETİ SUNAN PERSONELE YÖNELİK HİZMET İÇİ EĞİTİM SEMİNERİ PROGRAMI 04 - 10 ARALIK 2018 ANTALYA							
SAAT	04.12.2018 SALI	05.12.2018 ÇARŞAMBA	06.12.2018 PERŞEMBE	07.12.2018 CUMA	08.12.2018 CUMARTESİ	09.12.2018 PAZAR	10.12.2018 PAZARTESİ
09.00-10.30	Açılış - Protokol Konuşmaları	Grupla Öğrenme Teknikleri	Travmatik Kişilerle Profesyonel Çalışma	Çocuk Gelişiminde Bağlanım	Mağdurla Görüşme Teknikleri	Ergenlik Döneminde Gençlerle İletişim	Kurum Bakımı Altındaki (ÇODEM, ÇEKOM, ÇES) Çocukların / Gençlerin Psikolojik Özellikleri ve İletişim
	İslâmî Referanslar Bağlamında Şiddetle Mücadele ve Manevî Destek Hizmetleri						
	Prof. Dr. Huriye MARTI Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı	Prof. Dr. Şirin KARADENİZ Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi	Uzm. Psikolog Belkıs ERTÜRK İstanbul Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İl Müdürlüğü	Dr. Öğr. Üyesi Fatma Tuba YAYLACI İstanbul Şehir Ünivertesi	Dr. Öğr. Üyesi Zehra ERŞAHİN Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi	Mustafa IRMAKLI Diyanet İşleri Uzmanı	Uzm. Psikolog Fatma Zehra GELGÖR
11.00-12.20	Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Sosyal Hizmet Kurumlarına Yönelik Hizmetleri	Oyun Terapisi ve Oyunla Öğrenme Metodu	Gençlik Dönemi Dini Krizler ve Din Eğitimi	Konukevlerinde Kalan Kadınların Psikolojik Özellikleri ve Gereksinimleri	Mağdurla Görüşme Teknikleri	Yaşlılık Psikolojisi ve Yaşlılarla İletişim	Kurum Bakımı Altındaki (ÇODEM, ÇEKOM, ÇES) Çocukların / Gençlerin Psikolojik Özellikleri ve İletişim
	Sedide AKBULUT Aile ve Dini Rehberlik Daire Başkanı	Prof. Dr. Şirin KARADENİZ Bahçeşehir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi	Doç. Dr. Ömer Miraç YAMAN İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi	Aile, Çalışma ve Sosyal Hizm. Bakanlığı Uzmanı	Dr. Öğr. Üyesi Zehra ERŞAHİN Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Abdullah İNCE Sakarya Üniversitesi	Uzm. Psikolog Fatma Zehra GELGÖR
ÖĞLE ARASI							
13.30-15.00	Manevi Danışmanlık ve Rehberlik	Duygu Düşünce Yönetim Becerileri	Gelişim Basamaklarına Göre Çocuklarda Din Eğitimi	Cuma Namazı	Tecrübe Paylaşımı (Huzurevi)	Yetişkinlere Yönelik Din Eğitimi	Değerlendirme ve Kapanış Sedide AKBULUT Aile ve Dini Rehberlik Daire Başkanı Bünyamin AL-BAYRAK Din Hizmetleri Genel Müdürü
	Doç. Dr. Gülüşan GÖCEN İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	Uzm. Psikolog Seher CEBE	Dr. Öğr. Üyesi Gülsüm Pehlivan AĞIRAKÇA İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi		Sevda SOYUER Kayseri ADRB Koordinatörü	Dr. Öğr. Üyesi Abdullah İNCE Sakarya Üniversitesi	
15.30-17.00	Manevi Danışmanlık ve Rehberlik	Duygu Düşünce Yönetim Becerileri	Gelişim Basamaklarına Göre Çocuklarda Din Eğitimi	Kriz Durumlarında Manevî Destek	Sosyal Hizmet Kurumlarında Sıkça Sorulan Sorular	Gençlerin Dini Konularda Düştüğü Zihinsel Tuzaklar	
	Doç. Dr. Gülüşan GÖCEN İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	Uzm. Psikolog Seher CEBE	Dr. Öğr. Üyesi Gülsüm Pehlivan AĞIRAKÇA İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Zehra ERŞAHİN Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi	Prof. Dr. Cağfer KARADAŞ Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Sevde DÜZGÜNER Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi	
17.20-18.00	Danışmanlık İlke ve Teknikleri		Tecrübe Paylaşımı (ÇODEM)	Tecrübe Paylaşımı (Kadın Konukevi)	Tecrübe Paylaşımı (Çocukeyi)	Program Sorumluları: Fatih YILDIZ Sevdegül ÇEKİÇ	
	Uzm. Klinik Psikolog Nuray BAŞTAN AYDIN		Dr. Asude COŞKUNSEVER Bursa Nilüfer Vaiz	Dr. Halide YENEN Kayseri Uzman Vaiz	Aynur YAŞAR Ankara Müftü Yardımcısı		

Tablo-9: Sosyal Hizmet Kurumlarında Manevî Danışmanlık ve Rehberlik Hizmeti Sunan Personele Yönelik Hizmet-içi Eğitim Semineri Programı

C. ÇALIŞTAYLAR

1. Kadın ve Çocuklara Yönelik Eylem Planı Çalıştayı

22-23 Mart 2018 tarihlerinde “Kadın ve Çocuklara Yönelik Eylem Planı” oluşturmak amacıyla Din Hizmetleri Genel Müdürü Bünyamin ALBAYRAK başkanlığında Aile ve Dini Rehberlik Daire Başkanı Sedide AKBULUT ve aile ve dini rehberlik bürolarında görev yapan 12 vaizimizin katılımlarıyla bir çalıştay gerçekleştirilmiş ve eylem planı oluşturulmuştur.

2. X. Aile ve Dini Rehberlik Büro Koordinatörleri Çalıştayı

Aile ve dini rehberlik büroları koordinatörleri ile manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin daha etkili ve verimli yürütülebilmesi, 2018 yılı faaliyetlerinin değerlendirilmesi, 2019 yılına ait faaliyetlerin planlanması amacıyla 81 il ve 60 metropol ilçe koordinatörünün katılımlarıyla Ankara Rıfat Börekçi Eğitim Merkezinde 13-14 Aralık 2018 tarihlerinde bir istişare toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ açılışta yaptığı konuşmada; aile ve dini rehberlik bürolarının Kur'an ve Sünnet perspektifinde aile olmak ve aile kalmaya yönelik yapmış olduğu evlilik öncesi eğitimler, aile okulu seminerleri, boşanma sürecinde ve sonrasında dini danışmanlık hizmetleri, çocuklara ve gençlere yönelik değerler eğitimi programları ve aile sorunlarına yönelik yürütmüş olduğu çözüm odaklı bölgesel projeler ile üstlendiği misyonun önemini vurgulamıştır.

Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Huriye MARTI ile Aile ve Dini Rehberlik Daire Başkanı Sedide AKBULUT'un konuşmalarının ardından grup çalışmaları şeklinde devam eden istişare toplantısında aile ve dini rehberlik koordinatörlerimiz aşağıdaki başlıklarda görüş ve tekliflerini ifade etmişlerdir.





AİLE VE DİNİ REHBERLİK BÜRO KOORDİNATÖRLERİ ÇALIŞTAYI 13-14 ARALIK 2018 RIFAT BÖREKÇİ EĞİTİM MERKEZİ - ANKARA						
SAAT	1. GÜN 13 ARALIK 2018 PERŞEMBE					
09:30-10:00	AÇILIŞ					
10:00-11:15	KONFERANS: “AİLE İÇİ İLETİŞİM ve BABA OLMAK” Klinik Psikolog Mürşid Ekmel AYBEK					
11:15-11:30	ARA					
11:30-12:30	AİLE ve DİNİ REHBERLİK HİZMETLERİNİN DÜNÜ, BUGÜNÜ ve YARINI ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER Sedide AKBULUT - Aile ve Dini Rehberlik Daire Başkanı					
12:30-13:30	ÖĞLE ARASI					
13:30-15:00	1. OTURUM					
	1.GRUP	2.GRUP	3.GRUP	4.GRUP	5.GRUP	6.GRUP
	Moderatör: Doç.Dr. Ülfet GÖRGÜLÜ	Moderatör: Fatih YILDIZ	Moderatör: Sedide AKBULUT	Moderatör: Hatice KAHYAOGĞLU	Moderatör: Mustafa IRMAKLI	Moderatör: Sema YİĞİT
	Aile Kurma ve Aile Birliğini Korumaya Yönelik Çalışmalar	Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri	Aile ve Dini Rehberlik Hizmetleri Bağlamında Kurum İçi ve Kurumlararası Sorunlar ve Çözüm Önerileri	Aileye Dair Bölgesel Sorunlar ve Çözüm Önerileri	Aile ve Kadını Tehdit Eden Şiddete Dayalı Dini Görünümlü Yapılarla Mücadele Kapsamında Yapılacak Çalışmalar	Aileyi Tehdit Eden Bağlımlılıklarla Mücadele Kapsamında Yapılacak Çalışmalar
	Raporatör: Meryem DALĞIÇ	Raporatör: Sevgül ÇEKİÇ	Raporatör: Murat ÖZTÜRK	Raporatör: Eyüp ÖZTÜRK	Raporatör: Mürüvvet AKTAŞ	Raporatör: Dursun DEMİR
	ARA					
15:00-15:15	2. OTURUM					
	1.GRUP	2.GRUP	3.GRUP	4.GRUP	5.GRUP	6.GRUP
	Moderatör: Doç.Dr. Ülfet GÖRGÜLÜ	Moderatör: Fatih YILDIZ	Moderatör: Sedide AKBULUT	Moderatör: Hatice KAHYAOGĞLU	Moderatör: Mustafa IRMAKLI	Moderatör: Sema YİĞİT
	Aile Kurma ve Aile Birliğini Korumaya Yönelik Çalışmalar	Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri	Aile ve Dini Rehberlik Hizmetleri Bağlamında Kurum İçi ve Kurumlararası Sorunlar ve Çözüm Önerileri	Aileye Dair Bölgesel Sorunlar ve Çözüm Önerileri	Aile ve Kadını Tehdit Eden Şiddete Dayalı Dini Görünümlü Yapılarla Mücadele Kapsamında Yapılacak Çalışmalar	Aileyi Tehdit Eden Bağlımlılıklarla Mücadele Kapsamında Yapılacak Çalışmalar
	Raporatör: Meryem DALĞIÇ	Raporatör: Sevgül ÇEKİÇ	Raporatör: Murat ÖZTÜRK	Raporatör: Eyüp ÖZTÜRK	Raporatör: Mürüvvet AKTAŞ	Raporatör: Dursun DEMİR
	ARA					
2.GÜN 14 ARALIK 2018 CUMA						
09:30-10:30	AİLE ve DİNİ REHBERLİK BÜROLARINDA PROJE ODAKLI ÇALIŞMALAR ve ÇEVRE AHLAKI Prof. Dr. Huriye MARTI - Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı					
10:30-10:45	ARA					
10:45-11:45	RAPORLARIN OKUNMASI					
11:45-13:30	ÖĞLE ARASI					
13:30-15:00	SERBEST KÜRSÜ					
15:00-15:15	ARA					
15:15-16:00	DEĞERLENDİRME ve KAPANIŞ					

Tablo-10: Aile ve Dini Rehberlik Büro Koordinatörleri Çalıştay Programı

Grupların gerçekleştirdiği çalıştaylarda konu başlıklarına göre şu sonuçlar ortaya çıkmıştır:

1. Sağlıklı, huzurlu ve mutlu toplum olmanın yolunun aileyi sağlam temeller üzerine inşa etmek ve sürdürülebilir kılmaktan geçtiği tartışmasız bir gerçektir. Ancak günümüzde aile kurmanın ve kurulan aileleri devam ettirmenin önünde pek çok sorun alanları bulunmaktadır. Değişen dünyada, değerlerimizi kaybetmeden kısa ve uzun vadeli etkileri olacak çözüm odaklı projeler üretilmelidir. Bu itibarla Başkanlığımızca ailenin korunması ve güçlendirilmesine yönelik hazırlanan projelerin ülke genelinde yıl boyunca farklı etkinlikler ve atölye çalışmalarıyla işlenmesi, evlilik öncesi eş ve aile olmaya dair hazırlayıcı eğitimlerin yapılması, verilen eğitimlerle din görevlilerinin ve ailelerinin topluma örnek teşkil edecek davranışlarının ortaya çıkarılması gerekmektedir. Bu faaliyetlerin toplumun tüm kesimlerine ulaşmasında ve toplum üzerinde etkisinin ve verimliliğinin artırılmasında il ve ilçe müftülerimizin koordinatörlere her türlü desteği sunmasının önemi izahtan varestedir. Bununla birlikte aile haftası münasebeti ile öğrenciler arasında aileyi ayakta tutan değerler konulu (şiir, kompozisyon, hikâye vb.) yarışmalar düzenlenmesi de toplumsal bir farkındalık oluşturacaktır.
2. Aile ve dini rehberlik büro/merkezlerimiz, ailenin korunması ve güçlendirilmesine yönelik yaptığı çalışmaların yanında gerek bürolarda ailelere, gerekse sosyal hizmet kurumlarında çocuk, genç, kadın ve yaşlılara yönelik manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri sunmaktadır. Bazı müftülüklerin bürolar için manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetine uygun olmayan mekânlar tahsis etmesinin, fedakârlık ve özveriyle görev yapan büro üyelerine zaman zaman gereken kolaylık ve desteği sunmamasının hizmetin verimliliğini ve kalitesini olumsuz yönde etkilediği anlaşılmaktadır. Bu itibarla manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin verimli bir şekilde yürütülebilmesi adına gerek müftülük içinde, gerekse müftülük dışında uygun ortamın sağlanması önem arz etmektedir.



Aynı şekilde müftülüklerimizin sosyal hizmet kurumlarının bağlı olduğu il müdürlükleri ile kuracağı işbirliği ve etkili iletişim de bu kuruluşlarda yürütülen değerler eğitimi çalışmalarının devamlılığını sağlayacak ve verimliliğini artıracaktır. Sağlam ve güçlü işbirliği neticesinde hem kuruluştaki görevli personelin Başkanlığımız çalışanlarına bakışı hem de personelimizin özgüveni ve verimliliği olumlu yönde gelişeceğinden sunduğumuz manevi destek hizmetlerimiz de daha tesirli olacaktır. Böylelikle kuruluşlardaki görevli bakım görevlilerine emanet ve mahremiyet bilinci, yetim hakkı vb. konularda farkındalık eğitimlerinin yapılmasının önü açılmış olacaktır. Bu konuda ülke genelinde il bazlı projeler yürütülmesi de gerekmektedir.

3. Aile ve dini rehberlik büro/merkezleri toplumun tüm kesimlerinin kolayca ulaşabileceği, görüşme odası, eğitim salonu vb. imkânların bulunduğu nezih mekânlar olmalıdır. Ayrıca kurumsal birlikteliğin ve aidiyetin sağlanarak takım ruhuna dönüştürülmesi ve gençlik, engelli, aile, bağımlılık vb. alanlarda yürütülen hizmetlerin etkinliğinin ve verimliliğinin artması adına ilgili koordinatörlerin birbirleri ile istişare halinde olmaları çalışmalara ivme kazandıracaktır. Bu itibarla aile ve dini rehberlik büro/merkezlerinin verdiği hizmet müftü ve müftü yardımcıları tarafından daha fazla önemsenmeli, güncellenen çalışma yönergesi çerçevesinde büroların merkeze dönüştürülmesi hızlandırılmalıdır. Bu bağlamda, aile ve dini rehberlik merkezlerinin açılış şartlarının yerine getirilmesi için gerekli çalışmalar yapılmalı ve merkeze dönüşen mekânlara; VHKİ/memur, güvenlik görevlisi ve hizmetli gibi daimi personelinin görevlendirilmesi sağlanmalıdır.

4. Çocuk yaşta evliliklerin önüne geçmek adına gençleri ve aileleri farklı alanlardaki uzmanlardan da destek alarak eğitim seminerleriyle bilgilendirmek, vaaz ve hutbelerde bu tür konulara yer vermek toplumsal sorunların çözümüne katkı sağlaması açısından önemlidir. İnsanların vaktinin çoğunu sosyal medyaya ayırması, ahlaki yozlaşmaya sebep olan gayri meşru görüntülerin izlenmesi gibi durumlar ailevi sorumlulukların yerine getirilmemesine sebep olmakta, bunlara bağlı olarak da ailelerde boşanmaya kadar varan sorunlar yaşanmaktadır. Ülke genelinde eş zamanlı bir şekilde bu problemlere yönelik eğitimler planlanmalı, "Ailede Muhabbet Saati" gibi projeler geliştirilmeli, Kur'an kurslarında babalara ve eşlere yönelik etkinlikler düzenlenmeli, kıraathane, dernek gibi yerlerde erkeklere yönelik etkinlikler gerçekleştirilmelidir.

5. DEAŞ, FETÖ, PKK gibi yapılar İslam'ın bazı şiarlarını, değerlerini, argümanlarını istismar ederek çarpıtmakta, dini kimliğiyle bilinen kimseleri yanlarına çekerek kendilerine meşruiyet kazandırmaya çalışmakta ve kendilerine itaat edecek insan yetiştirme ideali taşımaktadırlar. Bu sebeple Diyanet İşleri Başkanlığımızın kadınıyla erkeğiyle bir bütün olarak aileyi ve aile bireylerini tehdit eden yapılarla ilgili araştırma, bilgilendirmeler yapması, görüş ve yaklaşımlarını her platformda dile getirmesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda toplumun her kesimine özellikle de hakikat arayışı içindeki gençlere yönelik dini rehberlik faaliyetlerine devam edilmelidir. Başkanlığımızın ve taşra teşkilatımızın çalışmalarını halka tanıtmakta bir takım eksiklikleri olduğu bilinen bir husustur. Etkinliklerin daha fazla kesime ulaşması için, faaliyetlerin yapılmadan önce müftülüklerimiz tarafından duyurulması sağlanmalıdır. Çocuklarımız ve gençlerimizin, dini değerleri istismar eden bu tür örgüt ve yapılardan muhafaza edilebilmesi adına Başkanlık ve taşra teşkilatı olarak ülke genelinde Diyanet evi ve yurtlarının sayısı artırılmalıdır. Bu konuda Başkanlıkça gerekli mevzuat hazırlanmalı, buralarda görevlendirilecek personele eğitimler verilmeli ve ciddi bir donanıma sahip olmaları sağlanmalıdır.

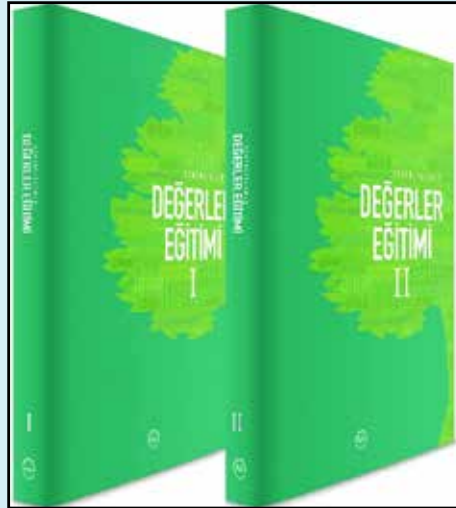
6. Maddeye erişimin kolay ve ucuz olması, insanların bu maddeleri her yerde rahatça bulabilme imkânının olması gibi sebepler madde bağımlılığının yaygınlaşmasında önemli faktörlerdendir. Bu nedenle toplumu özellikle de aileyi tehdit eden uyuşturucu madde bağımlılığına yönelik tedbirler alınması ve çalışmalar yapılması önem arz etmektedir. Bu alanda; gençleri sosyal-fiziksel aktivitelere yönlendirilen projeler hazırlanmalı, madde bağımlılarının ailelerine yönelik manevi danışmanlık ve rehberlik çalışmalarına ivme kazandırılmalıdır. Gençlere yönelik, tarihi şahsiyetlerin tanıtıldığı ders-sohbet-söyleşiler yapılmalı, onların liderlik vasıflarını ortaya çıkarabilecek çalışmalara ağırlık verilmelidir. Ayrıca internet bağımlılığının önüne geçmek ve sosyal medyanın bilinçli kullanılmasını sağlamak adına aile ve dini rehberlik büro/merkezleri tarafından eğitimler verilmelidir.

III. SOSYAL HİZMET KURUMLARINDA MANEVİ DANIŞMANLIK ve REHBERLİK HİZMETLERİ

A. Değerler Eğitimi Programları

1. Etkinliklerle Değerler Eğitimi Programı

Manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri, diğer alanlarda olduğu gibi her şeyden önce doğru bilgi, uygun bir zemin ve yeterli bir pedagojik formasyonu gerekli kılmaktadır. Bu itibarla Başkanlığımız ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın ortak ilgi ve hassasiyetleri dikkate alınarak Etkinliklerle Değerler Eğitimi adlı bir kitap hazırlanmıştır. Sosyal hizmet kurumları bünyesinde hayata hazırlanan çocuklarımızın dinî duygu, bilgi ve uygulama düzeyindeki ihtiyaçlarına yönelik hazırlanan bu eser, milli ve manevi değerleri; bilgi, inanç ve uygulama düzeyinde çocuklarımızın pedagojik gelişme evrelerini dikkate alan bir duyarlılıkla ele almaktadır. Sosyal hizmet kurumlarına yönelik "Etkinliklerle Değerler Eğitimi" kitabı, 2016 yılında ilk basımı gerçekleştirilerek ilgili kuruluşlarda görevli personelimize ulaştırılmıştır. 2018 yılında yeni etkinlikler eklenerek genişletilen ve 7-12 ile 13-15 yaş aralığındaki çocuklara yönelik iki bölüm haline getirilen eserin ikinci baskısı yapılarak görevli personele ulaştırılmıştır.



Başkanlığımız, sosyal problemler karşısında koruyucu ve önleyici tedbirler bağlamında manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri sunmaktadır. Bu hizmetlerin sunumunda aile ve dini rehberlik bürolarında görevli personelimiz aktif rol oynamaktadır. Başkanlığımız ile ilgili Bakanlıklar arasında imzalanan protokoller çerçevesinde çocuk evleri, çocuk evleri sitesi, çocuk destek merkezleri, kadın konukevleri, huzurevleri gibi sosyal hizmet kurum ve kuruluşlarında manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri yürütülmektedir. Ayrıca engellilere yönelik yürütülen din hizmetlerinde, bu alanın gerektirdiği özellik ve duyarlılıklara uygun bir şekilde hizmet sunulmaktadır. Sosyal hizmet kurum ve kuruluşlarında sunulan hizmetlerin sağlıklı yürütülebilmesi amacıyla personelin yetiştirilmesi ve yardımcı kaynakların oluşturulması için çalışmalar devam etmektedir.

DİBBYS-DHYS'den alınan verilere göre, 2018 yılında sosyal hizmet kurumlarında farklı konularda 14.263 faaliyet gerçekleştirilmiştir. Başkanlığımızca hazırlanan "Sosyal Hizmet Kurumlarında Din Hizmetleri Rehberi" personelimizin sunduğu hizmetlerin etkinliği ve verimliliğine önemli katkı sağlamaktadır. Bu itibarla çocuk evi, çocuk destek merkezi, kadın konukevi ve huzurevlerinin yapısı ve sakinleri göz önüne alındığında her bir kuruluştaki görev yapan personel için ayrı ayrı hizmet el kitapçıklarının hazırlanmasına dair çalışmalar devam etmektedir.



2. Ortaokullarda Değerler Eğitimi Çalışmaları

Başkanlığımızca din hizmetlerinin daha etkin hale getirilmesi çalışmaları kapsamında geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızın ve gençlerimizin milli ve manevi değerlerine bağlı yetişmelerine katkı sağlanması hedeflenmektedir. Bilinçli toplum yapısının oluşturulmasına imkân sağlayacak değerler eğitimi çalışmalarının da çocuklarımızın ve gençlerimizin gelişiminde önemli bir rol üstlendiği değerlendirilmektedir. Bu bağlamda Antalya, Balıkesir, Bolu, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, Kayseri, Konya, Kütahya, Muğla, Rize, Sakarya, Samsun, Şanlıurfa ve Batman illerinde il/ilçe milli eğitim müdürlükleri ile koordineli olarak 5 (beş) ortaokulda aile ve dini rehberlik bürosu personeli tarafından aşağıdaki esaslar ve program çerçevesinde değerler eğitimi programı uygulanmıştır. Ortaokullarda Değerler Eğitimi programı sonrasında söz konusu illerden gelen verilere göre 13109 öğrenciye ulaşılmıştır.

Ortaokullarda “Değerler Eğitimi” Uygulama Esasları

Değerler Eğitimi Programı ortaokullarda il müftülüklerince görevlendirilen personel tarafından Başkanlık yayınlarımız arasında olan “Etkinliklerle Değerler Eğitimi” kitabı esas alınarak uygulanmıştır.

Program 2018 eğitim-öğretim yılının ikinci dönemi içerisinde il/ilçe milli eğitim müdürlükleri ile koordineli bir şekilde belirlenecek 5 (beş) ortaokulda, o okulların rehber öğretmenleri ve/veya okul müdürleri ile birlikte 4 (dört) hafta olacak şekilde planlanmıştır.

Programın imam hatip ortaokullarının dışındaki ortaokullarda uygulanmasına öncelik ve önem verilmiştir.

Programın verimli bir şekilde uygulanabilmesi için ilgililerle birlikte haftada en az bir ders saati olacak şekilde çalışma takvimi oluşturulmuştur. Bu çalışma takvimi oluşturulurken hedef kitle olarak 5. - 6. Sınıf öğrencileri ile 7. - 8. Sınıf öğrencileri ayrı ayrı olarak planlanmıştır.

Kitapta yer alan etkinlikler öğrencilerin yaş grubu ve psiko-sosyal gelişimleri göz önüne alınarak uygulanmıştır.

Uygulama esnasında Ek-1’de sunulan konuların alt başlıklarından biri veya daha fazlası işlenmiştir.

Etkinliklerde kullanılacak olan materyaller, il/ilçe müftülüğü ve/veya il/ilçe milli eğitim müdürlüğü tarafından sağlanacaktır.

ORTAOKULLARDA DEĞERLER EĞİTİMİ PROGRAMI

TARİH	KONU BAŞLIĞI	KONUNUN ALT BAŞLIKLARI
1.Hafta	İbadet Bilinci	İbadet Kavramı, İbadetlerimiz, Salih Amel: Rabbin Rızasına Ulaşmak, İbadetin Kazandırdıkları, Dinin Direği Namaz, Kulluk Sorumluluğu: İbadetlerimiz. (Etkinliklerle Değerler Eğitimi Kitabı 149-184.Sayfalar)
2.Hafta	Emanet Bilinci	Emanet, Emanetin Korunması ve Güzelleştirilmesi, Müminin En Önemli Vasfı: Emin Olmak, Can, Akıl, Din ve Nesil Emanettir, O Muhammedü'l-Emin'di, Emaneti Korumak, Kamu Malı Emanettir. (Etkinliklerle Değerler Eğitimi Kitabı 225-246. Sayfalar)
3.Hafta	Ümitvar Olma	Ümit Kavramı, Peygamberimiz Daima Ümitvardı, Rabbimizin Rahmetine Sığınmak. (Etkinliklerle Değerler Eğitimi Kitabı 273-284. Sayfalar)
4.Hafta	Herkesin İyiliğini İstemek	Herkesin İyiliğini İstiyorum, Haset Önce Bana Zarar, Hasetten Kurtulmak Mümkün, Gıpta ve Haset,Kendimdeki Güzellikler. (Etkinliklerle Değerler Eğitimi Kitabı 313-332. Sayfalar)



3. 4-6 Yaş Öğrenci Velilerine Yönelik Değerler Eğitimi Programı

Ülke genelinde il müftülüklerimiz tarafından deruhte edilen 4-6 yaş Kur'an kursu hizmetleri bağlamında, 4-6 yaş Kur'an kursu öğrencilerinin velilerine yönelik uygulanacak değerler eğitimi programı Aile ve Dini Rehberlik Daire Başkanlığımızca hazırlanarak illere gönderilmiştir. Bu kapsamda yıl boyunca düzenlenen 418 seminer ile 10.559 öğrenci velisine ulaşılmıştır.

S.NO	SEMİNER KONUSU	SEMİNER SAYISI	KATILIMCI SAYISI
1	Çocuğun Anne Baba Üzerindeki Hakları	26	395
2	Çocuk Eğitiminde Anne Baba Faktörü	118	2970
3	Anne Babanın Görev ve Sorumlulukları	16	513
4	Aile Eğitimi	122	2756
5	Çocuklarda Sorumluluk Bilinci Oluşturma	22	587
6	Ailede Adalet	39	958
7	Teknolojiyi Bilinçli Kullanıyorum	18	525
8	Çocukta Allah, Peygamber Sevgisi	40	602
9	4-6 Yaş Annelerine Hanım Sahabeler	8	305
10	Mevlid-i Nebi Haftası İlahi Gösterisi	6	940
11	Diğer Konular	3	110
	TOPLAM	418	10559

4. “Yazımda Kardeşlik Var” Projesi

Türkiye Diyanet Vakfı işbirliği ile Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri’nde yaşayan 13-15 yaş grubu 783 öğrenciye yönelik “Yazımda Kardeşlik Var” temalı yaz okulu, 01-29 Temmuz tarihleri arasında dört hafta olarak Ankara ve İstanbul’da düzenlenmiştir. Yaz okulunun düzenlendiği yerlerdeki iş ve işlemleri yürütmek üzere bir koordinatör, her yüz öğrenci için birer koordinatör yardımcısı görevlendirilmiştir. Ankara ve İstanbul’da ikisi kız ve ikisi erkek öğrenciler için olmak üzere TDV ve KYK Yurtlarında dört merkez oluşturulmuştur. Bu merkezlerde açılan yaz Kur’an kursunda din görevlilerinin yanı sıra PDR öğretmenleri; sosyal, kültürel ve spor etkinliklerini yürütecek personel dâhil 84 eğitimci görev yapmıştır.

Değerler eğitimi programı kapsamında ülkemizin tarihî ve kültürel zenginliklerini tanıtmak amacıyla gerçekleştirilen yaz okulunda sosyal, kültürel ve sportif etkinliklerle zenginleştirilmiş esnek bir ders programı uygulanmıştır. Bu çerçevede günlük olarak öğle vaktine kadar Kur’an-ı Kerim, ilmiyal, siyer ve sahabe hayatı dersleri işlenmiş olup öğleden sonraları ise drama, dini musiki, işaret dili, keçe, seramik, ebru, takı-tasarım ve pasta yapımı gibi etkinlik becerileri kazandırmaya yönelik kurslar düzenlenmiştir. Buna ilaveten haftada 2 saat adab-ı muaşeret derslerine yer verilmiştir. Ayrıca gruplar halinde kitap okuma etkinlikleri kapsamında 40 Hadis, Gençlerle Başbaşa, Beyaz Gemi, Sol Ayağım, İslam’ı Seçenler gibi eserler okunarak kritik edilmiştir.



5. Değerler Eğitimi Kış-Yaz Kampları

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile birlikte 13-18 yaş grubu çocuk evi, çocuk evleri siteleri ve çocuk destek merkezi gibi sosyal hizmet kurumlarında kalan öğrencilere yönelik Değerler Eğitimi Kış Kampı 17-21 Ocak 2018 tarihlerinde Kastamonu’da düzenlenmiştir. Kamp programına 200 çocuk katılmıştır.

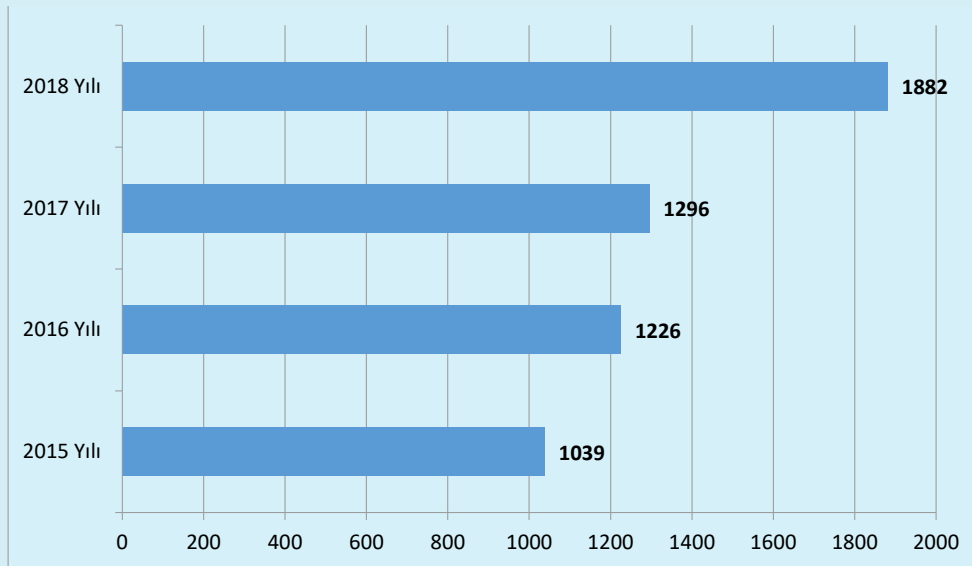
Çocuk evi, çocuk evleri siteleri ve çocuk destek merkezi gibi sosyal hizmet kurumlarında kalan öğrencilere yönelik Değerler Eğitimi Yaz Kampları ise 27 Haziran-22 Eylül 2018 tarihleri arasında 800 öğrencinin katılımıyla İzmir-Çeşme, Hatay-Arsuz, Osmaniye Aslantaş Kamplarında yapılmıştır. Kamplarda 58 bayan 35 erkek tecrübeli personel görevlendirilmiş olup, bunların çoğunluğu vaiz

kadrosunda görev yapmaktadır. Bu vaizlerin de çoğunluğu sosyal hizmet kurumlarında göreve giden personelden ve aile ve dini rehberlik vaizlerinden oluşmaktadır. Görevlendirmeler gönüllük esasına göre yapılmıştır. Kamplarda, Başkanlığımız tarafından hazırlanan “Etkinliklerle Değerler Eğitimi” kitabı çerçevesinde kurum bakımı altındaki çocuklara milli ve manevi değer bilinci kazandırılması hedeflenmiştir.



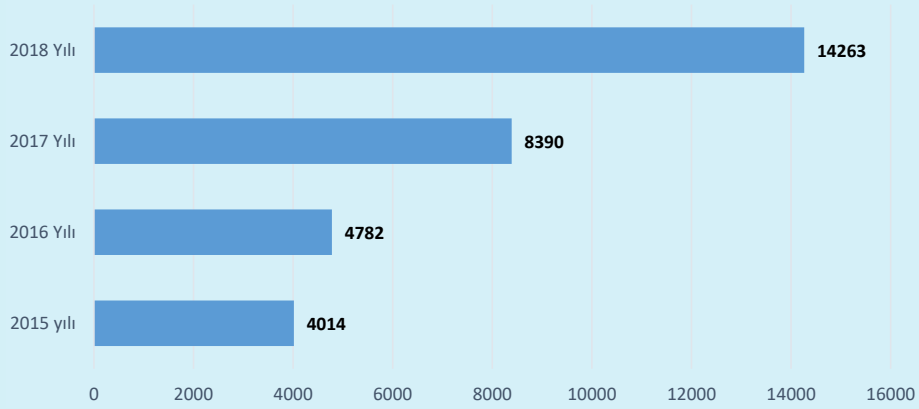
B. Kurumlarda Gerçekleştirilen Faaliyetlere Dair Veriler

Başkanlığımız, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile imzaladığı işbirliği protokolü çerçevesinde çocuk evi, çocuk evleri sitesi, ÇODEM (çocuk destek merkezi), kadın konukevi ve huzurevi gibi sosyal hizmet kurumlarında değerler eğitimi programları vasıtasıyla manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri sunmaya önem vermektedir. Söz konusu hizmetler kapsamında, belirtilen kurumlarda gerçekleştirilen faaliyetlere dair veriler, aşağıdaki grafiklerde yer almaktadır.



Grafik-18: Sosyal Hizmet Kurumlarında Görevli Personel Sayısı

Yukarıdaki grafiğe göre; sosyal hizmet kurumlarında yürütülen manevi danışmanlık hizmetlerinde görev alan personel sayısının her geçen yıl arttığı görülmekle birlikte her geçen yıl bu hizmetlerden daha fazla kuruluşun istifade ettiği anlaşılmaktadır. Böylece Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na bağlı özellikle çocuk evi, çocuk evleri sitesi, ÇODEM gibi kuruluşlarda ikamet eden daha fazla çocuk ve gencimiz, Başkanlığın milli ve manevi değerlerimiz çerçevesinde sunduğu manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinden istifade etmiş olmaktadır. Son derece önemli olan bu etkinlik ve verimliliğinin artırılması gerekmektedir.



Grafik-19: Sosyal Hizmet Kurumları Faaliyet Sayısının Yıllara Göre Dağılımı

2018 yılında sosyal hizmet kurumlarında ikamet eden çocuk, genç, kadın ve yaşlılara yönelik 14.263 ders ve seminer gerçekleştirilmiştir.

1. Kadın Konukevlerinde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Çalışma Usul ve Esasları

Başkanlığımız ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı arasında imzalanan protokol gereği, kadınlara sosyal hizmet sunan kurum ve kuruluşlarda (konukevlerinde) dinî rehberlik hizmeti yürüten personelimizin hizmet kalitesini artırmak amacıyla iki çalıştay yapılmış, çalışma usul ve esasları ile dinî rehberlik programı hazırlamak üzere komisyon oluşturulmuştur. Desteklenmesi gereken gruplar içinde yer alan şiddet görmüş bireyin (kadının) kişilik bütünlüğünün korunması ve ruhsal travmayı atlatmasına katkı sağlanması hedeflenerek hazırlanan program ilgili Bakanlığın da görüşü alındıktan sonra 2018 yılında 81 ilde bulunan kadın konukevlerinde uygulanmaya başlanmıştır.

2. Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Çalışmaları

Toplumumuzu sahih dinî bilgi ile aydınlatma görevi olan Başkanlığımız, dinî veya ahlakî değerleriyle ilişkili, günlük yaşantılarında karşılaştıkları her türlü soruna ilişkin vatandaşlarımıza manevi destekte bulunmayı bir sorumluluk olarak kabul etmektedir.

Ramazan ayında Başkanlığımız ve müftülüklerimiz tarafından düzenlenen iftar davetlerinin konukları arasında çocuk evi, çocuk evleri sitesi ve çocuk destek merkezlerinde kalan çocuk ve gençler, kadın konukevlerinde ikamet eden kadınlar ve huzurevlerinin sakinleri olan yaşlılar her sene mutlak surette yer almaktadır. Ramazan ayları Başkanlığımızca, ailelere olduğu kadar aileden yoksun kesimlere de ulaşmanın vesilesi olarak benimsenmiş olup, farklı etkinliklere ev sahipliği yapmaktadır.

Bu bağlamda Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ'ın katılımıyla 25 Mayıs 2018 tarihinde 200 kişilik kadın STK temsilcisine, 28 Mayıs 2018 tarihinde yaşlı bakımevleri ve sevgi evlerinde ikamet eden 470 kişilik gruba ve 29 Mayıs 2018 tarihinde ise kadın konukevlerinde ikamet eden kadınlara ve çocuklarından oluşan 350 kişilik gruba Başkanlığımızda iftar programları düzenlenmiş olup kendilerine çeşitli hediyeler takdim edilmiştir.



Bununla birlikte 25 Mayıs, 1 ve 8 Haziran 2018 tarihlerinde Ankara'da bulunan 3 kadın konukevine Başkanlığımız yöneticileri tarafından iftar ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.

IV. YAYIN FAALİYETLERİ

Aile ve Dini Rehberlik Daire Başkanlığınca 2016 yılında "Mahremiyet Bağlamında Sosyal Medya ve Aile" teması, 2017 yılında "Sadakat ve Güven Bağlamında Aile" teması ve 2018 yılında "Adalet ve İhsan Bağlamında Aile" teması çerçevesinde gerçekleştirilen Aile Forumlarında katılımcı akademisyenlerin tebliğleri kitap haline getirilerek basımı yapılmıştır.



Aile Forumu - 1:
Mahremiyet Bağlamında Sosyal Medya ve Aile



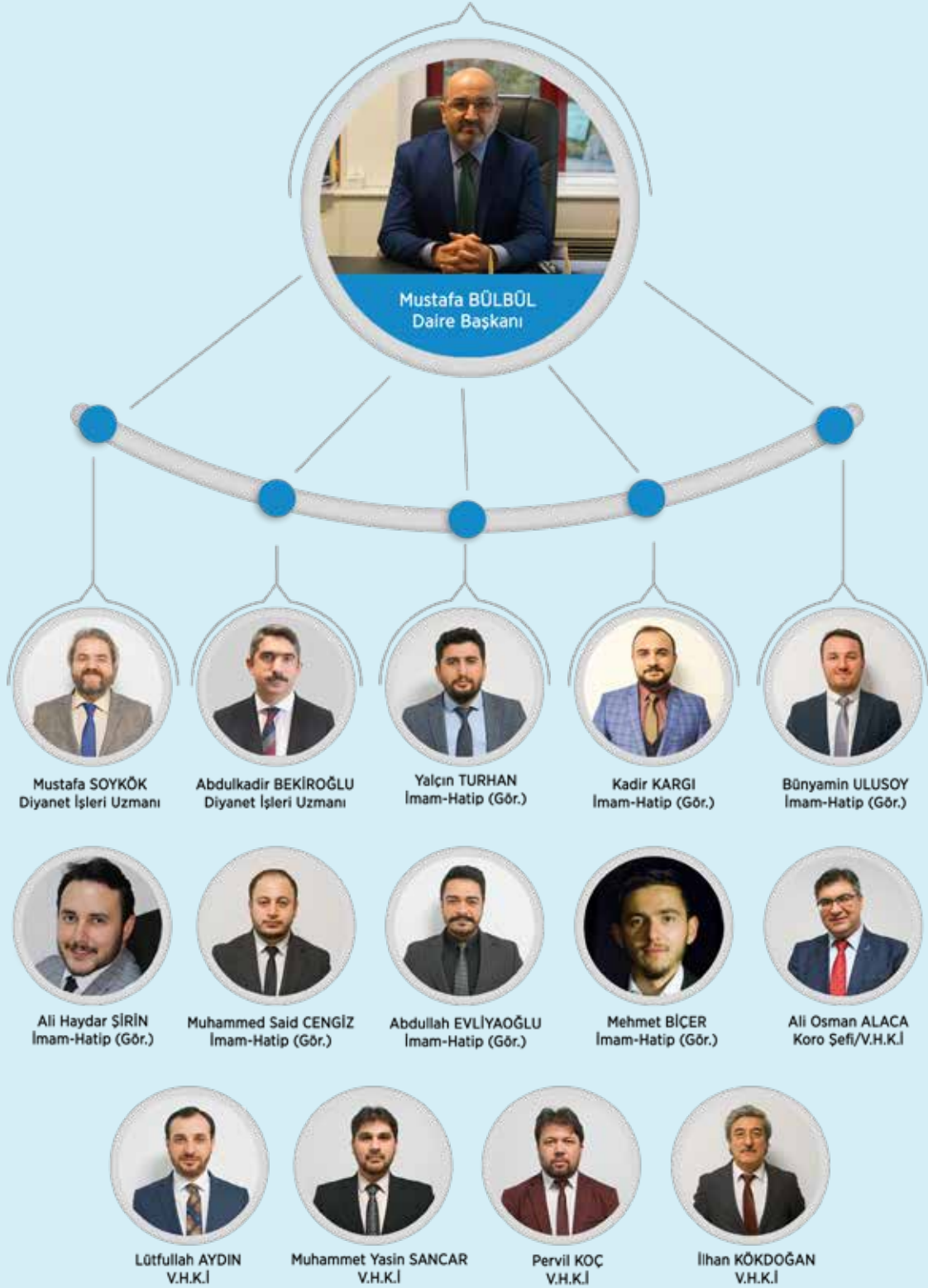
Aile Forumu - 2:
Sadakat ve Güven Bağlamında Aile



Aile Forumu - 3:
Adalet ve İhsan Bağlamında Aile



SOSYAL VE KÜLTÜREL İÇERİKLİ DİN HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI





Sosyal ve Kültürel İçerikli Din Hizmetleri Daire Başkanlığı Görevleri

- a. Toplumun milli ve manevi değerlerinin canlı tutulmasına yönelik sosyal ve kültürel içerikli çalışmalar yapmak.
- b. Sosyal yapılanmalar, dini teşekküller ve geleneksel kültürel oluşumlarla ilgili çalışmalar yapmak.
- c. Ramazan ayında sosyal ve kültürel içerikli faaliyetler planlamak ve yürütmek.
- ç. Dini bayramların kutlanmasına yönelik gerekli iş ve işlemleri yürütmek.
- d. Kurban ibadetinin dini hükümlere, sağlık şartlarına ve çevre temizliğine uygun olarak yerine getirilmesi için çalışmalar yapmak.
- e. İlgili kurumlarla işbirliği içerisinde Vekâletle Kurban Kesim Programını yürütmek.
- f. Helal gıda konusunda ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile yürütülecek iş ve işlemleri koordine ve takip etmek.
- g. Gençlerin manevi gelişimlerine katkıda bulunmak amacıyla çalışmalar yapmak.
- ğ. Geleneksel İslam sanatları ile ilgili farkındalık oluşturuvcu çalışmalar yapmak ve bu kapsamda Başkanlık personelinin ilgili alanlara yönlendirmek.
- h. Diyanet okuma salonlarının fiziksel ve işlevsel standartlarını belirlemek ve gerekli görülen yerlerde açılmasını sağlamak.
- ı. Toplumsal huzuru tehdit eden terör ve şiddet gibi olumsuzlukların önlenmesi hususunda ilgili kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütleriyle yürütülecek iş ve işlemleri koordine ve takip etmek.
- i. Sosyal ve kültürel içerikli din hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve verimliliğinin artırılması amacıyla projeler üretmek, kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütleriyle işbirliği içinde çalışmak.
- j. Başkanlık Tasavvuf Musiki Korosu ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.
- k. Dini/milli özel gün ve haftalarda gerekli faaliyet ve planlamaları yapmak.
- l. Namaz vakitleri ile dini günlerin tespit ve ilanı hususunda ilgili birim, kurum ve kuruluşlarla yürütülecek iş ve işlemleri koordine ve takip etmek, bu bağlamda yurt içi ve yurt dışında hilal, yatsı ve imsak gözlemlerini yapmak, gözlem ve hesaplama sonuçlarının Başkanlık takvimi, web sayfası ve mobil uygulamalarda yer almasını sağlamak.
- m. Kible tespiti ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek; bu kapsamda ilgili personele eğitim desteği verilmesi konusunda çalışmalar yapmak.
- n. Görev alanı ile ilgili konularda verilen diğer görevleri yapmak.

I. GENÇLİĞE YÖNELİK HİZMETLER

Modernleşme sürecinde hemen her alanda görülen hızlı değişimler insanoğlunun dünyaya bakışını, sosyal hayatını etkilemekte, değer yargılarını sarsmakta, millî ve manevî değerlerin önemini kaybetmesini beraberinde getirmektedir. Sosyal hayatta meydana gelen bu hızlı değişimlerden en çok etkilenen kesimlerin başında hiç şüphesiz gençler gelmektedir. Toplumsal hayatta yaşanan kırılmaların etkilerinin derinden hissedildiği çalkantılı bir çağda hayata tutunmaya çalışan gençler, birikmiş sosyal sorunların da etkisiyle bazen savrulmalar yaşayabilmektedirler.

Gençliğini ihmal eden toplumların geleceklerini imha edeceği gerçeğinden hareketle bu dönemde yaşanan kimlik bunalımı, yabancılaşma, değerlerdeki değişimler, sosyal psikolojik sorunlar ve değişik kaygılar ihmal edilmemesi gereken hususlardandır. Buna karşın gençlik sürecindeki kimlik ve kişiliğin oluşmasında dünyaya bakışta ve problemlerin çözümünde değerlerin oldukça önemli bir rolünün olduğu açıktır. Bu kapsamda Daire Başkanlığımızca, toplumun geleceğe umutla bakabilmesini ahlâki erdemlerle donatılmış, sağlam bir kimlik ve sağlıklı bir kişilik geliştirmiş, her yönden iyi yetişmiş, ruhen ve bedenen dinamik bir gençliğe sahip olunmasını sağlamak amacıyla, alanında uzman personelimiz tarafından gençlere yönelik hizmetler yürütülmektedir. Böylelikle gençlerin kazanacakları millî ve manevî değerler ışığında geleceğe daha emin adımlarla yürütmesine zemin hazırlanmakta, gençler için sürekli değişkenlik gösteren sosyal alanlarda yaşamış oldukları sıkıntıların önüne geçerek, şehrin karmaşa ve telaşından nefes alabilecekleri mekân ve imkânlar oluşturulmaktadır.

A. Diyanet Gençlik Çalışma Merkezleri

Milletimizin geleceğinin teminatı olan gençlerin; bilgi, ahlak, erdem, estetik, ruh güzelliği ve merhamet duygusuyla yetiştirmelerine, milletimizi bir araya getiren değerlerin, insani haslet ve faziletlerin nesilden nesile aktararak üretilmesine ve gençlik çalışmalarının programlı bir şekilde yürütülmesine katkı sağlamak amacıyla il ve ilçelerde Diyanet gençlik çalışma merkezleri açılmaktadır.

Standartları Başkanlığımızca belirlenen Diyanet Gençlik Çalışmaları Merkezi Projesi ülke genelinde uygulanmaya başlamıştır. Bu kapsamda 51 ilde Diyanet gençlik çalışmaları merkezi'nin aktif hale getirilmesi süreci devam etmekte olup, projenin 2019 yılında tüm illerde yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.





Bu amaçla Başkanlığımız merkez kampüsünde gençlerimizin kendi özgün kimliklerini kazanmasına destek olmak üzere; Ahmet Hamdi Akseki Camii Gençlik Çalışmaları Merkezi'nde gençlere yönelik eğitim ve kurs faaliyetleri düzenlenmektedir. Söz konusu faaliyetler kapsamında her hafta, alanında uzman eğitimciler tarafından 18 ayrı branşta verilen derslere 300'den fazla üniversite öğrencisi katılım sağlamaktadır.



B. Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri

Başkanlığımız ile Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında yapılan protokoller çerçevesinde Kredi ve Yurtlar Kurumu yurtlarında manevi rehberlik hizmeti sunulmaktadır. 2018 yılında KYK'ya ait 750 yurdun 450'sinde ve TDV'ye ait 21 yurdun 19'unda toplam 588 manevi danışman görev yapmıştır.



KYK yurtlarında manevi rehberlik hizmeti sunan personele yönelik 09-12 Ocak 2018 tarihleri arasında Antalya’da mevcut durumu değerlendirmek, hizmette verimliliği artırmak ve geleceğe yönelik planlamalar yapmak üzere 4 günlük eğitim semineri düzenlenmiştir.



C. Gençlik Kampları

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından gençlere yönelik 12-15 yaş grupları için “Ücretsiz Deniz Kampları”, 16-22 yaş grupları için “Ücretsiz Doğa Kampları” gibi kamplar düzenlenmektedir. Bakanlık ile imzalanan protokol çerçevesinde gençlik kamplarında, maneviyat istasyonlarında “Manevi Danışmanlık” hizmetini yerine getirmek üzere, Başkanlığımızca personel görevlendirmeleri yapılmaktadır. 2018 yılında 125 kampta 250 manevi danışman görevlendirilmiş ve 35 bin gence ulaşılmıştır.



Ç. Gençlik Koordinatörlüğü Sistemi

Diyanet İşleri Başkanlığı, hiçbir genci dışarıda bırakmadan toplumun bütün kesimlerine hizmet götürülmesini amaçlamaktadır. Bu kapsamda, Başkanlığımızın gençlere yönelik hizmetlerini koordinasyon ve eşgüdüm içerisinde planlamak, yürütmek, takip etmek ve sonuçlandırmak üzere; 81 il/922 ilçede erkek ve kadın toplam 2006 gençlik koordinatörü görevlendirilmiştir.

Daire Başkanlığımız tarafından görevlendirilen gençlik koordinatörleri, gençlere yönelik dini, milli, sosyal ve kültürel çalışmaları yürütmekte, dini, tarihi, kültürel geziler, piknik, yarışma, sabah namazı buluşmaları vb. etkinlikler düzenlemektedirler. Üniversitelerde kurulan öğrenci toplulukları marifetiyle yıl içinde birçok konferans ve etkinlikler icra edilmekte, gençlere yönelik yıl boyunca gençlik merkezlerimizde sosyo-kültürel aktiviteler, bilimsel okumalar yapılmaktadır. Âdâb-ı muaşeret, aile ile ilgili sıkça sorulan sorular, kitap kritikleri gibi birçok faaliyet gerçekleştirilmektedir.



Gençlik koordinatörlüğü planlaması ile alanında uzman personelimiz tarafından liselere yönelik aylık konferanslar tertip edilmektedir. Gençlik çalışmalarında görev alan imam, müezzin ve Kur'an kursu öğretmenlerinin gençlik ile ilgili bilgi, görgü ve deneyimlerinin artırılması noktasında hizmet içi eğitim seminerleri düzenlenerek hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

D. Gençlik Bilgi Yarışması

Başkanlığımızca Hz. Peygamber sevgisini ve örnekliğini canlı tutmak, Mevlid-i Nebî Haftası'na ilişkin farkındalık oluşturmak ve Başkanlığımızın gençlere yönelik hizmetlerine ivme kazandırmak amacıyla, 2018 yılı Mevlid-i Nebî Haftası etkinlikleri çerçevesinde ülke genelinde üniversite öğrencileri arasında umre ödüllü "Mevlid-i Nebî Haftası Gençlik Bilgi Yarışması" gerçekleştirilmiştir. Her ilde dereceye giren bir kız ve bir erkek olmak üzere toplam 162 öğrenci 2019 yılında umreye gönderilecektir.



E. Gençliğe Değer Projesi

Mevlid-i Nebi Haftası etkinlikleri kapsamında 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde il ve ilçelerde “Gençliğe Değer” projesi uygulamaya konulmuştur.

Bu proje kapsamında her bir din görevlisinin en az 10 gence ulaşması, onlarla birebir irtibat kurarak gençlik çalışması yapması hedeflenmektedir.

F. Üniversite Gençlik Çalışmaları

Üniversiteli gençlere yönelik nitelikli programlar yürütülmekte, manevi danışmanlarımızın yönlendirmeleri ile üniversitelerde öğrenci topluluklarının oluşturulması, kulüp kurulması vb. etkinlikler teşvik edilmektedir.

Başkanlık gençlik hizmetlerinin hedef kitleye daha hızlı ulaşması amacıyla genç gönüllüler arasından üniversite, fakülte ve ortaöğretim temsilcileri belirlenmiştir.

G. Gençlik Çalıştay

Başkanlığımızca Türkiye genelinde gençlik çalışması yapan sivil toplum kuruluşları (STK) ile istişare zeminleri oluşturulmaktadır. 15 Kasım 2018 tarihinde Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ'ın katılımlarıyla pek çok sivil toplum kuruluşu temsilcileriyle “Gençlik Çalıştay” yapılmıştır.

Bu çalıştayda gençliğe yönelik çalışmalarda, kurum ve kuruluşlar arasında istişare zeminleri oluşturulması, gerektiğinde ortak çalışmalar yürütülmesi, nitelik ve nicelik açısından başarılı neticeler ortaya çıkarılması, gençlere nasıl ulaşılacağı, alanda hangi zorluklarla karşılaşıldığı, problemlerin çözümünün neler olduğu ve beraber neler yapılabileceği hususları ele alınmıştır.



Ülkemizde STK'ların birçoğunda gençlik yapılanması bulunmaktadır. Bu STK'ların her biri gençlerimizin ihtiyacı olan farklı konularda çalışmalarını sürdürmektedirler. Bu kapsamda STK'larla olan çalışma ve çalıştayların bundan sonra da belirli aralıklarla tekrarlanmasına karar verilmiştir.



Ğ. Çocuk, Kadın ve Din İstismarı Çalıştayı

26-27 Mart 2018 tarihleri arasında çocuk istismarı, kadın istismarı ve din istismarı konuları üzerinde Türkiye'nin farklı illerinde çalışmaları ile temayüz etmiş personelimizle Başkanlığımızda çalıştay gerçekleştirilmiştir.



H. Ziyaretler

Çeşitli okullardan gelen talepler doğrultusunda, cami bilgilendirme etkinlikleri çerçevesinde sanat ve sanat tarihi, İslam sanatları ve kültürü hakkındaki bilgilendirmelerin yanı sıra, gençlerimizin yaş aralıklarına göre değerler eğitimi verilip, uzmanlarımız tarafından genel içerikli mini tanıtımlar yapılmıştır.

Başkanlığımızı ziyaret eden ortaokul, lise ve üniversite öğrenci gruplarına Başkanlığımız tanıtılmıştır.



I. Sportif Etkinlikler

Başkanlığımızca sağlıklı bir yaşam sürmeleri hedeflenen gençlerimiz için sportif faaliyetler düzenlenmektedir. Bu kapsamda ülke çapında pek çok cami müstemilatındaki gençlik merkezinde 700 civarında lisanslı sporcumuz tarafından profesyonel olarak okçuluk, tekvando, karate vb. sportif aktiviteler gerçekleştirilmiştir.



İ. Sabah Namazı Buluşmaları

Başkanlığımız öncülüğünde, müftülüklerimiz tarafından tertip edilen sabah namazı buluşmalarında 20 bine yakın gencimiz Kuran tilavetlerinin, ufuk açan sohbetlerin ve ibadetin verdiği manevi huzurla omuz omuza saf tutmuşlardır.



J. Diğer Gençlik Çalışmaları

- Gençlik ve Spor Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile ortak faaliyetler koordinasyon içerisinde yürütülmektedir.
- 7.983 gençlik buluşması yapılmıştır.
- Milli ve manevî değerimizin gençlere aktarılması amacıyla İstiklal Şairi Mehmet Akif ERSOY’u anma etkinlikleri kapsamında; çeşitli illerde Kur’an-ı Kerim tilaveti ve Mevlid-i Şerif programları gerçekleştirilmiştir.
- 2018 yılında Türkiye Diyanet Vakfı bünyesinde hizmet veren, 37 il ve 48 ilçedeki 387 öğrenci evinde kalan 2.773 öğrenciye manevi danışmanlık hizmeti verilmiştir.
- Ülkemizdeki TDV öğrenci evi sayısının 1.000’e çıkarılarak 5.000 öğrenciye ulaşılması amacıyla 17 Temmuz 2018 tarihinde bu alanda çalışmaları bulunan personelimiz ve TDV yetkililerinin katılımıyla bir günlük çalıştay programı gerçekleştirilmiştir. Projenin hazırlık aşamalarında sona gelirken konu ile ilgili çalışmalar hızlandırılmıştır.
- Daha çok genç bireylerin ilgisini çeken internet ve sosyal medyanın hızla artan etki alanına dâhil olabilmek adına “Genç Diyanet” adı altında domain ve host hizmeti satın alınmış, aynı isimle sosyal medya hesapları oluşturulmuş ve kullanıma hazır hale getirilmiştir.
- 23/25 Kasım 2018 tarihleri arasında İstanbul’da gerçekleştirilen Uluslararası Mevlid-i Nebi Gençlik Sempozyumu’na Başkanlığımızca illerde gençlik koordinatörü ve manevi danışman olarak görevlendirilen 105 kişi katılım sağlamıştır.
- 19/22 Kasım 2018 tarihleri arasında Almanya, Elazığ, Ankara/Pursaklar’da ve İstanbul’da Mevlid-i Nebi Haftası çerçevesinde yapılan konferanslara Daire Başkanı Mustafa BÜLBÜL, konuşmacı olarak katılım sağlamıştır.
- Sakarya İl Müftülüğü’nün yaz Kur’an kurslarına devam eden çocuk ve gençlere yönelik hazırladığı “İlahi Söylemek Lazım” projesinin 31 Temmuz 2018 tarihindeki final programına, Başkanlık Tasavvuf Musiki Korosu katılım sağlamıştır.
- 27 Ağustos 2018 Pazartesi günü, Van’da görev yapan gençlik koordinatörlerimiz ve KYK’da hizmet veren manevi rehberlerimizle Daire Başkanımız Mustafa Bülbül tarafından gençlik temalı toplantılar yapılmıştır.



II. RAMAZAN AYI HİZMETLERİ

A. Ramazan Teması ve Genelgesi

Başkanlığımız, her yıl bireysel ve toplumsal hayatımıza ışık tutan önemli bir değeri rahmet, bereket ve mağfiret iklimi olan Ramazan ayında kamuoyunun gündemine taşımaktadır. Belirlenen konu Ramazan ayı boyunca etraflı bir şekilde ele alınarak toplumumuzda bir duyarlılık ve farkındalık oluşması hedeflenmektedir. Bu bağlamda 2018 yılı Ramazan teması “İsraf” olarak belirlenmiştir.

İsraf konusunun seçilmesinde; can, mal, çevre, ömür, zaman, vb. maddi ve manevi değerlerin kontrolsüz kullanılması, israfın önlenmesine yönelik bilgilendirme ve farkındalık oluşturma ve sıfır atıklı sofraların kurulması, sahip olduğumuz nimetleri ihtiyacımız ölçüsünde kullanma, arta kalanları fakir, yoksul vb. kişilerle paylaşma üzerine bilinçlendirme düşüncesi etkili olmuştur.

Ramazana ayında israfın bireysel ve toplumsal olarak zararlarına dikkat çekmek, yerel ve global anlamda farkındalık oluşturmaya amacıyla, “İsraf” teması çerçevesinde bir dizi kampanya yürütülmüş ve bu minvalde 2018 yılı Ramazan Genelgesi yayınlanmıştır.



B. Lansman Toplantısı

Başkanlık Konferans Salonu'nda Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ'ın tarafından düzenlenen basın toplantısında 2018 yılı Ramazan ayı teması kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Toplantıda 2018 yılı Ramazan ayı teması olan “İsraf Olmasın” başlığının belirlendiği ifade edilmiş, israf hakkında kamuoyuna bilgi verilmiş, bir yandan açlığın, yoksulluğun ve sefaletin pençesinde kıvranan milyonlarca insanın hayatta kalma mücadelesi verdiği belirtilirken, diğer yandan tüketim ve israf çılgınlığının gelmiş olduğu acı noktaya vurgu yapılmıştır.



C. İftar Programları

Manevi güzelliklerle dolu rahmet ve mağfiret mevsimi olan Ramazan ayı, mü'minler arasında sosyal dayanışmanın en yüksek olduğu aydır. Bu doğrultuda gerek Diyanet İşleri Başkanlığı merkezi gerekse 81 il ve 922 ilçe müftülüklerince toplumun tüm kesimlerine yönelik iftar programları düzenlenmiş, bireyselleşmenin önüne geçilerek milli birlik ve kardeşliğimizin pekiştirilmesine dönük organizasyonlar tertip edilmiştir.

Daire başkanlığımızca organize edilen bu etkinliklerin bazıları şunlardır:

1. Şehit Yakını ve Gazilere Yönelik İftar Programı

Devletimizin ve milletimizin bekası uğruna canlarını feda eden şehitlerimize ve bu uğurda cephede yaralanan gazilerimize bir vefa borcu olarak, şehit yakını ve gazilerimiz 22 Mayıs 2018 tarihinde Başkanlığımız merkezinde misafir edilmişlerdir.

İftar yemeğine, Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ, Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Huriye MARTI, Din Hizmetleri Genel Müdürü Bünyamin ALBAYRAK ve 300'e yakın şehit yakını ve gazi katılmıştır.

2. Gençlere Yönelik İftar Programı

Ülkemiz genç nüfusunun milli ve manevi değerlerine bağlı bireyler olmaları adına Başkanlığımızca gerçekleştirilen faaliyetlere Ramazan ayı iftar programları ile ivme kazandırılmış yüzlerce üniversiteli genç Başkanlığımızda ağırlanmıştır.



III. DİNİ MUSİKİ HİZMETLERİ

Tasavvuf musikisinin aslına uygun icra edilmesi ve öğretilmesi amacıyla oluşturulan, “Tasavvuf Musiki Korusu” ile geleneksel musikimizin yeniden canlandırılması hedeflenmektedir. Koro, mübarek gün ve gecelerde, milli günlerin yıldönümlerinde ve Başkanlığımızın pek çok programında sahne alarak musiki dinletileri sunmuştur.

Ayrıca bu kapsamda; Antalya’da düzenlenen, “Din Görevlileri Buluşması”nda; imamette ses ve nefes teknikleri ile alakalı sunum gerçekleştirilmiş; Rifat Börekçi Eğitim Merkezi’nde eğitim gören 4/B sözleşmeli imam hatiplere yönelik 90 saatlik “Dini Musiki Eğitimi” verilmiş, şehit ve gazi aileleri, basın temsilcileri, kadın STK’ları, İslam ülkeleri büyükelçilerine verilen iftar yemeklerinde misafirlere konser düzenlenmiş; Diyanet TV’de dört bölümden oluşan “Bayram Selamı” programı çekilmiş; Türkiye Diyanet Vakfı aracılığıyla Doğu ve Güneydoğu illerinden gelen öğrencilere TDV Altındağ Öğrenci Yurdu’nda konser verilmiştir.

Bunların dışında 2018 yılında Diyanet Tasavvuf Musiki Korusu tarafından aşağıdaki faaliyetler icra edilmiştir:

- Sarıkamış Şehitlerini Anma Programı
- Çanakkale Şehitlerini Anma Programı
- 15 Temmuz Şehitlerini Anma Programı
- Malazgirt Şehitlerini Anma Programı
- Muharremiye ve Kerbela Şehitlerini Anma Programı
- Kandil Programları
- Ramazan Ayı Etkinlikleri
- 15 Temmuz Programları
- Mevlid-i Nebi Açılış Programları
- Camiler ve Din Görevlileri Haftası Etkinlikleri
- Mehmet Akif Ersoy’u Anma Etkinlikleri
- Gençlik Buluşmaları
- Huzurevi Konserleri
- Cezaevi Konserleri
- Dini Musiki eğitimleri
- Ezan Çalıştayları

Bu programlar Diyanet TV ve diğer bazı ulusal kanallarda canlı olarak yayınlanmıştır.



IV. HELAL GIDA KONUSUNDAKİ HİZMETLER

Günümüzde müslümanların beslenme alışkanlıklarındaki farklılaşma ve çeşitlenmenin yanında bilinçli gıda tüketimi, bu alanda devasa bir pazar meydana getirmiştir. Giderek artan nüfustan kaynaklanan talebe mukabil endişe meydana getirecek boyuttaki arz daralması gıda üretiminde yeni teknolojilerin ve üretim metotlarının devreye sokulmasına yol açmıştır. Hal böyle olunca daha önce bu alanda karşılaşılmayan pek çok dini problem ve soru da ortaya çıkmıştır.

İslam'ın gözettiği külli maslahatların emniyeti açısından helal gıda birincil önceliğe sahiptir. Dinî bir kavram olan helal, dinin korunması bakımından zaten tartışmaya gerek olmayan bir öneme sahiptir. Canın korunması açısından sağlık ve temizliğin de önemi ortadadır. Aklın korunması hususunda akla zarar veren maddelerin en kolay yol bulacağı alan yine gıdadır. Malın korunması bakımından da helal gıdanın bir başka boyutu olan helal ticaretin önemi bilinmektedir.

Helal gıda meselesinin iki boyutu vardır: Birincisi; gıdaların içeriğinde haram maddelerin olup olmaması, diğeri ise; kazancın dinin ilkelerine uygun helal kazanç olup olmamasıdır. Gıdaların içeriği konusunda helal standartları, belgelendirme/sertifikasyon ve akreditasyon sistemi dünya genelinde her geçen gün ağırlığını hissettirmeye devam etmektedir.

Müslüman bir kimsenin yiyip içtiği gıdalarla, onun akidesi arasında da güçlü bir irtibat bulunmaktadır. Haramlar, müslümanları diğer dinlerin mensuplarından farklı kılmakta ve müslümanlarda dinî bir kimlik oluşturmaktadır. Başkanlığımız bu gerçeğin farkında olarak helal gıda konusunda çeşitli sorumluluklar almaktadır.

Türk Standartları Enstitüsü (TSE), helal belgelendirme hizmetlerini Başkanlığımızla ortaklaşa yapmaktadır. İlgili yazışmalar yapılarak 81 ilde görev yapacak olan dış inceleme uzmanı listeleri güncellenmiştir. Bu çerçevede 81 ilde müftü, müftü yardımcısı ve vaiz düzeyinde görev yapan 218 personelimize firma ve fabrikalarda dış inceleme uzmanı olarak sertifikalandırma hizmeti verilmiştir. Bu alana dönük yeni hizmet kolları oluşturulmak üzere Türk Standartları Enstitüsü ve Helal Akreditasyon Kurumu (HAK) ile toplantılar gerçekleştirilmiştir.



Ayrıca Sosyal ve Kültürel İçerikli Din Hizmetleri Daire Başkanı Mustafa BÜLBÜLİ, 29 Kasım-02 Aralık 2018 tarihleri arasında Cumhurbaşkanlığı himayelerinde, Discover Events'in düzenlediği İslam İşbirliği Teşkilâtı 6. Helal zirvesine Başkanlığımız adına katılım sağlamış ve burada bir sunum gerçekleştirmiştir.

Tüm dünyadan sektör uzmanlarını bir araya getirerek küresel helal sektörü ile ilgili önemli konuları masaya yatıran, aynı zamanda dünyanın en büyük helal organizasyonu olan Dünya Helal Zirvesi, uluslararası akademisyenlerin ve fıkıh insanlarının katılımı ile finans, turizm, gıda, tekstil ve muhafazakâr moda, tıp gibi başlıca konuların tartışıldığı konferanslara ev sahipliği yaparak, tüm dünyada helal farkındalığının arttırılmasını sağlamaktadır.



Bu yıl 50'yi aşkın ülkeden üst düzey kurum ve kuruluş yetkililerinin, bilim adamlarının, iş adamlarının, iş heyetlerinin katıldığı zirve, helal konusunda güvenilir bir platform sağlamıştır. Zirve ile tüm İslam ülkelerinden birliktelikleri bir araya getirip, tüm dünyada kabul görececek helal belgelendirme standartlarının oluşumuna katkıda bulunulmuş, ülkeler arasındaki ilişkileri daha da geliştirerek helal ticaretinin gelişmesine katkı sağlama amaçlanmış ve sektördeki yeni teknolojilerin, yeni pazarların, eğilimlerin görülebileceği ve sorunların, güçlüklerin tartışılabileceği bir ortam oluşmuştur.

V. KURBAN HİZMETLERİ

A. Yasal Dayanak

21/11/2001 tarihli ve 24590 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan, "Kurban Hizmetlerinin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Bakanlar Kurulu Kararı" ile kurban hizmetleri Başkanlığımızın görevleri arasına ilk defa yasal olarak dâhil edilmiştir.

18 Ağustos 2002 tarih ve 24850 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, "Kurban Hizmetlerinin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Yönetmelik" kapsamında, "Kurban Hizmetleri" yürütülmektedir.

2010 yılında yeni teşkilat yasasında kurban hizmetlerinin Başkanlığımızca yürütülmesi yasaya girmiştir. Bu kapsamda satış ve kesim yerlerinin iyileştirilmesi, toplumsal bilinçlenmenin artması adına her yıl "Kurban Hizmetlerinin Uygulanmasına Dair Tebliğ" yayımlanmaktadır.

Bakanlar Kurulu'nun "Kurban Hizmetlerinin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Kararı" ile gerçek ve tüzel kişilere vekâletle kurban organizasyonu düzenleme izni verilmiştir. Ancak bugüne kadar bu organizasyonların denetimi yasayla düzenlenmemiştir.

633 sayılı Kanuna 09.07.2018 tarihli ve 3. Mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 703 nolu Kanun Hükmünde Kararnamenin 141 inci maddesi ile kurban ibadetinin usulüne uygun şekilde yerine getirilmesi amacıyla gerekli tedbirleri alma, vekâletle kurban organizasyonu gerçekleştiren kurum ve kuruluşların bu kapsamdaki hizmet ve faaliyetlerini denetleme görevi de Başkanlığımıza verilmiştir.



B. Denetim Esaslarının Belirlenmesi ve Denetim Süreci

2018 yılında, 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ve Başkanlık mevzuatı hükümleri çerçevesinde, Din İşleri Yüksek Kurulu’nun 01.08.2018 tarihli ve 2018/31 sayılı kararı (<https://kurul.diyanet.gov.tr/Karar-Mutalaa-Cevap/38272/vekalet-yoluyla-kurban-alimi-ve-kesimi-organizasyonlari>) esas alınmış, Başkanlık oluruyla denetim esasları belirlenmiştir.

Bu bağlamda;

- Organizasyon düzenleyen tüm kurum, kuruluş ve işletmelerin (marketler de dahil edilerek) Başkanlığa 15 Ağustos 2018 tarihine kadar,
- Vekâletle kurban organizasyonu esasları ve geçmiş yıllara dair raporların özeti,
- Yurt dışında organizasyon düzenleyecekleri ülke ve bölge isimleri, partner kuruluşların isim ve iletişim bilgileri, tahmini hisse sayıları,
- Yurt içinde organizasyon düzenleyecekleri şehirler, kurban kesim tesislerinin adresleri, ilgili kişilerin iletişim bilgileri, tahmini hisse sayıları talep edilmiş,
- kurban@diyanet.gov.tr adresine ve posta yoluyla Başkanlığa bildirilmesi, istenmiştir. Ayrıca;
- Yasal olmayan yollarla vatandaşlarımızdan bağış toplayarak vekâletle kurban organizasyonu düzenleyen kişi ve gruplara karşı,
- Makbuzsuz kurban bağışı toplayanlara karşı,
- Kesimsiz kurban organizasyonu yapanlara,
- Kurban bahanesiyle bağış toplayanlara karşı dikkatli olunması gerektiğine dair hususlar kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Yurt içinde müftülüklerimiz, yurt dışında ise din hizmetleri müşavirlikleri ve ataşelikleri marifetiyle vekâletle kurban organizasyonlarının denetimi yapılmıştır. Organizasyonlarında usule aykırı iş ve işlemlere rastlanan kuruluşlara kusurun miktarına göre uyarı yazısı yazılmıştır.

C. 2018 Yılı Vekâletle Kurban Organizasyonları Denetimi Ön Raporu

Kamuoyuyla paylaşılan 2018 yılı Vekâletle Kurban Organizasyonları Denetimi Ön Raporu şu şekildedir:

İyiliğin yeryüzünde egemen olması ideali, kardeşlik bilinci ve sorumluluğuyla Türkiye Diyanet Vakfı başta olmak üzere ülkemizdeki birçok yardım kuruluşu tarafından vekâletle kurban organizasyonu düzenlenmektedir. Hayırsever vatandaşlarımızın kurbanlarını mazlum ve mağdurlara ulaştırarak aramızdaki kardeşlik köprülerinin güçlendirilmesine katkı yapan bu yardımlar, dünyanın en ücra köşelerine kadar ulaşan birer güven ve muhabbet mektubu niteliği taşımaktadır.

Vatandaşlarımızın emanetlerinin Türkiye’de ve dünyanın 150’den fazla ülkesindeki ihtiyaç sahiplerine ulaştırıldığı bu organizasyonlar ülke olarak yüz akımız olmakta ve her geçen gün yaygınlaşmaktadır.

2018 yılında 200 bini Türkiye’de kesilmek üzere yaklaşık 900 bin hisse kurban vekâleti kurum ve kuruluşlarca alınmıştır.

Küresel İnsani Yardım 2018 Raporu’na göre, Türkiye 2017 yılında en çok insani yardım yapan ülke unvanını elde etmiştir. Milli gelirinin yüzde 0,85’ine denk gelen 8.07 milyar dolar yardım ile Türkiye’yi dünyadaki en cömert ülke konumuna getiren etmenlerden birinin de vekâletle kurban organizasyonları olduğu açıktır.

Kurban Bayramında ibadet maksadıyla kurban kesmek isteyenlerin kurbanlarını, dini hükümlere, sağlık şartlarına ve çevre temizliğine uygun olarak hayvana en az acı verecek şekilde bizzat kesmelerine veya vekâlet yoluyla kestirmelerine yardımcı olmak, kurbanın dini ve sosyal fonksiyonunun yerine getirilmesini sağlamak kurban hizmetlerinin temel gayesidir.



1. Organizasyon Çeşitleri

21 Ağustos-24 Ağustos 2018 tarihleri arasında idrak edilen 2018 yılı Kurban Bayramında çeşitli organizasyonlarca yurt içinde ve yurt dışında vekâletle kurban kesim ve dağıtımları yapılmıştır.

Bu organizasyonlar aşağıdaki şekilde gruplandırılabilir:

- Ulusal işletme ağı olan ya da belirli illerde çalışmalar yürüten marketler. Söz konusu organizasyonlarda vatandaşın alınan kurban vekâletliyle yurt içinde kesim yapılmakta ve kurban etleri vatandaşlara ulaştırılmaktadır.



- Sadece yurt içinde faaliyet gösteren, entegre et tesisleri ile yapılan anlaşma çerçevesinde kesim yaptıran kurum ve kuruluşlar.
- Yurt içindeki öğrenci yurtlarının yıllık et ihtiyacının karşılanması amacıyla gerçekleştirilen, yaygın fakat küçük çaplı organizasyonlar.
- Yurt içinde ve yurt dışında uluslararası yardım faaliyeti gösteren ve merkezi Türkiye’de bulunan organizasyonlar.

2. Yurt İçi Denetim Verileri

- Organizasyon yetkilileri ile tesis çalışanlarının denetmenlerle işbirliği yaptıkları ve oldukça şeffaf davrandıkları görülmüştür.
- Kurbanlıkların kesim vaktinin başlangıcı olan bayram namazı sonrasında, tüm organizasyonların riayet ettiği anlaşılmıştır.
- Kurbanlıkların kesilmesi sırasında dini usullere riayet noktasında bir zaafı karşılaşılmamış, hisse sahiplerinin isimlerinin okunduğu ve kasaplara vekâlet verildiği gözlemlenmiştir.
- Hayvanlara eziyet edilmemesine azami gayret gösterildiği, dar kesimhanelerde görülen kargaşa dışında hayvanların sevinde sıkıntılar yaşanmadığı raporlanmıştır.
- Denetim esaslarımızın öncelikli maddelerinden biri olan küçükbaş hayvanların en az bir, büyükbaş hayvanların ise en az iki yaşında olması gereği küpe sorgulaması ile belirlenmektedir. Bu sorgulamalar tüm denetim sahalarında yapılmış ve kurbanlıkların yaşlarıyla ilgili ciddi sorunlarla karşılaşmamıştır. Ancak bazı işletmelerin, ithal kurbanlıklar tercih etmesinden dolayı bu uygulama yapılamamıştır. Bu nedenle ithal kurbanlıkların satın alma sözleşmelerinde yaş konusunun özellikle belirtilmesi gerekmektedir.
- Kulak küpesi sorgulamalarında yaşı ikinin altında olduğu tespit edilen büyükbaş hayvanlar ayrılarak kesilmelerine müsaade edilmemiştir.
- Kesim yapılan yerlerin ve etlerin pay edildiği alanların temizliğinin genelde iyi durumda olduğu gözlemlenmiştir.

3. Yurt Dışı Denetim Verileri

- Vekâletle kurban organizasyonu yapan kurum ve kuruluşlarla yurt dışına gönüllü olarak giden heyetlerin ülkemizin temsilciliklerini ziyaret ettikleri, büyükelçilerimizin görüş ve tavsiyelerini alarak işe koyuldukları gözlemlenmiştir. Söz konusu yetkililer bu görüşmelerin önemi ve organizasyonun başarısı için gerekliliği hususunda bilgilendirilmiştir.
- Organizasyon yetkililerinin ve partner kuruluş çalışanlarının denetmenlerle işbirliği yaptıkları ve oldukça şeffaf davrandıkları belirtilmiştir.
- Kurban kesim vaktinin başlangıcı ve bitişine riayet edildiği ve herhangi bir aksaklık yaşanmadığı belirtilmiştir.
- Yurt dışında özellikle Afrika kıtasındaki kesim yerlerinde ve etlerin pay edilme alanlarında Türkiye standartlarında hijyen standartlarının olmadığı ancak kurban ibadetinin ruhuna aykırı görüntülere de şahit olunmadığı raporlanmıştır.
- Yaşı ya da diğer kusurları itibarıyla kurban olmaya elverişli olmayan kurbanlıkların belirlendiği yerlerde hem denetmenlerin uyarısı ile hem de organizasyon yetkililerinin müdahalesi ile uygun hayvanlarla hemen değiştirildiği raporlanmıştır.
- Organizasyon yetkililerinin genel itibarıyla ülkemizi temsil etme hususunda başarılı oldukları, al bayrağımızın organizasyon bölgesinde, kıyafetlerde ve paketlerde bulundurulması, hal ve hareketlere dikkat edilmesi noktalarında uygunsuzluk tespit edilmemiştir.

VI. ÖZEL GÜN VE HAFTALAR

A. Sarıkamış Şehitlerini Anma Etkinlikleri

Milletimizi tarihten silmek üzere dört bir yandan saldıran düşmana karşı mücadele eden ve Anadolu'yu yeniden bizlere vatan kılan ecdadımızın ruhlarını şâd etmek, aziz hatıralarını yâd etmek üzere, Sarıkamış Harekâtı'nın 103. yıldönümü vesilesi ile Başkanlığımızca düzenlenen "Hatm-i Şerif Okuma Kampanyası" kapsamında 100 bin hatim okunmuştur.

Daire Başkanlığımızca, 5 Ocak 2018 tarihinde Sarıkamış Kazım Karabekir Camii'nde "Sarıkamış Şehitlerini Anma Programı" düzenlenmiştir. Kur'an-ı Kerim tilâvetinin ardından Başkanlık Tasavvuf Musiki Korosu tarafından mevlid-i şerif icra edilmiş ve Cami Hizmetleri Daire Başkanı Selahattin ÇELEBİ'nin vaazıyla devam eden programın sonunda okunan hatm-i şeriflerin duası, Kars İl Müftüsü Mehmet GENÇ tarafından yapılmıştır.

B. 12 Mart İstiklal Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü Etkinlikleri

Başkanlığımızca her yıl yapılan 12 Mart İstiklal Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü Etkinlikleri kapsamında 2018 yılında ülke genelinde mevlit, konferans ve etkinlikler düzenlenmiştir.



C. 19 Eylül Gaziler Günü Etkinlikleri

19 Eylül Gaziler Günü münasebetiyle müftülüklerimizce, vatan savunmasında hayatlarını ortaya koyarak gazi olan askerlerimiz, ziyaret edilmiştir. Bu kapsamda Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ, Ankara Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde tedavi gören gazileri ziyaret etmişlerdir.

Kur'an-ı Kerim tilavetiyle başlayan ziyaret programında, Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ, gazilerimizin gününü kutlayarak, gaziliğin bir insanın kazanabileceği en büyük mertebelerden biri olduğunu belirtti.

Başkan ERBAŞ, gazilere yapmış oldukları hizmetten dolayı hastane çalışanlarına ayrı ayrı teşekkür etmiş, tedavi olan gazileri odalarında tek tek ziyaret etmişlerdir. Ziyaret sırasında Genel Müdürlüğümüzce gazilere Kur'an-ı Kerim ve İslam İlmihali hediye edilmiştir.

Başkan ERBAŞ, ziyaretin ardından hastane yerleşkesinde bulunan ve Milli Savunma Bakanlığı Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı'na bağlı Rehabilitasyon Şube Müdürlüğü'nde bulunan gazilerle bir araya gelerek onlarla sohbet etti.



Ç. 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü Etkinlikleri

Devletimizin bekası, milletimizin huzuru, istiklâl ve istikbâl mücadelesi uğruna can veren şehitlerimizin aziz ruhları için ve “18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi”nin 103. yıldönümü vesilesi ile Başkanlığımızca ülke genelinde bir takım faaliyetler yapılmıştır.

1. 81 İlde Şehitlere Vefa Projesi

1915 yılında, ömrünün baharında vatan ve mukaddesat uğruna memleketin dört bir yanından hatta Balkanlardan, Ortadoğu’dan, Afrika’dan, Müslüman kardeşlerimizin Çanakkale cephesine koştukları bilinmektedir. Binlerce kahramanımız Çanakkale Savaşları’nda can vermişlerdir.

1915 yılında toprağa düşen aziz şehitlerimiz anısına, şehitliklerde her yıl çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Ayrıca Mart-Haziran ayları arası dönemlerde şehitlikler sürekli ziyaretçi akınına uğramaktadır.

Ziyaretçilere manevi atmosferi hissettirmek amacıyla Daire Başkanlığımızın koordinesinde Eceabat Kaymakamlığı ve Eceabat Müftülüğü ile “81 İlde Şehitlere Vefa Projesi” hayata geçirilmiştir. Proje kapsamında; 05 Mart-06 Mayıs 2018 tarihleri arasında 2 ay boyunca 81 ilden gelen 100 din görevlimiz, şehitliklerde 103 yıl önce cephede giyilen cübbelerin bir benzerini giyinerek hatim, kaside ve dualar okuyarak şehitlerimizin ruhlarını şâd etmişlerdir. Proje ile birer haftalığına Çanakkale’ye gelen 12 din görevlimiz tarafından, şehitlerimizin ruhlarına her gün 1 hatim okunarak her hafta sonunda da toplu olarak hatim duası yapılmıştır.



2. 250 Bin Şehidimize 250 Bin Hatm-i Şerif Okuma Kampanyası

Başkanlığımızca iman dolu göğüsleriyle Çanakkale’yi geçilmez kılan, Anadolu’daki Milli Mücadelenin meşalesini ateşleyen şehitlerimiz başta olmak üzere bu toprakları vatan kıldığımız günden bugüne kadar canlarını feda eden şehitlerimizin ruhlarına ithaf olunmak üzere “250 bin şehidimize 250 bin Hatm-i Şerif” okuma kampanyası düzenlenmiştir. Kampanya, halkımızın yoğun teveccühüne mazhar olmuştur.

3. Mevlid-i Şerif Programı

Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ’ın katılımı ile devletimizin bekası, milletimizin huzuru, istiklâl ve istikbâl mücadelesi için canlarını feda eden şehitlerimizin ruhlarını şâd etmek üzere Başkanlığımızca Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Tacettin Aslan Camii’nde “Çanakkale Şehitlerini Anma Mevlit Programı” düzenlenmiştir.



4. Panel/Seminer ve Konferanslar

18-31 Mart 2018 tarihleri arasında 18 kent merkezinde halkımıza yönelik “Çanakkale’yi Anlamak” başlığı altında konferanslar serisi düzenlenmiştir.



D. 15 Temmuz Etkinlikleri

Yakın tarihimizde bir dönüm noktası olan 15 Temmuz hain darbe girişiminin sene-i devriyesinde, 15 Temmuz ruhunun, geleceğimiz olan çocuklarımız ve milletimiz nezdinde ortak bir bilince dönüştürülmesi büyük önem arz etmektedir. 15 Temmuz 2016 günü, milletçe verdiğimiz mücadelenin yıl dönümünde Cumhurbaşkanlığı ve valiliklerce düzenlenen programlar yanında müftülüklerimizce de Başkanlığımızın belirlediği etkinliklerin düzenlenmesi hususunda genelge yayınlanmıştır.

Bu kapsamda, 2018 yılında gerçekleştirilen 15 Temmuz faaliyetleri şu şekildedir:

1. Hatm-i Şerif Okuma Kampanyası

Başkanlığımız öncülüğünde, milletimizin katılımıyla “Şehitlerimiz İçin Kur’an Okuyoruz” kampanyası düzenlenmiş ve 100 bini aşkın hatmi şerif okunmuştur.

2. Afiş ve Sinevizyon Çalışması

“Karanlık Gecedен Aydınlik Sabaha” temasıyla afiş çalışması yapılarak il ve ilçe müftülüklerine gönderilmiş olup, konu ile ilgili sinevizyon hazırlanmış ve etkinliklerde yayınlanmıştır.

3. Salâ Okunması

15 Temmuz 2018 Pazar gününü 16 Temmuz 2018 Pazartesi gününe bağlayan gece saat 00.13'te ülkemizdeki 90 bin caminin tümünde eşzamanlı olarak salâlar okunmuştur. Ayrıca camiler sabah namazına kadar açık tutulmuş, minarelerin ışıkları yakılmıştır.



4. Mevlit Programı

15 Temmuz 2018 tarihinde, Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımlarıyla Beştepe Millet Camii'nde Şehitlerimizi anmak üzere "Mevlit Programı" düzenlenmiştir.

Türkiye'nin seçkin hafızları tarafından Kur'an-ı Kerim tilavetinin yapıldığı programda, mevlid-i şerif okunarak, Diyanet İşleri Başkanlığı Musiki Korosu tarafından ilahiler seslendirilmiştir.

Programa Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Binali YILDIRIM, kabine üyeleri ve Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ katılmışlardır.

Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ, program öncesinde şehitler için okunan 100 bini aşkın hatmin duasını yapmıştır.





5. Diyanet Gazilerinin Dilinden 15 Temmuz Programı

16 Temmuz 2018 Pazartesi günü, Başkanlığımız Konferans Salonu'nda Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali rbaşın katılımı ile “Diyanet Gazilerinin Dilinden 15 Temmuz Programı” yapılarak, Başkanlığımız Tasavvuf Musiki Korusu tarafından personelimize konser verilmiş, program Diyanet TV'den canlı olarak yayınlanmıştır.



6. Şehitlik Ziyaretleri

Müftülerimiz başkanlığındaki heyetlerce şehitlikler, şehit yakınları ve gaziler ziyaret edilmiştir.



7. Konferans

Hafta boyunca şehitlik, milli irade ve dini değerlere sahip çıkmanın önemi üzerine 41 ilde 129 konferans verilmiştir.



E. 1071 Malazgirt Zaferi Etkinlikleri

Anadolu'yu bize vatan kılan ecdadımızın ruhlarını şâd etmek ve aziz hatıralarını yâd etmek üzere, "Malazgirt Zaferi'nin 947. Yıldönümü Kutlamaları" çerçevesinde, Bitlis ili Ahlat ilçesi ile Muş ili Malazgirt İlçesi'nde 24-26 Ağustos 2018 tarihlerinde, Cumhurbaşkanlığı himayelerinde anma programları düzenlenmiştir.

24 Ağustos tarihinde, Ahlat ilçesinde Cuma namazı öncesinde bu toprakları vatan kıldığımız günden bugüne kadar canlarını feda eden şehidanın ruhlarına ithafen "Şehitlerimizi Anma Programı" düzenlenmiştir.

Muş ili Malazgirt İlçe Meydanı'nda, 25 Ağustos Cumartesi gecesi sabah namazına kadar 10 hafız tarafından Kur'an ziyafeti verilmiş, Diyanet Tasavvuf Musiki Korosu'nun okuduğu kaside ve ilahilerin ardından daire başkanımız Mustafa BÜLBÜL tarafından dua edilmiştir.

26 Ağustos Pazar günü Kur'an-ı Kerim tilaveti, kaside ve ilahiler eşliğinde icra edilen programda, yurdumuzu bize kazandıran hürmet ve hayranlıkla andığımız şehitlerimiz ve ecdadımızın ruhlarına ithafen Başkanlığımızca "1071 hatm-i şerif, 1071 Fetih Sûresi ve 1071 Yasin-i Şerif" kampanyası düzenlenmiş, duası Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ tarafından yapılmıştır.



VII. ŞEHİT YAKINLARI VE GAZİLERE YÖNELİK FAALİYETLER

Müftülüklerimiz öncülüğünde vatan savunmasında şehit düşen vatandaşlarımızın yakınları ile gazilerimize manevi danışmanlık hizmetleri çerçevesinde şehitlik/ev ziyaretleri ile destek olunmakta, cami ve Kur'an kurslarımızda mevlîd-i şerif ve hatim programları yapılmakta, Ramazan aylarında 81 il ve 922 ilçede şehit yakınları ve gazilere yönelik iftar programları düzenlenmekte, hac ibadeti için başvuruda bulunan bütün gazilerle şehit yakınlarına hac ibadetini kurasız olarak yerine getirme imkanı verilmektedir.

16 Mart 2018 tarihinde Trabzon ilinde Genel Müdürlüğümüz, Trabzon İl Müftülüğü ve Türkiye Şehit ve Gaziler Derneği işbirliği ile bir mevlit programı düzenlenmiştir.

Ankara'da bulunan Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ tarafından ziyaret edilmiştir. Başkan ERBAŞ burada gazilere yapmış oldukları hizmetlerden dolayı Başhekim Prof. Dr. Nilüfer Kutay Ordu GÖKKAYA ve ekibine teşekkür ederek, "Çok mukaddes bir vazife yürütüyorsunuz, gazilerimize hizmet etmek ibadettir. Onlar bu vatan, millet, bayrak ve ezan için canları pahasına mücadele ettiler" sözleriyle duygu ve düşüncelerini paylaşmışlardır. Başkan ERBAŞ, daha sonra hastane Başhekimi GÖKKAYA ile birlikte tedavi görmekte olan gazileri odalarında ziyaret etmişlerdir.



VIII. ROMAN VATANDAŞLARA YÖNELİK HİZMETLER

Roman vatandaşlarımızın Başkanlığımızın görev alanlarına giren talepleri il ve ilçe müftülüklerimizce önemle dikkate alınarak dini programlar yapılmakta, çoğunluk olarak yaşadıkları yerlerde Kur'an kursları açılmakta, hafızlık yapan öğrenciler ise desteklenmektedir.

Roman vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde yürütülen din hizmetleri özel ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak yürütülmektedir.

Bu kapsamda;

Konya ili Karatay İlçesi'nde Roman vatandaşlarımızın kurmuş olduğu Muhammed'ül Emin Yardımlaşma ve Dayanışma Derneğinin öncülüğünde, 30 Roman Kur'an kursu öğrencisi, dernek yetkilileri ve kurs müdürü ile birlikte Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ tarafından kurumumuzda misafir edilmişlerdir. Ziyaretçilere, Diyanet Tasavvuf Musikî Korosu ilahi dinletisi sunmuş, kendilerine Başkanlığımızın tanıtımı yapılmış, hediyeler takdim edilmiştir.

Ayrıca;

- Türkiye Gençlik Sivil Toplum Kuruluşları Birliği (TGSB) tarafından İstanbul'da gerçekleştirilen gençlik çalışmaları temalı çalıştayda, aralarında Roman STK'larının da bulunduğu 92 STK temsilcisine, Sosyal ve Kültürel İçerikli Din Hizmetleri Daire Başkanı Mustafa BÜLBÜL tarafından faaliyetlerimiz hakkında bilgi aktarımında bulunulmuştur.
- Roman vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı Edirne ilimizin tüm ilçelerinde bağımlılıkla mücadele kapsamında bilgilendirme toplantısı yapılarak, din görevlilerine bağımlılıkla mücadele ve bağımlılık yapıcı maddeler hakkında seminer verilmiştir.
- 81 ilde hayata geçirilen Diyanet gençlik çalışmaları merkezleri vasıtasıyla kurulan iletişim sayesinde Roman vatandaşlarımız başta olmak üzere, gençlerimizi maddî ve manevî tehlikelerden koruyabilmek amacıyla birçok etkinlik düzenlenmiştir.
- Kırklareli ilinde Başkanlığımızın girişimleri ve Türkiye Romanlar Konfederasyonu'nun desteğiyle "Ağlayan Gözler Kutsal Topraklarda" sosyal sorumluluk projesi kapsamında maddî imkânı olmayan 21 Roman vatandaşımız, umre ziyareti için kutsal topraklara gönderilmiştir.

Roman vatandaşlara yönelik faaliyet yürüten sivil toplum kuruluşları ile karşılıklı olarak örnek çalışmaları gündeme getirmek ve görüş alışverişinde bulunmak amacıyla 2019 yılının Nisan ayında düzenlenmesi planlanan geniş katılımlı bir günlük çalıştay programı için gerekli ön görüşmeler gerçekleştirilmiş, hazırlıklar tamamlanmıştır.



IX. GELENEKSEL DİNÎ OLUŞUMLARA YÖNELİK FAALİYETLER

Başkanlığımız, Anayasanın 136'ncı maddesinde belirtildiği üzere laiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasi görüş ve düşüncülerin dışında kalarak, milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinmiştir.

Bu kapsamda; her yıl Hicrî 10 Muharrem'de Başkanlığımız tarafından Ankara Hacı Bayram Camii'nde düzenlenen "Muharremiye ve Kerbelâ Şehitlerini" anma mevlit programı; TRT, Diyanet TV gibi bazı kanallar tarafından canlı olarak yayınlanmıştır. Ayrıca il ve ilçe müftülükleri tarafından ülke genelinde "Âşûra Etkinlikleri" düzenlenmiş; aşure ikramı ve Muharrem iftarı verilmiştir.



19 Ekim 2018 tarihinde Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ tarafından, Tunceli’de Hacı Bektaş-ı Veli Kültürünü Yayma ve Yardımlaşma Derneği Cemevi ziyaret edilmiştir. Diyanet İşleri Başkanı ERBAŞ’ı, Cemevi Başkanı Ali Ekber YURT, beraberindeki dedeler ve vatandaşlar karşılamışlardır.

Diyanet İşleri Başkanı ERBAŞ, ziyaretin birlik ve beraberlik açısından gelecek nesillere verilecek en büyük mesajlardan birisi olduğunu vurgulamıştır. Başkan ERBAŞ, “Kur’an’ı bir, Peygamberi bir, kıblesi bir, Peygamberin nesli olan Hz. Ali, Hz. Fatıma, Hz. Hasan, Hz. Hüseyin’i tarih boyunca bağrılarına basmış, milletimizin hiçbir ferdinin onları sevgiden uzak tutmayan bir medeniyetin fertleri olarak elhamdülillah birlik ve beraberlik içerisinde bugüne kadar geldik, bundan sonra da kıyamete kadar hep birlikte devam edeceğiz inşallah” şeklinde konuşarak birlik ve beraberliğe dikkat çekmiştir.

Dernek Başkanı ve Tunceli Cemevi dedesi Ali Ekber YURT ise ziyaretten büyük mutluluk duyduklarını, ziyaretin kendilerini onurlandırdığını, İslam birliği, beraberliği ve İslami kardeşlik açısından çok önemli bir adım olduğunu dile getirmiştir.

X. 17 AĞUSTOS 1999 DEPREMİ YILDÖNÜMÜ ETKİNLİKLERİ

17 Ağustos 1999 Depremi’nin 19. yıl dönümü vesilesiyle Başkanlığımız ile Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) işbirliğiyle 17 Ağustos 2018 gecesi saat:03:00’te İstanbul Sultanahmet Meydanı’nda bir program icra edilmiştir.

Bu kapsamda, depremin etkilediği Bolu, İstanbul, Kocaeli, Sakarya, Zonguldak, Yalova ve Düzce illerinde hatim kampanyası düzenlenmiş; okunan hatimlerin duası İstanbul İl Müftüsü Prof Dr. Hasan Kâmil YILMAZ tarafından yapılmıştır.





GÖÇ VE MANEVİ DESTEK HİZMETLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI





Göç ve Manevi Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı Görevleri

- a) İç ve dış göçün doğurduğu dini, kültürel ve sosyal problemlerin çözümüne yönelik çalışmalar yapmak.
- b) Ülkemize sığınan yabancılara yönelik olarak yürütülecek Başkanlık hizmetlerini planlamak ve ilgili kurum ve kuruluşlarla yapılacak ortak çalışmaları yürütmek.
- c) Çeşitli nedenlerle yurt içinde göç etmek durumunda kalan vatandaşlarımıza dini danışmanlık ve manevi destek sunmak.
- ç) Afet ve acil durumlarda sunulacak din hizmetleri hususunda ilgili kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği içinde yürütülecek çalışmaları planlamak ve uygulamak.
- d) Afet ve acil durumlarda alınması gereken tedbirlerin başta personelimize ve halkımıza aktarılmasında ve olağanüstü durumlarda paydaş kurumlarla birlikte çalışmak.
- e) Mevsimlik işçilere sunulacak Başkanlık hizmetlerini koordine etmek.
- f) Engellilere yönelik manevi destek hizmeti sunulmasını sağlamak.
- g) Sağlık kuruluşlarında, ceza infaz kurumu ve çocuk eğitim evlerinde manevi destek hizmeti sunmak için gerekli çalışmaları yapmak.
- ğ) Denetimli serbestlik kapsamında bulunan vatandaşlarımıza manevi destek hizmeti sunmak.
- h) Madde bağımlılığıyla mücadelede ilgili kurum, kuruluş ve sivil toplum örgütleri ile yürütülecek iş ve işlemleri koordine ve takip etmek.
- ı) Görev alanı ile ilgili konularda verilen diğer görevleri yapmak.

I. HÜKÜMLÜ, TUTUKLU VE YÜKÜMLÜLERE YÖNELİK HİZMETLER

A. Ceza İnfaz Kurumlarına Yönelik Hizmetler

Bir şekilde ceza infaz kurumuna giren insanın rehabilitasyona ve sonrasında toplumla uyumlu, barışık iyi bir insan olarak hayatını devam ettirebilmesi için manevi destek ve rehberliğe ihtiyaç duyacağı açıktır. Bundan dolayıdır ki Başkanlığımız söz konusu hizmetleri yıllar öncesinden gündemine almıştır. Örneğin Ahmet Hamdi AKSEKİ'nin 1950 yılında hazırladığı “Cezaevinde Verilecek Vaazlar” adlı eser, Başkanlığımızın çok eski tarihlerden beri bu alandaki çalışmalara verdiği önemin bir göstergesidir. 1982 yılında ceza infaz kurumlarında Din ve Ahlâk Bilgisi dersi için müfredat programı hazırlanması ve 1983 yılında Bakanlar Kurulu Kararı ile 214 adet cezaevi vaizi kadrosu ihdas edilmesi de ceza infaz kurumlarındaki hizmetlerimizin seyrini değiştirmiştir. 30 Mart 2001 tarihinde Adalet Bakanlığı ile imzalanan Tutuklu ve Hükümlülerin Dini ve Ahlaki Gelişmelerini Sağlamaya Yönelik İşbirliği Protokolü ceza infaz kurumlarında sunulan din hizmetleri için önemli dönüm noktalarından birisi olmuştur. Bu protokolün hemen arkasından halen yürürlükte olan Din ve Ahlak Bilgisi Müfredat Programı yeniden hazırlanmıştır. Söz konusu protokol 2011 yılında güncellenmiş olup protokol çerçevesinde ceza infaz kurumlarında hizmetlerimiz devam etmektedir.

2018 yılında ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlülere yönelik din hizmetleri ve manevi danışmanlık faaliyetleri 285'i kadrolu cezaevi vaizi olmak üzere farklı unvanlarda toplam 588 personelimiz aracılığıyla yürütülmüştür. Bu çalışmaların hükümlü ve tutukluların rehabilitasyonuna önemli katkılar sağladığı olumlu geri dönüşlerden anlaşılmaktadır.

Ceza infaz kurumlarında tutuklu ve hükümlülere yönelik sunulan manevi danışmanlık ve din hizmetlerini şu başlıklar altında ifade etmek mümkündür:

Kur'an-ı Kerim Dersleri

Hükümlü ve tutukluların en çok rağbet ettiği, Kur'an öğrenirken gerekli dini bilgileri de aldıkları, süreçsel bir faaliyet olması sebebiyle davranışsal değişikliğe de sebep olan derslerdir. Bu kapsamda ceza infaz kurumlarında hafızlığa devam edenler olduğu gibi hafızlığını bitirip Başkanlığımızdan belge alanlar da mevcuttur.



Koşu Sohbetleri

Başkanlığımız personeli, ceza infaz kurumları koşuşlarında hükümlü ve tutuklulara yönelik ders yapmakta ve kendileriyle periyodik olarak görüşmektedirler.

Bireysel Görüşme

Hükümlünün talebi halinde manevi danışmanlık esaslarına göre yapılan ve olumlu sonuçların alındığı etkili bir uygulamadır.

Diğer Çalışmalar

Periyodik olarak devam eden konferans, dini bilgiler yarışması, hatim okuma gibi etkinlikler cezaevlerini bir okula çevirebilmektedir.

Ceza infaz kurumlarında görev yapan personelimiz talepler doğrultusunda kurum personeline manevi danışmanlık ve din hizmeti sunmakta, bir taraftan da hükümlü ve tutukluların ailelerine gerekli moral ve motivasyon desteği vermektedirler. Diğer taraftan dini kavram ve değerleri istismar eden DEAŞ, FETÖ vb. terör örgütü mensuplarının topluma yönelik oluşturdukları tehditler göz önünde bulundurularak örgüt hükümlü ve tutuklularına yönelik özel rehabilite çalışmaları yapılmaktadır. Dünyada deradikalizasyon kavramıyla ifade edilen bu çalışmalar, ilgili kurumlarla istişare ve koordineli bir şekilde yürütölmektedir.



B. Denetimli Serbestlik Müdürlüklerine Yönelik Hizmetler

Denetimli serbestlik “Mahkemece belirtilen koşullar ve süre içinde, denetim ve denetleme planı doğrultusunda şüpheli, sanık veya hükümlünün toplumla bütünleşmesi açısından ihtiyaç duyduğu her türlü hizmet, program ve kaynakların sağlandığı toplum temelli bir uygulama” şeklinde tarif edilmektedir. Başka bir ifadeyle denetimli serbestlik, “hükümlülerin suç işlemesine neden olan davranışlarının düzeltilerek, tekrar suç işlemelerinin önlenmesi, ceza infaz kurumundan salıverilen hükümlülerin takip edilmesi, madde bağımlılarının rehabilitasyonu, mağdurların uğradıkları zararın giderilmesi ve bu yolla toplumun korunmasıdır.”

Bu bağlamda etiketlenme, çevre ve iş imkanı gibi açmazlarda da vaizler anlamlı katkılar sunabilmektedir. Tüm bu hizmetlerde İslam’ın, hayat veren rahmet mesajlarını tövbe, sabır, af, kul hakkı gibi çok güçlü argümanlarla işleyen vaizler, kurumlarda ciddi dönüşüm ve arınma süreçlerine eşlik etmektedirler. Denetimli serbestlik programına katılanların sayısının 500.000’in üzerinde olduğu düşünülürse çalışmaların önemi ve yerindeliği ortaya çıkmaktadır.

“Manevi Rehberlik Müdahale Programı” (MAREP) adı verilen bu programa yönelik çalışmalar, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Denetimli Serbestlik Daire Başkanlığı ile koordineli bir şekilde yürütülmektedir. Program içeriğine dair kılavuz, sunum vb. materyallerin incelenmesi bitmiş ve çalışmalar için pilot iller belirlenmiştir. Pilot illerdeki uygulamanın ardından programın bütün illerde yaygınlaştırılması planlanmaktadır.



C. Gerçekleştirilen Faaliyetler

Ceza infaz kurumları ve Denetimli Serbestlik Müdürlükleri ile ilintili olarak 2018 yılında sunulan hizmetlerimizi şu şekilde özetlemek mümkündür:

1. Çalıştay ve Eğitim Programları

- Hizbullah, el-Kaide, FETÖ ve DEAŞ gibi terör örgütlerine mensubiyetleri nedeniyle ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara yönelik rehabilitasyon imkanlarını ele almak üzere ilgili kurumların yetkilileri, akademisyenler, saha çalışanları, sosyolog ve psikologların katılımıyla 04.04.2018 tarihinde Başkanlığımızda bir çalıştay gerçekleştirilmiştir.
- Bakanlığımız ile Adalet Bakanlığı arasındaki işbirliği çerçevesinde söz konusu terör örgütlerine yönelik çalışmalarda dikkat edilmesi gereken hususlarla ilgili olarak Adalet Bakanlığı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Ankara Eğitim Merkezi’nde 24-27 Nisan, 30 Nisan-4 Mayıs ve 07-11 Mayıs 2018 tarihlerinde 61 cezaevi vaizine üç grup halinde eğitim verilmiştir. 26 saatlik eğitimde cezaevi vaizlerinin aşağıda ifade edilen hususlarda kazanım edinmeleri amaçlanmıştır:

- Dini istismar ve tedhiş hareketlerinin (FETÖ, DAESH, vb.) genel karakteristikleri,
 - Dini metinler bağlamında şiddet olgusu,
 - Terör örgütlerince istismar edilen dini kavramlar,
 - Ceza infaz kurumlarında dini istismar amaçlı terör (FETÖ, el-Kaide, DAESH) hükümlülerine yönelik iyileştirme çalışmaları,
 - Terör ve çıkar amaçlı suç örgütü hükümlülerinin genel analizi,
 - Hükümlü/tutuklu psikolojisi ve zor davranışlara yaklaşım tarzları,
 - Suç ve suçluluk psikolojisi,
 - Cezaevi güvenliği ve radikal hükümlü/tutuklular,
 - AİHM kararları kapsamında hükümlülerin din ve ibadet özgürlüğü,
 - Türk infaz sisteminde hükümlülerin iyileştirilmesi, ilgili hizmet servisleri, uygulanan eğitim ve iyileştirme programları.
- 22-24 Kasım tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen ve Başkanlığımızın da paydaş olduğu II. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi'nde Göç ve Manevi Destek Hizmetleri Daire Başkanı Dr. Bayram DEMİRTAŞ tarafında Başkanlığımızca ceza infaz kurumlarında yürütülen hizmetlere dair bir bildiri sunulmuştur.



- 11-14 Aralık 2018 tarihleri arasında Antalya Manavgat'ta cezaevi vaizlerinin tamamı ile hükümlü tutuklu sayısı 30'un üzerinde olan ceza infaz kurumlarında görevlendirilen 460 personele yönelik ilgili kurumların yetkilileri, akademisyenler ve alan uzmanlarının eğitimci olarak katıldığı hizmet içi eğitim semineri düzenlenmiştir.



CEZAEVİ VAİZLERİ EĞİTİM PROGRAMI (11-14 Aralık 2018 Antalya)		
11 ARALIK 2018 SALI	10.30-12.00	AÇILIŞ Prof. Dr. Huriye MARTI Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Büyümin ALBAYRAK Din Hizmetleri Genel Müdürü
	12.00-14.00	ARA
	14.00-15.15	İnsanın Anlam Arayışı ve Maneviyat Dr. Öğr. Üyesi Sevede DÜZGÜNER/Marmara Üniversitesi İlahiyat Fak.
	15.15-15.45	ARA
	15.45-17.00	Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Temel İlkeler Prof. Dr. Ali AYTEN/Marmara Üniversitesi İlahiyat Fak.
12 ARALIK 2018 ÇARŞAMBA	09.00-10.15	1-8 GRUP: Tecrübe Paylaşımı (Açık Kürsü) 9-16 GRUP: Atölye Çalışması
	10.15-10.45	ARA
	10.45-12.00	1-8 GRUP: Atölye Çalışması 9-16 GRUP: Tecrübe Paylaşımı (Açık Kürsü)
	12.00-14.00	ARA
	14.00-15.15	Terör Örgütlerince İstismar Edilen Kavramlar Dr. M. Nur AKDOĞAN/Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı
	15.15-15.45	ARA
	15.45-17.00	Denetimli Serbestlik ve Manevi Rehberlik Uygulaması Adalet Bakanlığı Denetimli Serbestlik Daire Başkanlığı
13 ARALIK 2018 PERŞEMBE	09.00-10.15	Rehabilitasyon Sürecinde Bütüncül Yaklaşım ve Temel Faktörler Uzm. Dr. Tolgahan TUNCAL/Kastamonu Devlet Hastanesi
	10.15-10.45	ARA
	10.45-12.00	Terör Hükümlü Ve Tutuklularına Sunulacak Hizmetlerde Yöntem Uzm. Dr. Tolgahan TUNCAL
	12.00-14.00	ARA
	14.00-15.15	Başkanlığımızın CİK Hizmetleri (Sorunlar ve Çözüm Önerileri) Dr. Bayram DEMİRTAŞ/Göç ve Manevi Destek Hizmetleri Daire Başkanı Mehmet CEVİZ/Göç ve Manevi Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı Uzman
	15.15-15.45	ARA
	15.45-17.00	Mahkûmların Rehabilitasyonu ve Topluma Kazandırılmasında Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri Ömer Faruk AKYÜZ
14 ARALIK 2018 CUMA	09.00-10.15	İletişim Becerileri ve Sunum Teknikleri Cafer Tayyar DOYMAZ/Hizmet İçi Eğitim ve Rehberlik Daire Başkanı
	10.15-10.30	ARA
	10.30-11.45	Değerlendirme ve Kapanış Halil İbrahim DİZMAN/Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanı Dr. Bayram DEMİRTAŞ

Tablo-1: 11-14 Aralık 2018 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen Cezaevi Vaizleri Eğitim Programı



Eğitim seminerinde;

- Manevi Danışmanlıkta Temel İlkeler,
- İnsanın Anlam Arayışı ve Maneviyat,
- Terör Örgütlerince İstismar Edilen Kavramlar,
- Rehabilitasyon Sürecinde Bütüncül Yaklaşım ve Temel Faktörler,
- Terör Hükümlü ve Tutuklularına Sunulacak Hizmetlerde Yöntem,
- Başkanlığımızın Ceza İnfaz Kurumlarındaki Hizmetleri (Sorunlar ve Çözüm Önerileri),

başlıklarında sunumlar yapılmış, açık kürsü uygulamasıyla personele görüş, öneri ve tecrübelerini dile getirme imkanı sunulmuştur. Bununla birlikte düzenlenen atölye çalışmalarında hizmetlerde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri müzakere edilmiştir.

2. Din İstismarı Seminerleri

Başkanlığımızca FETÖ, DEAŞ vb. dini istismar eden terör örgütleriyle mücadele kapsamında Kur'an ve sünnete dayalı sahih dini bilgi ile toplumumuzu aydınlatmak, din istismarına karşı milletimizi bilinçlendirmek amacıyla düzenlenen bilgilendirme seminerlerinin ceza infaz kurumları personeli ile hükümlü ve tutuklulara yönelik uygulanmasında da fayda olacağı mülahaza edilmiş, bu bağlamda seminerler Adalet Bakanlığı ile işbirliği içerisinde ceza infaz kurumlarında da düzenlenmiştir.

Seminerler, 17 Eylül-26 Ekim 2018 tarihleri arasında 267 ceza infaz kurumunda 299 program olarak 27.587 personel ile hükümlü ve tutuklunun katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Her bir seminerde üç konuşmacı görev almıştır.

3. İşbirliği Protokolüne Yönelik Çalışmalar

Cezaevi vaizi kadrosunun ihdas edildiği 1983 yılından sonra ceza infaz kurumlarında kadrolu görevlilerimiz görev yapmaya başlamışlardır. Cezaevi vaizlerinin görev yaptıkları kurumlarda görev ve sorumlulukları ile çalışma esasları 2001 yılında imzalanan protokol ile belirlenmiştir. Cezaevi vaizleri için bir dönüm noktası olan bu protokol, zaman içerisinde hizmetlere cevap veremez hale gelince 2011 yılında "Adalet Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı Arasında Tutuklu ve Hükümlülerin Dini ve Ahlaki Gelişimlerini Sağlamaya Yönelik Protokol" adıyla güncellenmiştir.

Günümüzün çok hızlı değişen şartlarına uyum sağlamak ve ceza infaz kurumlarındaki hizmet kalitemizi artırmak üzere söz konusu protokolün de güncellenmesine yönelik çalışmalar hızla devam etmektedir. Başkanlığımızın teklif ettiği taslak, Adalet Bakanlığı ilgili birimlerince müzakere edilmiş son şeklini vermek üzere ilgili birimlere teslim edilmiştir.

Bu protokol ile cezaevi vaizlerimiz ceza infaz kurumlarında "Manevi Rehberlik Servisi"nin kurulmasıyla kurumsal bir kimlik edinecekler, çalışma ve ders saatleri gibi bir takım problemleri çözüme kavuşmuş olacaktır.

II. ENGELLİLERE YÖNELİK HİZMETLER

Engelli bireyler ve aileleri zaman zaman kimilerinin farklı bakış açısından kaynaklanan birtakım olumsuzluklarla karşılaşabilmekte, ayrımcılığa ve dışlanmaya maruz kalabilmektedir. Oysa yüce dinimiz İslam'da engelli ya da engelsiz her insan değerlidir. Bizatihi insanlığıyla her türlü saygı ve hürmetelayıktır. İncamıza göre asıl önemli olan kişinin zihnini, gönlünü ve sahip olduğu her bir imkanı Allah'ın emaneti olduğu bilinciyle kendisi, toplumu ve insanlığın hayrına değerlendirebilmesidir. Dolayısıyla her bir engelli kardeşimiz öncelikle bir insan ve kul olarak her türlü değeri ve saygıyı hak eder. Yüce Rabbimiz, Kur'an-ı Kerim'de engelliler konusunda Resulü nezdinde hepimizi uyarmış, Peygamberimiz (s.a.s) de pek çok söz ve uygulamasında bu kardeşlerimize verdiği önemi ortaya koymuştur.

Başkanlığımız engelliler konusunda toplumumuzda var olan bilinç, farkındalık ve duyarlılığı artırmak, engelli kardeşlerimizin dini vecibelerini kolay bir şekilde yerine getirebilmelerine yardımcı olmak ve din hizmetlerinden daha fazla istifade edebilmelerini temin etmek amacıyla kendilerine manevi rehberlik ve dini danışmanlık hizmetleri sunmaktadır. Bu bağlamda engellilerin manevi gelişimlerine katkıda bulunmak için eğitim öğretime teşvik edilmeleri, dini sorumluluklarını yerine getirebilmeleri noktasında motivasyonlarının artırılması, hayat şartlarının kolaylaştırılarak toplum içerisinde huzurlu, aktif, etkin bir şekilde rol almalarını sağlayacak çeşitli faaliyetler yürütülmektedir.

Camilerin ve Kur'an kurslarının erişilebilir ve ulaşılabilirliğinin sağlanması, işaret dili ile hutbe okunması, görsel, işitsel özel yayınların hazırlanması, manevi danışmanlık ve dini rehberlik, hac-umre hizmetleri ve eğitim faaliyetleri Başkanlığımızın engellilere sunduğu hizmetler içerisinde yer almaktadır. Ayrıca bu kardeşlerimize yönelik Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile koordineli çalışmalar yürütülmektedir. Başkanlığımızca engellilere sunulan hizmetler, illerde ve büyük ilçelerde görevlendirilen engelli koordinatörlerince takip edilmektedir.

2018 yılı içerisinde ülkemiz genelinde engelli vatandaşlarımıza sunulan hizmetleri şu şekilde özetleyebiliriz:

- Engelliler konusunda 937 vaaz verilmiş ve hutbe irad edilmiştir.



- Engellilere yönelik farkındalık oluşturmak amacıyla çeşitli isimlerle 640 konferans ve seminer düzenlenmiştir.



- Personelimizde konuya dair var olan farkındalığı artırmak, bilgi ve becerilerini geliştirmek amacıyla engellilik konusunda 200 seminer gerçekleştirilmiştir.



- Rehabilitasyon merkezlerinde engellilere manevi danışmanlık hizmetleri kapsamında toplam 620 faaliyet gerçekleştirilmiştir.

- 81 ilde bir erkek, bir bayan olmak üzere görev yapan koordinatörlerimiz vasıtasıyla müftülüklerimizce gerçekleştirilen faaliyetler neticesinde toplam 31.607 engelli vatandaşımıza hizmet sunulmuştur.

- 13.576 aileye ulaşılarak engelleri birlikte aşma konusunda manevi danışmanlık hizmeti götürülmüştür.



- Engellilere yönelik 1.231 sosyal ve kültürel etkinlik gerçekleştirilmiştir.
- 277 Kur'an kursumuzda engelli kardeşlerimize eğitim hizmeti sunulmuştur.
- Gündüzlü Kur'an kurslarımızda ve camilerimizde 1.703 engelli Kur'an eğitimi almıştır.
- 1.377 kadın, 424 erkek engelli öğrenciye Kur'an kurslarında eğitim verilmiştir.
- 147 engelli öğrenci yatılı Kur'an kurslarımıza devam etmiştir.
- 32 engelli öğrenci hafızlık eğitimine devam etmiştir.
- Yaz Kur'an kurslarına 1.554 engelli öğrenci katılmıştır.
- Yıl genelinde Kur'an kurslarına devam eden engelli öğrenci sayısı toplam 3.095'tir.



- 20-24 Mart 2018 tarihleri arasında Antalya Manavgat'ta engellilere yönelik hizmetlerde koordinatör olarak görev yapan personele eğitim semineri gerçekleştirilmiştir.



ENGELLİLERE YÖNELİK HİZMETLERDE İL KOORDİNATÖRÜ OLARAK GÖREV YAPAN PERSONELE HİZMET İÇİ EĞİTİM SEMİNERİ 20-24 MART 2018		
TARİH	SAAT	PROGRAM
20 MART 2018 SALI	09:30-10:45	Açılış - Kur'an-ı Kerim Tilaveti - Sinevizyon Açılış Konuşması: Ömer AYDIN (Engellilere Yönelik Başkanlık Hizmetleri Dünü, Bugünü ve Yarını)
		ARA
	11:15-12:30	Konu: Engelli Birey ve Ailelerine Yönelik Manevi Destek Sunum: Öğr. Ü. Dr. Naci KULA
		ARA
	14:00-15:15	Konu: Tecrübe Paylaşımı Sunum: Sema ÇAKIR/Ahmet AKYASAN/Ramazan ŞEN
		ARA
21 MART 2018 ÇARŞAMBA	15:45-17:00	Konu: MEB Engellilere Yönelik Faaliyetler ve Ortak Yapılabilecek Çalışmalar Sunum: Turgut BAĞRIACIK (Programlar ve Öğretim Materyalleri Daire Başkanı)MEB
	09:00-10:15	Atölye Çalışması, Engel çeşitlerine göre materyal çalışması Moderatör: Ömer AYDIN (Yaşanan Problemler ve Çözümler) Ali Haydar ŞİRİN (Yönerge) Emrullah ÖZTÜRK (Web) Mahmut KÜÇÜK (İşaret Dili Tercüman) Rıdvan CİNKARA, Ümmügülşüm CİNKARA/ Halis KURALAY (Görme Engelli Materyal)
	10:45-12:00	Konu: Manevi Bakımda Temel Danışmanlık İlkeleri Sunum: Öğr. Ü. Dr. Zehra ERŞAHİN
		ARA
	14:00-15:00	Konu: Başkanlık Hizmet Stratejisi ve Gelecek Perspektifi Sunum: Burhan İŞLİYEN (Başkan Yardımcısı)
		ARA
21 MART 2018 PERŞEMBE	15:45-17:00	Konu: Engellilere Yönelik Manevi Destek Hizmetinde Psikolojik Yaklaşımlar Sunum: Halis KURALAY (İstanbul Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdür Yrd.)
	09:00-10:15	Konu: İşaret Dili Eğitimi (Temel Kavramlar) Sunum: Mahmut KÜÇÜK
		ARA
	10:45-12:00	Konu: Engellilere Yönelik Sosyal Hizmetler Sunum: Elçin ER (Eğitim Rehabilitasyon ve Sosyal Hayata Katılım Daire Başkanı) ASPB
		ARA
	14:00-15:15	Konu: Engelli/ Çocuk Hakları (Mahremiyet, İstismarın Önlenmesi) Sunum: Sema YİĞİT (Dinler ve Kültürler Arası İlişkiler Daire Başkanı)
21 MART 2018 CUMA		ARA
	15:45-17:00	Konu: Braille Alfabesi Sunum: Rıdvan CİNKARA (MEB)
	09:00-12:00	Konu: Etkili İkna Teknikleri Sunum: Kadir DEMİRBÜKEN
		ARA
	14:30-15:45	Konu: Yaygın Din Eğitimi Kapsamında Engellilere Yönelik Din Eğitimi ve Hizmetleri Sunum: Öğr. Ü. Dr. Mustafa BAŞKONAK
		ARA
21 MART 2018 CUMARTESİ	16:15-17:30	Konu: Din ve Engellilik (Kelâmî Bir Bakış) Sunum: Doç. Dr. Harun IŞIK
	09:00-10:15	Atölye Çalışması, Engel çeşitlerine göre materyal çalışması Moderatör: Ömer AYDIN (Yaşanan Problemler ve Çözümler) Ali Haydar ŞİRİN (Yönerge) Emrullah ÖZTÜRK (Web) Mahmut KÜÇÜK (İşaret Dili Tercüman) Rıdvan CİNKARA, Ümmügülşüm CİNKARA/ Halis KURALAY (Görme Engelli Materyal)
		ARA
	10:45-12:00	Konu: Engellilerin Karşılaştığı Fıkhi Sorunlar ve Çözümleri Sunum: Doç. Dr. Ali KUMAŞ
		ARA
	13:30-14:45	Konu: Atölye Sunumları Sunum: Atölye Temsilcileri Değerlendirme ve Kapanış

Tablo-2: Engellilere Yönelik Hizmetlerde İl Koordinatörü Olarak Görev Yapan Personele Hizmet İçi Eğitim Semineri
20-24 Mart 2018

- 2017 yılında ülkemiz genelinde işitme engellilere yönelik yapılan umre ödüllü Kuran-ı Kerim ve Dini Bilgiler Yarışmasında dereceye giren 150 işitme engelli öğrenci 3 grup halinde Nisan ayı içerisinde on gün süreyle umreye götürülmüştür.
- 2018 yılında yapılan umre ödüllü Kuran-ı Kerim ve Dini Bilgiler yarışmasında dereceye giren 14 işitme, 61 görme engelli ve refakatçilerinden oluşan 134 kişiye yönelik 22-29 Aralık 2018 tarihlerinde iki grup halinde umre programı düzenlenmiştir.
- Her ilden bir erkek bir kadın olmak üzere engelli koordinatörleri güncellenmiştir.
- Engelli hizmetleri yönergesi hazırlanmıştır.
- 22.06.2018 tarihinde Başbakanlık tarafından gönderilen Braille alfabeli kitapçıklar 58 ilde % 61 ve üzeri engelli personele ulaştırılmıştır.
- 04-05 Kasım 2018 tarihlerinde ülkemiz genelinde görme engellilere yönelik umre ödüllü Kuran-ı Kerim ve Dini Bilgiler yarışması gerçekleştirilmiştir.



III. BAĞIMLILIKLA MÜCADELEYE YÖNELİK HİZMETLER

Günümüzde gerek dünyada gerek ülkemizde zararlı alışkanlıklar ve bağımlılıklar nedeniyle büyük problemler yaşanmaktadır. Zararlı alışkanlıklar ve bağımlılıklar globalleşmenin de etkisiyle bireyin sağlığını, aile ve toplumun huzurunu, ülkemizin ve insanlığın geleceğini ciddi şekilde tehdit eder hale gelmiştir. Dolayısıyla başta madde bağımlılığı olmak üzere her türlü bağımlılık ve zararlı alışkanlıkla mücadele sadece sağlık yönüyle değil sosyal, hukuki, ekonomik, dini vb. yönlerle ele alınması gereken çok yönlü bir sorundur.

Toplumu din konusunda aydınlatmakla görevli olan Başkanlığımız, insanımızın din hizmeti alanındaki talep ve ihtiyaçlarını karşılamayı, toplumsal huzura, birlik ve beraberliğe katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Gelişime ve yeniliğe açık, toplumsal sorunlara duyarlı bir din hizmeti anlayışıyla hizmet sunan Başkanlığımız toplumumuzu, özellikle de gençlerimizi ahlaki olumsuzluklardan ve zararlı alışkanlıklardan koruma gayretiyle hareket etmektedir.

Başkanlığımız bağımlı ve bağımlı yakınlarını kapsayan çalışmalarını Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 58. Maddesi, 633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 7. Maddesi ile 2017 yılında yayınlanan Diyanet İşleri Başkanlığının Bağımlılıkla Mücadele Hizmetlerine Dair Çalışma Usul ve Esasları (<https://hukukmusavirligi.diyanet.gov.tr/detay/257/bagimlilikla-mucadele>) çerçevesinde sürdürmektedir.

Bu bağlamda ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği esasına dayalı olarak yürütülen bağımlılıkla mücadeleye yönelik hizmetlerimiz büyük bir öneme sahiptir. İnsanları alkol, sigara, uyuşturucu, kumar ve teknoloji gibi her türlü bağımlılıktan korumak amacıyla vaaz, hutbe ve konferanslar vasıtasıyla bilgilendirme yapılmakta, basılı, görsel ve işitsel yayınlar ile toplum aydınlatılmakta, talepler doğrultusunda YEDAM, AMATEM ve sağlık kuruluşlarının ilgili bölümlerinde manevi danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunulmaktadır. Bilinçlendirme, koruma, önleme, tedavi odaklı ve sosyal uyum kapsamında bağımlılıkla mücadeleye yönelik hizmetlerimiz, her il müftülüğümüz bünyesinde görev yapan bir erkek, bir kadın koordinatörlerimiz vasıtasıyla yürütülmektedir. Bu kapsamda 2018 yılında 81 il ve 15 ilçede toplam 98 koordinatör marifetiyle bağımlılıkla mücadele hizmetlerine devam edilmiştir.





Bütün hizmet alanlarımızda olduğu gibi bağımlılıkla mücadeleyle yönelik hizmetlerimizde işbirliği esaslı önemli bir yer tutmaktadır. Zira çok yönlü bir sorun olan bağımlılık, bu işbirliğini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda 2014 yılında Başkanlığımız ile Türkiye Yeşilay Cemiyeti arasında işbirliği protokolü imzalanmıştır. İlgili kurum ve kuruluşlarla işbirliğinin geliştirilmesi yönünde çalışmalara devam edilmektedir.

Bağımlılıkla mücadele hizmetleri kapsamında 2018 yılında gerçekleştirilen faaliyetleri şöyle özetlemek mümkündür:

- Bağımlılıkla mücadele kapsamında görev yapan personelin mesleki yeterliliklerini geliştirmek, istişare ve değerlendirme yapmak amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde 11-14 Aralık 2018 tarihlerinde Antalya Manavgat'ta il ve ilçe bağımlılıkla mücadele hizmetleri koordinatörleri ile AMATEM'lerde görev yapan toplam 108 personele yönelik hizmet içi eğitim semineri düzenlenmiştir.

BAĞIMLILIKLA MÜCADELE KOORDİNATÖRLERİ EĞİTİM SEMİNERİ PROGRAMI (11-14 Aralık 2018)		
11 ARALIK 2018 SALI	10.30-12.00	AÇILIŞ Prof. Dr. Huriye MARTI - Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Büyümin ALBAYRAK - Din Hizmetleri Genel Müdürü
	12.00-14.00	ARA
	14.00-15.15	İnsanın Anlam Arayışı ve Maneviyat Dr. Öğr. Üyesi Sevde DÜZGÜNER/Marmara Üniversitesi İlahiyat Fak.
	15.15-15.45	ARA
	15.45-17.00	Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Temel İlkeler Prof. Dr. Ali AYTEN/Marmara Üniversitesi İlahiyat Fak.
12 ARALIK 2018 ÇARŞAMBA	09.00-10.15	Bağımlılıkla Mücadelede İnanç Temelli Yaklaşımlar Prof. Dr. Ali AYTEN/Marmara Üniversitesi İlahiyat Fak.
	10.15-10.45	ARA
	10.45-12.00	Bağımlılık Nedir? Ana Hatlarıyla Bağımlılık Türleri ve Mücadele Programı- Türkiye'de Bağımlılıkla Mücadele Çalışmaları-TBM ve Materyallerin Tanıtılması Osman ALTAY-Yeşilay Direktörü
	12.00-14.00	ARA
	14.00-15.15	Bağımlılık ile Mücadelede Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Uygulamalarının Önemi Doç. Dr. Orhan GÜRSU/Akdeniz Üniversitesi İlahiyat Fak.
	15.15-15.45	ARA
	15.45-17.00	Eşzamanlı Atölye Çalışmaları Dr. Figen ÜZER/İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü
13 ARALIK 2018 ÇARŞAMBA	09.00-10.15	Tecrübe Paylaşımı Ömer MEYDAN-Düzce İl Koordinatörü Mustafa USLU- Konya AMATEM Koordinatörü Muhammet DÖNER- Bursa İl Koordinatörü
	10.15-10.45	ARA
	10.45-12.00	Türkiye'nin Uyuşturucu ile Mücadele Süreci ve İl Uyuşturucu ile Mücadele Kurullarının İşleyişi Dr. Sertaç POLAT Tütün ve Diğer Bağımlılık Yapıcı Maddelerle Mücadele Daire Başkanı
	12.00-14.00	ARA
	14.00-15.15	AMATEM'lerin İşleyişi ve Samba Eğitim Programı ve Tedavi Sürecinde Bağımlı ve Ailesine Yönelik Rehberlik Faaliyetleri Dr. Figen ÜZER/İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü
	15.15-15.45	ARA
	15.45-17.00	Diyanet İşleri Başkanlığı ve Bağımlılıkla Mücadele Perspektifi ve Bağımlılıkla Mücadeleye Yönelik Usul ve Esasları Dr. Bayram DEMİRTAŞ Göç ve Manevi Destek Hizmetleri Daire Başkanı
13 ARALIK 2018 ÇARŞAMBA	09.00-10.15	İletişim Becerileri ve Sunum Teknikleri Cafer Tayyar DOYMAZ Hizmet İçi Eğitim ve Rehberlik Daire Başkanı
	10.15-10.30	ARA
	10.30-11.45	Değerlendirme ve Kapanış Ahmet SÜNETCİ/Diyanet İşleri Uzmanı Feyzullah KÜÇÜKÇAKIR/Göç ve Manevi Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı Uzman

Tablo-3: 11-14 Aralık 2018 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen Bağımlılıkla Mücadele Koordinatörleri Hizmet İçi Eğitim Semineri Programı



Hizmet içi eğitim seminerlerinde 27 kişiden oluşan dört grup halinde yapılan eş zamanlı atolye çalışmalarında şu başlıklar ele alınmıştır:

1. AMATEM'lerde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri (AMATEM Görevlileri Grubu)

2. Bağımlılık ve Bağımlılıkla Mücadele Hizmetleri (Diğer Gruplar)

- Bağımlılığı Tedaviye İkna Etme Yöntemleri

- Ayakta Tedavi Sürecinde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri

- Tedavi Sonrası Sosyal Uyum

- Alanla İlgili Karşılaşılan Güçlükler - Tespit ve Öneriler.

• Başkanlığımızca, bağımlılıktan kurtulmuş ve tedavi gören/görmekte olan 32 gencimize yönelik umre programı düzenlenmiştir. 26 Aralık'ta başlayan program ile madde bağımlılığından kurtulmuş gençlerimizin rehabilitasyon ve sosyal uyumuna katkı sağlamak, bağımlılıkla mücadele konusunda gençlerimizin motivasyonlarını arttırmak, içinde bulundukları zor durumdan kurtulmalarına yardımcı olmak ve bu gençlerin madde bağımlısı olan diğer gençlere örnek teşkil etmelerini sağlamak amaçlanmıştır.

• 07-08 Haziran 2018 tarihlerinde Sağlık Bakanlığı tarafından Bursa'da düzenlenen "Bağımlılıkla Mücadele Çalıştayı"na katılım sağlanmıştır.

• Yıl içerisinde bağımlılıkla mücadelenin de içinde yer aldığı zararlı alışkanlıklar konusu 3.364 vaaz, hutbe, konferans, panel, TV/Radyo vb. programda ele alınmıştır.

• Görev bölgelerinde bağımlılıkla ilgili farkındalık oluşturmada, topluma yön vermede önemli bir yer tutan din görevlilerine yönelik 379 seminer düzenlenmiştir.

• Art niyetli kişilerin hedef kitlesi olan gençlere yönelik 1.056 sosyal, kültürel ve bilgilendirici mahiyette faaliyet gerçekleştirilmiştir.

• Cezaevi ve denetimli serbestlik müdürlüklerinde bağımlılık konusunda 449 program yapılmıştır.

• AMATEM'lerde 699 program gerçekleştirilmiştir.

• 3.959 bağımlı ailesiyle görüşülmüş olup, 741 kişi tedavi amacıyla AMATEM'e yönlendirilmiştir.

• Bağımlılıkla ilgili konulara yer verilen cami derslerine 33.600 kişi katılmıştır.

• Konuyla ilgili Kur'an kursları, öğrenci yurtları ve okullarda yapılan faaliyet sayısı 1.832'dir.

• Bağımlılıkla mücadele konusunda sosyal-kültürel gezi, ziyaret vb. gerçekleştirilen faaliyet sayısı 146 olmuştur.

• Bağımlılıkla mücadele kapsamında yıl genelinde toplam 1.389.293 kişiye ulaşılmıştır.

IV. HASTA, HASTA YAKINI VE SAĞLIK ÇALIŞANLARINA YÖNELİK HİZMETLER

Başkanlığımız ile Sağlık Bakanlığı arasında 07 Ocak 2015 tarihinde Hastanelerde Manevi Destek Sunmaya Yönelik İşbirliği Protokolü imzalanarak yürürlüğe girmiştir. Manevi destek hizmetleri dini referanslardan hareketle, insanların acılı, sıkıntılı, üzüntülü, korkulu hallerinde, yalnızlık ve ümitsizlik duygularına kapıldıklarında, ani değişimlerle gelen kriz durumlarında, maruz kaldıkları yeni duruma uyum sağlama ve baş edebilme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmayı, varsa sorularını cevaplamayı, hayatlarına yeni bir anlam vermelerine eşlik ederek onlara moral kazandırmayı amaçlamakta ve talep eden hasta, hasta yakını ve sağlık personeline sunulmaktadır.

Sağlık tesislerinde sunulan manevi destek hizmetleriyle hasta, hasta yakını ve hastane personelinin istek ve talepleri çerçevesinde, içinde bulundukları özel şartlar da göz önünde bulundurularak, inandıkları değerler çerçevesinde ibadet ve dua etmelerine, gereksinim duydukları dini bilgilere kavuşmalarına, çaresiz durumda olanların ihtiyaçlarının giderilmesine yardımcı olunmaktadır. Aynı şekilde hastalıklarından kaynaklanan problemlerini aşmaları konusunda kendilerine manevi destek sağlanarak iyileşmelerine katkıda bulunmaktadır.

2015 yılında 6 ilde 12 sağlık tesisinde 20 personel ile başlayan manevi destek hizmetlerine 2018 yılı itibarıyla 37 ilde 104 sağlık tesisinde 126 personel marifetiyle devam edilmiştir. Ayrıca eğitime alınan 48 personel de müftülük manevi destek personeli olarak görevlendirilmiştir.

2018 yılında hasta, hasta yakını ve sağlık personeline yönelik manevi danışmanlık hizmetleri kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler şunlardır:

- Sağlık tesislerinde görevlendirilen personele yönelik Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile işbirliği içerisinde ve Sağlık Bakanlığı ile koordineli 3-23 Ocak tarihlerinde Antalya'da 169, 11-14 Aralık tarihlerinde Manavgat'ta 119 personele yönelik eğitim seminerleri düzenlenmiştir.



- 06 Nisan 2018 tarihinde Ankara, 08 Mayıs 2018 tarihinde İstanbul ve 09 Mayıs 2018 tarihinde Samsun illerinde sağlık kurumlarında görevlendirilen manevi destek uzmanlarıyla istişare ve değerlendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir.
- Manevi danışman ulusal meslek standardı hazırlama çalışmalarına başlanmış, Mesleki Yeterlilik Kurumu ile işbirliği içerisinde oluşturulan taslak metin görüş ve değerlendirmelerin alınması amacıyla 84 ilgili kurum, kuruluş ve üniversitelere gönderilmiş, ayrıca Genel Müdürlüğümüz web sayfasında kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Bu bağlamda;

- 3-4 Mayıs 2018 tarihlerinde Başkanlığımız merkezinde Mesleki Yeterlilik Kurumu, Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar ile Gençlik ve Spor Bakanlıkları temsilcilerinin katılımıyla çalıştay düzenlenmiştir.

- 16.10.2018 tarihinde Başkanlığımız merkezinde ilgili akademisyenler ve saha çalışanlarının katılımıyla değerlendirme toplantısı gerçekleştirilmiştir.

• 22-24 Ekim 2018 tarihlerinde sağlık tesislerinde sunulan hizmetler, bağımlılıkla mücadele, engelli, göçmen, hükümlü, tutuklu ve yükümlülere yönelik hizmetler olmak üzere Göç ve Manevi Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı çalışma alanlarına dair rehber kitap hazırlık çalışmalarına ilişkin çalıştay gerçekleştirilmiştir.



• 22-24 Kasım tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen ve Başkanlığımızın da paydaş olduğu II. Uluslararası Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi'nin açılışına Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Huriye MARTI katılmış ve konferans vermiştir.

Aynı Kongrede Daire Başkanlığımız Diyanet İşleri Uzmanı Ahmet SÜNETCİ tarafından Başkanlığımızca sağlık tesislerinde yürütülen manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetlerine dair bir bildiri sunulmuştur.

Sağlık tesislerinde 2018 yılında sunulan manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetlerine dair veriler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

2018 YILINDA SAĞLIK TESİSLERİNDE SUNULAN MANEVİ DANIŞMALIK VE REHBERLİK HİZMETLERİNE DAİR VERİLER	
ETKİNLİK TÜRÜ	ETKİNLİK SAYISI
Hasta İle Görüşme	35.962
Hasta Yakını İle Görüşme	27.637
Personel İle Görüşme	9.447
Palyatif Bakım Servisindeki Hasta İle Görüşme	6.003
Onkoloji Servisindeki Hasta İle Görüşme	6.226
TOPLAM	85.275

Tablo-4: 2018 Yılında Sağlık Tesislerinde Sunulan Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetlerine Dair Veriler

V. GÖÇMENLERE YÖNELİK HİZMETLER

A. Dünyada ve Türkiye’de Göç Olgusu

Son yıllarda gerek bölgemiz, gerek İslam coğrafyası, gerekse insanlık büyük sıkıntılar yaşamakta, yürek burkan gelişmelere sahne olmaktadır. Uzun yıllar devam eden sömürü faaliyetlerinin, insanlık dışı bir takım muamelelerin etkisiyle toplumsal gerilim ve çatışmalar tırmandırılmakta; farklılıklar ön plana çıkartılarak Müslümanlar arasına fitne ve tefrika tohumları ekilmeye çalışılmaktadır. Küresel güçlerin ülkelere yönelik planları, güç ve çıkar dengeleri, kaynaklara sahip olma hayali vb. sebeplerden kaynaklanan şiddet, zulüm, savaş ve karışıklık gibi nedenlerle milyonlarca insan evinden, ülkesinden dahası geleceğinden edilmiştir. Bu olumsuzluklar nedeniyle canından olanların sayısı ise hala net olarak bilinmemektedir.

Birleşmiş Milletler raporuna göre çatışma, şiddet ve zulüm sebebiyle zorla yerinden edilen kişilerin sayısı küresel çapta rekor düzeylere ulaşmaktadır. Buna göre dünya genelinde 68.5 milyon insan yerinden edilmiş, 25,4 milyon kişi de mülteci durumuna düşmüştür. Yeryüzündeki toplam göçmen sayısı ise 258 milyondur.



1923-2011 yılları arasında çoğunlukla Balkan ülkelerinden olmak üzere 2 milyondan fazla kişiye kucak açan Türkiye Cumhuriyeti, 2011 yılında Suriye’de başlayan insani krizin sonunda, 90 yılda karşılaştığı toplam kitlesel akınla, sadece 5 yılda karşı karşıya kalmıştır. Türkiye bugün, 3,6 milyondan fazla kayıtlı Suriyeli olmak üzere 190 farklı ülkeden yaklaşık beş milyon göçmeni misafir etmektedir. Bu anlamda Türkiye, dünyada en fazla sayıda göçmene ev sahipliği yapan ülke olmayı sürdürmektedir.



Grafik-1: Dünyadaki ve Türkiye’deki Göçmen Verileri

GEÇİCİ KORUMA KAPSAMINDAKİ SURİYELİLERİN GEÇİCİ BARINMA MERKEZLERİNE GÖRE DAĞILIMI (8 İlde 13 Barınma Merkezi)			
İL	GBM ADI	GBM MEVCUDU	TOPLAM MEVCUT
ŞANLIURFA (3)	Ceylanpınar	15.564	38.961
	Harran	9.546	
	Suruç	13.851	
ADANA (1)	Sarıçam	26.869	26.869
KİLİS (2)	Öncüpınar	4.228	14.726
	Elbeyli	10.498	
KAHRAMANMARAŞ(1)	Merkez	13.596	13.596
	Altınözü	7.849	
HATAY (3)	Yayladağı	4.329	16.533
	Apaydın	4.355	
	Cevdetiye	14.047	
OSMANİYE (1)	Cevdetiye	14.047	14.047
MALATYA (1)	Beydağı	8.632	8.632
GAZİANTEP (1)	Nızıp 2	3.621	3.621
Toplam		136.985	
GEÇİCİ BARINMA MERKEZLERİ DIŞINDA BULUNAN SURİYELİ SAYISI		3.466.103	

Tablo-5: 2018 Yılı İtibariyle Ülkemizdeki Geçici Barınma Merkezlerinde Yaşayan Suriyelilere Dair Veriler

B. Yasal Dayanak ve Kurumsallaşma Süreci

Böylesi zorlu bir süreçte Başkanlığımız, toplum olarak birbirimizin hukukunu korumaya ve bağlarımızı güçlendirmeye yönelik hizmetlere ağırlık verirken, ülkemize misafir olarak gelen göçmen kardeşlerimize de hizmet sunmaya gayret göstermektedir. Göçmenlere hizmet konusunda Başkanlığımız, Suriye krizinin başından itibaren süreç içinde yer almış ve önemli görevler üstlenmiştir. Son yıllarda ülkemizde artan göçmen nüfusa sunulan din hizmetlerini hukuki bir zemine oturtmak ve kurumsallaştırmak amacıyla da bir takım düzenlemeler yapılmıştır. Bu doğrultuda 18.09.2015 tarihinde Sığınmacılara Dair Diyanet İşleri Başkanlığı Genelgesi yayınlanmış, 03.10.2016 tarihli ve 2016/9492 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile Başkanlığımız bünyesinde bir daire başkanlığı ihdas edilmiş, 31.07.2017 tarihli ve 66202 sayılı Başkanlık onayı ile Göç ve Manevi Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı kurulmuştur



Ayrıca 03.04.2017 tarihinde Diyanet İşleri Başkanlığı Tarafından Geçici Koruma Kapsamındaki Yabancılar Verilen Hizmetlere Dair Yönerge yürürlüğe girmiştir. Son olarak da 02.07.2018 tarihli ve 703 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 141. Maddesi ile 633 Sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda yapılan değişiklikle 7. Maddede Başkanlığımıza “Göçmen, engelli, bağımlı gibi desteğe muhtaç kesimlere yönelik manevi danışmanlık hizmetleri yürütmek.” görevi verilmiştir.

Hali hazırda Başkanlığımızca yurt içinde yerleşim birimleri ve geçici barınma merkezleri ile sınır ötesinde göçmenlere sunulan hizmetler Göç ve Manevi Destek Hizmetleri Daire Başkanlığının koordinesi ve sorumluluğunda yürütülmektedir. 2018 yılında söz konusu hizmetler, özellikle Suriyeli göçmenlerin yoğun olduğu 24 il başta olmak üzere yerleşim merkezlerinde 82, geçici barınma merkezlerinde 38, sınır ötesinde ise 12 koordinatör personelimiz rehberliğinde yürütülmüştür. Ancak mevcut görevleriyle birlikte bu görevi yürütmeye çalışmaları, göçmen nüfusun yoğunluğu, dil problemi, örf, gelenek, dini hassasiyetlerdeki farklılıklar vb. nedenlerden dolayı koordinatörlerimiz muhatap kitleye ulaşma ve onların din eğitimi ve din hizmeti ihtiyacını karşılama hususunda bazı güçlüklerle karşılaşmaktadırlar.

Başkanlığımızın göçmenlere yönelik hizmetleri yurt içinde ve sınır ötesinde sunulan hizmetler şeklinde ikiye ayrılmaktadır. Yurt içinde sunulan hizmetlerin muhatap kitlesi, yerleşim yerleri ile geçici barınma merkezlerinde yaşayan ülkemizdeki göçmenlerin tamamı ile mevsimlik işçilerdir. Sınır ötesindeki hizmetlerin muhatap kitlesi ise Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı Harekatları ile terörden arındırılan bölgelerde yaşayan Suriyeliler’dir.

C. İlke ve Hedefler

Başkanlığımızın göçmenlere yönelik hizmetlerindeki ilke ve hedefleri şunlardır:

- Kur’an ve sünnet odaklı sahih ve güncel dini bilgiyi esas almak,
- Milletimizin asırlardır mazlumlara ve mağdurlara kucak açan, muhacire ensar olan necip bir millet olduğu bilinciyle hareket etmek,
- Göçmenlerin de Başkanlığımızın hizmet alanına girdiklerini, omuzlarımızda onların da sorumluluğunu taşıdığımızı asla unutmamak,
- Tüm hizmet alanlarımızda göçmenleri de hesaba katmak ve bu yönde faaliyetler gerçekleştirmek,
- Camilerde ve Kur’an kurslarında göçmenlerle vatandaşlarımızın birlikte katılacağı özel ders halkaları ve eğitim faaliyetlerine ağırlık vermek,
- Özellikle göçmen kadınların, çocuk ve gençlerin yeterli din hizmeti alabilmeleri ve doğru bir din eğitiminden geçmeleri için gereken hassasiyeti göstermek,
- Göçmen çocukları ve gençleri yatılı Kur’an kurslarına ve hafızlığa teşvik etmek, bu konuda imkanları zorlamak,
- Şiddet ve terörden beslenen, zararlı ve istismarcı yapıların hedefine en uygun kesim olan göçmenleri bu tür yapılardan korumak,
- Kendisine, Rabbine, çevresine ve kainata karşı sorumluluklarının bilincinde olan, çağrı ve olayları doğru okuyan, ahlaklı ve insanlığa faydalı nesiller yetiştirmek için çaba sarf etmek,
- Göçmenlerle aramızdaki ortak payda olan inanç birlikteliğinden hareketle asırlardır süregelen kardeşlik bağlarımızı, birlik ve beraberliğimizi pekiştirici söylem ve eylemlere ağırlık vermek,
- Göçmenlere yönelik asılsız iddialarla oluşturulmaya çalışılan yanlış algılara, ötekileştirici ve



ayrıştırıcı söylemlere, aramıza sokulmak istenen fitnelere karşı uyanık olmak ve bu konuda doğru bilgilendirme yapmak,

- Göçmenlerin ihtiyaç duydukları hususlarda ilgili mercilere yönlendirme yapmak ve gerekli rehberlikte bulunmak,
- Göçmenlerin ülkemize uyumu noktasında Başkanlık olarak kilit rol oynadığımızı göz ardı etmemek,
- Hizmetlerimizin etkinlik ve verimliliğini artırmak ve daha fazla kitleye hizmet sunmak amacıyla bütün alanlarda olduğu gibi göçmenlere yönelik hizmetlerde de kurum ve kuruluşlarla işbirliğine önem vermek,

Ç. Yurt İçinde Sunulan Hizmetler

Başkanlığımız, gerek yerleşim yerlerinde gerekse geçici barınma merkezlerinde göçmenlere yeterli ve doğru bir din hizmeti ulaştırılması, onların din eğitimi ve dini yayın ihtiyaçlarının karşılanması, insani yardımların kendilerine ulaştırılması ve toplumumuza uyumlarına katkı sağlanması gibi pek çok hususta aktif rol almaktadır. Bu çalışmalarda, göçmen hizmetleri koordinatörlerimiz ağırlıklı olmak üzere ilgili tüm personelimiz görev almakta, Türkiye Diyanet Vakfı ve alanda hizmet sunan sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılmaktadır.

Yurt içinde göçmenlere sunulan hizmetler denildiğinde sadece diğer ülkelerden yurdumuza göç eden insanlar değil, mevsimlik işçiler de hizmet kitlesi içerisinde yer almaktadır. Bu bağlamda gerek yerleşim yerlerindeki kiralık evlerde, gerekse tarım alanları çevresinde oluşturulan geçici barınma merkezlerinde ikamet eden tarım işçileri ve ailelerine din hizmeti ve manevi danışmanlık hizmetleri sunulmaktadır. Muhatap kitlenin ikamet ettiği yerleşim yerlerinde yakınlarında bulunan camiler, Kur'an kursları ve mescitlerde hizmet sunulduğu gibi, yerleşim yerlerine uzak noktalarda bulunan geçici ikamet yerlerinde görevlendirilen imam hatip, Kur'an kursu öğreticisi, vaiz gibi personelimiz marifetiyle kendilerine hizmet ulaştırılmaktadır.

Özellikle Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın koordinesinde uygulanmaya devam eden Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi Projesi (METİP) çerçevesinde mevsimlik işçiler ve ailelerine yönelik eğitim, sağlık, barınma, alt yapı, sosyal vb. hizmetler sunulmaktadır. Giderleri Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın desteğiyle karşılanan proje Başkanlığımız, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı gibi kurumların işbirliği ile yürütülmektedir. Söz konusu projenin uygulandığı illerde koordinasyon valiliklerce sağlanmakta olup il müftülüklerince mevsimlik tarım işçilerinin ve ailelerinin din hizmetleri ve manevi danışmanlık ihtiyaçları karşılanmaktadır.

2018 yılında yurt içinde göçmenlere sunulan hizmetleri şu başlıklar altında özetlemek mümkündür:

1. Din Hizmetleri

Hayatı ve varlığı anlamlandırabilmesinde, yaratılış gayesini idrak edebilmesinde kişinin sahih dini bilgilerle donanması son derece önem arz eder. Bununla birlikte Kur'an-ı Kerimin rehberliğinde, Peygamber Efendimizin örneğinde nezhir bir ömür geçirebilmesi için insanın her daim dini doğru bir şekilde yaşaması gerekir. Zira din, hayatın bütününe kuşatan değerler manzumesidir. Dünyaya gözlerini açtığı andan veda edene kadar din insan hayatını güzelleştirmek, onu hayra ve güzelliklere yönlendirmek, kendisine, Rabbine, çevresine ve bütün kainata karşı sorumluluğunun bilincinde, faydalı bir birey haline getirmek içindir. Bu yüzden insanın inandığı gibi yaşayabilmesi doğrultusunda doğru ve yeterli bir din hizmetine hayatının her döneminde ihtiyacı vardır.

Başkanlığımız bu bilinçle İslam'ın rahmet yüklü mesajlarına gönül vermiş her bir mümin kardeşimize

hiçbir ayırım gözetmeksizin hizmet sunmaktadır. İnancının gereğini yerine getirebilmesi için insanımıza rehberlikte bulunmaktadır. Bu bağlamda ülkemizde bulunan göçmenlerin de din hizmetinden istifade edebilmesi için gereken tedbirler alınmakta ve çeşitli faaliyetler yürütülmektedir.

Göçmenlerin vaaz, hutbe, sohbet, ders halkaları vb. cami odaklı din hizmetlerine ulaşımı, diğer ibadet ve manevi danışmanlık hizmetlerinden istifade edebilmeleri Başkanlığımızın üzerinde hassasiyetle durduğu konulardır. Bu doğrultuda göçmenlerin cami ve mescitlere teşvik edilerek milletimizle omuz omuza saf tutmaları, gönüller arasındaki üflet, muhabbet ve kaynaşmayı pekiştireceği gibi bu kardeşlerimizin toplumumuza uyumunu da kolaylaştıracaktır. Aynı zamanda bu husus, özellikle Suriyeli kardeşlerimize yönelik doğru olmayan bilgiler eşliğinde oluşturulmaya çalışılan olumsuz algıların önüne geçilmesini ve milletimizin doğru bilgilendirilmesini sağlayacaktır.

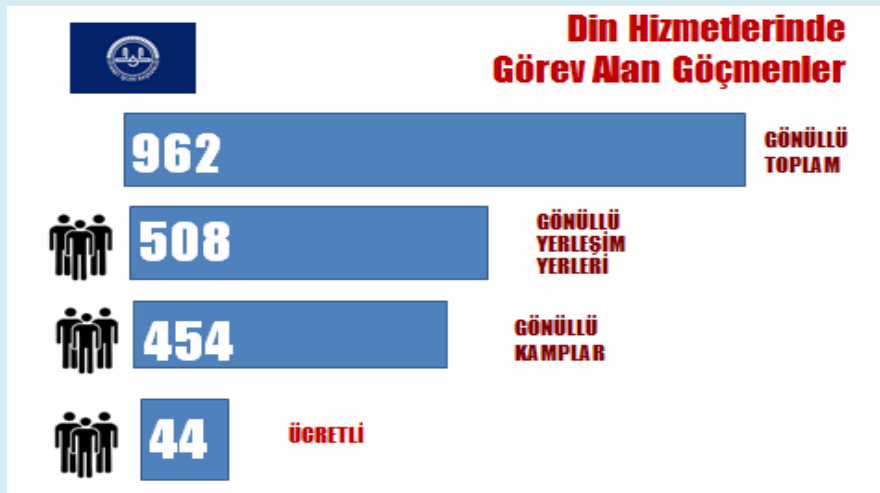
a. Koordinatör Görevlendirmesi

03/04/2017 tarihinde yürürlüğe giren Diyanet İşleri Başkanlığı Tarafından Geçici Koruma Kapsamındaki Yabancılar Verilen Hizmetlere Dair Yönerge’de göçmenlere yönelik hizmetleri yürütecek personelin görevlendirme kriterleri de belirlenmiştir. Buna göre geçici barınma merkezlerinde ve yerleşim birimlerinde geçici korunanlara yönelik Başkanlık hizmetlerini planlama ve koordine etmede 25.000’den az yabancıların bulunduğu illerde din hizmetlerinden sorumlu il müftü yardımcısı; 25.000’den fazla yabancıların bulunduğu illerde ise sadece yabancılar yönelik Başkanlık hizmetlerinden sorumlu Başkanlık personelinin sorumlu olacağı belirtilmiştir.

Söz konusu hizmetlerle ilgili iş ve işlemleri takip etmek amacıyla özellikle Suriyeli göçmenlerin yoğun olduğu 24 il başta olmak üzere daha önce görevlendirilen koordinatörlerin sayısı güncellenmiştir. Bu çerçevede göçmenlere yönelik hizmetlerden birinci derece sorumlu olmak üzere yerleşim yerlerinde 82, geçici barınma merkezlerinde ise 38 koordinatör görevlendirilmiştir. Koordinatörlerin görevlendirilmesinde dil bilme ve göçmenlere yönelik hizmetlerde gönüllü olma kriterleri gözetilmiştir.

b. Din Hizmetlerinde Göçmenlerden İstifade Edilmesi

Dil problemi, kültür ve gelenek farklılığı vb. hususlar göz önünde bulundurularak hizmetlerin etkinlik ve verimliliğini artırma düşüncesinden hareketle Başkanlığımızın göçmenlere yönelik hizmetlerinde zaman zaman göçmenlerden istifade edilmektedir. Bu bağlamda 2018 yılında yerleşim yerlerinde 508, kamplarda 454 gönüllü ve masrafları mahalli imkanlarca karşılanan 44 ücretli olmak üzere toplam 1.006 göçmen, söz konusu hizmetlerde görev yapmıştır.



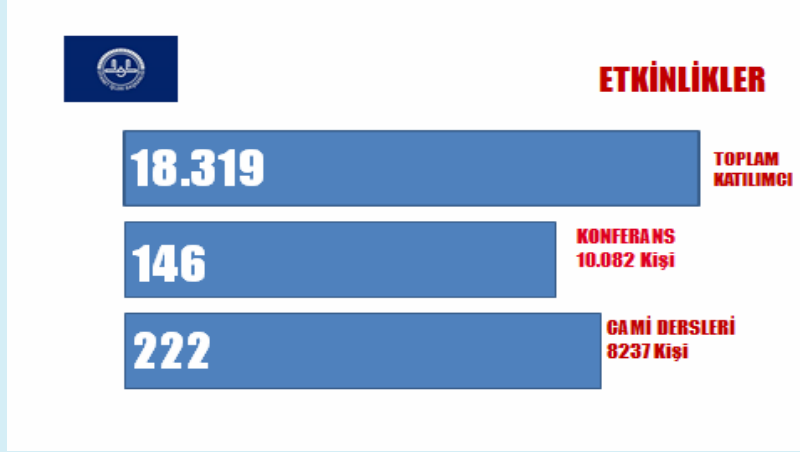
Grafik-2: Din Hizmetlerinde Görev Alan Göçmenlere Dair Veriler

c. İrşat Faaliyetleri

İnsanlığı, Allah’a iman ve teslimiyete, ahlâk ve ibadete ilk davet eden Allah’ın kutlu elçileri peygamberlerdir. Allah’ın emir ve yasaklarını yaşayarak insanlığa öğretenler yine bu yüce şahsiyetlerdir. Dinimizin rahmet yüklü mesajlarının ilk tebliğcisi de Peygamber Efendimizdir. O bizlere doğru ile yanlış, hak ile batılı, insanı yücelten imanı ve İslam’ı öğretmiştir. Hidayet rehberimiz Kur’an-ı Kerim’i hayatımıza nasıl yansıtacağımızın, nasıl örnek bir mümin olacağımızın yollarını bize yaşayarak göstermiştir. Dolayısıyla toplumu din konusunda aydınlatmanın önemli bir kısmını teşkil eden irşat faaliyetlerinin göçmenleri de kapsamı son derece mühimdir.

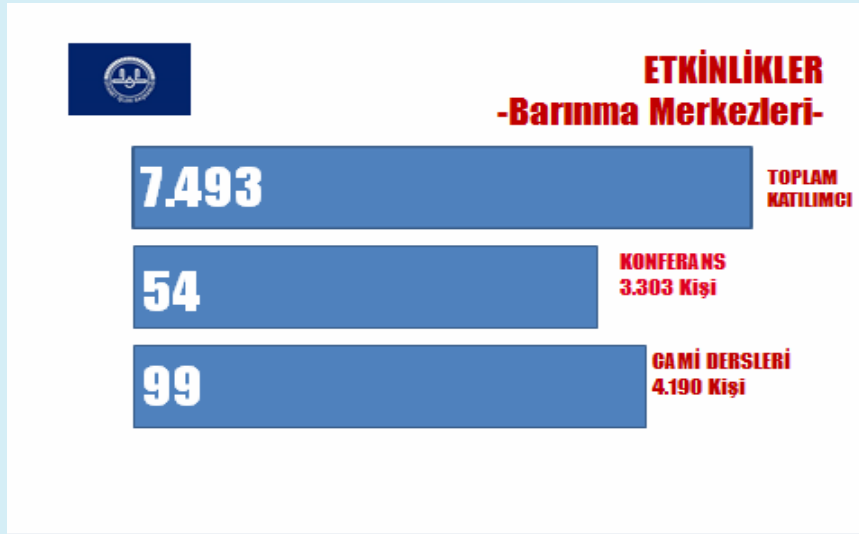
Göçmenlere yönelik irşat faaliyetlerimiz müftülüklerimizce planlanan ve göçmenlerin ihtiyaç duydukları konularda özel vaazlar, cami dersleri, sohbetler, konferanslar şeklinde ve Başkanlığımız hutbesinin yabancı dillere çevrilmesi yoluyla yerine getirilmektedir. 2018 yılında ülkemiz genelinde 222 adet camide göçmenlere yönelik çeşitli ve devamlılık arz eden özel etkinlikler düzenlenmiştir. Bu etkinliklere 8.232 kişi iştirak etmiştir. Yine göçmenlere yönelik düzenlenen 146 konferansa yaklaşık 10.000 kişi katılmıştır. Toplamda ise on sekiz binin üzerinde göçmene yönelik daimi irşat faaliyeti icra edilmiştir.





Grafik-3: Yerleşim Merkezlerinde Göçmenlere Yönelik Daimi İrşat Faaliyetlerine Dair Veriler

Geçici barınma merkezlerinde yaşayan göçmenlere yönelik de irşat faaliyetleri düzenlenmektedir. Bu faaliyetler, barınma merkezinde görev yapan koordinatörümüzce planlanmakta ve göçmenlerden bu konuda da istifade edilmektedir.



Grafik-4: Geçici Barınma Merkezlerindeki Etkinliklere Dair Veriler

ç. Kurum ve Kuruluşlarla İşbirliği ve İlişkiler

Başkanlığımız, bütün hizmet alanlarında hizmetlerin etkinlik ve verimliliğinin artırılması ve daha fazla kişiye ulaşılması amacıyla sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliğine önem vermektedir. Bu doğrultuda göçmenlere yönelik hizmetlerde kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılması yönünde müftülüklerimize 16.10.2018 tarihinde bir talimat gönderilmiştir.

Belirtilen talimatta kurum ve kuruluşlarla işbirliğinin güçlendirilmesi talep edilirken aynı zamanda hizmet sunumunda birlikteliği sağlamak, zararlı ve istismarcı kişi ve yapılara alan açmamak adına işbirliği yapılacak kişi, grup ve kuruluşlar hakkında Göç ve Manevi Destek Hizmetleri Daire Başkanlığından görüş alınması istenmiştir.

Diğer yandan Başkanlığımız, gerek yurt içinde gerekse yurt dışında göçmenlere sunulan hizmetlerin etkinlik ve verimliliğini artırmak amacıyla ilgili kurum, kuruluş ve toplumsal kabul görmüş şahıslarla zaman zaman istişare, değerlendirme ve planlama çalışmaları başta olmak üzere ortak faaliyetler yürütmektedir.



Bu bağlamda Başkanlığımızca katılım sağlanan istişare, değerlendirme amaçlı toplantı vb. etkinlikler şunlardır:

Göç Politikaları Kurulu Toplantısı

20 Şubat 2018 Salı günü Ankara Vilayetler Evinde İçişleri Bakanı Sayın Süleyman SOYLU başkanlığında yapılan Göç Politikaları Kurulu Toplantısına Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Dr. Selim ARGUN iştirak etmiştir. Türkiye'nin göç politika ve stratejilerini belirlemek için toplanan ve sekreteryaya hizmetlerini Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün yürüttüğü kurul, göç alanında görev yapan kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonun sağlanmasına yönelik de kararlar almıştır.

Göç Kurulu Toplantısı

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçişle birlikte kaldırılan Göç Politikaları Kurulu, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile "Göç Kurulu" ismiyle yeniden yapılandırılmıştır.

Türkiye'nin yabancılarla ilgili göç stratejilerini belirlemek, koordinasyonunu ve uygulanmasını takip etmekle görevli Göç Kurulu, ilk toplantısını İçişleri Bakanı Sayın Süleyman SOYLU başkanlığında 21

Kasım 2018 tarihinde Ankara Vali Galip Demirel Vilayetler Evi'nde gerçekleştirmiştir.

Toplantıya Başkanlığımızı temsilen Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Huriye MARTI ile Göç ve Manevi Destek Hizmetleri Daire Başkanı Dr. Bayram DEMİRTAŞ katılmıştır. Sekretarya hizmetlerini Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün yaptığı Kurul toplantısında “Yabancıların Statülerine Göre İhtiyaç Analizi”, “Düzenli Göç” ve “Geçici Koruma” başlıkları ele alınmıştır.



18 Aralık Uluslararası Göçmenler Günü

Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali ERBAŞ, Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Aile ve Gençlik Merkezi (KAGEM) ve Sosyal Destek ve Eğitim Merkezinde (SDEM) eğitim gören göçmen öğrencilerle 18 Aralık Uluslararası Göçmenler Günü dolayısıyla makamında bir araya gelmiştir. Başkan ERBAŞ, “Anadolu toprakları şu an itibarıyla 190 ülkeden misafiri bağrında barındırıyor. Böyle bir medeniyetiz. Türkiye, dünya ülkeleri içerisinde hem en fazla ülkeden göçmeni olan, hem de hayri hizmetler noktasında iyiliği yeryüzünde her yere ulaştırmaya çalışan birinci sıradaki ülkedir.” sözleriyle necip milletimizin muhacirlik ve yardımseverlik vasfına vurgu yapmıştır. Ayrıca Başkanlık bünyesinde Göç ve Manevi Destek Hizmetleri Daire Başkanlığının kurulmasıyla göçmenlere yönelik hizmetlerin daha nitelikli hale geldiğini söylemiştir. Kabulde Ürdün, Fas, Somali, Sudan, Filistin, Tacikistan, Afganistan, Cezayir, Irak, İran, Mısır, Arnavutluk, Yemen, Suriye ve Cibuti'den gelen ve Türkiye'de lise, lisans ve lisansüstü eğitim gören 15 öğrenci yer almıştır.



Ayrıca,

- Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi koordinesinde 23-25 Şubat 2018 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen Savaş, Göç ve Yoksulluk Sempozyumu'na,
- 05-06 Mayıs 2018 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen IV. Suriye ve Suriyelilerin Yaşadıkları Psikolojik ve Sosyolojik Konular sempozyumuna,
- Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından 26-28 Ekim 2018 tarihlerinde düzenlenen Göç, Mültecilik ve İnsanlık temalı Uluslararası Kartepe Zirvesi'ne,
- Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi tarafından 07 Aralık 2018 tarihinde Ankara'da düzenlenen Suriyeli Sığınmacıların Uyum ve Eğitimi Uluslararası Sempozyumu'na,
- 10-11 Mart 2018 tarihleri arasında İstanbul'da düzenlenen "İslamafobi ile Mücadele" çalıştayına,
- 20-21 Haziran tarihlerinde Ankara'da İçişleri Bakanlığı koordinesinde gerçekleştirilen "Göçmen Bilgilendirme Faaliyetleri Alanında Kurumlararası İstişare Toplantısı" na,
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından 06-07 Kasım 2018 tarihlerinde Kızılcahamam'da düzenlenen Türkiye'nin Göç Yönetimi Çalışmalarının Desteklenmesi konulu toplantıya,

Daire Başkanlığımızca katılım sağlanarak bir kısmında Başkanlığımızın göçmenlere yönelik hizmetlerine dair sunumlar yapılmıştır.

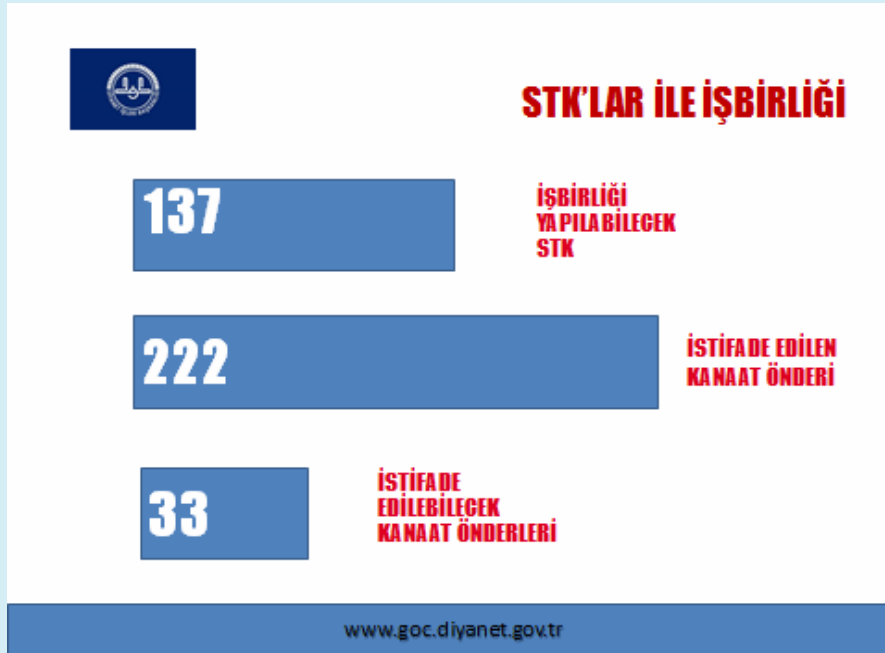
Ülkemizdeki göçmenlere sunulan din hizmetlerini değerlendirmek ve istişare etmek amacıyla periyodik istişare toplantıları ve çalıştaylar düzenlenmiştir. Bunlardan bazıları aşağıda zikredilmiştir.

- 24-25 Şubat, 05-06 Mayıs tarihlerinde İstanbul'da,
- 24 Nisan, 15-16 Mayıs tarihlerinde Hatay'da,
- 04 Nisan, 21-23 Şubat tarihlerinde Başkanlık merkezinde.





Bununla birlikte Başkanlığımız ile Suriye İslam Meclisi arasında Aralık 2016'da, Suriye Alimler Birliği ile Eylül 2016'da imzalanan işbirliği protokolleri göçmenlere yönelik hizmetlerde dikkate alınmaktadır. Ayrıca Başakşehir İslami İlimler Akademisi, el-İtkan Derneği gibi gruplarla zaman zaman istişareler yapılmaktadır.



Grafik-5: Göçmenlere Yönelik Hizmetlerde İşbirliği Yapılan ve Yapılabilecek Olan Sivil Toplum Kuruluşu ve Kanaat Önderi Sayısı

d. Toplumsal Uyuma Katkılar

Asırlardır mazluma ümit, kimsesize kimse, mağdura çare olan necip milletimiz, son yıllarda kendisine sığınan bütün göçmenlere yardım elini uzatmış, gönlünü açmış ve onları en güzel şekilde ağırlamıştır. Milletimizin bu yardımseverliği ve ev sahipliği şüphesiz ki her türlü takdirin üzerindedir. Bununla birlikte ülkemize sığınan göçmenlerin dil, kültür, örf, gelenek vb. hususlardaki farklılıkları göz önünde bulundurulduğunda kendilerinin toplumumuzla barışık, huzurlu bir şekilde yaşamaları doğrultusunda bir takım özel çalışmaların yapılması gerektiği de açıktır.

Zira özellikle Türkiye'ye 2011 yılında giriş yapan Suriyeli göçmenler yaklaşık sekiz yıldır ülkemizde yaşamaktadırlar. Bu insanların kimisi bizim komşumuzdur, kimisi çocuğumuzun arkadaşısıdır. Kimisi evlatlarımızla aynı okulda, aynı sınıfta eğitim görmekte belki aynı sırayı paylaşmaktadır. Dolayısıyla göçmenlerin dil sorununu aşmaları, toplumumuzun huzur ve refahına katkı sağlamaları, onların zararlı ve istismarcı yapıların ağına düşmekten korunmaları, göçmenlere yönelik oluşturulmaya çalışılan bazı algı operasyonları karşısında milletimizin doğru bilinçlendirilmesi vb. hususlarda Başkanlığımıza da büyük görevler düşmektedir.

Bu doğrultuda göçmenlere karşı milletimizde var olan hoşgörü, paylaşma, yardımseverlik vb. güzel hasletlerin daha da perçinlenmesi, birlikte yaşama ahlakının pekiştirilmesi amacıyla özel etkinlikler düzenlenmekte, birlik-beraberlik ve kardeşlik gibi konulara yıl içerisinde periyodik olarak vaaz ve hutbeler, radyo-televizyon programları, konferans gibi faaliyetlerde yer verilmektedir.

Ayrıca göçmenlerin Türkçe öğrenimi, ailevi ve ekonomik sorunlarının çözümü vb. hususlarda ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılmakta, Türkiye Diyanet Vakfı bünyesinde yer alan KAGEM ve SDEM ile de ortak faaliyetler yürütülmektedir.





2. Eğitim Hizmetleri

“Oku!” emrine muhatap bir kitabın müminleri olarak eğitim ve öğretime ne denli önem vermemiz gerektiği açıktır. Zira varlık gayesini eğitimle öğrenen insan, kendisini, Rabbini ve çevresini eğitim sayesinde daha iyi tanır. Eğitimle insanlık basamaklarında yücelir, değerlerinin farkına varır. Öteden beri vaaz ve hutbelerde ilim ve eğitimin önemine vurgu yapan Başkanlığımız bir taraftan da hizmet kalitesini yükseltmek için personelin mesleki eğitimine azami derecede gayret göstermektedir. Bu hassasiyet, yurt içinde göçmenlere yönelik hizmetlerde de göz önünde bulundurulmakta ve eğitim faaliyetlerine ağırlık verilmektedir. Zira ülkemizde yaşayan misafir kardeşlerimizin halkımızla birlikte uyum içerisinde yaşamaları neticesinde oluşan huzur ve sükûnetin, barış ve kardeşliğin devamı ancak kaliteli bir eğitim sisteminden ve eğitilmiş bireyler yetiştirmekten geçmektedir.

Çocuklar ve gençler, bir milletin istikbalidir. Rahmet elçisi Peygamberimiz, çocuk ve gençlere ayrı bir önem atfetmiş, onlarla özel ilgilenmiştir. Hz. Peygamber, her fırsatta onlara hayatı anlamlı kılacak, ömürlerini bereketlendirecek bir istikamet çizmiştir. Kendi mirasını bırakacağı ve geleceği inşa edecek çocuk ve gençlere her daim insanca yaşamlarının önünü açan bir şuur aşılacak, topluma ve insanlığa faydalı olmalarını sağlayacak yüce idealler takdim etmiştir.

Geleceğin teminatı olan çocukların ve gençlerin ülkemizin barış ve huzuruna katkı sağlamalarında elbette Kur'an ve sünnete dayalı doğru ve güncel bilgi eşliğinde eğitilmelerinin payı büyük olacaktır. Diğer yandan ülkemizde bulunan göçmenlerin, asırlardır insanlığa iyilik ve güzellikler takdim eden, Yüce dinimiz İslam'ın rahmet yüklü mesajlarını insanların idrakine ve gönlüne nakşeden Anadolu irfanı diye nitelendirebileceğimiz her türlü aşırılık ve taşkınlıktan uzak olan, hoşgörüyü, karşılıklı sevgi ve saygıya dayanan, insan haklarını önceleyen, birlikte yaşama ahlakını önemseyen bir anlayışla yetişmeleri noktasında doğru bir din eğitiminden geçmeleri elzemdir. Onların şiddet ve terörün, istismarcı ve zararlı yapıların ağına düşmekten korunmaları da bu doğru eğitimden geçmelerine bağlıdır.

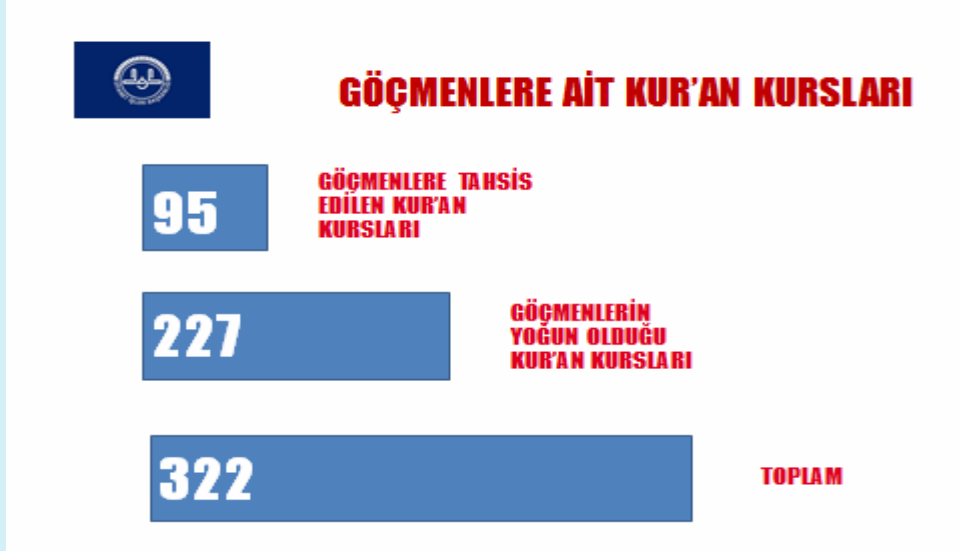
Türkiye'deki Suriyelilerin yaş dağılımlarına bakıldığında 0-4 yaş aralığındaki bebek ve çocuk Suriyeli sayısı 563.243'tür. 5-18 yaş aralığında da 1.348.215 Suriyeli çocuk ve genç bulunmaktadır. Bu nüfus okul öncesi dahil olmak üzere temel eğitim çağına olması gereken nüfusa tekabül etmektedir. Yükseköğretim çağına denk gelen 19-24 yaş aralığında bulunan Suriyeli genç sayısı da 542.709'dur.

Dolayısıyla Türkiye'de hem temel eğitim hem de yükseköğretim çağına sadece iki milyonu aşkın Suriyeli nüfus bulunmaktadır. Bu sayı dünyadaki pek çok ülkenin nüfusuna tekabül etmektedir. Bu nedenle Suriyelilerin eğitimi meselesi Türkiye'nin öncelikli meseleleri arasındadır. Kaldı ki eğitim, Suriyeli çocuk ve gençlerin daha müreffeh bir yaşama erişmesinde, Türkiye'nin kalkınmasına ve Suriye'nin yeniden inşa sürecine katkı sağlamalarında en temel etkenlerden biridir.

a. Kur'an Kurslarına Dair Veriler

Ülkemizde bulunan göçmenlere yönelik özel Kur'an kursları tahsis edildiği gibi, göçmenlerle milletimizin karma eğitim aldıkları Kur'an kursları da bulunmaktadır. Kaldı ki milletimizle göçmenler arasındaki kaynaşmanın hızlandırılması, ülfet, muhabbet ve kardeşlik bağlarının pekiştirilmesi, hasılı toplumsal uyuma katkı sağlanması adına ikinci, yani yerli ve yabancı öğrencilerin birlikte eğitim alabildikleri, ortak etkinliklerin yapılabilirdiği bir eğitim imkan ve ortamının önemi izahtan varestedir. Başkanlığımız, eğitim faaliyetlerinde sadece göçmenlere ait Kur'an kursu ya da cami tahsis etmek yerine aynı ortamda eğitimi tercih eden bir anlayışa sahiptir.

Bu bağlamda ülkemizdeki göçmenlere 95 adet Kur'an kursu tahsis edilmiştir. 227 Kur'an kursunda ise göçmen öğrenciler yoğun olarak katılım sağlamıştır.



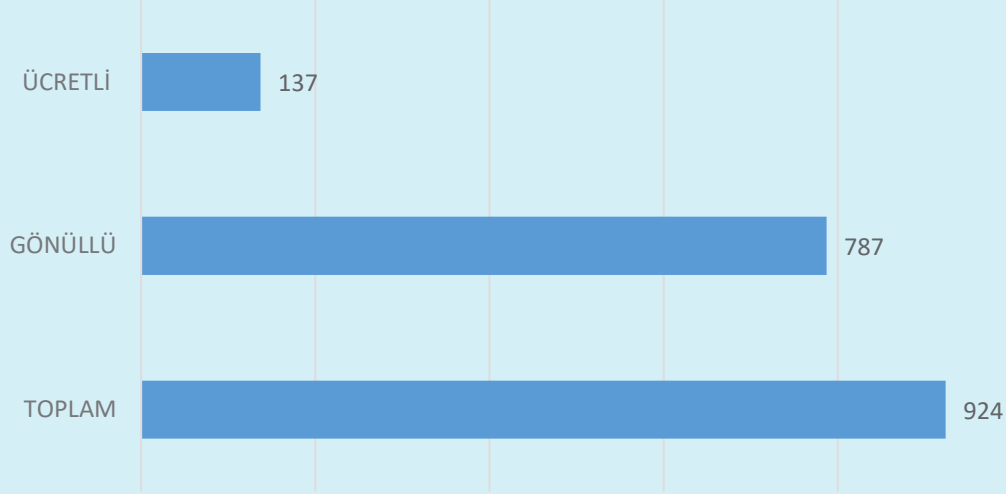
Grafik-6: Göçmenleri Eğitim Aldığı Kur'an Kursu Sayıları



Göçmen nüfusu içerisindeki yetişmiş insan gücünü değerlendirmek, göçmenlere ekonomik yönden destek olmak, onların topluma katılımlarını sağlamak, muhatap kitle ile kurs yöneticileri ve müftülüklerimiz arasında köprü vazifesi üstlenmeleri amacıyla Kur'an kurslarında göçmenlerden de istifade edilmektedir. Göçmenler kurslarda ücretli ve gönüllü olarak görev yapmaktadır. Ücretli olarak görev yapanların masrafları mahalli imkanlar ölçüsünde karşılanmaktadır.

Bu bağlamda Kur'an kurslarımızda 2018 yılında 137 ücretli, 787 gönüllü olmak üzere toplam 924 göçmen görev yapmıştır.

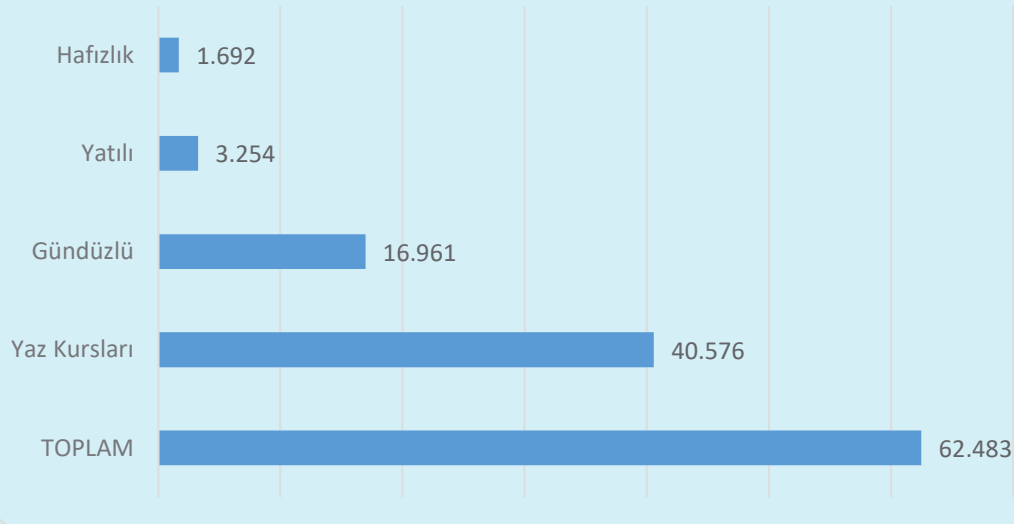
GÖÇMEN KUR'AN KURSU ÖĞRETİCİ SAYISI



Grafik-7: Kur'an Kurslarımızda Görev Yapan Göçmen Sayıları

Yıl genelinde ülkemizdeki Kur'an kurslarına devam eden göçmen sayısı ise 62.483'tür. Bu sayının 16.961'i gündüzlü, 3.254'ü yatılı olarak eğitim görmüştür. Hafızlık yapan göçmen sayısı 1.692, yaz Kur'an kurslarına katılan göçmen öğrenci sayısı ise 40.576'dır.

GÖÇMEN KUR'AN KURSU ÖĞRENCİ SAYISI



Grafik-8: Kur'an Kurslarında Eğitim Alan Göçmen Öğrenci Sayısı

b. Cami Odaklı Eğitim Faaliyetleri

Müminin günlük yaşantısının nabzını tutan camiler, dini ve sosyal hayatımızın vazgeçilmez mekanlarıdır. Dolayısıyla göçmenlere din hizmeti sunma konusunda camiler hem ibadethane, hem eğitim yuvası olma işlevini sürdürmelidir. Bu kapsamda Başkanlığımız, öteden beri cami odaklı din hizmetlerine ve bu hizmetler içerisinde Kur'an eğitime büyük önem vermiş, camilerin İslam'ın hakikatlerinin doğru bir şekilde öğretildiği eğitim yuvaları olması yönünde düzenlemeler getirmiştir.

Göçmenlerin sahih dini bilgiler eşliğinde aydınlatılması, şiddet ve terörden beslenen, değerleri tüketen istismarcı yapılardan korunması noktasında camilerin son derece işlevsel olması gerektiği açıktır. Bu gerçekten hareketle Başkanlığımız, özellikle çocuk, genç ve kadınlar başta olmak üzere göçmenlerin tamamının camilere alıştırılması ve vatandaşlarımızla birlikte onlara yönelik eğitimler düzenlenmesi yönünde özen göstermektedir. Diğer yandan göçmen çocukların milletimizin evlatlarıyla birlikte yaz Kur'an kurslarına devamı için gerekli adımlar atılmaktadır.

Bu doğrultuda 2018 yılında yaz Kur'an kurslarına devam eden göçmen çocukların sayısı 40.576'dır.



c. Eğitim Konusunda Kurum ve Kuruluşlarla İşbirliği

Başkanlığımız, bütün hizmetlerinde olduğu gibi eğitim konusunda da kurum ve kuruluşlarla işbirliğine önem vermekte ve bu şekilde hizmetlerin etkinlik ve verimliliğini artırmaya, daha fazla insana hizmet sunmaya gayret göstermektedir. Bu bağlamda Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği yapıldığı gibi ilgili kurum ve kuruluşlarla da birlikte çalışılmaktadır.

Diğer yandan Türkiye Diyanet Vakfı bünyesinde yer alan Kadın Aile ve Gençlik Merkezi (KAGEM) ile alt birimi olan Sosyal Destek ve Eğitim Merkezi (SODEM) vasıtasıyla göçmenlere yönelik Türkçe öğretimi başta olmak üzere mesleki kurslar düzenlenmektedir. Adı geçen merkezlerin desteklenerek güçlendirilmesi yönünde de adımlar atılmaktadır. Bu çerçevede Ankara Öveçler'de bulunan ve FETÖ'den alınarak din hizmetlerinde kullanılmak üzere Eylül ayında Başkanlığımıza tahsis edilen bina Göç ve Manevi Destek Merkezi olarak planlanmış, tadilat ve tefrişat işlemlerine başlanmıştır.

Ayrıca zihin ve gönülleri tahrip eden, şiddet ve istismardan beslenen zararlı yapılar ve terör örgütleriyle mücadele kapsamında Başkanlığımızın eğitim faaliyetlerinin önemi asla yadsınamaz. Zira bütün terör örgütleri şiddetten beslenir ve adeta bir korku dünyası oluşturmaya çalışırlar. Hedeflerine giden yolda her türlü vahşet ve katliamı sergilemekten kaçınmazlar. Gençlerin zihin ve gönül dünyalarına kin, nefret ve şiddet tohumları ekerek karanlık emellerine hizmet edecek kitleler devşirmek için çabalarlar.

Son yıllarda İslam kelimesini kendisine isim yaparak ortaya çıkan, cihat, hilafet, ümmet gibi din-i mübin-i İslam'ın değerlerini istismar eden DEAŞ vb. sözde dini görünümlü terör örgütleri, en büyük zararı İslam'a ve müslümanlara vermektedir. Neye ve kime hizmet ettiği belirsiz bu cinayet şebekeleri, İslam adına hunharca katliamlar gerçekleştirmekte ve dünya üzerinde her geçen gün İslam'a ve müslümanlara karşı olumsuz bir imaj oluşmasına, İslamafobinin dalga dalga yayılmasına neden olmaktadır. Bu vahşet çetelerinin, yapıp ettiklerini rahmet dini İslam'a dayandırmaya çalışmaları dinimize yapılabilecek en büyük zulümdür. Söz konusu şer odaklarının, hidayet rehberimiz Kur'an'ın ayetlerini ve Peygamber Efendimizin nezih sözlerini kendi amaçları doğrultusunda yorumlayıp kullanmaları Yüce Kitabımıza ve Alemlere Rahmet Peygamberimize büyük bir haksızlıktır.

Zira "silm" yani barış kökünden gelen yüce dinimiz İslam, şiddetin her türlüşünü reddeder. İslam'ın gayesi, öldürmek değil yaşatmaktır. İnsanlığa hayat vermektir. Yeryüzünü daha yaşanabilir kılmaktır. Son hak din İslam'ı bizlere öğreten Rahmet Elçisi Peygamberimizin dilinde müslüman, güvenilir kişidir. Mümin, elinden ve dilinden insanların emin olduğu kimsedir. O, yaratılış gayesi doğrultusunda yaşayarak hayrın ve iyiliğin hizmetindedir.

Dolayısıyla göçmenlere sunulan hizmetlerde DEAŞ, PKK/PYD/YPG vb. terör örgütlerince örülen korku duvarlarının yıkılması, kimi gönülleri tesiri altına almış şiddet eğilimlerinin yok edilmesi, kalplere yeniden sevgi, şefkat ve merhamet tohumlarının ekilmesi hedeflenmektedir. Bunun için eğitim faaliyetlerimizde Kur'an ve Sünnete dayalı doğru dinî bilginin, on dört asırlık tarihî tecrübe ve güncel gelişmeleri dikkate alan bir anlayışla ve kuşatıcı bir üslûpla insanlara aktarılması doğrultusunda bir anlayışla hareket edilmektedir.

Yine özellikle gençleri şiddet sarmalından korumak, insanlara doğru bir din eğitimi vermek amacıyla göçmenler tarafından kabul görmüş, etki gücüne sahip mutedil kişilerle işbirliği esasına dayalı hizmet sunumuna önem verilmektedir.

Hizmetlerimiz

- Sertifikalı Mesleki Eğitimler
- Psikolojik Destek ve Danışmanlık
- Uluslararası Türkçe Yeterlilik Belgesi
- Kimlik, kayıt, sağlık vb. konularda yönlendirme

خدماتنا

- التعليم المهني
- شهادات في
- الدعم النفسي
- خدمة إرشادية في
- دوليا لكفاية اللغة التركية
- شهادة معترفة بها
- التسجيل، الصبح، القانون... الخ.
- التوجيه في الهوية.

0 (533) 347 61 73
0 (533) 343 97 33
kagem@kocakgem.org.tr

Başpınar Mahallesi
Şehit Rafet Sever Caddesi 122/4
Altındag/Ankara

Sosyal Destek ve Eğitim Merkezi

مرکز التعليم و الدعم الاجتماعي

TÜRKİYE DIYANET VAKFI

KAGEM

KADIN KÜLTÜRÜ VE GENÇLİK MERKEZİ
WOMEN TRUST AND YOUTH CENTER
مرکز المرأة والثقافة

3. Yayın Hizmetleri

Başkanlığımızın toplumu din konusunda aydınlatma görevi kapsamında yayın faaliyetleri de önemli bir yer tutmaktadır. Zira hızla gelişen ve değişen, gün geçtikçe insanlığı büyük oranda esir alan teknoloji, görsel, işitsel ve yazılı medyada da din hizmeti sunmayı zorunlu kılmaktadır. Başkanlığımız, bu bilinçle radyodan televizyona, sosyal medyadan yazılı basına varıncaya değin sadece yurdumuz insanına değil, aynı zamanda göçmenlere yönelik yayın hizmetlerini son yıllarda geniş bir yelpazeye oturtmuştur.

Başkanlığımız, ülkemizde yaşayan göçmen kardeşlerimize yönelik eğitim faaliyetlerinde onların Kur'an ve Sünnet odaklı sahih dinî bilgi eşliğinde hikmete dayalı bir üslupla İslam'ı öğrenmelerini önemsemektedir. Bu doğrultuda hem görsel hem de basılı yayın yoluyla özellikle zararlı akımlara karşı mücadele edilmektedir.

Bu bağlamda daha önceki yıllarda yayınlanan dinîmizin itikat, ibadet ve ahlak boyutunu anlatan kitaplar Arapçaya tercüme edilerek göçmen kardeşlerimizin istifadesine sunulmaktadır. Aynı şekilde çocuk, genç, kadın, aile vb. kesimlere yönelik Başkanlık yayınlarının da tercümesi yapılarak eğitim kurumlarına dağıtımı gerçekleştirilmektedir.

Başkanlığımız yayınları içerisinde yer alan İncam, İbadetim, Ahlakım, Peygamberim, Dinimi Öğreniyorum ve Yaz Kur'an Kursu Etkinlik Kitabı, Çocuk, Genç, Aile adlı broşürler, Dini İstismar ve Tedhiş Hareketi-DEAŞ isimli kitapçık Arapça'ya çevrilerek göçmenlere ulaştırılmıştır. Ayrıca el-Fıkıh I-II (Arapça) kitabı ile el-Cüz'ü'Reşidi de basımı yapılarak göçmenlere dağıtılmıştır. 2018 yılında yurt içinde göçmenlere ulaştırılan yayın sayısı 108.901'dir.



Göçmenleri terör ve şiddetten beslenen yapılar ile zararlı akımlardan korumak amacıyla “Size Hayat Vermesi İçin” projesi kapsamında 30 adet Arapça video hazırlanmıştır. Bu videolar, sosyal medya organlarında periyodik olarak yayınlanmaktadır.

Diğer yandan Türkiye’ye göçmek zorunda kalanların hikayelerinin ele alındığı ‘Muhacir’ ve “GöçErken” belgeseli ile göçmenleri konu alan diğer yayınlar, Diyanet TV ekranlarında seyirciyle buluşan önemli yapıtlar arasında yer almıştır.



4. İnsani Yardım Faaliyetleri

Necip milletimiz, öteden beri mazluma ümit, mağdura sığınak, çaresize çare, muhacire ensar olmuştur. Hangi inançtan, hangi coğrafyadan olduğuna bakmaksızın zorda/darda kalanlara yardım elini uzatmış, dünyanın en cömert, en yardımsever milleti olma vasfını hep koruya gelmiştir. Bugün Afrika’dan Asya’ya, Ortadoğu’dan Balkanlar’a, Amerika’dan Uzakdoğu’ya nerede bir sıkıntıya maruz kalan insan varsa yanında ilk olarak aziz milletimizi bulmaktadır. Milletimizin bu hassasiyeti, bu diğerkâmlığı elbette sırf Allah rızasını kazanabilme gayretinden, gönüller fethedebilme şuurundan kaynaklanmaktadır. Milletimiz, ülkemize gelen mazlum kardeşlerimizin de sığınağı olmuş, onlara gönül kapılarını ardına kadar açmıştır. Başkanlığımız ve Türkiye Diyanet Vakfı, milletimizin yardım elini göçmen kardeşlerimizle buluşturma gayret ve bilinciyle hizmetlerini sürdürmektedir.



Bu bağlamda, Başkanlığımız ve Türkiye Diyanet Vakfı işbirliğiyle 2018 yılında yurt içinde 5.676.440 TL tutarında ayni ve nakdi yardımda bulunulmuştur.

Başkanlığımız ve Türkiye Diyanet Vakfı işbirliğinde her yıl yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen vekaletle kurban organizasyonu kapsamında 2018 yılında 287 il ve ilçe merkezinde 19.600 hisse vekaletle kurban kesilmiş ve göçmen kardeşlerimize ulaştırılmıştır.

Ramazan'ın coşkusunu gönülden hissetmek, feyiz ve bereketinden doyasıya yudumlamak her bir müminin hakkıdır. Ancak ne hazindir ki son yıllarda dünyanın pek çok bölgesinde zulüm, baskı ve işkencelere maruz kalan nice kardeşimizin elinden bu hakları alınmaktadır. Evinden yurdundan edilen, türlü zorluklara mecbur bırakılan bölgedeki ve ülkemizdeki Suriyeli kardeşlerimizin mahrum kaldıkları Ramazan coşkusunu yaşayabilmeleri amacıyla bir takım etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Ramazan aylarında yapılan yardımlarla, kurulan iftar sofralarıyla göçmenlerin de Ramazanın sevinci, bereketi ve manevi coşkusunu hissedip yaşayabilmelerine katkı sağlanmaktadır.

Bu kapsamda 2018 yılı Ramazan ayında 22.400 adet alışveriş yardım kartıyla birlikte iftar kolileri vb. ayni ve nakdi yardımlarda bulunulmuştur.





D. Sınır Ötesinde Sunulan Hizmetler

Bilindiği üzere devletimiz, ülkemizin güney sınırlarında oluşturulmaya çalışılan terör devletinin önünü kesmek ve sınırlarımızın diğer tarafında yer alan terör örgütlerinin ülkemize yönelik saldırılarını engellemek amacıyla Suriye'nin kuzeyinde kapsamlı bir harekât başlatmıştır. 2016 yılında ve 2018 yılı başında gerçekleştirilen Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı Harekâtları ile PKK/YPG/DEAŞ vb. terör örgütlerinin kontrolündeki bölgelerin büyük bir kısmı terörden arındırılarak huzura kavuşturulmuştur. Başkanlığımız, ülkemizde bulunan göçmenlere yönelik yaptığı çalışmaların yanı sıra bu iki harekât kapsamında terörden arındırılan bölgelerde de din hizmeti sunmaya devam etmektedir. Türkiye Diyanet Vakfı başta olmak üzere bölgedeki kurum ve kuruluşlarla koordineli olarak yürütülen hizmetler, din hizmetleri, eğitim hizmetleri, yayın hizmetleri ve insani yardımlar gibi hususları kapsamaktadır. Başkanlığımız, bölgede bir taraftan tahrip edilen ibadethanelerin ve dini müesseselerin onarımı ya da yeniden inşası için çalışırken diğer taraftan da zedelenen zihin ve gönüllerin, yaralanan dini değerlerin ve hayatın iyileştirilmesine gayret göstermektedir. Bu bağlamda 2018 yılında sınır ötesinde sunulan hizmetler şu şekildedir:

- Fırat Kalkanı Bölgesindeki hizmetlerimiz Gaziantep İl Müftülüğü'ne bağlı 2, Kilis İl Müftülüğüne bağlı 3, Zeytin Dalı Bölgesindeki hizmetlerimiz ise Hatay İl Müftülüğüne bağlı 7 koordinatör marifetiyle yürütülmüştür.

FIRAT KALKANI BÖLGESİ KOORDİNATÖRLERİ			
S.N	ADI SOYADI	YURTİÇİ GÖREVİ VE UNVANI	SINIR ÖTESİ GÖREVİ
1	Mehmet ÇOBAN	İl Müftü Yardımcısı/Kilis	Azez/Kamplar
2	Hüseyin DEMİRHAN	İl Müftü Yardımcısı/Kilis	Azez
3	Ömer AYAN	İl Müftü Yardımcısı/Kilis	Mare-Rai Bölgesi
4	Mehmet Zeki SERDAROĞLU	İlçe Müftüsü/Gaziantep Karkamış	Cerablus
5	Selahattin YILDIRIM	Öğretmen /Konya İl Müftülüğü	el-Bab
ZEYTİN DALI BÖLGESİ KOORDİNATÖRLERİ			
S.N	ADI SOYADI	YURTİÇİ GÖREVİ VE UNVANI	SINIR ÖTESİ GÖREVİ
1	İrfan AÇIK	İl Müftü Yardımcısı/Hatay	Genel Koordinatör / Cinderes
2	Muhammed Latif ALTUN	İl Müftü Yardımcısı/Hatay	Şerranlı
3	İlhan GÜNAY	İlçe Müftüsü/Van Çatak	Afrin
4	Bahadır OPUS	İlçe Müftüsü /Hatay Kumlu	Ma'batlı
5	Mekki SOLMAZ	İlçe Müftüsü/Hatay Kırıkhan	Şeyh El Hadid
6	Murat AKÇAY	İlçe Müftüsü/Hatay Reyhanlı	Bülbül
7	Yusuf KESER	Vaiz/Hatay Reyhanlı	Raju

Tablo-5: Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı Bölgelerinde Görevli Koordinatörlerimiz

- Zeytin Dalı Harekatı kapsamında terörden arındırılan bölgelerde sunulan din hizmetlerini ve koordinatör müftülerin çalışma esaslarını istişare etmek, mevcut durumu değerlendirmek ve yeni stratejiler belirlemek amacıyla alanda hizmet sunan personelin katılımıyla illerimizde periyodik istişare toplantıları ve çalıştaylar gerçekleştirilmiştir.
- Her iki bölgede sunulan hizmetleri yerinde görmek, hizmet sunan personel ile bir araya gelmek, sorunları tespit edip çözüm yolları belirlemek amacıyla;
 - 15-16 Mayıs 2018 Din Hizmetleri Genel Müdürü Bünyamin ALBAYRAK ile Göç ve Manevi Destek Hizmetleri Daire Başkanı Dr. Bayram DEMİRTAŞ tarafından Zeytin Dalı Bölgesine,
 - 22 Temmuz 2018 tarihinde Göç ve Manevi Destek Hizmetleri Daire Başkanı Dr. Bayram DEMİRTAŞ ve Diyanet İşleri Uzmanı Dr. M. Şükrü KILIÇ tarafından Fırat Kalkanı Bölgesine ziyaret gerçekleştirilmiştir.
- Terör saldırıları sebebiyle yıkılan camilerin yapım ve onarımı kapsamında 274 cami ve 5 dini müessesenin tadilat ve tefrişatı tamamlanmıştır. 35 adet cami ve 3 adet dini müessesenin onarımına yılsonu itibariyle devam edilmiştir.
- Bölgelerde din hizmeti sunacak yerel görevlilerin seçimi koordinatör müftülerimizin rehberliğinde oluşturulan komisyonlar marifetiyle yapılmıştır. Zeytin Dalı Bölgesi'nde Haziran ayından itibaren 73 mahalli din görevlisi görevine başlamıştır. 2018 yılı sonu itibariyle her iki bölgede toplam 1.858 görevli bulunmaktadır. Görevlilere Türkiye Diyanet Vakfı aracılığı ile maddi destek sağlanmaktadır.





2018 YILI UNVANLARINA GÖRE TOPLAM PERSONEL SAYISI																	
BÖLGE	ŞEHİR	MÜFTÜ/EVKAF MD.	MÜFTÜ YRD.	YEREL MECLİS EVKAF MÜD.	MURAKİP	KUR'AN KURSU MÜDÜRÜ	KUR'AN KURSU MÜDÜR YARD.	MEMUR/MUHASİP	İMAM-HATİP	MÜEZZİN-KAYYIM	ERKEK KUR'AN KURSU ÖĞRETİCİSİ	KADIN KUR'AN KURSU ÖĞRETİCİSİ	HATİP	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	EVKAF MÜDÜRLÜĞÜ HİZMETLİSİ	HİZMETLİ	TOPLAM
FIRAT KALKANI BÖLGESİ	AZEZ ve KAMPLAR	1	1		1			5	57	52	117	176	4			5	419
	CERABLUS	1		1	1	1	1		45	10	12	31	1	1		2	107
	MARE-RAİ	4			4	4		10	111	138	107	233	14		4	11	640
	EL-BAB	3			2		1	1	137	60	64	113				12	393
ZEYTİN DALI BÖLGESİ	AFRİN	1			1			1	28	15	21	80	5			2	154
	CİNDERES	1							19	10	16	7				2	55
	ŞEYH HADİD								7	6	3					1	17
	MA'BATLI								4	2	6	10					22
	RACU								3	7	10	11					31
	BÜLBÜL								3	2	2		1				8
	ŞERRAN	1							4	3	2	2					12
GENEL TOPLAM		12	1	1	9	5	2	17	418	305	360	663	25	1	4	35	1858

Tablo-6: Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı Bölgelerindeki Yerel Din Görevlilerinin Unvanlara Göre Dağılımı

• Yerel din görevlilerin mesleki yeterliliklerini geliştirmek ve motivasyonlarını artırmak amacıyla periyodik eğitimler gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede 26 Şubat-8 Mart tarihlerinde Şanlıurfa'da 51, 7-12 Nisan tarihlerinde Antalya'da 494, 17-22 Kasım tarihlerinde Antalya'da 454 olmak üzere 999 yerel din görevlisi ülkemizde eğitime alınmıştır. Böylece eğitime alınan yerel din görevlisi sayısı toplamda 1.061 olmuştur. Ayrıca koordinatörlerimiz rehberliğinde mahallinde 65 kadın, 62 erkek toplam 127 Kur'an kursu öğreticisi ile 25 din görevlisi eğitime tabi tutulmuştur.

2018 YILINDA ÜLKEMİZDE EĞİTİME ALINAN SURİYELİ MAHALLİ DİN GÖREVLİLERİNE DAİR VERİLER			
S.N	İL	TARİH	EĞİTİME ALINAN GÖREVLİ SAYISI
1	Şanlıurfa	26 Şubat-8 Mart 2018	51
2	Antalya	7-12 Nisan 2018	494
3	Antalya	17-22 Kasım 2018	454
TOPLAM			999

Tablo-7: Ülkemizde Eğitime Alınan Suriyeli Yerel Din Görevlileri Sayıları



YEREL SURİYELİ DİN GÖREVLİLERİNE YÖNELİK SEMİNER PROGRAMI 26 ŞUBAT - 08 MART 2018 / ŞANLIURFA

BİRİNCİ HAFTA						
CUMARTESİ 03/03/2018	CUMA 02/03/2018	PERŞEMBE 01/03/2018	ÇARŞAMBA 28/02/2018	SALI 27/02/2018	PAZARTESİ 26/02/2018	SAAT
Ulusal ve Uluslararası Düzeyde Başkanlığımızca Sunulan Hizmetler (Dr. Ahmet GÜNDÜZ)	CUMA NAMAZI ve SOSYAL ETKİNLİK	Hadisleri Doğru Anlamada Temel İlkeler (İdris KALAY)	Kur'an Tilavetinde Yaygın Hatalar ve Düzeltme Yöntemleri (Mehmet DEMİRCİ)	Kur'an Tilavetinde Yaygın Hatalar ve Düzeltme Yöntemleri (Mehmet DEMİRCİ)	Kur'an-ı Kerim Tilaveti Açılış Konuşması Diyaret İşleri Başkanlığının Tanıtımı (Dr. Ahmet GÜNDÜZ)	09:00 10:20
ARA		ARA				10:20 10:40
Kur'an-ı Kerim'in Anlaşılması ve Yorumlanmasında Temel İlkeler (Murat PADAK)		İslam İncancının Temel İlkeleri ve Günümüz İnanç Problemleri (Yrd. Doç. Dr. Muhammed Raşid el- Omar)	Güncel Fıkıh Problemleri (Hıdır BENZEŞ)	Kur'an-ı Kerim'in Anlaşılması ve Yorumlanmasında Temel İlkeler Prof. Dr. Musa Kazım YILMAZ	Küresel Ölçekte ve İslam Dünyasına Etkileri Bağlamında Suriye Krizi (Hüseyin ORTAÇ)	10:40 12:00
NAMAZ VE ÖĞLE YEMEĞİ ARASI						12:00 13:30
İslam Dünyasının İçinden Geçtiği Süreçler (Hıdır BENZEŞ)	CUMA NAMAZI ve SOSYAL ETKİNLİK	Mezhep Gerçeği (Hıdır BENZEŞ)	Hadisleri Doğru Anlamada Temel İlkeler (İdris KALAY)	Günümüz Tefsir Problemleri (Murat PADAK)	Din Görevlisinde Bulunması Gereken Temel Vastflar (Mehmet EKİNCİ)	13:30 14:50
ARA		ARA				14:50 15:10
Kur'an Tilavetinde Yaygın Hatalar ve Düzeltme Yöntemleri (Mehmet DEMİRCİ)		Çocuk ve Yetişkin Eğitiminin Temel İlkeleri (Yrd. Doç. Dr. Huzeyfe el Hatib)	İslam Düşüncesinde İhtilaf Olgusu (Yrd. Doç. Dr. Ahmed Muhammed Zekeriyya Tefvik)	Ümmet Bilincini İnşa Etme Sorumluluğumuz (Yrd. Doç. Dr. Yasin KAHYAĞLU)	Çocuk ve Yetişkin Eğitiminin Temel İlkeleri (Doç. Dr. Celil ABUZER)	15:10 16:30

İKİNCİ HAFTA						SAAT
PERŞEMBE 08/03/2018	ÇARŞAMBA 07/03/2018	SALI 06/03/2018	PAZARTESİ 05/03/2018	PAZAR 04/03/2018		
Güncel Hadis Problemleri (İdris KALAY)	İslam Dünyasının İçinden Geçtiği Süreçler (Hıdır BENZEŞ)	İslam Dünyasındaki Din Görünümü Aynılığı/Bölücü Yapılar (FETÖ, DAES, El-Kaide, Hizbullah) (Dr. Mustafa Bülent DADAŞ)	Fıkıh Mezheplerin Birikiminden Yaralanma Esasları (Dr. Mustafa Bülent DADAŞ)	Ulusal ve Uluslararası Düzeyde Başkanlığımızca Sunulan Hizmetler (Dr. Ahmet GÜNDÜZ)		09:00 10:20
ARA						10:20 10:40
İslam İncancının Temel İlkeleri Ve Günümüz İnanç Problemleri (Yrd. Doç. Dr. Muhammed Raşid el- Omar)	Hadislerin Bağlayıcılığı ve Güncel Değeri (İdris KALAY)	İslam Dünyasındaki Din Görünümü Aynılığı/Bölücü Yapılar (FETÖ, DAES, El-Kaide, Hizbullah) (Dr. Mustafa Bülent DADAŞ)	Güncel Fıkıh Problemleri (Dr. Mustafa Bülent DADAŞ)	Din Görevlilerinin Toplumsal Sorumluluğu ve Manevi Rehberliği (Yrd. Doç. Dr. Huzeyfe el Hatib)		10:40 12:00
NAMAZ VE ÖĞLE YEMEĞİ ARASI						12:00 13:30
Savaşın Olumsuz Etkilerini Azaltmada Din Hizmetlerinin Rolü (Hüseyin ORTAÇ)	Günümüz Tefsir Problemleri (Murat PADAK)	İslam Dünyasında Tekfir Hareketleri (Murat PADAK)	Kur'an Tilavetinde Yaygın Hatalar ve Düzeltme Yöntemleri (Mehmet DEMİRCİ)	Gençliğin Önündeki Tuzaklar (Yrd. Doç. Dr. Huzeyfe el Hatib)		13:30 14:50
ARA						14:50 15:10
DEĞERLENDİRME VE KAPANIŞ	İslam'ın Cihat Anlayışı ve Teröre Bakışı (Yrd. Doç. Dr. Ahmed Muhammed Zekeriyya Tefvik)	İslam'a Davette Nebevi Metod (Yrd. Doç. Dr. Yasin KAHYAĞLU)	Mezhep Gerçeği (Hıdır BENZEŞ)			15:10 16:30

Tablo-8: Suriyeli Yerel Din Görevlilerine Yönelik Seminer Programı 26 Şubat - 08 Mart 2018 / Şanlıurfa



**YEREL SURİYELİ DİN GÖREVLİLERİNE YÖNELİK
SEMİNER PROGRAMI
7-12 NİSAN 2018 ANTALYA**

TARİH	SAAT	
07.04.2018 CUMARTESİ	10.30-12.00	Açılış Kur'an-ı Kerim Tilaveti Açılış Konferansı: İslam Dünyasının İçinden Geçtiği Süreçler Yrd. Doç. Dr. Selim ARGUN
	12.00-14.00	ARA
	14.00-15.00	Konu: Küresel Ölçekte ve İslam Dünyasına Etkileri Bağlamında Suriye Krizi Sunum: Dr. Hüseyin MUHAMMED
	15.00-15.30	ARA
	15.30-16.30	Konu: Savaşın Olumsuz Etkilerini Azaltmada Din Hizmetlerinin Rolü Sunum: Yrd. Doç. Dr. KhalilMohammed KHALİL
08.04.2018 PAZAR	09.30-10.30	Konu: Ulusal ve Uluslararası Düzeyde Başkanlığımızca Sunulan Hizmetler Sunum: Dr. Ahmet GÜNDÜZ
	10.30-11.00	ARA
	11.00-12.00	Konu: Ulusal ve Uluslararası Düzeyde Başkanlığımızca Sunulan Hizmetler Sunum: Dr. Ahmet GÜNDÜZ
	12.00-14.00	ARA
	14.00-15.00	Konu: Türkiye-Suriye Kardeşliği Bağlamında Ülkemizce Yapılan Hizmetler Sunum: İlyas SERENLİ-Mehmet Savaş POLAT-Muhammet Said KARATAŞ
	15.00-15.30	ARA
	15.30-16.30	Konu: İslam İnancının Temel İlkeleri ve Günümüz İnanç Problemleri Sunum: Yrd. Doç. Dr. Cüneyt GÖKÇE
09.04.2018 PAZARTESİ	09.30-10.30	Konu: İslam Düşüncesinde İhtilaf Olgusu Sunum: Rifat ORAL
	10.30-11.00	ARA
	11.00-12.00	Konu: Fıkhi Mezheplerin Birikiminden Yaralanma Esasları Sunum: Dr. M. Bülent DADAŞ
	12.00-14.00	ARA
	14.00-15.00	Konu: Güncel Fıkıh Problemleri Sunum: Dr. M. Bülent DADAŞ
	15.00-15.30	ARA
	15.30-16.30	Konu: Mezhep Gerçeği Sunum: Dr. M. Bülent DADAŞ

10.04.2018 SALI	09.30-10.30	Konu: Çocuk ve Yetişkin Eğitiminin Temel İlkeleri Sunum: EltayebAhmedEltayebMohamed NOUR
	10.30-11.00	ARA
	11.00-12.00	Konu: Gençliğin Önündeki Tuzaklar Sunum: Dr. MohamedAhmed DOWINA AHMED
	12.00-14.00	ARA
	14.00-15.00	Konu: İslam'ı Temsilde Nebevi Metot Sunum: Muhamed BARAKAT
	15.00-15.30	ARA
	15.30-16.30	Konu: İslam Dünyasında Dini Görünümlü Ayrılıkçı/Bölücü Yapılar (DEAŞ, FETÖ, El-Kaide, Hizbullah) Sunum: Dr. Mehmet Nur AKDOĞAN
11.04.2018 ÇARŞAMBA	09.30-10.30	Konu: Kur'an-ı Kerim'in Anlaşılması ve Yorumlanmasında Temel İlkeler Sunum: Dr. Ahmad ALCHIHADDEH
	10.30-11.00	ARA
	11.00-12.00	Konu: Günümüz Tefsir Problemleri Sunum: Dr. Ahmad ALCHIHADDEH
	12.00-14.00	ARA
	14.00-15.00	Konu: Hadislerin Anlaşılması ve Yorumlanmasında Temel İlkeler Sunum: Prof. Dr. Enbiya YILDIRIM
	15.00-15.30	ARA
	15.30-16.30	Konu: Güncel Hadis Problemleri Sunum: Prof. Dr. Enbiya YILDIRIM
12.04.2018 PERŞEMBE	09.30-10.30	Konu: İstismar Edilen Dini Kavramlarımız (Cihat, Şehitlik vb.) Sunum: Ahmet YILDIZ
	10.30-11.00	ARA
	11.00-12.00	Konu: Diyanet İşleri Başkanlığının Tanıtımı Sunum: Enver GÜNENÇ
	12.00-14.00	ARA
	14.00-15.00	Değerlendirme ve Kapanış

Tablo-9: Suriyeli Yerel Din Görevlilerine Yönelik Seminer Programı 07-12 Nisan 2018 / Antalya





YEREL SURİYELİ DİN GÖREVLİLERİNE YÖNELİK SEMİNER PROGRAMI
17-22 KASIM 2018 ANTALYA

TARİH	SAAT	KONU
17.11.2018 CUMARTESİ	14.00-15.00	Açılış Kur'an-ı Kerim Tilaveti Açılış Konferansı: İslam Dünyasının İçinden Geçtiği Süreçler Prof. Dr. Seyit BAHÇIVAN
	15.00-15.30	ARA
	15.30-16.30	Konu: Diyanet İşleri Başkanlığı ve Ulusal-Uluslararası Düzeyde Sunulan Hizmetler Sunum: İsmail AKBULUT
18.11.2018 PAZAR	09.30-10.30	Konu: Güncel Fıkıh Problemleri Sunum: Muhammed RAŞİD
	10.30-11.00	ARA
	11.00-12.00	Konu: Mezhep Gerçeği Sunum: Muhammed RAŞİD
	12.00-14.00	ARA
	14.00-15.00	1-12. GRUPLAR ATÖLYE ÇALIŞMASI Konu: Tanışma ve Tecrübe Paylaşımı Din Hizmetlerinin İfasında Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri
	15.00-15.30	ARA
	15.30-16.30	13-24. GRUPLAR Konu: Türkiye-Suriye Kardeşliği Bağlamında TDV Tarafından Yapılan Hizmetler Sunum: Mehmet Savaş POLAT-Mustafa ERDEM-Mohamed Chkh Ahmad Abo Ksha
19.11.2018 PAZARTESİ	09.30-10.30	Konu: Savaşın Olumsuz Etkilerini Azaltmada Din Hizmetlerinin Rolü Sunum: Dr. Khalil Mohammed KHALİL
	10.30-11.00	ARA
	11.00-12.00	Konu: İstismar Edilen Dini Kavramlarımız (Cihat, Şehitlik vb.) Sunum: Ahmet YILDIZ
	12.00-14.00	ARA
	14.00-15.00	1-10. GRUPLAR ATÖLYE ÇALIŞMASI Konu: Tanışma ve Tecrübe Paylaşımı Din Hizmetlerinin İfasında Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri
	15.00-15.30	ARA
	15.30-16.30	11-20. GRUPLAR Konu: İslam'ı Temsilde Nebvi Metot Sunum: Muhamed BARAKAT

20.11.2018 SALI	09.30-10.30	Konu: Küresel Ölçekte ve İslam Dünyasına Etkileri Bağlamında Suriye Krizi Sunum: Abdulhalim BAKOUR
	10.30-11.00	ARA
	11.00-12.00	Konu: Çocuk ve Yetişkin Eğitiminin Temel İlkeleri Sunum: Eltayeb Ahmed Eltayeb Mohamed NOUR
	12.00-14.00	ARA
	14.00-15.00	Konu: Gençliğin Önündeki Tuzaklar Sunum: Dr. Mohamed Ahmed DOWINA AHMED
	15.00-15.30	ARA
	15.30-16.30	Konu: İslam İnancının Temel İlkeleri ve Günümüz İnanç Problemleri Sunum: Dr. Cüneyt GÖKÇE
21.11.2018 ÇARŞAMBA	09.30-10.30	Konu: İslam Dünyasında Dini Görünümlü Ayrılıkçı/Bölücü Yapılar (DEAŞ, FETÖ, El-Kaide, Hizbullah) Sunum: Dr. Mehmet Nur AKDOĞAN
	10.30-11.00	ARA
	11.00-12.00	Konu: Kur'an-ı Kerim'in Anlaşılması ve Yorumlanmasında Temel İlkeler Sunum: Dr. Ahmad ALCHIHADDEH
	12.00-14.00	ARA
	14.00-15.00	Konu: Kur'an-ı Kerim'in Anlaşılması ve Yorumlanmasında Temel İlkeler Sunum: Dr. Ahmad ALCHIHADDEH
	15.00-15.30	ARA
	15.30-16.30	Konu: Hadislerin Anlaşılması ve Yorumlanmasında Temel İlkeler Sunum: Dr. Najmeddin ALLİSSA
22.11.2018 PERŞEMBE	09.30-10.30	Konu: İslam Düşüncesinde İhtilaf Olgusu Sunum: Dr. Fatih Mehmet AYDIN
	10.30-11.00	ARA
	11.00-12.00	Değerlendirme ve Kapanış

Tablo-10: Suriyeli Yerel Din Görevlilerine Yönelik Seminer Programı 17-22 Kasım 2018 / Antalya



- Bölgede 36.295 kız ve erkek öğrenciye cami odaklı Kur'an kurslarında eğitim verilmiştir. Ayrıca 3.000 öğrenciye 16.000 adet kırtasiye malzemesi yardımıyla sunulmuştur
- Başkanlığımız yayınları arasında yer alan İnancım, İbadetim, Ahlakım ve Peygamberim isimli kitaplar; Çocuk, Genç, Aile adlı broşürler; Dini İstismar ve Tedhiş Hareketi-DEAŞ isimli kitapçık; el-Fıkıh I-II; Yaz Kur'an Kursu Etkinlik Kitabı ile Dinimi Öğreniyorum isimli kitaplar Arapça'ya çevrilerek yaklaşık 200.000 adet ücretsiz dağıtılmıştır.



- Yıl genelinde milletimiz tarafından yapılan yaklaşık 150.000.000 TL nakdi yardım ile 1.850 tır aynı yardım malzemesi Türkiye Diyanet Vakfı tarafından her iki bölgeye ulaştırılmıştır.
- 2018 yılında Suriye'de vekâlet yoluyla 5.000 hisse kurban kesilerek yardıma muhtaç ailelere kurban eti ulaştırılmıştır.
- Ramazan ayı boyunca günlük 15.000 kişiye iftar yemeği, 200.000 adet de ekmek dağıtımı yapılmıştır.





SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Din, insanı hayra, güzelliğe, kurtuluşa davet eden, hayatın her anını kuşatan, peygamberler aracılığıyla insanlığa ulaştırılan ilahi kurallar manzumesidir. Bu anlamda Hz. Adem (a.s.)’den Son Peygamber Hz. Muhammed Mustafa (s.a.s.)’ya uzanan bu değerler manzumesinin ortak adı olan İslam, Kur’an-ı Kerim’in rehberliğinde Peygamber Efendimizin örnekliliğinde kemale ermiş, en güzel şekilde insanlığa öğretilmiş ve kıyamet gününe kadar devam edecek olan evrensel değerler bütünüdür.

Ülkemizde Dini Mübin-i İslam’ı toplumumuza anlatma, onun doğru bir şekilde anlaşılıp yaşanmasına rehberlik etme görevi anayasal bir kurum olan Diyanet İşleri Başkanlığına özel kanunu ile tevdi edilmiştir. Başkanlığımız, bütün hizmet alanlarında bu görevini yerine getirirken Kur’an ve sünnetin ışığında doğru bilgiyi esas almakta, insan odaklı, kuşatıcı ve birleştirici bir anlayışla hareket etmektedir. Zira hayata gözlerini açışından dünyaya veda edişine kadar her insan, Başkanlığımızın hizmet kitlesi içerisinde yer almaktadır.

Bu doğrultuda Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü, özel kanunda “İslam Dininin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmek” şeklinde ifade edilen Başkanlığımızın görevlerinin yerine getirilmesinde ön plana çıkan ana hizmet birimlerindendir. Genel Müdürlüğümüz, bünyesinde yer alan beş adet daire başkanlığıyla ülkemizdeki din hizmetlerini planlamakta, koordine etmekte, müftülüklerimiz marifetiyle yürütülmesini sağlamakta ve bu hizmetlerin takibini yapmaktadır.

Bu anlamda hutbelerden vaazlara, sempozyum, panel, konferans vb. ilmi toplantılara, basılı, görsel ve işitsel yayınlardan eğitim seminerlerine, belirli gün ve haftalarda düzenlenen programlardan, sosyal ve kültürel etkinliklere, ibadet hizmetlerinden manevi danışmanlık hizmetlerine, çocuk, genç, yaşlı her yaş grubuna, hasta, engelli, bağımlı, göçmen, hükümlü, tutuklu vb. pek çok farklı kesime, cami içinde ve dışında türlü vasıtalarla hizmet sunmak için gayret göstermektedir.

2018 yılında gerçekleştirilen ve ayrıntıları ile raporun içeriğinde yer verilen hizmetlerimiz ile ilgili şu genel değerlendirmeleri yapmak mümkündür:

1) Toplumun din konusunda aydınlatmanın önemli bir vasıtası olan vaaz ve hutbeler, ülkemiz, bölgemiz ve insanlığın içinden geçtiği süreçler göz önünde bulundurularak hazırlanmakta ve sunulmaktadır. Söz konusu hizmetlerin etkinlik ve verimliliğinin artırılması noktasında toplumsal talep, ihtiyaç ve beklentiler her zaman göz önünde bulundurulmakta, personele yönelik eğitim seminerleri düzenlenmektedir. Bununla birlikte vaizlerin kariyer sistemine göre yetiştirilmesi yönündeki çalışmaların hızlandırılması ve periyodik alan araştırmalarının sıklaştırılmasında vaaz irşat hizmetlerinin etkinlik ve verimliliği adına fayda mülâhaza edilmektedir.

2) Yıl içerisinde ülkemiz genelinde “Dini İstismar Eden Terör Örgütleriyle Mücadele Seminerleri” vb. başlıklar altında personele ve toplumun çeşitli kesimlerine yönelik düzenlenen özel programlar, İslam’ın Kur’an ve sünnet ışığında doğru bir şekilde anlaşılıp yaşanması hususunda son derece yerinde uygulamalar olarak değerlendirilmektedir. Yeni 15 Temmuz ihanet girişimlerinin yaşanmaması adına bu tür uygulamaların geliştirilerek ve genişletilerek önümüzdeki yıllarda da devam ettirilmesinin faydalı olacağı düşünülmektedir.

3) 2018 yılında Mevlid-i Nebi Haftası’nın “Peygamberimiz ve Gençlik”, Camiler ve Din Görevlileri Haftası’nın “Camiler ve Din Hizmetine Adanmış Ömürler”, Ramazan Ayının ise “İsraf Olmasın” temaları çerçevesinde geniş katılımlı çeşitli etkinliklerle icra edilmesi, temalarla ilgili toplumsal farkındalık oluşturmuş ve var olan bilinci pekiştirmiştir. Önümüzdeki yıllarda da bu zaman dilimlerine özel tema belirlenerek, sempozyum, bilgi yarışmaları, Ramazan buluşmaları vb. etkinlikler gerçekleştirilmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

4) Camilerimiz, sadece ibadet edilen mekanlar değildir. Başkanlığımız, cami hizmetlerinin geliştirilmesi noktasında son yıllarda önemli atılımlar gerçekleştirmiştir. Camilerin çocuklar,



gençler, kadınlar, engelliler vb. toplumun bütün kesimlerini kuşatan, kolay bir şekilde ulaşılabilen ve huzurla ibadet edilebilen, hayatın merkezi mekanlar haline getirilmesi doğrultusunda başlatılan uygulamalara bu yıl da devam edilmiş olup önümüzdeki yıllarda da bu konudaki hassasiyet sürdürülecektir.

5) Başkanlığımızın her kademesinde görev yapan personelin gelişen ve değişen dünya şartlarını göz önünde bulundurarak kendini geliştirmesi, çağın şartlarına, beklenti ve ihtiyaçlara göre hizmet anlayışını güncellemesi ve yeni projeler üretmesi önemlidir. Bu doğrultuda ufuk açan, geleceğe dair ideal ortaya koyan seminerler, tecrübe paylaşımı ve değerlendirme toplantıları, çalıştay vb. etkinliklerle yıl içerisinde daha fazla personele ulaşılmasının gereği izahtan varestedir.

6) Aile, toplumun temel taşı ve milletleri ayakta tutan en önemli müessesedir. Bu bakımdan Başkanlığımızca ailenin kurulması, korunması ve devamı çerçevesinde aileye sunulan dini rehberlik hizmetleri önemli bir yere sahiptir. Söz konusu hizmetlerin etkinlik ve verimliliği adına aile ve dini rehberlik büro/merkezlerinin daha fazla personelle ve eğitimlerle daha güçlü hale getirilmesi doğrultusundaki çalışmalara devam edilecektir.

7) Aileye yönelik hizmetler bağlamında Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile protokol imzalanması ve yıl içerisinde değişik vesilelerle “Değerler Eğitimi”, “Sağlıklı Birey, Mutlu Aile, Huzurlu Toplum, Biz Bir Aileyiz ve Temel Aile Bilinci Eğitimi”, “Adalet ve Hakkaniyet Bağlamında Kadın”, “Adalet ve İhsan Bağlamında Aile”, “Aile İçi İletişim Problemleri ve Çözüm Odaklı Yaklaşımlar”, “Çocuğun İhmal ve İstismarının Önlenmesinde Din Görevlilerinin Rolü Eğitici Eğitimi”, “Yazımda Kardeşlik Var” gibi etkinlik ve eğitimlerin düzenlenmesi aile konusundaki farkındalığın geliştirilmesine katkı sağlamıştır. Aileye yönelik bu tematik etkinlikler, çeşitlendirilerek sürdürülecektir.

8) Geleceğimizin teminatı olan gençlerin ahlaki erdemlerle donatılmış, topluma ve insanlığa faydalı nesiller olarak yetiştirilmesinde Başkanlığımızın gençliğe yönelik hizmetleri önemli bir yere sahiptir. Bu doğrultuda gençlik koordinatörlerimiz ve manevi rehberlerimiz marifetiyle gençlik merkezleri, öğrenci yurtları vb. mekanlarda muhatap kitleye sunulan hizmetlerin, onların beklentileri, ilgi alanları, sorunları vb. yönleri göz önünde bulundurularak geliştirilmesine devam edilecektir.

9) Kurban hizmetleri, tasavvuf musikisi faaliyetleri, helal gıdaya yönelik çalışmalar, dini-sosyal teşekküllerle ilişkiler, şehit yakınları ve gazilere sunulan hizmetler, dini/millî belirli gün, hafta ve önemli zaman dilimlerinde gerçekleştirilen etkinlikler vb. çalışmalar, Başkanlık hizmetlerinin daha geniş kitlelere ulaştırılması noktasında önemli bir yere sahiptir.

10) Hayat imtihanı içerisinde her türlü sürpriz ve gelişmeye açık olan insanın özellikle kaza, hastalık, engellilik, bağımlılık vb. zor durumlarla, göç, hükümlülük/tutukluluk, afet gibi olağan dışı zamanlarda manevi desteğe ihtiyacı olacağı açıktır. Bu nedenle Genel Müdürlük bünyesinde 2017 yılında Göç ve Manevi Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı'nın kurulması ve 2018 yılında kurumsallaşmasını tamamlaması önemli bir gelişme olmuştur. Zira toplumun desteğe muhtaç, kırılgan kesimlerine yönelik manevi danışmanlık hizmetleri ivme kazanmış, daha da geliştirilme imkanına kavuşmuştur.

11) Başkanlığımızca farklı kesimlere sunulan manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri, alana yönelik özel eğitim almış, tecrübeli personel vasıtasıyla, muhatap kitlenin içinde bulunduğu şartlar ve hassasiyetler dikkate alınarak ve kendine özel yöntemlerle sunulması gereken hizmetlerdir. Başkanlığımız bu hizmetleri belirtilen hususlara riayet ederek sunmaya özen göstermektedir. Bununla birlikte Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun koordinesinde yürütülen manevi danışman ulusal meslek standardı çalışmalarının önümüzdeki süreçte nihayete erdirilmesi ve üniversiteler bünyesinde manevi danışmanlık ve rehberlik lisansüstü programların açılmasıyla birlikte söz konusu hizmetlerin daha da disipline edilmesi, etkinlik ve verimliliğinin artırılması planlanmaktadır.

